inkeriläisten viesti

numero 1 tammikuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS: Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. 631 285
Toimitussihteeri:
Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin)
Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62
(toimituksen osoite)

KONTTORI: Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki 61
Puh. 793 796
Postisiirtotili Hki 30636-4
Auki maanantaisin klo 16.30—18.30

TILAUSHINTA: 25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.

ILMOITUSHINNAT: 1/1 sivu mk 200,—
1/2 » » 120,—
1/4 » » 70,—
Kuolinilmoitukset 30,—
Kiitos- ym. ilm. 20,—
Kuva ilmoituksessa 45,—
Osoitteenmuutos 5,—

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA: Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
50253 Borås. Puh. 633/101 850
Postisiirtotili 626047-5

PÄÄASIAMIES SUOMESSA: Hannu Vironmäki
Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14
Puh. 662 668
Postisiirtotili 416608-9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikotl, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, maanantaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osolte viimeksl saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osolteenne ja postittakaa mellle ensl tllassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

MUISTAKAA

testamenteilla ja lahjoituksilla Inkeriläisten Sivistyssäätiötä. Testamenttiasioissa voi kysyä neuvoja päätoimittajalta, kirkkoherra Matti Vironmäeltä, puh. 631 285.

KANSIKUVA KERTOO: Rådan suomenkielinen kirkkokuoro 15-vuotias. Äärimmäisenä vasemmalla kuoron johtaja Kaisu Leitzinger.

Leningradin luterilainen kirkko vihittiin

Leningradin luterilaisen seurakunnan suuri päivä oli vihdoin koittanut, kun Pushkinon kirkko vihittiin 11.12.77. »Kaikki tämä osoittaa, että sanan nälkä on ollut valtava», totesi eräs Suomessa asuva inkerinsuomalainen, kun keskusteltiin Leningradin kirkon vihkiäisjuhlasta. Sitä osoittaa todellakin se valtava uhrimieli, joka on saanut seurakunnan jäsenet liikkeelle, kun on tarvittu varoja kirkon kunnostamiseen. Marraskuun Viestissä Toivo Kajava kertoi retkestä Pushkinoon, kirkossa pidetystä jumalanpalveluksesta ja seurakuntalaisten tunnelmista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Nyt kun kirkko on vihdoin virallisesti vihitty käyttöön, voidaan kirkon sisustustöitä ja kunnostusta jatkaa varojen mukaan.

Valtavaa sanan nälkää todistaa myös se suuri seurakuntalaisten määrä, joka oli mukana vihkiäisjuhlassa; siitä kertoo ainoana suomalaisena lehtenä paikalla ollut Kotimaa: »Kirkon vihkiäistilaisuus ja sitä seurannut jumalanpalvelus kesti lähes neljä tuntia. Tilaisuuteen osallistui arvion mukaan yli 1500 henkeä Petroskoita, Sortavalaa ja Kontupohjaa myöten.» Kotimaa käsitteli vihkiäisjuhlaa myös pääkirjoitussivullaan: »Luterilaisen kirkon vihkimisjuhla Leningradissa täyttää myös täällä Suomessa kirkkokansan sydämet kiitoksella ja ilolla. Näemme tässä uskonnollisella alalla esimerkin siitä liennytyksestä, johon Neuvostoliitto aktiivisesti on paneutunut. Myös kirkkojenvälisen yhteistyön näkökulmasta tapahtumalla on historiallista kantavuutta puhumattakaan siitä, mitä oma seurakunta ja kirkko merkitsevät Leningradin alueen luterilaisille.»

Suomen Yleisradio käsitteli vihkiäisjuhlaa ohjelmassaan »Kirkko näinä päivinä». Siinä haastateltiin mm. seurakunnan esimiestä Mikko Baranovia, joka kertoi, että seurakuntaan kuuluu n. 3 000 jäsentä, niiden joukossa eestiläisiä, saksalaisia, latvialaisia, venäläisiä — ja tietysti suomen kieltä puhuvia, lähinnä entisiä inkerinsuomalaisia. Vihkiäisjuhlassa kuultiin Suomen luterilaisen kirkon arkkipiispan Martti Simojoen lähettämä tervehdys, jonka luki Suomen kirkon edustajana juhlassa ollut lääninrovasti Eero Saarinen. Jälkimmäinen avusti myös vihkiäisjumalanpalveluksessa Leningradin luterilaisen seurakunnan pastorin Harri Metsnikin ohella. Vihkimisen suoritti Eestin luterilaisen kirkon vt. arkkipiispa Edgar Hark.

Meillä on oma kirkko. Tämä sykähdyttävä ajatus täytti varmaan kaikkien seurakuntalaisten, ja varsinkin niiden mielet, jotka vuosikausia olivat uurastaneet asian hyväksi. — Rakkaus rakentaa, viha hävittää, on tullut jälleen toteennäytetyksi. Kaikki, minkä viha on muutamassa silmänräpäyksessä saanut hävitetyksi, on uhrautuvan rakkauden ja yhteishengen voimin saatu jälleenrakennetuksi. — Rakkauden voimaa tälle seurakunnalle ja siunausta tälle kirkolle.

Yliopettaja Eero Rautajoki:

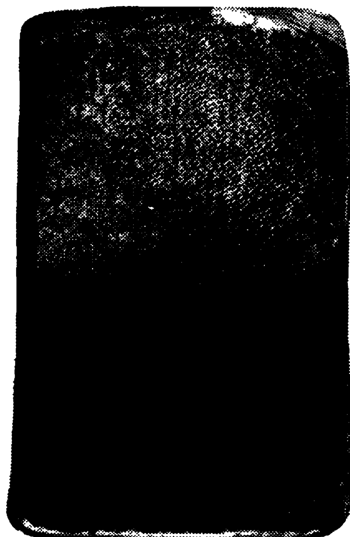
Korpraali Rähmösen muistikirjasta

Kansanperinne on sana, jonka sisään mahtuvat mm. muistitieto, pelimannimusiikki, leikit, laulut, runot, kirjeet, kansanpuvut, valokuvat jne. Selventävästi voitaisiin sanoa, että kansanperinnettä on kahta lajia. Toinen on niin suurta kooltaan, ettei sitä voi mukanaan kuljettaa, esimerkkinä rakennuskulttuuri. Toinen on kooltaan vähäisempää ja sitä voi vaikkapa näytellä ystävilleen: muistiinpanot, arkistot, kirjeet, perintö- ja keräilyesineet.

Kerrotaan aikamme suomalaisesta piispasta, joka kehotti erästä pappia pysymään harrastuksissaan, jotta tämä voisi näin erikoistua kristillisen tehtävänsä omalla osa-alueella. On todella hyvä jokaisen ottaa omat erikoisalansa. Eräs tällainen suuri tehtäväkenttä on kansanperinne.

Kesällä 1977 minulla oli tilaisuus puhua muistitiedon tallennuksesta eräässä tilaisuudessa, jossa enemmistö oli inkeriläisiä. Ohjelmanumeroitten väliajalla tuli eräs tuttavani sanomaan, että kun sinä olet kansanperinteen mies, sinua varmasti kiinnostaisi isäni muistivihko. Hain sittemmin muistivihkon, jopa kaksikin, ja palautin ne saatuani haluamani tiedot talteen. Tärkeämpi muistivihko oli kirjoitettu venäjäksi ja se kertoo tapahtumista 21. 4. 1915—11. 10. 1917. Toinen vihko on kirjoitettu Suomessa vuoden 1943 Inkerin väestönsiirron jälkeen suomeksi, ja se täydentää hiukan mutta merkittävästi 1. vihkoa. Näistä selviää kirjoittajan Matti Rähmösen sotareissu. 30. 1. 1916 alkaa tarkempi varsinainen päivittäinen kerronta.

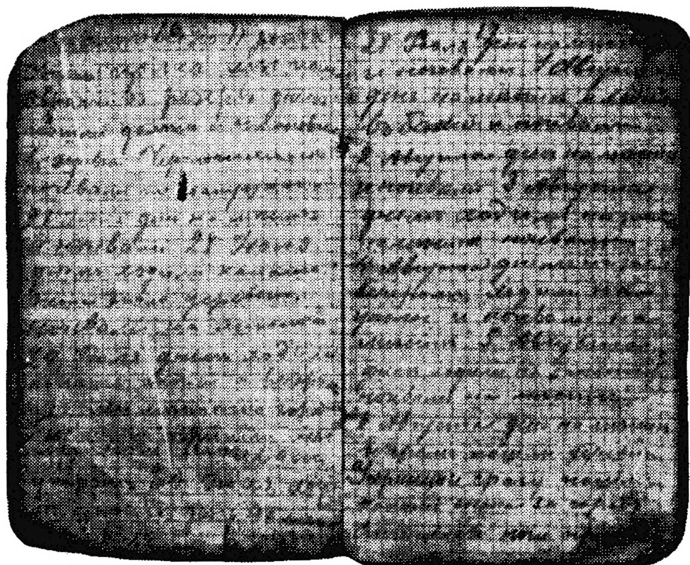
Matti Rähmönen syntyi 3. 12. 1886 Inkerissä Skuoritsan seurakunnassa. Asevelvolliseksi hän meni Venäjän tsaarin armeijaan 15. 11. 1909. Hän joutui palvelemaan jalkaväen 147. rykmentin 8. komppanian 3. joukkueeseen. Joukkueen johtajana oli ylikersantti Snof. Myöhemmin hänet siirrettiin 1. joukkueeseen, jonka johtajana oli ylikersantti Stepanov. Vuonna 1911 Rähmönen ylennettiin virkakorpraaliksi, kuten hän itse mainitsee, ja tämä tapahtui Oranienbaumin kaupungissa. Vuosina 1910—1912 hän joutui kesäisin Krasnoje Selon leirille. Marraskuussa 1912 hänen piti päästä pois palveluksesta, mutta pääsikin vasta 13. 3. 1913.

Matti Rähmösen muistivihko 1. maailmansodan ajoilta. Koko 102 x 162 mm, sivuja 140.

Matti Rähmönen mainitsee: »Vuonna 1914 elokuussa alkoi maailmansota ja minä jouduin palvelukseen». Kuitenkin hän lisää myöhemmin, että hän joutui samaan asevelvollisuusaikansa 147. rykmenttiin, mutta 3. komppaniaan. Jostain syystä Rähmönen kertoo varsin vähän pataljoonastaan aivan kuin unohtaen sen. Juuri heidän pataljoonansa joutui lähtemään ensin. He kulkivat Lyplenskoin, Batomskoin ja Vuletskoin läänit edes takaisin ja sitten keväällä 1915 joutuivat Karpaateille.

Aukeama Matti Rähmösen venäjänkielisestä muistivihkosta.

Vaikka Matti Rähmönen palveli venäläisessä armeijassa ja neljän ryhmän 67 nimen sukunimistöstä ei voi löytää muita varmoja suomalaisia, löytyy kerronnasta ja osoitteistosta hänen omia heimolaisiaan. Niinpä Aleksander Rähmönen haavoittui 30. 3. 1915. 20. 4. kello 15 he lähtivät kampimaan joukolla Makuvka-nimiselle (980 m korkea) vuorelle. Joukossa olivat mukana Pietari Kukko ja Abram Huusi. Yöllä 21. 4. 1915 haavoittui kirjoittaja Matti Rähmönen hyökkäyksen aikana Tuhnovan kylän takana sirpaleesta selkään.

Haavoittumisen jälkeen Matti Rähmönen joutui Petrogradiin (Pietari, Leningrad) 26. 4. 1915. Varsovan asemalta hänet lähetettiin sairaalaan numero 223, joka sijaitsi Vasiljevskij ostrovilla. 23. 7. hän joutui komission eteen, 25. 7. lajittelusotilassairaalaan ja 26. 7. kotiin 6 kk lomalle.

Matti Rähmösen piti ilmoittautua 23. 1. 1916 sotilaspäällikölle Tsarskoje Selossa. Komissio tarkasti miehen 27. 1. ja 1. 2. hän ilmoittautui 3. Länsipataljoonan kansliassa. Karanteenin ja siirtojen jälkeen Rähmönen joutui 13. komppaniaan ja matka kohti sotanäyttämöä alkoi 6. 6. 1916. Näin hän oli toisella matkallaan rintamalle. Matka kulki Tsarskoje Selo, Hatsina, Tosna... Suuri Vishera, Likoshi, Balogi, Tverj, Savidovka, Klinj, Moskova... Plinski Kruty, Bobring ja Kamennyi Podvlosnj, jonne he saapuivat 14. 6. — Rähmönen mainitsee muutamia komentajia. Eteläisen rintaman komentaja oli kavaljeerikenraali Brussilov, 9. armeijan komentaja jalkaväenkenraali Litseshenkij, 41. armeijakunnan komentaja kenraaliluutnantti Beljkovitsh, 74. jalkaväkidivisioonan komentaja kenraaliluutnantti Shipov, prikaatin komentaja kenraalimajuri Aleksajev ja 296. Grjasovetskij-jalkaväkirykmentin komentaja kenraalimajuri Nastavin.

Siirtyessään kylästä toiseen joutui Rähmönen muitten mukana vaihtamaan yksikköään. Hän mainitsee paikkakunnan nimeltä Obertenj, jonka kaduilla he yöpyivät. Välillä he marssivat ja kaivoivat reserviin juoksuhautoja. Tässä vaiheessa Matti Rähmönen oli vielä ilman asetta, mutta sai 14. 7. kiväärin numero 268228, 120 patruunaa ja joutui samana päivänä vartioon. 15. 7. 1916 293. ja 295 rykmentti ottivat 8000 vankia, konekivääreitä ja 8 muuta asetta. Välillä miehet kaivautuivat asemiin, vaihtoivat kyliä ja kaivoivat juoksuhautoja. 20. 7. Rähmösen ja Shukovin väliin putosi ammuksen kuori niin, että »jalat siirtyivät». Heinäkuun aikana oli toimintaa. Kerronnassa mainitaan Svobodka- ja Tsertotsihi-kylät sekä Tirmenitsin kaupunki. Juoksuhautojen kaivaminen ja harjoitukset olivat jatkuvaa ohjelmaa sodan ajan. Stanislavin kaupunki mainitaan reservin juoksuhautojen yhteydessä. →

Varsin usein komppaniat vaihtoivat toisiaan reserviin. Yksityiskohtana mainitaan, että rykmentin pappi ja komentaja kävelivät juoksuhaudoissa ikonin ja ristin kanssa. Eräissä muissa muistiinpanoissa on mainittu myöskin ko. armeijan hengellisestä toiminnasta ortodoksien eli oikeauskoisten parissa. Lisäksi tiedetään Inkerin suomalaisten evankelisluterilaisten pappien toimineen myöskin rintamajoukkojen hyväksi mm. lähettämällä hengellisen kotiseurakunnan tervehdyksen. 1. maailmansodan aikana kulki myöskin posti ja postipaketit kotoa rintamalle. Matti Rähmönen mainitsee useamman kerran saaneensa postia kotoaan ja postin mukana rahaa.

31. 8. 1916 oli vaihdettu 3. Amurilaisen osaston 8. rykmentin 4. komppania. Oma tykistö lähti hyökkäykseen 3. 9. Rähmönen kertoo hyökkäyksen päättyneen huonosti vihollisen havaittua heidät, koska koko hyökkäävä joukko oli lähtenyt liikkeelle käskyjen vastaisesti yhtä aikaa. Perääntymisen jälkeen oli tehtävä hoidettu uudestaan ja heidän onnistui valloittaa juoksuhaudat.

Tavallisten vaihtojen, taistelujen, juoksuhautojen kaivuun, töitten ja muitten asiaan kuuluvien tehtävien lisäksi sotilaat pääsivät elokuviin (kinematografia) ja tämä tapahtui 11. 9.

Inkerin miehiä oli siis tsaarin armeijassa vertaan vuodattamassa. Heitä oli ollut palveluksessa jo aikaisemminkin, mm. 1905 Japanin sodassa. Mielenkiintoiseksi kansallisessa tutkimuksessa nousee se seikka, että Matti Rähmönen mainitsee ns. tavallisten inkeriläisten (1617 —) lisäksi inkerikkojen palvelleen tsaarin armeijassa. Se on luonnollistakin, mutta harvoin asia tulee mieleemme ja sitä on vaikea todistaa. Koska Venäjän miehet olivat armeijassa, eiväthän silloin inkerikotkaan voineet olla poissa. Varmasti olivat myöskin vatjalaiset, itäkarjalaiset ja mm. Tverin karjalaiset aseissa.

Usein on viitattu siihen, että suomalaisuutta hävittivät Inkerissä ja Itä-Karjalassa Stalinin aikaiset tekijät. Vaikka se pitääkin paikkansa, on suomalaista verta »kupattu» Venäjän sodissa todennäköisesti jo paljon aikaisemminkin.

Rähmönen mainitsee 243. Isorilaisen rykmentin. Olivatko he kaikki suomalaisia, ei ole tiedossa. Nimi kuitenkin viittaa puhtaasti suomalaiseen, isorilaiseen, inkerikkojen heimoon. Rykmentti mainitaan 6. 9. 1916 heidän vaihtajanaan. Isorilaisen rykmentin 16. komppania mainitaan 7. 1. 1917, sen 15. komppania 12. 2. 293. Isorilainen rykmentti mainitaan 21. 7. Oliko rykmentti sama, vai onko Rähmöselle tullut numerovirhe, jää selvittämättä. Joka tapauksessa hän mainitsee 293. Isorilaisen rykmentin 2. komppanian 29. 7. ja Isorilaisen rykmentin 11. komppanian 28. 8. — Käsitykseni onkin, että Matti Rähmösen anti inkerikkojen osalta ulkosuomalaisten menneistä ajoista saattaa olla ainutlaatuinen, vaikka hän itse ei em. toteamusta teekään vaan jättää sen tehtäväkseni.

Erilaiset paikkakuntien nimet vilahtelevat meille vieraina: Tshukalosa, Lisytzi, Tjusmenitz, Monastyri... Kshiva, Kosovo, Burkanj, Tovstoi, Satania... Kaikki viholliset eivät aina ole vihollisia siviilien mielestä, koskapa Rähmönenkin mainitsee Ljatjaninan kylän 9 kertaa, mutta jättää mainitsematta mikä häntä sinne veti. — Samoin erilaiset yksiköt vilahtelevat kerronnassa: 164. Länsirykmentti, 294. Svirskirykmentti, Beretsinski-rykmentti, Anitzkirykmentti, 113. divisioonan 3. Mejevskin rykmentti, 449. rykmentti jne.

1. maailmansodan miehillä näyttää yö olleen välillä rauhallinen, välistä toiminnallinen. Joskus yöllä maksettiin palkka, joskus saunottiin, joskus marssittiin, joskus oltiin työssä, joskus nukuttiinkin. 16. 2. ammus osui korsuun ja »3. joukkueesta surmasi 15 päätä ja haavoittui 7 henkilöä». Samassa kuussa heiteltiin miinoja, Arhinkinia haavoittui esteitä asetettaessa, yksi surmattiin yöllä, kaksi komppaniaa lyötiin tykistöllä. Seuraavassa kuussa itävaltalaiset repivät portin ja hyökkäsivät venäläisten alueelle.

7. 3. 1917 on lyhyt maininta »petos Venäjällä». 16. 3. valittiin edustaja joukkueesta. mutta mihin, sitä ei muistiinpanoissa sanota. Jo 31. 3. oli saapunut duuman edustaja, joka piti puheen. 1. 4. »meidän lentäjät menivät saksalaiseen lentokoneeseen». Vaikka tästäkin jää epäselväksi tarkoitus, oli kone joko alasammuttu, hyljätty, vallattu, veljeilykone tai neuvottelukone. Tapahtumat nimittäin jatkuvat ja 7. 8. sotilaat ottivat vastaan vallankumouslipun iskulauseineen.

Stanislavin kaupungin luota joukot siir-

Pyhäinpäivän vietto Turussa

Pyhäinpäivänä, 5. 11. -77 kokoontuivat Turun inkeriläiset ja karjalaiset Turun uudella hautausmaalla Inkerin suomalaisten vainajien ja Karjalaan jääneitten vainajien muistomerkeille. Turkulaiset olivat saaneet vieraikseen Helsingin inkeriläiset, jotka laskivat yhdessä Turun inkeriläisten edustajan kanssa seppeleet sekä Inkerin suomalaisten että karjalaisten vainajien muistomerkeille. Samoin menettelivät myöskin Turun karjalaiset.

Inkeriläisten muistomerkillä puhui Helsingin paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen ja karjalaisten muistomerkillä rakennusmestari Oiva Muurinen. Inkeriläisten muistomerkillä lauloi lisäksi Helsingin Inkeri-kuoro.

Kunnianosoitusten jälkeen siirryttiin Karjalaistentalolle, jossa oli vielä ohjelmallinen tilaisuus kahvitarjoiluineen, jonka tällä kertaa tarjosivat Turun karjalaiset karjalanpiirakoineen ja muine herkkuineen.

Kahvin jälkeen veisattiin virsi 456 opettaja Raimo Hörkön säestyksellä, ja sitten puhui teologian tohtori Heljö Huotari. Puhetta seurasivat Inkeri-kuoron laulamat kaksi laulua, jonka jälkeen puutarhuri Toivo Kajava toi terveisiä itärajan takaa. Kun rouva Irma Sarell oli vielä esittänyt lausuntaa, veisattiin päätökseksi virsi 623: 1, 2, ja helsinkiläisten linja-auto saattoi aloittaa paluumatkansa kohti pääkaupunkia.

Tilaisuudessa oli yleisöä ilahduttavan runsaasti eli n. 100 henkeä.

Vilho Mustonen

TALVESTA SUVEEN

Polo Äiti,
maa kastama kyynelten!
Lumet talvien — valkeat vaivat!
Koki lapsesi
kauhut taistelujen,
sinun kumpusi uhrinsa saivat.

Kodin liedessä
hiipunut hiillos lie.
Kajo tamminen kairoja kaulaa.
Oi, konsa käy yllemme
päivyen tie
ja konsako peipponen laulaa!

Jää taakse jo, pakkanen!
Saa, suven sää!
— Kyty taivaalla tuulia lämmittää.
Ilo, hellytä tuskien paulaa!

Suven lempeän kehdossa
keinuaa vuo,
vedet juoksussa viihtävät santaa.
Ilon ilmoja soida
jo laulajat suo,
jalat lasten käy kirmaten rantaa!

Inkeriläisille Sisarille ja Veljille itsenäisen Suomen 60-vuotisen täyttymyksen päivänä 6. 12. 1977

Oiva Kulo

---

tyivät Kosovoon. Syyskuussa oli vielä toimintaa, mutta 17. 9. joukot lähtivät asemista reserviin. Matti Rähmönen lähti 21. 9. rykmentin esikunnan komennukselle matkustaen Lisovedyn, Jarmolizin, Skitovon kautta Vynshin karanteeniin. 10 tunnin kuluttua matka jatkui Kuren, Orel, Tula — ja Orenburgin rykmentin kasarmille. Tänne he saapuivat 28. 9. — Valitettavasti tarina loppuu varsin lyhyesti sanonnalla: »30. 9. komppania matkusti asemiin. 11. 10. minä matkustin lomalle». Perääntyminen tapahtui Venäjän vanhoille rajoille. Em. Orenburgin kaupungista Matti Rähmönen pääsi 35 vuorokauden lomalle. Loman jälkeen hän sai uuden loman, koska siellä alkoivat valkokaartit toimia. Kotiin hän mainitsee päässeensä 1. 12. 1917.

Vaikka hyvin ja pitkään palvelee, ei voi koskaan olla varma siitä, ettei armeija miestä vielä joskus tarvitsisi. Niinpä Rähmönen mainitsee lyhyesti: »1920 elokuussa jouduin puna-armeijan palvelukseen ja sieltä pääsin sairauden takia pois».

Olen halunnut kertoa Matti Rähmösen tarinan. Siitä huomaamme ensinnäkin, että kaikkinainen muistiinpano ajan hermolta kannattaa. Toiseksi näimme kuinka tärkeitä suomalaiset heimot olivat Venäjällä vähälukuisuudestaan huolimatta. Todennäköisesti heidän panoksensa ja uhrinsa vieraille slaavilaisperheen kansoille oli aikakirjoihin merkittävä. Mutta mitä hyötyä siitä oli heille itselleen? — Tarinan kertomisen teki mahdolliseksi inkeriläisen Matti Rähmösen muistiinpanot.

Mikkelinmarkkinat

Muistilokeroissani on säilynyt huvittava tarina yli kuudenkymmenen vuoden takaa. Olimme mummoni kanssa siivoamassa ison maitokellarin hyllyä, jonne oli talletettu kaikenlaista tiesmitä vanhaa roinaa, kuten esimerkiksi vanhoja lääkkeitäkin. Mummoni ei osannut niitä venäjänkielisiä lääkkeitten nimiä lukea; ei meillä ollut suomenkielisiä lääkkeitten nimiä kuten eivät olleet lääkäritkään suomen kieltä puhuvia. Minä luin mummolleni kaikkien lääkepullojen etiketit, sillä kävin umpi venäjänkielistä kansakoulua ja osasin lukea ja kääntää ne suomeksi. Eräässäkin pullossa luki usnyje kapli (korvatippoja). Sanoin mummolleni, että tämä nyt ainakin on pois heitettävä, sillä tämä on jo vanhaa, mutta mummoni sanoi, että älä nyt lapsrukka sitä pois viskaa, saan mie hieron sen näihin kippeisiin polvihein, jos vaik auttaiskin, sillä mummollani oli jo vanhuuttaan polvet jäykistyneet. Minua olisi niin kovin naurattanut sen korvalääkkeen apu kippeisiin polviin kuten nauratti seuraavakin tarina, jonka luin sieltä kellarin hyllyltä löytämästäni vanhasta aikakauskalenterista.

Meillä Lempaalassa oli ollut kanttorina aikoinaan Paavo Räikkönen ja kirjoitus oli hänen kirjoittamansa, kuten hän oli ollut sen kalenterin toimittajakin.

Tarina on säilynyt muistilokeroissani seuraavasti: Patalan Heikki ja Karppa Pekko lähtivät mikkelmarkkinoille Lempaalan hartsiin (hartsevna = ravintola). He lähtivät Yyppälän rannasta veneellään soutaen matkaa tekemään noin 5—6 kilometriä. Soudettuaan Lempaalan-järven selkää aina Teponlahteen asti, johon järvi päättyi, Heikki ja Pekko sitoivat siellä Teponlahden rannassa venheensä pellavanlikoseipäisiin lujasti kiinni, ettei se vain syysmyrskyn noustessa karkaa tuuliajolle.

Saatuaan venheensä sidotuksi he lähtivät poikki niittyjen ja peltojen nousemaan kohti hartsia, joka sijaitsi Lempaalan Isontien varrella keskellä Lempaalankylää.

Päästyänsä hartsiin he valitsivat mukavalta paikalta itselleen tarjoilupöydän ja tilasivat viinat ja sapuskat nauttiakseen Mikkelinpyhästä, jota olivat tulleet viettämään oikein iloisestikin. Kuinka ollakaan kun heidän pöytänsä viereen ilmaantui roteva, Suomesta Inkerinmaalle tullut ojan (kanavan) kaivaja nimeltään Oja-Kalle.

Kalle karjaisi Heikille ja Pekolle, että pois mun pöyrästäin, mutta kun Heikki ja Pekko olivat jo sen verran humalassa, niin he eivät olleet kuulevinaankaan, vaan jatkoivat mikkelmarkkinoitaan.

Oja-Kalle ei monta kertaa karjaissut, vaan iski puukkonsa Heikin ja Pekon keskelle pöytään niin syvään, että kantoi pöydän ovesta ulos niin, että tarjoilut lensi pöydän mukana ovesta pihalle, ja sen jälkeen raivoissaan kiskoi jumalankuvat nurkasta ja heitti ne pihalla olevaan syvään vesikaivoon. Kyllä hartsi tyhjeni mikkelvieraista pian, kun Oja-Kalle riehui.

Niin lähtivät Heikki ja Pekko juoksujalkaa kohti rantaa peläten, että Kalle juoksee heillä perässä. Hyppäsivät venheeseensä ja alkoivat soutaa minkä airot otti. Mutta sillä välin oli jo päivä muuttunut pilkkopimeäksi ja hätääntyneet humalaiset miehet eivät muistaneetkaan aukaista venettä siteistä, ja niin he soutivat aamuun asti hiki päässä.

Auttoiko Heikkiä ja Pekkoa nyt humala vai Jumala? Sillä jos he olisivat siteet aukaisseet niistä pellavanlikoseipäistä, joihin olivat venheensä kiinniköyttäneet, he ihan varmasti olisivat kaatuneet siellä Lempaalan järven keskiselällä — sillä koko sen yön oli myrskynnyt ja aallonnut kovin — ja humalapäissään hukkuneet järveen.

Näin muisteli Liisa Makara

ARVOISAT TILAAJAMME

Inkeriläisten Viestin tilausta tehdessänne muistakaa ehdottomasti: **nimi ja täydellinen osoite** maksukorttiin. Konttorista kerrottiin, että taas on tullut nimettömiä maksukuitteja. Voi hyvät ystävät, kenelle sen Viestin nyt taas tietää lähettää. Jos epäilette tai muistatte, että juuri Teiltä on asia unohtunut, ottakaa kiireesti yhteys konttoriin (auki maanantaisin klo 16.30—18.30, puh.numero 793 796, ks. etukannen sisäsivu), niin asia korjaantuu ja Viesti osaa kotiinne.

PERHEJUHLA PUOTILASSA

Tapaninpäivänä vietettiin iloista perhejuhlaa kauniissa helsinkiläisessä Rajatammien kodissa Puotilassa. Kodin isoäiti, rouva Helmi Alina Rajatammi muisteli elämänsä vaiheita, jotka olivat alkaneet 24. 12. 1897 Lempaalassa Inkerinmaalla. Vuoden 1919 vaikeina aikoina oli Lempaalasta pitänyt lähteä etsimään uusia elämisen mahdollisuuksia Kanta-Suomen puolelta. Tiet olivat johtaneet Kotkaan, jossa nuorukainen Paavo Eklund (myöh. Rajatammi) oli tavannut Lempaalan »helmen» ja ottanut hänet omakseen. Vuodesta 1935 perhe on asunut Helsingissä.

Rouva Helmi Alina Rajatammi on ollut aktiivisesti mukana inkeriläisten riennoissa. Hän on innokkaasti laulunlahjallaan palvellut yhteistä asiaa. Eipä ihme, että Helsingin Inkeri-kuoro muisti uskollista jäsentään nyt merkkipäivänä. Kuoro lauloi rouva Aino Tuutin johtamana useita tilaisuuteen sopivia lauluja. Kuorolaisten puolesta puhui rouva Iida Riipinen. Khra Matti Vironmäki kiitti Inkeriläisten yhdistyksen puolesta pirteää päivänsankaria ja toivotti hänen elämälleen jatkuvaa Jumalan johdatusta. Tilaisuus, jossa kaunis koti oli tupaten täynnä myöskin kauempaa tulleita sukulaisia ja ystäviä, päättyi iloisin ja turvallisin mielin laulettuun »Kiitos sulle Jumalani armostasi kaikesta».

MaVi

LEIVO — LEIVONEN — KIURU

Juho Pakkanen Kanadasta tiedusteli ennen joulua, onko kiuru ja leivo sama lintu. Vastaamme: kyllä on. Tietosanakirja kertoo tähän tapaan: *Kiuru* eli *leivonen* on eräs varpuslintuheimon laji (Alauda arvensis). Se on kulttuuriin sopeutunut ja pesii kaikkialla palearktisella alueella. Leivonen on verraten yleinen lintu varsinkin Etelä-Suomen pelloilla. Se on n. 20 cm:n mittainen lintu, joka livertelee kaarroksia tehden korkealle ilmaan. *Leivo* on vars. runokielessä käytetty nimitys kiurusta: »Miks leivo lennät Suomehen niin varhain kevähällä...» Suomessa leivonen tunnetaankin varsinaisena kevään airuena. Kaikille on täällä tuttu hokema: Kuu (= kuukausi) kiurusta kesään, puoli kuuta peipposesta, västäräkistä vähäsen, pääskysestä ei päivääkään.

KIITOS

Hyvät rakkaat kuorolaiset. Sydämelliset kiitokseni Teille, kun ilahdutitte minua ja lukuisia vieraitani merkkipäivänäni monilla ihanilla ja mielinpainuvilla lauluillanne. Myöskin kiitän kirkkoherra Matti Vironmäkeä lämpimistä ja kauniista puhelsta minulle henkilökohtaisesti ja yleisesti.

Alina Rajatammi

RUOTSIN PUOLELTA

Kaksoisjuhla Mölnlyckessä

Rådan suomenkielinen seurakuntapiiri vietti 30- ja kuoro 15-vuotisjuhliaan 12—13. 2. 77. Juhla alkoi lauantaina 12. 2. klo 17.00 Rådan seurakuntakodilla. Kansaa oli juhlassa melko runsaasti, mutta runsas oli ohjelmakin. Tilaisuus oli kaksikielinen, koska molemmat kieliryhmät olivat edustettuina juhlassa. Rådan ruotsalaisen seurakunnan (johon me suomenkielisenä ryhmänä kuulumme) kirkkoherra Sven Oskar Berglund, kappalainen Siver Dagemark ja kanttori Peter Wågsjö olivat kutsuvieraina mukana ja heidän lisäkseen muitakin ruotsalaisia. Molemmat papit puhuivat ja esittivät onnittelunsa suomenkieliselle ryhmälle ja kuorolle. Luovuttivatpa vielä arvokkaan lahjankin kukkasten kera.

Juhlassa oli lämmin ja kodikas henki, puolin ja toisin todettiin, että nämä kolme vuosikymmentä ovat kuluneet hyvässä rinnakkaiselossa. Göteborgin suomalaisen seurakunnan papit Jaakko Kontkanen ja Raimo Huikuri, jotka nykyisin hoitavat myös Rådan suomalaista seurakuntaa, olivat mukana juhlapuhujina. Myös he luovuttivat komean kukkalaitteen juhlivalle seurakunnalle ja kuorolle. Vieraita oli myös Boråsista: meidän kaikkien rakastama pastori Juhani Rantanen oli juhlapuhujana, sekä myös teologian kandidaatti Jussi Jänis, joka esitti Boråsin seurakuntapiirin tervehdyksen ja kutsui vastaavanlaiseen juhlaan, joka pidettäisiin viikkoa myöhemmin Boråsissa.

Juhlapuheissa ylistettiin Jumalaa Hänen suuresta armostaan ja rakkaudestaan, joka on runsaana tullut juhlivan seurakunnan ja kuoronkin osaksi. Kuoro antoi myös parastansa, niinkuin se aina ennenkin on tehnyt. Kuoron suomalaisista osa laulaa mukana ruotsalaisessa kuorossa, sekä päinvastoin. Juhlassakin kuoroa johtivat vuorotellen kanttori Peter Wågsjö ja rouva Kaisu Leitzinger; kun toinen johti, toinen lauloi.

On myös ilo mainita, että juhlassa oli mukana ISK:n puheenjohtaja, opettaja Armas Paakkonen. Hän puhui kauniisti tervehdyksessään ja muisteli aikaa jolloin hänkin isän ja äidin kanssa poikasena istui Rådan kirkon penkissä suomalaisessa jumalanpalveluksessa. Hän sanoi: »Täällä Rådan seurakunnassakin oli monia sellaisia persoonallisuuksia, joita voisi nimittää 'lähdeihmisiksi'. Vain yhden mainitakseni: hän oli pyhäkoulunopettajani, kaikkien rakastama ja kaikkien Amalia täti, siis Amalia Rokka. Hän oli ihminen, joka oli paljon saanut ja joka myös kykeni paljon antamaan.»

Juhlassa esitettiin myös historiikki, joka on toisaalla tässä lehdessä. Juhla päättyi sunnuntaina 13. 2. vietettyyn juhlajumalanpalvelukseen ja HPE:n viettoon, jossa saarnasi past. Juhani Rantanen ja liturgina toimi past. Jaakko Kontkanen.

A. Tervo

Juhlakahveilla Rådan seurakuntakodissa. — Auk. valok. Viktor Tilkku.

Osa juhlakansasta jumalanpalveluksen jälkeen Rådan kirkon edustalla. Keskellä pastori Juhani Rantanen, oikealla (laukku kädessä) pastori Jaakko Kontkanen.

Rådan seurakunnan ja kuoron historiikki

(Esitettiin Mölnlycken juhlassa Rådan seurakuntakodilla.)

Jos täällä Länsi-Götanmaalla ja Göteborgin seudulla on jolloinkin kaikunut suomalainen virsi ja evankeliumia on saarnattu suomenkielellä, niin se on ollut varmaan melko harvinaista Pohjois-Ruotsia ja Tukholmaa lukuunottamatta. Mutta toisen maailmansodan jälkeen, 1940-luvun loppupuoliskolla, suomalainen virsi ja saarna alkoi kuulua täälläkin. Se tuli pakolaisina maahan muuttaneiden inkerinsuomalaisten mukana. Se alkoi vähitellen; ikäänkuin arastellen ihmiset kokoontuivat kodeissa, joissa virsi virisi. Se virsi oli kiitosvirsi. Vaikka oltiinkin peräti oudoissa oloissa ja tulevaisuus oli vielä hämärän peitossa, niin kiitoksen aihetta oli silti. Olihan se kaikkein pahin ja peljättävin sittenkin jo takanapäin, se oli jo kahden valtakunnan rajan tuolla puolen. Vapaudestahan sitä kiitettiin, niinkuin muinoin Psalmin laulaja: »Minä ylistän sinua Herra, sillä sinä pelastit minut etkä sallinut viholliseni iloita minusta.»

Tänään olemme Rådan suomenkielisen seurakuntapiirin 30- ja kuoron 15-vuotisjuhlassa. On luonnollista että tällaisessa tilaisuudessa tekee mieli muistella menneitä. Ja minä haluaisin palata muistojen maailmassa pitemmällekin kuin tuohon kolmeen vuosikymmeneen.

Mehän tiedämme, että Inkerin evankelisluterilainen kirkko — jos se olisi saanut toimia katkeamattomana — olisi piakkoin 370 vuoden ikäinen. Mutta se lakkasi vaikuttamasta sotien myötä, varsinkin toisen maailmansodan, jolloin myös koko Inkerin suomalainen väestö hajotettiin täydellisesti. Ja silloinhan myös kirkkokin — käytännöllisesti katsoen — lakkasi olemasta. Vai lakkasiko se? Olkoon niin, ettei Inkerin kirkkoa enää ole tämän päivän kristillisten kirkkojen joukossa, mutta Kristuksen kirkko on ja siihen mekin täällä Rådassa, Pyhän Sanan ja Sakramenttien kautta, kuulumme. Kristus jätti kirkolleen evankeliumin, jota Inkerin kirkko uskollisesti julisti vuosisatojen ajan. Ja sen hedelmät ovat vieläkin näkyvissä niin täällä kuin siellä, missä kristityksi tunnustautuminen vaatii rohkeutta.

Varmaan joku ajattelee: mitä tekemistä Inkerin — jo olemattomalla — kirkolla on Rådan seurakunnan ja kuoron juhlassa? Sillä on tekemistä siksi, että ne, jotka toimivat kirkon ja seurakunnan asialla viimeiseen saakka siellä, olivat myös ensimmäisinä samalla asialla täällä.

Seurakunnallinen ja hengellinen toiminta yleensä lähti liikkeelle täällä uudessa ja oudossa ympäristössä hyvin vaatimattomasti: sitä vaikeuttivat ruotsin kielen taitamattomuus ja monenlaisten henkien taistelu omankin kansamme keskuudessa. Täällä ja nimenomaan Mölnlycken seutuvilla oli vapaitten suuntien toiminta jo

Pastori Raimo Huikuri luovutti Göteborgin suomalaisen seurakunnan kukkatervehdyksen juhlivalle seurakuntapiirille ja kuorolle. Kuvassa vasemmalta: Kaisu Leitzinger, Valentin Varkki ja Antti Tervo. — Valok. V. Tilkku.

alkanut. Ja ne sotkivat pahasti alussa luterilaisten toimintaa. Heidän tarkoituksensa lienee epäilemättä ollut hyvä, ainakin heidän omasta näkökulmastaan katsottuna. Mutta evankelis-luterilaiseen uskon käsitykseen pitäytyvälle väikkyi siinä vaara. Tajuttiin, että tilanne oli vakava. Omin neuvoin selviytyminenkin katsottiin kyseenalaiseksi. Apua oli saatava. Mutta mistä? Siksi oli tartuttava kynään ja paperiin ja oikein SOS-merkillä varustettava kirje, joka merkitsi, että asialla oli kiire. Tuon kirjeen kirjoittaja oli, nyttemmin jo pois nukkunut, Aatami Närhi Mölnlyckestä. Tuo kirje putosi v. 1947 Suomen Yleisradion sielunhoidollisten kysymysten laatikkoon. Kirkon silloinen radiosihteeri, teol.lis. Yrjö Knuutila, sai ensimmäiseksi käsiinsä tuon kirjeen. Hän esitti sen edelleen seurakuntatyön keskusliiton silloiselle pääsihteerille, nykyisin eläkkeellä olevalle kenttäpiispalle Toivo Laitiselle. Melko varmaa on, että tuo kirjekin osaltaan vaikutti siihen, että yhteyden pito Suomesta käsin alkoi verrattain pian, ei vain tänne Mölnlyckeen, vaan moniin muihin paikkakuntiin, mm. Boråsiin; Boråsistahan ennen pitkää muodostuikin seurakunnallinen keskus, koska siellä oli eniten suomea puhuvia.

Diasporatoimikunnan toimesta alkoi siis Suomesta käsin käydä pappeja pakolaisten sielunhoidollisia oloja järjestelemässä. Järjestelyt ja neuvottelut luonnollisesti tapahtuivat Ruotsin kirkollisten viranomaisten kanssa. Tällä tavalla pääsi suomenkielinen seurakunnallinen toiminta alkuun eri puolilla Ruotsia samoin kuin myös täällä Rådassa ja koko Göteborgin alueella. Olihan tämä Rådan kirkko tällä seudulla ainoa paikka vuosikausia, jossa suomenkielisiä jumalanpalveluksia pidettiin.

Mutta ei Ruotsin kirkkokaan ollut välinpitämätön maahan muuttaneista pakolaisista. Se kiinnitti huomionsa heihin melko varhaisessa vaiheessa ja otti näiden sielunhoidon omalle vastuulleen. Jo v. 1948 Luulajassa Ruotsin piispain kokouksessa perustettiin kirkkokomitea huolehtimaan pakolaisten sielunhoidollisista asioista. Komitean ensimmäiseksi puheenjohtajaksi tuli piispa Bengt Jonzon ja jäseniksi lehtori, myöhemmin teologian tri, Gustaf Dahlbäck, kapteeni Uno Hammarström ja rovasti Per Boreman. Tämän komitean aloitteesta Ruotsin kirkko palkkasi suomen kieltä taitavan papin, joka toimi matkapappina ja kävi pitämässä jumalanplaveluksia mm. täällä Rådassa. Ensimmäinen tällainen pappi oli ruotsalainen past. Hugo Grappe, joka toimi v. 1948—49, toinen rovasti Selim Jalmari Laurikkala v. 1950—57, kolmas pastori Esko Jaakkola v. 1958—59 sekä neljäs pastori Juhani Rantanen vuodesta 1960 aina komitean lakkauttamiseen saakka; hän toimii edelleenkin Ruotsissa. Juhani Rantanen oli myöhemmin yksi tuon komitean jäsenistä ja Isien Usko -lehden toimittaja.

Komitean lakkauttamisen jälkeen suomenkielisen seurakuntatyön luonne muuttui myös Rådankin kohdalla, ja me olemme kokeneet sen täällä — ainakin viime vuosien

aikana — että olemme vähemmistö vähemmistössä.

Emme voi luetella nimeltä kaikkia pappeja ja muita sanan palvelijoita, jotka täällä Rådassakin ovat sanaa julistaneet, siitä tulisi liian pitkä luettelo. Mutta siunaavin ajatuksin me heitä kaikkia muistelemme. Muutamia nimiä kuitenkin haluaisin mainita: rovasti S. J. Laurikkalan ja pastori Juhani Rantasen. He ovat tänne Rådaankin näkyvimmät jäljet jättäneet ja seurakuntalaisten rakkauden puolellensa voittaneet. Laurikkala sai siirtyä ajasta iäisyyteen jo v. 1957, mutta Rantanen on tänäänkin keskellämme, ja me toivotamme siunausta hänen työlleen. Samoin nykyisille sielunpaimenillemme Jaakko Kontkaselle ja Raimo Huikurille: te olette seurakuntalaisten esirukousten kohteina.

Kolmen vuosikymmenen ajan olemme saaneet kokoontua seurakuntana tuohon punaiseen pikku kirkkoon, jota sanotaan yhdeksi Ruotsin kauneimmista vanhoista kirkoista. Siellä kuoromme, jonka juhlaa myös tänään vietämme, on viidentoista vuoden ajan juhlistanut jumalanpalveluksia. Ja varmaa on, että se on laulanut monen murheellisen mielen iloiseksi.

Edelleen meillä on ilo mainita, että seurakuntamme on ISK:n jäsenyydessä ja sen puheenjohtaja, opettaja Armas Paakkonen, on täällä kutsuvieraana juhlassamme. Iloitsemme, että me saamme keskusjärjestömme kautta vaikuttaa laajemmaltikin kuin vain omassa piirissämme. Sillä onhan seurakunta lähetetty maailmaan.

Emme tässä juhlassa voi olla mainitsematta, että Suomen kirkon Luterilainen Evankeliumiyhdistys on ollut mukana jo aivan alkutaipaleelta lähtien. Ja erittäin näkyvästi on ollutkin. Evankelinen kansa on ollut ja on kirkollista; jos mikä niin juuri se pitäytyy luterilaiseen tunnustukseen ja karttaa oppia, joka rakentuu ihmiskeskeisyyteen ja oman uskovaisuutensa korostamiseen. Evankeliumiyhdistyksen ja Suomen Lähetysseuran kautta olemme saaneet olla toteuttamassa Vapahtajamme käskyä, evankeliumin viemisestä kaikkeen maailmaan. Mutta myös Ruotsin kirkon lähetyksessä me olemme mukana paikallisen seurakunnan kautta. Ja paikallisesta Rådan seurakunnasta me saamme Jumalaa kiittää, sillä meitä on kohdeltu täällä rakkaudella.

Tämä on menneiden muistelemista. Entäs tulevaisuus? Millaiselta se näyttää Rådan suomalaisen seurakuntapiirin kohdalla? Ja onko sillä enää mitään tulevaisuuden näkymiä edessään? Inhimillisesti katsoen ne ovat vähäiset. — On väistämätön tosiasia, että meidän rivimme harvenevat. Mutta onhan meillä toki nuoriakin! Missä he ovat? Heitähän ei juuri nähdä enää seurakunnallisissa eikä juuri muissakaan suomenkielisissä tilaisuuksissa. Olemmeko me jo menettäneet heidät? Ei meidän tarvitse sanoa, että heidät olisi menetetty, vaan me sanomme: he ovat siellä mihin kaikkivaltias on heille tien aukaissut. Jos nuoriamme ei näy suomenkielisissä tilaisuuksissa, niin me tiedämme heidän olevan siellä, mitä kieltä he taitavat.

Kansamme nuoret ovat suhteellisen hyvin sijoittuneet tähän ruotsalaiseen yhteiskuntaan, ja tiedämme heistä monien toimivan seurakunnissakin. On monia, jotka lapsena istuivat isän ja äidin kanssa suomalaisessa jumalanpalveluksessa täällä Rådankin kirkossa; he toimivat nyt Ruotsin kirkossa, jopa pappeina, kuten esimerkiksi Adolf Varkki. Me tiedämme monia sellaisia, jotka ovat valmistuneet, tai piakkoin valmistuvat, työntekijöiksi Ruotsin kirkkoon. Emme näinollen voi puhua, että heidät olisi menetetty, päinvastoin. He harrastavat sen kaupungin menestystä, johon Herra on heidät siirtänyt. Herra on tosiaan avannut heille sellaiset mahdollisuudet, joita meillä ja heidän vanhemmillaan ei ollut.

Jos suomenkielinen seurakunnallinen toiminta täällä Rådassa joskus loppuisikin, ja loppuuhan se, sillä kaikella millä on ollut alku on myös loppukin, niin me ainakin tiedämme, ettei Kristuksen kirkolla ja seurakunnalla ole loppua, se on nyt jo iankaikkista. Rakkaat Rådan suomenkieliset seurakuntalaisemme, ei teidän tarvitse huolehtiä mistään muusta kuin siitä, että olemme uskolliset sillä paikalla, mihin Herra on meidät asettanut. Apostoli kehottaa: »Älkää jättäkö omaa seurakuntakokoustanne, niinkuin muutamien on tapana.» Näitä muutamia on meidänkin kanssamme: toiset halveksivat Jumalan sanaa ja Herran seurakuntaa, toiset taas ovat lähteneet etsimään pyhempää ja parempaa. Molemmat

POISSA JOUKOSTAMME

KATRI STORMAN
o.s. Nousiainen
syntynyt 24. 2. 1893
kuoli 21. 9. 1977

Siunattiin haudan lepoon Valbon kirkossa syyskuun 30. p:nä omaisten ja ystävien saattamana.

Siunauksen toimitti pastori Seppo Salmi Gävlestä ja Inkerin Kerhon kuoro lauloi. Siunaustilaisuuden jälkeen siirrettiin arkku omaisten kantamana hautausmaalle, jossa veisattiin virsiä ja pidettiin puheita vainajan muistolle.

Katri Storman oli syntynyt Inkerissä, Skuoritsan seurakunnassa, Nousiaisten kylässä. Katri joutui, kuten monet muutkin tuhannet Inkerin suomalaiset, jättämään kotiseutunsa ja siirtyi lastensa mukana Suomen kautta Ruotsiin.

Vainajaa jäivät kaipaamaan lapset, lastenlapset ja sukulaiset Ruotsissa, Suomessa ja Neuvostoliitossa.

Pikkujoulu Boråsissa

Inkerin Kerho järjesti 10. 12. 77 jäsenilleen pikkujoulujuhlan Kråkeredin kesämökillä. Siellä oli jo todennäköisesti touhuttu aamusta lähtien, sillä tupa oli saatu erittäin lämpöiseksi. Joulukuusi kynttilöineen ja leimuava avotakkatuli loivat kotoista joulutunnelmaa, kun 28 henkinen joukko oli kokoontunut sinne pikkujoulun viettoon.

Tilaisuuden aloittivatkin tällä kertaa kaikkein nuorimmat. Gisela Häyhänen ohjasi luciaohjelman, jossa Luciana toimi Christina Paukkonen ja hänen tähtinään olivat Veronica Kondrell ja Maria Paakkonen. Yhdessä he kaikki lauloivat lucialauluja ja lukivat välillä runoja. Oli ilahduttavaa nähdä ja kuulla näitten lasten esitystä.

Illan emännät Emilia, Aino ja Inkeri tarjosivat sitten keittämäänsä riisipuuroa ja hyvät kahvit sen päälle. Välillä laulettiin yhteisesti tuttuja joululauluja, ja sitten ilmestyi itse joulu-ukko tupahan ja jakoi kaikille pussin joulutuomisia. Kasetista kuului joululauluja taustalla, ja kun oli suut makeana, niin Armas sai monta hyvää valokuvausaihetta. Eipä leikkiäkään unhoitettu, nuoremmat valitsivat hauskoja ryhmäleikkejä, joihin kaikki ottivat innolla osaa.

Näin pyörähti erittäin hauskasti iltapäivä siellä yhdessä ollessa. Olisi vain toivottavaa, että kun meillä on vielä mahdollisuuksia kokoontua tällaisiin omiin tilaisuuksiin, niin niihin saavuttaisiin suuremmalla joukolla nauttimaan yhdessäolosta. Onhan tunnettu tosiasia, että liian monet meistä eristäytyvät, vaikka sisimmässään tuntevatkin yksinäisyyttä, mutta eivät silti halua tulla ulos kuorestaan.

T. J.

---

ovat syyllistyneet samaan syntiin: he eivät ole ottaneet vaarin Jumalan sanasta. He eivät tunne vastuutansa.

Kun kaikkivaltias Herra kerran johdattaa ja päättää tämän maailman ajan vaiheet, ja hajallaan olevat kootaan valtaistuimen eteen, silloin ei enää ole olemassa inkeriläisiä, ei ruotsalaisia, eikä suomalaisiakaan. Silloin on vain yksi heimo, ne jotka ovat valkaisseet vaatteensa ja pesseet ne Karitsan veressä.

A. Tervo

Toimitussihteerin terveisiä

Toimitukseen asiaa. Moni lukijoistamme on ihmetellyt toimitukseen soittaessaan, että miksei kukaan vastaa. Omaa tyhmyyttäni on, etten ole asiasta aikaisemmin tiedottanut. Viesti samoin kuin moni muukin pieni ei-liikeperiaatteella toimiva lehti on lähinnä harrastuksen tulos, ja sitä toimitetaan iltaisin ansiotyön jälkeen. Näin ollen Viestinkin toimitussihteeri on päivisin poissa lehden toimituksesta eli kotoaan. Kun Teille tulee siis toimitukseen puhelinasiaa, niin varminta on soittaa illalla klo 18:n jälkeen. Ylärajaa ei ole. — Soittamiin.

Ruotsin kesäjuhlat Västeråsiin. Jo aiemmin on toimitukseen tullut vihjeitä, että ensi kesän Ruotsin juhlat vietettäisiin Västeråsissa. Lehden painoon mennessä tulikin varma tieto, että näin on. Ainakin lahtelaiset tietävät, että Lahti on Västeråsin kummikaupunki ja että Lahdessa on sen niminen kaupunginosakin. Tarkempia tietoja juhlasta ja juhlakaupungista saatte helmikuun ja tietysti myöhemmistäkin numeroistamme. Näin alustavasti voitaneen kertoa, että västeråslaisten »pieni joukko» kaipaa ohjelma-apua sekä Suomesta että Ruotsista, joten kuorot ym.: vauhtia harjoituksiin.

»Lapinlahti 13.12. 77. Eilisen illan kirkkovaltuuston kokouksessa hyväksyttiin lopullisesti inkeriläisten hautamuistomerkki valtuuston myönnettyä ensi vuoden talousarvioon 2 500 mk em. tarkoitukseen.» Tämän ilahduttavan uutisen sisältöisen kortin Lapinlahdelta on saanut »kirjeenvaihtajamme» nimim. H. H., joka on muistokiviasian kanssa askarrellut viime kesästä lähtien.

Raha-asiat tuottavat vaikeuksia, paitsi näin lamavuosina muutenkin, niin joskus toimitukselle. Siksi on taas näin vuoden alussa hyvä muistuttaa arvoisia lukijoitamme: ei rahaa toimitukseen. Kaikissa raha-asioissa pyydän Teitä käyttämään konttorin postisiirtotiliä, joka mainitaan II kannella 1. etukannen sisäsivulla. Korttiin olisi myös aina merkittävä, mitä maksu koskee. Silloin ei rahastonhoitajamme joutuisi vaikeuksiin rahoja tilille viedessään — eikä maksaja saisi karhukirjettä.

Vuoden vaihtuessa on aina tapana muistella menneitä ja suunnitella uutta tulevaa vuotta varten. Viime vuosi, joka oli Suomen itsenäisyyden juhlavuosi, ikäänkuin viritti heimohengen taas uuteen eloon. Me inkeriläiset saimme eri tavoin huomiota osaksemme, emmekä suinkaan kielteistä. Kun kaikenlainen kansanperinteen harrastuskin on yhä enenevässä määrin tullut muotiin, meitä on muistettu monelta taholta. Meidän kielemme kiinnostaa tutkijoita, sananlaskumme ja arvoituksemme samoin. Näissä merkeissä: älkää tänäkään vuonna unohtako juurianne. Varmasti Teillä on takataskussanne pakinanpätkiä omalla kotoisalla murteellanne muisteltuna. Tällaisin ajatuksin toivotan toimituksen ja ennen kaikkea omasta puolestani oikein onnellista ja antoisaa vuoden jatkoa ja kiitän sydämellisesti menneestä.

Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Paikallisosaston vuosikokous 26. helmikuuta 1978 klo 14.00.

Johtokunta

Kalevalanpäivänä 28. 2. -78 kokoonnutaan jälleen Larin Parasken patsaalle Hesperian puistoon klo 10.00. Mukaan, mukaan.

Maaliskuun kuukausitilaisuuden asemesta lähdemme Tampereelle Tampereen paikallisosaston 20-vuotisjuhlille 19. 3. Tarkemmin maaliskuun numerossa.

TAMPERE

Tampereen paikallisosaston tilaisuudet ovat: 12. 2., 19. 3., 16. 4. ja 21. 5. Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa.

Johtokunta

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

Kerhon yleisen kokouksen 13. 12. 1977 tekemän päätöksen mukaisesti tämä kerho kokoontuu vuonna 1978 Joutjärven kirkon ravintolahuoneessa kuukauden kolmantena tiistaina klo 18.30. (Huom. päivän muutos!)

Puheenjohtaja

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuosikokous helmikuun viimeisenä sunnuntaina 26. 2. 1978 klo 14.00 Karjalaisten talolla Itäpellontie 2. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Ruotsin kesäjuhlat Västeråsiin, ks. toimitussihteerin palsta.

GÖTEBORGIN

seudun Inkerin kerhon **vuosikokous** pidetään 12. 2. -78 klo 15 Rådan seurakuntatalolla. Tervetuloa kaikki.

SEUKKOSEURA

kokoontuu Inkerikodissa torstaina helmikuun 2. ja 16. pnä klo 13.

Tervetuloa!

Yhdysjäsen Sanni Kössi, **puh. 335 058** vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

VENÄJÄN KIELEN JATKOKURSSI BORÅSISSA

kevätkausi 1978 maanantaisin klo 19. Oletko kiinnostunut? Ota yhteys Armas Paakkoseen, puh. 101850.

INKERI-ILLAT BORÅSISSA

Marraskuun Inkeri-illassa piti Ilmari Rinne esitelmän Inkeriläiset nykyajan Neuvostoliitossa. Hänen esitelmänsä jakautui kolmeen osaan. Ensiksi hän kertoi inkeriläisten taloudellisesta toimeentulosta, niinkuin hän on sen kokenut. Toiseksi hän puututteli suomen kielen asemaa Karjalassa ja kolmanneksi hän kertoi luterilaisen kirkon toiminnasta. Esitelmän jälkeen virisi vilkas kyselyhetki.

Joulukuun Inkeri-illan ohjelma oli omistettu aiheelle joulun vietto entisessä Inkerissä. Armas kyseli ja hoiteli nauhuria. Kun 22 läsnäolijaa oli päässyt lämpiämään, niin hänellä oli usein täysi työ estää ettei kaikki puhuisi yht'aikaa. Niin paljon oli kertomista! Ja mieluisaa oli kuunnella. Kun vielä muistamme, että Emilia ja Inkeri olivat järjestäneet kahvitkin, niin täytyy kysyä: voiko enää rattoisammin viettää sunnuntai-iltapäivää.

A. P.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 2 helmikuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Ei Pushkino, vaan Pushkin

on entisen Tsarskoje Selon, myöhemmin Djetskoje Selon kaupungin nimi. Siellähän vihittiin 11. 12. 1977 käyttöön Leningradin luterilaisen seurakunnan kirkko, kuten tämän Viestin tammikuun numerossakin kirjoitetaan. Paikannimirakenteellisesti (ohhoh, tulipa pitkä sana!) olisi houkuttelevaa käyttää nimeä Pushkino ja sitä näkee useimmiten — virheellisesti — käytettävänkin. Senkin niminen kaupunki on kyllä olemassa, mutta toisaalla — se on noin kolmen peninkulman päässä Moskovasta sijaitseva rajonikaupunki.

Tämän nyt puheena olevan kaupungin nimi on siis Pushkin.

Jussi Vesa

KANSIKUVA KERTOO: Kavelahden koulu Kavelahden kylässä Tuutarissa. Tsaarinvallan aikana rakennus toimi sanatoriona. Siellä hoidettiin keuhkotautisia. Neuvostovallan aikana siitä tehtiin koulu. N. vuoteen 1930—32 koulussa oli venäläisiä ja suomalaisia luokkia. Lienee ollut hankalaa ja ahdasta rinnakkaiseloa, joten venäläiset siirtyivät omaan kouluunsa. Rakennuksessa toimi kansa- ja keskikoulu. Oppilaita tuli laajalta alueelta ympäristöstä. Tämä koulu on varmasti monelle elossa olevalle tuttu ja haikean rakas. Sodan aikana rakennuksessa oli saksalainen sotilassairaala. Nyt toimii koulu tässä rakennuksessa viimeistä vuotta. Uusi rakennus on jo valmistusvaiheessa. Kuvassa ovat selvästi näkyvissä sodan jättämät jäljet, joita ei ole yritettykään korjata. Puita on edustalta kadonnut — Kyläkin on paljon muuttunut. Joitakin ns. vennäinuskoisia oli entuudestaan jäljellä, mutta ei ainuttakaan puhtaasti suomalaista perhettä. — Kuvan ja sitä koskevan selostuksen lähetti Helvi Othman Turusta.

Matti Vironmäki:

Inkerinsuomalaisten lehdet

Inkerinmaalla aikoinaan ilmestyi useita suomenkielisiä sanoma- ja aikakauslehtiä. Ensimmäinen niistä oli vuosina 1870—1873 levinnyt »Pietarin sanomat». Muita olivat »Pietarin Sunnuntai-lehti», »Pietarin lehti», »Pietarin Viikko-sanomat», »Neva» ja »Inkeri». Viimemainitun elinikä oli kaksi vuosikymmentä. Sen toimittajana oli mm. tunnettu opettaja ja musiikkimies Mooses Putro. Näiden ja monien muiden suomenkielisten lehtien ja julkaisujen merkitys kansansivistyksen alalla ja yhteyksien ylläpitäjinä suomalaisten välillä oli luonnollisesti erittäin suuri. »Inkerin suomalaisten historiassa» todetaan oikein, että »inkeriläinen suomalainen lehdistö suoritti arvokkaan, monipuolisen ja pyyteettömän työn lukijapiirinsä hyväksi».

Ensimmäisen maailmansodan tapahtumat saattoivat, kuten tunnettua, inkerinsuomalaiset tuuliajolle. Hajaannukseen joutuminen lisäsi alusta alkaen voimakkaasti yhteyksien ylläpitämisen tarvetta. Asioista huolehtiminen nähtiin mahdolliseksi sanomalehtien välityksellä. Näinollen ei ihme, että pian alkoi ilmestyä useitakin lehtiä. Monet vanhemman polven ihmisistä muistanevat mm. »Kirjasalon sanomat», »Inkerin sanomat», »Inkerin», »Suomalaisen Inkerin» ja »Karjala-Inkerin». Nämä lehdet eivät kuitenkaan jaksaneet elää monia vuosia, vaikka toimittajina olivat pätevät lehtimiehet. Viikoittain ilmestynyt »Vapaa Karjala ja Inkeri», jonka päätoimittajana oli maisteri Eino Parikka Viipurissa, oli luullakseni tärkein 1930-luvulla inkeriläisten yhteyksiä hoitanut sanomalehti.

Toisen maailmansodan myrskyt heittivät, kuten tiedetään, inkerinsuomalaiset entistäkin kauemmaksi toisistaan. Osa piti kiinni olinpaikastaan Kanta-Suomessa, jossa sukujuuret olivat, mutta osa siirtyi »muille maille vierahille», jopa kauas valtamerien taakse. Uusissa oloissa luonnollisesti muisteltiin omaisia ja sukulaisia samalla toivoen, etteivät yhteydet kokonaan katkeaisi.

Olojen rauhoituttua 1940-luvun lopulla ja elämän alkaessa kulkea normaaliuomiaan Inkeriläisten Yhdistyksen johtokunnan ja työvaliokunnan kokouksissa alettiin vähitellen pohtia oman äänenkannattajan julkaisemista, että »hajalleen joutuneet heimoveljet ja -sisaret saisivat kulloinkin ajankohtaisina olevat kuulumiset». Julkaisutoiminta vaati kuitenkin varoja, joista oli huutava puute. Asiasta keskusteltiin inkeriläisten kesäjuhlassa v. 1958 ja silloin tehtiin päätös oman lehden julkaisemisesta. Pian kesäjuhlien jälkeen samana vuonna ilmestyi »Inkeriläisten Viestin» ensimmäinen numero. Lehtemme täyttää näinollen tänä vuonna 1978 kaksikymmentä vuotta.

Viestin ensimmäisenä päätoimittajana oli opettaja Aappo Metiäinen kuolemaansa (v. 1963) asti. Lehti painettiin aluksi Porvoossa. Se oli 4-sivuinen, »niinkuin lastu lainehilla», kuten otsikon yhteydessä sanottiin. V. 1959 lehti laajeni 16-sivuiseksi. Viestin vastaanotto oli alusta lähtien erittäin myönteinen. Toimitus sai monilta tahoilta tilausten ohella lämminhenkisiä kiitoskirjeitä. Vuoden 1967 alusta Inkeriläisten Viesti on ilmestynyt nykyisessä koossa. Silloin myöskin saatiin lehdelle toimitussihteeri. Erittäin suuresta merkityksestä on ollut, että Ruotsin Inkerinsuomalaisten Keskusliitto on pitänyt lehteä myös omana äänenkannattaja-

Noppakivet

Kosken joki, tai oikeastaan meillä kutsuttiin sitä Kosen joeksi, laskee Lempaalan järveen siellä kaukana rakkaassa Inkerissä. Syksyisin sen pauhu kantautui hyvin kauas, ja joessa oli runsaasti vettä. Kesäisin se oli rauhaisa ja siinä oli mukava pulakoida. Syntymäkotini sijaitsi tuon joen rannalla, vähän ylempänä mäellä.

Miksi juuri nyt muistelen tuota lapsuuteni jokea? Edessäni pöydällä on maljakko ja siinä koreilee viisi pientä pyöreätä kiveä. Ystäväni on tuonut ne matkamuistoina Kosen joesta. Olisiko kukaan voinut tuoda minulle kalliimpaa lahjaa. Eihän mistään maailmasta saa pyöreämpiä noppakiviä kuin Kosen joesta. Kuohuvassa koskessa pyöriessään ne olivat hankautuneet kauniin pyöreiksi, ja joskus niihin oli tarttunut hietajyviä. Noita kiviä keräillessämme hyppelimme kiveltä kivelle ja monet kivien rosoiset särmät raapivat varpaamme verille...

Noista ajoista on kulunut niin monia vuosia. Vaan vieläkin, katsellessani mahtavia kalliojokia ikävöin sinua, pieni lapsuuteni joki. Sinun rannallasi, sen isoimman kiven juurella, olen ollut maailman onnellisin pikkutyttö, ja luonasi olen myös kuumimmat kyyneleeni vuodattanut. Kesäisin rannoiltasi olen vastaksia taivutellut, korkeilta reunoiltasi maukkaimmat mansikat poiminut, poukamissasi olen uinut ja talvisin luistellut. Muistan, kun isäni ajoi lauantaisin sinne kiessit, ja pesimme ne puhtaaksi, tai äitini kanssa huuhdoimme lattiamattoja...

Rakas jokeni! Olet nähnyt ajan, jolloin oli hiljaista ympärilläsi, kylät olivat tyhjät asukkaista, ja ihmetellen vyöryi vesi eteenpäin. Tuona kauniina kevätpäivänä riensin kaupungista rannallesi, istuin tuolla suurella kivellä koko päivän, kertoilin huolistani ja lausuin sinulle viimeiset jäähyväiseni.

Rakkaat Inkerin tytöt ja pojat! Haluan kertoa teille suuresta ilostani: lapsuuteni joki on lähettänyt minulle lahjansa: maailman kauneimmat noppakivet, jotka ovat aukaisseet muistojen kammioita.

Kaukaiset kiitokseni ja terveisiä täältä kaukaa Kalliovuorten takaa, Tyynen valtameren rannoilta lähettää:

Pearl

---

naan, jota on levitetty Ruotsissa asuvien inkerinsuomalaisten keskuuteen.

Kaksikymmentä vuotta ei ole lehden toiminnassa pitkä aika. Kuluneet vuodet ovat kuitenkin olleet tapahtumarikkaita. Rohkenen ajatella, että Inkeriläisten Viesti on täyttänyt sen tehtävän, mitä varten se on perustettukin. Se on ollut ja tulee jatkuvasti olemaan yhdyssiteenä eri tahoille joutuneiden heimomme jäsenten ja heidän jälkeläistensä välillä. Missä määrin lehti pystyy kehittymään ja kasvamaan, siitä ovat vastuussa luonnollisesti lehden tilaajat. Toivottavasti tilaajamäärä ei vähene, vaikka rivimme harvenevatkin.

Tämän kirjoittaja on 15 vuotta ollut Inkeriläisten Viestistä kantamassa päätoimittajan vastuuta. »Oikeana kätenä» työssä ovat olleet tarmokkaat toimitussihteerit Pirkko Huurto (v. 1967—1974) ja Anja Luoma v:sta 1975. Heille samoin kuin lehden konttorissa osoiteasioista vastaaville suuret kiitokset kaikesta. »Työn ilo» palkkanamme koetamme työskennellä oman lehtemme hyväksi sillä tiedämme, että sitä jatkuvasti tarvitaan yhteyksien ylläpitäjänä.

KOTOISIA KUVIA

Aapo Iho:

Saunakultti kotonani

Kerta viikossa, aina lauantaisin, mikäli eivät juhlapyhät toisin satuttaneet, lämpisi sauna. Se oli hirsistä rakennettu, kohtalaisen korkea ja niin tilava, että parhaiksi sopi lauteille neljä henkeä, viisikin tarvittaessa, kylpeä ropsuttelemaan. Luonnollisesti se oli oikea sisään lämpiävä savusauna. Tarvittavan kuuma vesi saatiin uunin suussa kuumennetusta pienehköstä padasta, jonka ympärille koottiin hiiliä, jotenka vesi kuumeni sikäli mikäli sitä otettiin. Veden käyttö oli varsin niukkaa. — »Miehet ensin, miehet ensin!» se tapa vallitsi saunassakin. Meitä oli neljä miestä ensi vuorossa. Muistan niiltä ajoilta vielä varsin hyvin nämä saunassakäynnit, kun en itse kyennyt vielä itsestäni huolehtimaan siellä. Isä kylvetti, pesi pään ja valeli haalealla vedellä. Asiaan kuului joka kerta harras siunaus: »Herra Jeesus siunaamaa, poika suureks kasvamaa!» (Liekö vika ollut rukouksessa, vai pojassa, kun se ei aivan toteutunut sekään rukous varsinkaan suureksi kasvuun nähden?)

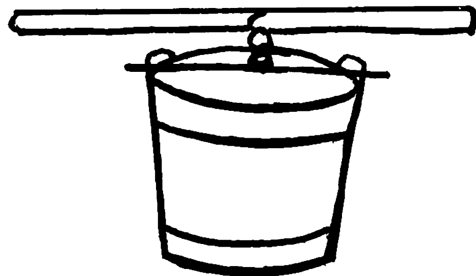
Siihen aikaan vielä siis kuului vain kolmen vastan läiske. Se kävi tahdissa sekin, ja kuumaa oli löyly, sen tietää, kun viikon kovassa työssä olleet miehet kirvoittelivat väsymystä saunan auvossa...

Saunassa muutettiin puhtaat alusvaatteet ja käytetyt joutuivat tiettyyn paikkaan pyykkikäsittelyä varten. Tuo riisuutuminen sekä pukeutuminen ei tapahtunut luonnollisestikaan sananmukaisesti saunassa, vaan laudasta kevyemmin rakennetussa eteishuoneessa, jossa kaksi penkkiä odotti istujia sekä loikojia. Miesten saunavuorolla ei naisväellä ollut saunaan tulemista. Sellainen oli tapa.

Ei kuitenkaan turhan takia liian kauan saunassa oleiltu, vaan joudutettiin toimituksia niin, että löylyä riitti naisillekin tarpeeksi. Tätäkin pyhää toimitusta rasitti polttopuiden niukkuus, joten saunanlämmittäjältä vaadittiin huolellisuutta ja asiantuntemusta.

Niihin aikoihin kannettiin vesi vielä naapurimme Aapram Rapun maalla sijainneesta yhteisestä kaivosta. Oli onnistuttu löytämään vetinen kaivonpaikka, josta tavallisessa käytössä vesi ei loppunut koskaan. Kesäisin sotilasmanoveerien aikana, kun kuumina päivinä kaivon ohi marssi miehiä divisioonakaupalla, meni kaivo tyhjäksi joksikin aikaa.

Tuo veden kantaminen saunalle niinkuin kotiakin muuten tapahtui ns. ristikorennolla. Isohko, neljä viisi sangollista vetävä saavi tarvitsi kaksi kantajaa. Oheinen piirros valaisee asiaa.

Olalla kantaenhan siitä selviytyivät vähempiväkisetkin, mutta ei se mikään keveä tarakka ollut, kun matkaa kertyi yli 200 m, mikäli enää niitä etäisyyksiä muistikuvina oikein hallitsen.

Myöhemmin saatiin saunavesi jo lähempää. Saunan lähellä nimittäin oli suo, jossa oli melko vahva mutakerros. Siihen kaivettiin vesipaikka, jota ylpeästi karahteerattiin oikein järveksi! Syvyyttä oli toista metriä, muut mittasuhteet olivat epämääräiset. Kyllä siinä saatiin runsaan veden aikana uiskennellakin saunasta lähtiessä.

Sen mutakerroksen kaivaminen suoritettiin talvisaikaan. Muistan, että siitä nousi isoja kantoja sekä lahonneita runkojakin. Sellainenkin löytö kuin pähkinä pantiin siitä talteen. Meillä paikkapaikoin kasvoi kyllä pähkinäpensaita, mm. Tuutarin mäkirinteillä tapasin sellaisia, mutta ei niillä meidän tienoin enää, missä Sepän koti sijaitsi, ollut miesmuistiin nähty pähkinäpensaita. No, mennäänpä vielä saunaan.

Miehillä saunasta tultua oli juhlan tuntua jo mielessä. Työviikko oli takana niin kesällä kuin talvellakin ja lepopäivä oli edessä. Vain hevoseen kohdistuva huolenpito vaati jotain askaretta joiltakin. Muuten oli vapaata.

Naisten saunaamiseen liittyivät pienimmät lapset, heitähän oli kolme minun jälkeeni, kolme tyttölasta, jotka vaativat oman hoivansa.

Kesäiseen aikaan kylvettiinkin aina vasta siellä illemmalla, että pääsivät kaikki irti arkitöistä ja saattoivat tunnestautua pyhän viettoon. Koti kun sijaitsi vain 2 km päässä kirkosta, kuului lauantaisin aina klo 6 ip. kirkonkellojen ääni. »Pyhäks soitetaan!» Siitä oikeastaan alkoi jo lepopäivä, mikäli eivät kotiaskareet sitoneet. Lehmien laitumelta haku ja lypsäminen oli hoidettava ennen saunaa.

Kesäisin pidettiin hevonen öisin ns. tapunassa, laitumella yhdessä kylän hevosten kanssa paimenen valvonnassa. Useimpina kesinä muistan hevospaimenen olleen venäläisen, vaikka lehmäpaimen oli lähes joka kesänä kotoisin jostain Suomen rajapitäjästä, Kannakselta ainakin. Mieleen ovat jääneet sellaiset nimet kuin Savitaipale, Lemi, Valkjärvi... Mökin poikia, torpanpoikia... Kerran oli isä poikinensa, ja poika syytti isäänsä joistain rötöksistä kotiasioissa.

No, niin, hevonen vietiin sinne tapunaan illalla, lauantaisin saunan jälkeen vasta. Silloin oli tilaisuus r a t s a s t a a! Tietenkin ilman satulaa, mutta kuitenkin hevosen selässä, ja se oli lystiä se. Ettei paimenella olisi vaikeuksia tapunansa hoidossa, oli hevoset kammitsoitava. Siinä käytettiin tavallisesti niinestä punottua tuollaista touvin vahvuista kammitsaa, jolla hevosen etujalat sidottiin lähelle toisiansa. Kammitsa asetettiin noin korttelin (vaaksan) korkeudelle kaviosta ja kun se oli asiallisesti kiinnitetty, se myöskin pysyi ja esti hevosen vapaasti liikkumasta. Muutenhan paimen olisikin ollut noin vapauteen päässeiden elukoiden kanssa ihmeessä... Näinhän se kävi paimenteleminen päinsä ilman sen suurempia seikkailuja.

Mikäli kesän aikaa elettiin, sikäli saunailtana oli hankittava uudet vastat. Mehän asuimme Ropsun tien varrella. Meitä vastapäätä oli Alakylän omistuksessa ollut maa-alue. Se oli sarkajaon mukaisesti jaeltu eri levyisiksi saroiksi ja pientareilla kasvoi mitä sattui. Kasvoi myöskin koivupusikkoa. Näistähän me kävimme hakemassa vastakset. Muistuivat monasti mieleen Kalevalan kuvaukset tytöstä, joka »läksi luutia lehosta, vastaksia varvikosta».

Ne suviset tuoksut — kas, ne ovat vieläkin tallessa!

TAMPEREEN PAIKALLIS-OSASTO 20 VUOTTA

Tampereen paikallisosasto täyttää 20 vuotta. Juhlimme tapausta maaliskuun 19. pnä Kalevan kirkon huoneessa n:o 9, alkaen klo 14. Jäsenet ja muitten paikkakuntien vieraat ovat tervetulleita tilaisuuteemme.

Johtokunta

Retki Pyhärantaan

Turun Inkeriläiset tekivät retken Pyhärantaan 20. pnä marraskuuta 1977, jolloin tuli kuluneeksi 20 vuotta rovasti S. J. Laurikkalan kuolemasta. Matka tehtiin linja-autolla. Kello 8 aamulla lähdettiin Turusta, ja perillä olimme sopivasti osallistuaksemme klo 10 alkavaan jumalanpalvelukseen. Kirkossa saarnasi pastori Vilho Mustonen, hän suoritti myöskin alttaripalveluksen.

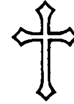
Jumalanpalveluksen päätyttyä siirryttiin rovasti Laurikkalan muistomerkille, jonka äärelle oli kokoontunut myös suuri joukko rovasti Laurikkalan sukulaisia sekä osa kirkkokansaa.

Yhteisesti veisatun virren jälkeen puhui paikallisosastomme varapuheenjohtaja Keijo Korkka lausuen mm.: »Vaikka pappimme joutuivat jättämään työnsä, ja kirkkomme joutuivat sulkemaan ovensa, ja vaikka kansankirkkomme julkinen toiminta lakkasi, ei sitä voitu pyyhkäistä pois ihmisten sydämistä. Me Inkerin heimon jäsenet ja muut ystävät olemme tänä päivänä kunniakäynnillä suuren auttajamme ja sielunpaimenemme rovasti Laurikkalan haudalla. Me olemme kiitollisia siitä mittavasta työstä, jonka hän on tehnyt Inkerin kansan hyväksi. Me olemme kiitollisia myös siitä työstä, jonka hän sota-aikana ja sen jälkeen teki Suomessa ja Ruotsissa asuvien heimolaistemme keskuudessa. Rovasti Laurikkala oli aina auliisti auttamassa, lohduttamassa ja tukemassa kovia kokenutta heimoamme.»

Yhdistyksen seppeleen laskivat Lilja Stenvall ja Jooseppi Klemettilä. Kirkkomaalta mentiin kirkkokahville Laurikkalaan, jossa isäntäväki oli järjestänyt seurat. Saapuvilla oli koko joukko paikallista väkeä. Tilaisuudesta jäi meille miellyttävä muisto.

Sydämellinen kiitos osaksemme tulleesta ystävällisestä vieraanvaraisuudesta.

Hemerocallis

Rakkaamme

Olga Seppänen

o.s. Laukkanen

* 16. 3. 1890 Kosemkinan srk. Konnun kylä

† 16. 12. 1977 Karjaalla

Suremaan jäivät:

Bertta perheineen Neuvostoliitossa
Ilmari ja Martta
ym. omaiset ja tuttavat

Siunaus toimitettu Karjaan Pyhän Olavin Kappelissa 29. 12. 1977.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu v. 1978 tehdyn päätöksen mukaisesti tavallisesti kuukauden kolmantena tiistaina klo 18.30, tavallisesti Joutjärven kirkon ravintolahuoneessa. Mutta helmikuussa 1978 kokoonnutaan 3. tiistaina eli 21. 2. klo 18.30 Orimattilan Helmi ja Esa Leppäsen kotiin. (Sinne on puhelin: Lahti 71396). Tervetuloa. Myös uusia jäseniä odotetaan.

Puheenjohtaja

Runo-Viesti
Lahden Seudun Inkeri-kerholle

Kynäilen taas tähän pitkästä aikaa.
Onkohan ilmassa jotain taikaa,
kun viljat pelloilla maassa makaa?
Suomen talous on epävakaa.

Kokoontukaamme me vaan tänne yhteen.
Joku tuopi joulukerhoon lyhteen.
Ah, kotona meillä ei mitään kasva,
savusaunaan vuotaa kuuma rasva.

Viime kerralla ei tänne joudettu,
Lahdestakaan ei meitä noudettu.
Me jokainen saimme laillisen esteen.
Ei laitettu ilmoitusta lehteen.

Tänne mielemme kuitenkin halaa,
ei lausuta — ajatellaan salaa.
Onnellisia me täällä on oltu,
iloisin mielin uudelleen tultu.

Kuultu monta järkyttävää tarinaa,
on ihmetelty ajan marinaa:
kenelläkään ei ole hyvä olla.
Ollaanko pisteessä, joka on — nolla?

Mikähän sen kaiken pahan aikaan saa?
Minne olet menossa Suomenmaa?
Mistä johtuu kaikki hämminki tämä?
Kuka nyt kansalaisia hämää?

Toisilla ei nyt ole mitään työtä.
Toiset ahertavat yötä myötä.
Toiset kerskuvat ain' päivärahalla.
— En sano suinkaan tätä pahalla.

Ihminen, koeta vastuuta kantaa.
Levitä vaikka pelloille lantaa.
Ei mikään työ koskaan pahenna miestä,
vaikka paita olis märkä hiestä.

Pysyy mieli hyvänä, — työstä nauti.
Ei sinuun iske helpolla tauti.
Tehkäämme työtä sellaista, mitä saa.
Onhan hätätilassa koko maa.

Voi käydä kuin oman Inkerimme,
loppuivat siell' lukukinkerimme.
Myös sinne jäivät kirkkomme rakkaat.
— Onnesi oksaako puusta hakkaat?

Toisinnoilta meitä varjele, Luoja,
hävitä pois kaiken pahan tuoja.
En kovaa kohtaloa jaksais kantaa.
Toivon: Luoja meille rauhan antaa.

Kovin on kärsinyt Inkerin kansa,
kadottanut paljon rakkaitansa.
Kansansirpale tarvitsee lepoa.
Tehdään rauhassa yhteistä kekoa.

Orimattilassa 14. 11. 77

Helmi Leppänen

Talvisia kuvia

Pakkaspoika kiristää,
säihkyy lumi, läikkyy jää...
Vaikka jää viel onkin heikko,
pojat pelaa jäällä kiekkoo.
Kunhan huomaan säästöt pankin,
silloin sukset myöskin hankin.
Saisin liiat kilot pois,
mikäs ihanampaa ois.

Hiihdän joka ilta lenkin,
uin myös uimahalliss...
Siellä löydän oman penkin,
eikä lippu ole kallis.
Saunan löylyt siellä saa,
ja jos uida huvittaa
niin voit uida tunnin, pari.
Odottakoon vaimo, Mari.

Hänel hehkuu ruokahella,
muttei tarvii ajatella
että ukko kaljal ois.
Pahat tavat jäivät pois.

Ehdin katsoo elokuvat telkkarista kaikki,
ilman tätä urheilua minä oisin poikki.
Ennen vaikka puita tehtiin,
mutta nyt vain nenän lehtiin
pistää töiden jälkeen voi
ja tuo stereokin soi.
Ihan pääsi läpi pauhaa —
hiihdellen saan hieman rauhaa.

Ilma raikas, mieli hyvä.
Talvi-ilmaa vedät syvään
joka keuhkon sopukkaan,
telakalla käryt vaan...
sekä pauke kaikenlainen,
niinkuin pauhais paholainen...

Siksi on mun mielestäni
tämä lenkki tärkeä
parannan näin kuntoani,
terävöitän järkeä...
Sitä täytyy aina muistaa,
silloin työkin hyvin luistaa
ruumiillinen, henkinen, näitten
työläisrenkien...

Järvisaaren Einari Turussa

Kaksi pientä runoa

Pikku Kalle kellon sai
kun kuusi vuotta täytti.
— Siinä oli vitjatkin
se komealta näytti.

Mutta seuraavana päivänä
ei kello käynyt enää.
Toi Kalle kellon isälle
ja nyrpistäen nenää sanoi:
»Isä, osta uusi kello,
tämä on jo rikki.
Tämä ei enää sanokaan:
Tikin, takin, tikki.»

Isä kysyi, että kuinka se rikki meni.
Niin Kalle isällensä näin selitteli:
»Kun ei löytynyt vasaraa, ja piti naulata,
niin täytyi käyttää vasarana tätä kelloa.»

*

Hymyellen kaupungilla
kulki Lauri Lattu.
Päässä oli hällä harmaa
aivan uusi hattu.

Tuuli päästä hatun sieppas
ilmaan korkealle hatun kieppas.
Sitten rapakkoon se vei
ja vielä huusi hei, hei, hei!

Kun hattua hän pyyhki,
hän ihan itki nyyhki.
Se oli surullista, oi
vaan minkäs tuulelle voi.

Nämä kaksi pientä runoa ovat jääneet mieleeni niiltä ajoilta, kun opettelin lukemaan, noin v. 1930—31. Nyt olisi hauska tietää, mistä kirjasta nämä runot ovat kotoisin. Oliko se koulukirja, vai oliko se joku muu lasten kirja? Kuka voisi olla itse »runoniekka»?

E. S.

RUOTSIN PUOLELTA

Vuosi on hyvää vauhtia edennyt, mutta ei toki ole vielä myöhäistä toivotella *Hyvää Uutta Vuotta,* kuten Viktor Tilkku tässä tekee. Onnea me tarvitsemme yhä ja yhä vuoden kuluessa. Sitä me inkeriläiset toisillemme ja kaikille maailman ihmisille toivotamme. — Onnea meillä kenelläkään tuskin on liikaa.

Lahjoituksia Inkeriläisten seurakuntakodille Boråsissa

Juho Häkkinen, Borås 100; Petri Pauli Juhani Kariniemi, Skene 25; Jonna Maria Tjäder, Borås 20; Sofia Temonen, Borås 60; Toivo Parri, Sandared 30; Aino Tulendal miehensä Pekka Tulendalin (ent. Talonpoika) muistolle 50; Toivo Savolainen, Borås 55; Anna Hannolainen, Borås 25; Cederik Markku Severin Hacksell, Borås 30; Pekka Temosen muistolle sisarensa 85; Katri Rähmönen miehensä muistolle 100; Toini Gustavsson, Tranemo 40; Juho Peter Kultala, Borås 20; Tuntematon 1000; Aleksanteri Halttunen, Örebro 100; Inkeri-illan kolehti 112; Evankeliumiyhdistyksen pikkujoulun kolehti 231; Kolehti syntymäpäivillä 220; Diakoniapiirin myyjäisistä 2050. Summa 4353 kruunua.

Joulukuun 17. päivänä pitämässään kokouksessa päätti seurakuntakodin johtokunta, että sääntömääräinen yleinen kokous pidetään omalla seurakuntakodilla Boråsissa sunnuntaina 5. helmikuuta klo 15. Tässä kokouksessa valitaan johtokunta, neljä varsinaista ja neljä varajäsentä vuodelle 1978 sekä tilintarkastajat. Lisäksi päätetään johtokunnan ehdotuksesta vuoden tulo- ja menoarvioksi sekä toimintasuunnitelmasta. Johtokunta esittää myös sääntöjen muuttamista niin, että nykyisen kahden yleisen kokouksen asemesta pidettäisiin vain yksi vuoden alkupuolella. Tämä kokous olisi vuosikokous, joka edellä mainittujen asioitten lisäksi päättäisi edellisen vuoden toiminnasta ja tileistä. Tullakseen hyväksytyksi käytäntöön tulee tällainen muutosehdotus hyväksyä kahdessa yleisessä kokouksessa.

KESÄJUHLILLE VÄSTERÅSIIN

On sopivaa jo tiedottaa näin hyvissä ajoin ensi vuoden kesäjuhlapaikasta, joka on *Västerås*. Västerås sijaitsee keskellä Ruotsia, sopivan matkan päässä monelta suunnalta.

Te jotka olitte mukana juhlissa 1972, muistatte että juhlat silloin oli onnistuneesti järjestetty. Yritämme myös tällä kertaa tehdä parhaamme, että juhlat onnistuisivat hyvin.

Koska meidän joukkomme Västeråsissa on pieni, niin toivomme ohjelmaa kuoroesityksiä, runoja, lauluja jne. eri paikkakunnilta Ruotsista ja Suomesta. Hengellistä ja kansallista ohjelmaa sekä urheilua tulee olemaan.

Varmasti usealla on juhlan maalina sukulaisten, ystävien ja tuttujen tapaaminen, joten toivomme jo senkin takia monen suunnistavan matkan ensi Juhannuksena Västeråsiin. Kerro naapurillekin kesäjuhlapaikasta.

Juhlatoimikunnan puolesta E. Kuortti
Vitmårag. 11 F S-722 26 Västerås
Puh. 021/18 28 29

Lahjoituksia Inkeriläisten Viestin tukemiseksi

Oskar Himiläinen (Kumla) on saanut ISK:lta tunnustuspalkinnon Viestiin lähettämistään ja siinä julkaistuista kirjoituksistaan. Palkintonsa — 100 kruunua — hän lähettää kokonaisuudessaan Viestin tukemiseksi.

Emma Simson Jönköpingistä lahjoittaa 10 kr.

Viesti kiittää lahjoittajia.

BORÅSIN KESÄJUHLAN 1977 TALOUDELLINEN SELOSTUS

TULOT:

Valtion avustusta	0:— kr
Kunnan avustusta	3.000:—
Kirkon avustusta	8.900:—
Muuta avustusta	2.500:—
Sisäänpääsymaksut	7.420:—
Kolehdit	4.823:—
Juhlamerkkien ja ohjelmalehtien myynti	1.859:—
Mainostukset	1.200:—
Muu myynti (keittiötulot)	891:—
Muut tulot	0:—
Summa	30.593:— kr

MENOT:

Ohjelman esittäjien palkkiot	350:— kr
Ohjelman esittäjien matkakulut	3.900:—
Ohjelman esittäjien päivärahat	312:—
Palkkioita vahtimestarille, tuomarille	270:—
Huoneistovuokrat	860:—
Ilmoitukset	551:15
Juhlamerkkien ja ohjelmalehtien painatt.	1.476:—
Urheilupalkinnot	370:50
Tarpeita	2.741:90
Kuljetuksia	90:40
Kansliamenot (puhelin, postikulut)	614:30
Muut menot	245:45
Summa	11.781:70

Bruttovoitto	18.811:30 kr
ISK:n osuus 20 %	3.762:30 kr
Nettovoitto	15.049:00 kr

Ylläolevasta tilityksestä puuttuu tulopuolelta avustus Älvsborgs läns bildningsförbundista luvattu noin 1.500 kr ja menopuolelta taidemuseon huoneistovuokrat, joita neuvotteluissa ilmoitettu olevan 1.260 kr.

1977-11-23

A. Kondrell

BORÅSIN KESÄJUHLAN 1977 TALOUDELLISEN PUOLEN LISÄSELOSTUSTA

Eri tilaisuuksien kustannukset suurin piirtein. Tällöin on kaikki avustukset jätetty pois. Vain se osa on otettu mukaan, kun juhlien aikana »raha on vaihtanut omistajaa».

Kokkoilta:	Tulot	721	kr
Urheilu:	»	3.210	»
Kansallinen juhla:	»	4.210	»
Taidenäyttely:	»	170	»
Hengellinen ohjelma:	»	4.823	»
Ohjelmalehti:	»	3.059	»

Menot	1.019,	Tappio	298	»
»	690	Voitto	2.520	»
»	945	Voitto	3.265	»
»	90	Voitto	80	»
»	4.357	Voitto	466	»
»	1.476	Voitto	1.583	»

(Ohjelmalehtiä myyty n. 370 kpl)

Yleisöä eri tilaisuuksissa:

ISK:n vuosikokous	50	
Avajaistilaisuus	480	
Kokkoilta	200	
Kirkko 25/6	450	
Urheilukentällä	520	(321 maksanutta aikuista)
Seurat	500	
Kansallinen juhla	550	(421 maksanutta aikuista)
Kirkko 26/6	450	
Päättäjäistilaisuus	350	
Taidenäyttely	500	
Valokuvanäyttely	500	
	4.550	

Boråsin suomenkielisen seurakunnan synty

Todennäköisesti ensimmäinen Jumalanpalvelus suomen kielellä lienee Boråsissa pidetty Ramnaliten kirkossa sunnuntaina 28. 10. 1945 pastori Kalervo Kurkialan johdolla.

Jossain on sanottu, että kansa, joka on vailla omaa isänmaata on lähempänä Jumalan valtakuntaa. Näin lienee meidän Inkerin suomalaisten kohdalla.

Suomenkielinen seurakunnallinen toiminta Boråsissa alkoi vakiintua 1947, jolloin Ruotsin kirkon palveluksessa olevat ruotsalaiset pappisveljekset Folke ja Gustav Dahlbäck alkoivat vierailla Boråsissa Inkerin suomalaisten parissa. He ymmärsivät, että pakolaiset täällä vieraassa maassa kieltä taitamattomina, uusissa ja heille oudoissa oloissa kaipaavat omakielistä seurakunnallista toimintaa. Niinpä he järjestelivät seuroja ja jumalanpalveluksla ja jakoivat meille monia hyviä neuvoja myös arkisen elämän varalle. Heidän toimintansa ansiosta aloimme saada ruotsalaisia seurakuntasaleja käyttöön kokoontumispaikkoina, ja molemmat kaupungin kirkot ovat aina siitä lähtien olleet avoinna suomenkielisille Jumalanpalveluksille.

Keväällä 1948 piispainkokouksen päätöksen mukaisesti perustettiin Luleån piispan Bengt Jonzonin johdolla kirkkokomitea suomenkielisiä pakolaisia varten. Komiteaan kuuluivat piispa B. Jonzon (puheenjohtaja), lehtori G. Dahlbäck (sihteeri), rovasti P. Boreman (kassanhoitaja), komministeri F. Dahlbäck, kapt. U. Hammaström, fil. lis. G. Hafström ja asianajaja S. Lindgren (komitea on lakannut toiminnasta 60-luvun lopulla). Tämän komitean ensi tehtäviin kuului saada oma pappi suomenkielisiä pakolaisia varten. Ensimmäisenä pappina tässä tehtävässä toimi pastori H. Grappe vuosina 48—49. Rovasti S. J. Laurikkala 50—57, pastori E. Jaakkola 58—59, pastori J. Rantanen 61—72 ja pastori V. Kurujoki 72.

Papit ovat täällä vaihtuneet tämän kolmenkymmenen vuoden aikana; samoin ovat alkuperäisten seurakuntalaisten rivit harvenneet, mutta 50-luvun alkuvuosina alkoi

Gävlen kuulumisia

Ensiksi hyvää vuoden jatkoa lukijoillemme! Ajattelin kirjoittaa että me täällä Gävlessä voimme hyvin. 11. 12. -77 pidettiin joulujuhla mukavassa joulutunnelmassa. Tapasimme Sant Anskarin talolla klo 14. Väkeä alkoi kokoontua klo 15:n ajoissa, ja sitä kerääntyikin n. 45 henkeä. On erittäin mukavaa, että kansamme on innostunut tilaisuuksiin, jotka ovat meidän gävleläisten säännöllinen kokoontumishetki. Näitä tilaisuuksia ovat joulu, uuden vuoden vastaanotto, äitienpäivä, syysjuhla ja silloin tällöin pikku »träffejä».

Joulujuhlamme aloitti Helmi L. lausumalla runon »Oi terve, joulu». Sitten lauloimme yhteisesti virsikirjan virsiä. Kuorostamme Kertun johtamana kaikuivat joululaulut kauniisti monen monta kertaa. Meillä oli vapaamuotoista ohjelmaa: jokainen sai esittää mitä osasi. Se oli hyvin jännittävää. Lempi S. lausui oman tekemänsä runon joulusta ja Larin Kyöstin vanhan runon »Tarina joulukuusesta». Lahja lauloi eri kauniin vanhan suomalaisen joululaulun. Kerttu D. ja Hilma M. lauloivat sekä yksinään että yhdessä. Välillä laulettiin jouluvirsiä ja kauniisti kaikui »Täällä Pohjan tähden alla».

Emännillä keittiössä oli touhua. Kerhomme tarjosi kahvit ja lapsille jouluhyvää, mutta kun lapsia ei tullutkaan, jaoimme kaiken vanhemmille mukanaolijoille.

Lopuksi saimme vieraaksi seurakuntamme kirkkoherran, joka puhuu montaa kieltä. Hän piti kauniin jouluhartauksen, samoin rukouksen suomen kielellä. Kerhomme pitää huolen, että saamme kirkkoherramme mukaan joka kerran, että saamme kuulla Jumalan Sanaa omalla kielellä. Kiitos kirkkoherralle!

Iltapäivä kului nopeasti. Lilja ja Lempi hyörivät keittiössä, ja apuakin tuli. Ylimääräisen täytekakun keksi joku ehdottaa arpajaisvoitoksi. Sen voitti meidän gävleläisten vanhin ja kaikille tuttu Vainikan setä ja keräsi suuret aplodit.

Uudenvuodenaattona kokoonnuimme Hemgårdeniin vastaanottamaan uutta vuotta 1978. Oli kauska tavata, kuulla tuttuja ääniä. Keittiössä oli touhua, hauskaa touhua, kun oli monta auttajaa. Lilja H leipoi äitinsä kanssa oikeaa rahkapiirakkaa ja pullaa. Juotiin kahvia ja myöhemmin syötiin kuumia makkaroita. Ohjelma oli jälleen vapaamuotoista: laulua runonlausuntaa; haitarinsoittaja soitteli monipuolista tanssimenoa. Me Gävlessä otamme uuden vuoden vastaan 3 kertaa: klo 10 (kello on 12 Neuvostoliitossa) huomautti puheenjohtajamme Lennart M. »Hyvät ystävät, vanhaa kotimaata emme unohda. Nelinkertainen hurraa-huuto ja lauletaan Nouse Inkeri. Kello 11 kunnioitettiin Suomea, ensi avustajaamme, samoin nelinkertaisella hurraahuudolla, ja laulettiin Maamme-laulu suomeksi. Kello 12 oli aika tehdä kunniaa Ruotsille, joka meidät pelasti. Jälleen nelinkertainen hurraa-huuto ja sitten laulettiin »Du gamla du fria...» Huomasin suureksi ilokseni, että kaikki ottivat osaa näihin lauluihin; jokainen seisoi selkä suorana hyvässä asennossa laulaessaan. Oli mukava havaita, että nekin, joilla oli ruotsalainen perhe, olivat kaikki mukana näissä tilaisuuksissa. Uusi vuosi otettiin vastaan ilon ja rauhan tuntein. Mukana oli n. 45 henkilöä.

Me gävleläiset saamme olla ihan ylpeitä siitä, että meillä on niin erinomainen yhteissopu täällä, ja jollakin tavoin on jokainen kasvattanut toinen toistaan ja sopeutunut hyvään yhteistyöhön. Lennartin kehotuksesta kohotimme vielä nelinkertaisen hurraa-huudon kerhomme toiminnan ja yhteistyön jatkumiselle vuonna 1978 ja sen jälkeenkin.

L.S.

Suomesta siirtyä runsaasti työväkeä Ruotsiin. Niinpä Boråsin kaupunkikin ympäristöineen on saanut ottaa vastaan tuhansia suomalaisia töihin. Tämä on vaikuttanut siten, että seurakunnallinen toiminta on enemmän vakiintunutta. Nykyisin pidetään joka Sunnuntai suomenkielinen jumalanpalvelus. Joka toinen kuukausi Garolin kirkossa ja toinen Gustav Adolfin kirkossa. Seurakuntaryhmän nimenä ei myöskään enää ole kuten se oli alkuvuosina, Inkerinsuomalaisten seurakuntaryhmä. Nykyisin sen nimi kuuluu: Suomenkielinen seurakuntaryhmä.

T.J.

Sofia Sihvosen muistolle

Tammikuun 18 päivänä oli Boråsin hautausmaan Toivon kappeliin kokoontunut suuri omaisten ja ystävien joukko tekemään viimeistä palvelusta Sofia Sihvoselle. Hän oli nukkunut tästä ajasta edellisen joulukuun 22 päivänä Boråsin sairaalassa. Kun hän oli syntynyt Markkovan seurakunnassa Inkerinmaalla vuonna 1889 oli hän kuollessaan yli 88 vuoden ikäinen.

Hautaan siunaamisen toimitti pastori Juhani Rantanen. Pauli Grekula esitti yksinlaulua. Saattoväki astui vuorollaan arkun äärelle laskemaan kukkansa ja lukemaan muistosanansa. Ensimmäisinä jättivät jäähyväisensä vainajan molemmat pojat, Juho Sihvonen vaimonsa Helenan kanssa Eestistä Narvan kaupungista ja Ludvig Sihvonen vaimonsa Salmin kanssa Boråsista. Tämän jälkeen tulivat lastenlapset ja vielä lastenlastenlapsetkin. Monet yksityiset ja Afrikanlähetyspiiri, jonka pitkäaikainen uskollinen jäsen Sofia Sihvonen oli, muistivat myös kukkasin. Tilaisuus kappelissa päättyi virteen Oi, Herra, jos mä matkamies maan. Vainajan hautaanlaskeminen tapahtui seuraavana aamuna vain lähimpien läsnäollessa.

Saattoväki siirtyi siunaamistoimituksen jälkeen Annelundin ravintolaan, missä vietettiin muistohetki. Arvo ja Meeri Hihnala esittivät duettoja Arvi Haikosen säestäminä ja puheita pitivät Maria Kekki, Juho Jänis ja pastori Rantanen.

Sofia Sihvosen elämänkaaren kuvaamiseen voitaisiin käyttää paljonkin sanoja. Leskeksi jäi hän jo vuonna 1932. Mies oli saanut pitkään kestäneen kuolintautinsa ensimmäisessä maailmansodassa. Äiti huolehti pojistaan ja pojat sittemmin äidistään esikuvallisella tavalla. Tie kulki Inkerin ja Eestin kautta tänne Ruotsiin, jonne nyt Sofia Sihvosen osalta päättyikin.

Myös Sofia Sihvosen luonnetta voisi kuvata monella sanalla. Näiden muistosanojen kirjoittaja tiivistää tuntemuksensa näihin sanoihin. Sofia Sihvonen oli Jumalan sanaan perustuva valoisa kristitty, iloinen ja itsenäinen. Kiitollinen kaipaus täyttää jälkeenjääneitten sydämet.

Juhani Rantanen

Toimitussihteerin terveisiä

Kansanperinteen keruukilvassa on silloin tällöin vilahtanut myös inkeriläisiä paikkakuntia ja tuttuja inkeriläisten kerääjien nimiä ansioituneiden listoilla. Juuri nyt on meneillään Museoviraston kansatieteen toimiston julistama 24. kansanperinteen keruukilpailu, jonka aiheina ovat mm. kalastustavat, käsityöt jne. Valitettavasti Museoviraston tiedote ehti toimitukseen niin myöhään, että turha on laittaa enää tarkempia tietoja, sillä kilpailuaika päättyy jo kuluvan kuun 28. pnä. Perinteenkerääjät lienevät kuitenkin saaneet tietonsa muita teitä. — Ja kaipa kansanperinteen tietojen laita on niin kuin vanhan postimerkin: se ei menetä arvoaan ajan myötä, vaan päin vastoin paranee, väittävät filatelistit.

Naisemansipaatio-ajattelu lienee saanut valtoihinsa inkeriläisemännät, kun monien lukijoiden hartaasti odottamien ruokareseptien asemesta on Viestin palstoille tullut runoa ja muistelmaa, mutta ei ainuttakaan inkeriläistä ruokareseptiä vuosiin. Kuitenkin tiedetään, että inkerinsuomalaisilla oli aivan erikoislaatuisia herkkuja, joita ei Suomessa tapaa minkään ravitsemusliikkeen ruokalistoilta. Esim. Helsingin inkeriläisten paikallisosaston tilaisuuksissa saadut herkulliset *kaalipiiraat* ovat oma lukunsa. Jokainen osaa keittokirjan mukaan valmistaa uunipannussa voitaikinaan tehdyn kaalipiirakan, mutta sen makuelämys on aivan muuta kuin untuvanpehmeän inkeriläisen puolikuunmuotoisen kaalipiiraan. Näin pakastamisen aikakaudella noita herkkuja tekisi monen emännän mieli valmistaa vierasvaraksi tai oman perheen herkutteluhetkeä varten pakastearkkuun. Vaan kun ei ole reseptiä. Vai onko se tarkasti varjeltu valtiosalaisuus?

Tattaripuuro on toinen Inkerissä ennen vanhaan valmistettu herkku. Tosin se tunnetaan Kanta-Suomessakin, mutta sen valmistustapa täällä tietämäni mukaan on erilainen. Kun viime kesänä istahdin Karjalatalon yläsalissa Inkeriläisten kesäjuhlien väliajalla syömään inkeriläisemäntien valmistamaa tattariuunipuuroa, jollaista en ollut ennen maistanut, ja ihastelin sen täyteläistä makua ja erityistä ryynimäistä koostumusta (se poikkesi täysin aiemmin syömästäni keitetystä tattaripuurosta), kertoi vieressäni ollut kesäjuhlavieras, että tattaripuurolla on pysyvä sijansa esim. neuvostoarmeijassa. Siellä sitä syödään sen ravintoarvon vuoksi. Tattariryynit kun sisältävät proteiineja ja myös runsaasti hivenaineita ja mm. B-ryhmän vitamiineja. Ja armeijassa jos missä tarvitaan ravitsevaa ruokaa, joka on lisäksi helppo valmistaa. — Inkerin äidit ilmeisesti tunsivat ravitsevan ruoan salaisuudet. Näin terveelliseen ruokaan kun vielä liittyy herkutteluhetki, niin älkääpä pihistelkö reseptiä. Kyllä nämä säilyneet ruoanvalmistuskonstit käyvät perinnekulttuurista siinä kuin muutkin muistelmat. Ne on syytä tallentaa ja jättää jälkipolville perinnöksi niin kuin runonsäkeetkin, joita ei ole syytä tietenkään unohtaa saati väheksyä, kun runon hengetär on valloillaan.

Tämä perinteestä tällä kertaa. Hyvää vuoden jatkoa toivotellen

Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Paikallisosaston vuosikokous 26. helmikuuta 1978 klo 14.00.

Johtokunta

Kalevalanpäivänä 28. 2. -78 kokoonnutaan jälleen Larin Parasken patsaalle Hesperian puistoon klo 10.00. Mukaan, mukaan.

Maaliskuun kuukausitilaisuuden asemesta lähdemme Tampereelle Tampereen paikallisosaston 20-vuotisjuhlille 19. 3. Tarkemmin maaliskuun numerossa.

TAMPERE

Tampereen paikallisosaston tilaisuudet ovat: 19. 3. (ks. s. 6), 16. 4. ja 21. 5. Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa.

Johtokunta

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

Kerhon yleisen kokouksen 13. 12. 1977 tekemän päätöksen mukaisesti tämä kerho kokoontuu vuonna 1978 Joutjärven kirkon ravintolahuoneessa kuukauden kolmantena (ks. s. 7) tiistaina klo 18.30. (Huom. päivän muutos!)

Puheenjohtaja

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuosikokous helmikuun viimeisenä sunnuntaina 26. 2. 1978 klo 14.00 Karjalaisten talolla Itäpellontie 2. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu Inkerikodissa torstaina maaliskuun 2. ja 16. pnä klo 13.
Tervetuloa!

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

VENÄJÄN KIELEN JATKOKURSSI BORÅSISSA

kevätkausi 1978 maanantaisin klo 19. Oletko kiinnostunut? Ota yhteys Armas Paakkoseen, puh. 101850.

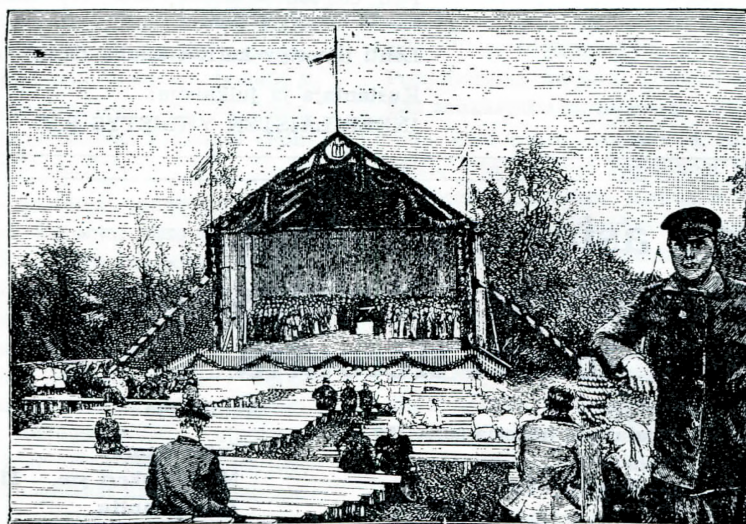
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y:N VUOSIKOKOUS

sunnuntaina huhtikuun 2. pnä 1978 klo 14.00. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSI: Tuutarin laulujuhlien musiikkilava v. 1901, jolloin »laulava kansa» piti siellä suurenmoisen musiikkitilaisuuden.

Eino Jamalainen:

Pohjoismaat maailmankartalla

»Syntyä pohjoismaalaiseksi on sama kuin voittaa päävoitto raha-arpajaisissa.» (Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin Dag Hammarskjöldin mietelauselma.)

Pohjoismaiden, Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan kansat muodostavat ryhmän, jolla on huomattava asema muiden maailman kansojen joukossa näissä maissa vallitsevan korkean kulttuurin ja taloudellisen hyvinvoinnin vuoksi. Siitä mitä muissa maissa ajatellaan Pohjoismaista, on olemassa runsaasti kirjallisuutta. Erinomaisen kuvauksen Pohjoismaista saa yhdysvaltalaisen sanomalehtimiehen *Donald S. Conneryn* laajasta teoksesta, joka on ilmestynyt v. 1966 suomenkielisenä nimellä »Pohjoismaat ja pohjoismaalaiset».

Pohjoismaista on tullut, sanoo kirjan kirjoittaja, rikas yhteiskunta, jossa varallisuus on jakautunut tasaisemmin kuin missään muualla maapallolla. Kaksikymmentäkaksi miljoonaa Pohjoismaiden asukasta ovat johtavassa asemassa maailmassa silloin, kun on kysymys terveistä lapsista, pitkästä keskiiästä, lukutaidosta, sanomalehtien lukemisesta, kirjojen kustantamisesta, ulkoilmaurheilusta ja lukemattomista muista seikoista, jotka luonnehtivat kansakunnan elämän kulkua ja luonnetta. Pohjoismaat merkitsevät maailmassa tuttuja nimikuvia ja nimiä, sellaisia kuin Sibelius, Nobelin palkinto, hyvinvointivaltio, voileipäpöytä, osuustoiminta, kesäyön aurinko sekä skandinaavinen *designe* eli muotoilu.

Pohjoismaiden nousu ryysyistä rikkauteen on Euroopan talouselämän dramaattisin luku. Nykypäivän Skandinaviasta ei enää lähetetä Eurooppaan voittoisia sotajoukkoja. On syntynyt uusi ihmislaji, erilaiset asiantuntijat, joita Pohjoismaat ovat ruvenneet lähettämään eri maihin, varsinkin alikehittyneisiin maihin. Taiteilijat ja arkkitehdit ovat luoneet pohjoismaisen muotoilun: lasi- ja keramiikkaesineet, huonekalut ja tekstiilialan tuotteet ovat tulleet hienon nykyaikaisen tyylisuunnan tunnusmerkeiksi. Tanska ja Suomi, joiden piti olla maatalousmaita, ovat laajentaneet nopeasti teollisuutensa ja ryhtyneet viemään ulkomaille kaikkea mahdollista leikkikaluista jäänmurtajiin ja öljynporauslauttoihin. Pohjoismaalaiset ovat olleet ahkeria turisteja, jotka ovat järjestäneet vuosittain sadoilletuhansille kansalaisilleen tilausmatkoja Välimerenmaihin. Pohjoismaille on ollut onneksi se, että niiden asukasluku on pieni eikä niillä ole ollut rotu- eikä uskonto-ongelmia, mutta on sanottu, että ne ovat käyttäneet tarjolla olevia mahdollisuuksia parhaalla tavalla hyväkseen. Pohjoismaiden väkiluku on vain vajaa prosentti koko maailman väkiluvusta, ja kuitenkin Pohjoismaat hallitsevat 5 % koko maailman kaupasta ja 10 % maailman merenkulusta sekä antavat oman suuren panoksensa kaikkeen tieteestä urheiluun ja diplomatiasta taiteeseen. Pohjoismaat ovat olleet erityisesti tehokkaita Yhdistyneiden Kansakuntien palveluksessa. Ne ovat lähettäneet miehiä rauhanturvajoukkoihin varsinkin Lähi-Itään, jossa niiden komentajana toimii nykyisin kenraali Ensio Siilasvuo. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerinä on ollut Trygve Lie Norjasta ja Dag Hammarskjöld Ruotsista. Pohjoismaat eivät ole sosialistisia, kuten laajalti on uskottu, vaan sosiaalisesti kehittyneitä yhteiskuntia, jotka varallisuutta luodessaan ovat luottaneet ensi sijassa yksityiseen yrittäjätoimintaan.

Mieltymyksensä Pohjoismaihin amerikkalainen sanomalehtimies pukee suorastaan

runolliseen muotoon: »Ennen kaikkea vein Pohjoismaista mukanani vaikutelman puhtaasta, valaistusta paikasta, missä ilman, veden ja lasin yhteisvaikutus antoi erityistä selkeyttä luonnon kanssa sopusuhtaisesti rakennetulle ja ajanmukaiselle yhteiskunnalle.»

Tämän kirjoittaja joutui henkilökohtaisesti kokemaan Pohjoismaiden arvostuksen ollessaan opintomatkalla Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Kun minulta kysyttiin, mistä maasta olen kotoisin ja kun vastasin olevani Skandinaviasta huomasin, että arvoni nousi kysyjän silmissä monta astetta ja että Pohjoismaita arvostetaan suuresti näissä kaukaisissa maissa.

Viiden Pohjoismaan asukkaat eivät ole kansallisuudeltaan eivätkä kieleltään samaa kansaa. Suomalaiset kuuluvat suomalaisugrilaisiin kansoihin ja muiden neljän maan asukkaat germaanisten kansojen skandinaaviseen ryhmään. Suomen kieli kuuluu itämerensuomalaiseen kieliryhmään. Muissa Pohjoismaissa puhutaan skandinaavisia kieliä, jotka ovat germaanista juurta. Norjalaiset, ruotsalaiset ja tanskalaiset eivät ymmärrä islannin kieltä, mutta Islannissa selviytyy ruotsin kielellä, sillä siellä opitaan tanskaa kouluissa. Tanskan kieli ei tosin ole ruotsin kieltä taitaville aina helppo ymmärtää silloin, kun sitä puhuu tanskalainen. Sen sijaan kirjoitetussa muodossa on tanskan kieli hyvin ymmärrettävissä ruotsin kieltä osaaville. Islantilaiset taas lausuvat tanskan kielen kuten se on kirjoitettuna. Yhteistoiminnassa, kokouksissa, muissa neuvotteluissa ja seurusteltaessa tulevat pohjoismaalaiset hyvin toimeen ns. »skandinaviskalla», joka on vähän muunneltua ruotsin kieltä ja jota myös Suomessa koulussa ruotsia lukeneet ymmärtävät.

Pohjoismaita yhdistävänä tekijänä on niiden maantieteellinen sijainti kylmässä ilmanalassa, joka on karaissut ihmiset ahkeriksi työntekijöiksi. Pohjoismailla ovat olleet monessa suhteessa samankaltaiset historialliset vaiheet. Mainittakoon, että talonpojat eivät ole olleet pohjolassa maaorjia, kuten aikoinaan monessa muussa maassa. Kaikki Pohjoismaat ovat uskonnoltaan luterilaisia; luterilainen uskonto on vapaamielinen katoliseen verrattuna.

Pohjoismaissa ovat asukkaiden sosiaaliturva, kuten terveydenhoito, kansaneläkkeet, työttömyysvakuutus, äitiys- ja lastenhuolto, kodinperustamiskustannukset ja muut sosiaaliset edut hyvin, jopa mallikelpoisesti järjestetyt niin, että ne ovat olleet maailmalla esikuvana sosiaaliturvan rakentamisessa. Kaikki tämä on tullut kalliiksi, Pohjoismaiden asukkaat joutuvat maksamaan maailman korkeimpia veroja. Sadoittain ulkomaisia talousmiehiä, poliitikkoja, lehtimiehiä, ammattiyhdistysten johtajia, kaupunginsuunnittelijoita ja sosiaalityöntekijöitä saapuu joka vuosi Skandinaviaan katsomaan miten täällä sosiaaliturva toimii.

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto on muodostunut tärkeäksi elimeksi pohjoismaiden kansanedustuslaitosten ja hallitusten välistä yhteistoimintaa varten. Siihen kuuluu Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan eduskuntien keskuudestaan valitsemaa 16 eri poliittisen suuntauksen edustavaa jäsentä sekä 5 Islannin altingin edustajaa. Neuvosto kokoontuu vuosittain sääntömääräiseen istuntoon ja lisäksi ylimääräisiin istuntoihin. Neuvosto käsittelee siihen kuuluvien maiden yksityisesti kiinnostavia kysymyksiä, ja voi hyväksyä suosituksia hallituksille. Neuvoston toiminta keskittyy varsinkin hallinnollisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin kysymyksiin.

Inkerin suomalaiset pohjoismaalaisuuden edustajina

Pohjoismaista ja niiden merkityksestä ei tietenkään ollut Inkerissä mitään tietoa. Inkeriläiset olivat varmaan Venäjällä asuvien monien kansojen joukossa edistyneimpiä. Inkerin suomalainen kansa oli luku- ja kirjoitustaitoista jo silloin, kun tämä ei ollut suinkaan vielä yleistä Venäjällä. Luku- ja kirjoitustaidon edistäjinä olivat Inkerissä luterilainen kirkko ja kansakoulut. Suomalainen opettajaseminaari oli perustettu Kolppanaan 1863 eli samana vuonna kun Suomeen perustettiin ensimmäinen seminaari. Suurta kulttuurihistoriallista merkitystä ja kansan henkistä vireyttä osoittavat

sivulle 11

Eräs rippikoulumuisto

Elettiin vuotta 1942 — jatkosodan aikaa. Olin velvollisuuksiani suorittamassa »siellä jossakin», kuten silloin sanottiin. Kuuluin »piruntorjuntatykistöön», kuten sotilaspastorin tehtäviä hoitavista käytettiin joukko-osastomäärittelyä. Sain muun ohella komennuksen pitämään rippikoulua inkerinsuomalaisille nuorille, jotka olivat joutuneet suomalaisten hoitoon, kun osa Pohjois-Inkerin alueesta oli tullut suomalaisten joukkojen miehittämäksi.

sikirjat, jotka pyynnöstäni Helsingin Johanneksen seurakunnan kirkkoherra Paavo Virkkunen oli lähettänyt. Ja niin alkoi rippikoulumme.

Mieltäni lämmitti ja innosti näiden oppilaiden uutteruus ja tunnollisuus. He myös holhosivat toisiaan. Niinpä mukana olleista eräs tyttö, joka aluksi ei osannut lukea, toisten tukemana oppi lukemaan sekä myös muistamaan ulkoa tärkeimpiä kristinopin asioita.

A. Kuortti (ed. kesk.) rippilapsineen. Hänen vieressään rovasti S. J. Laurikkala.

Saavuin Miehikkälään, jonne inkerinsuomalaisia oli majoitettu sotilasparakkeihin valtavista kivijärkäleistä rakennettujen hyökkäysvaunuesteiden välittömään läheisyyteen. Sieltä löysin etsimäni suomalaiset, jotka olivat kotoisin Valkeasaaren ja Lempaalan seurakunnasta. Rippikouluun oli halukkaita 39 nuorta, 26 tyttöä ja 13 poikaa, joukossa pari kansakoulunopettajaakin.

Suomalaiset vartiomiehet auliisti ja ystävällisesti järjestivät yhden parakin »rippikoulusaliksi». Sain tarvittavat kirjat, katekismukset, raamatunhistoriakirjat sekä vir-

Koulupäivät olivat pitkiä, keskimäärin 8-tuntisia. Oppilaat joutuivat valmistamaan läksynsä takkavalkean ääressä, sillä ei ollut käytettävissä öljylamppuja, sähkövalosta puhumattakaan. Mutta oppilaiden ahkeruus ja tunnollisuus ylitti odotukset. He olivat parhaimpia rippikoululaisia, mitä pappisurallani olin joutunut kohtaamaan. Lähes kolme viikkoa kesti tämä koulu. Loppupäivinä oppilaat alkoivat kysellä. Kaiken ohella eräs heistä uteli, miksi Neuvostoliitossa oli kielletty uskonnonopetus. »Olemme

sivulle 12

Heikki Mylläri:

Inkerin pakolaisten olosuhteista Suomessa

Suuren Vallankumouksen 1917 jälkeen Venäjällä suoritettiin suuria yhteiskunnallisia uudistuksia. Lujasti kotikontuihinsa, isiensä uskoon ja suomalaiskansallisiin elintapoihinsa juurtuneiden Inkerin suomalaisten oli vaikea niihin sopeutua. Monien katseet alkoivat kääntyä Suomeen, joka oli äskettäin vapautunut Venäjän vallasta ja saavuttanut itsenäisyytensä. Ensimmäisiä Inkeristä Suomeen paenneita olivat asekuntoiset miehet, joista useimmat olivat jo vuosikausia virunneet kaukaisilla Venäjän sotarintamilla ja joiden edessä oli puna-armeijaan joutuminen. Suomeen siirtyneiden inkeriläisten lukumäärä nousi vuoden 1919 lopulla yli 8 000 hengen. Pakolaisten tulo jatkui, joskin vähäisessä määrässä. Toisen maailmansodan aikana heitä sitten siirtyi saksalaisten miehittämältä alueelta tänne yli 60 000 henkeä.

Minkälaisiksi pakolaisten olosuhteet Suomessa muodostuivat? Ottiko runollinen Suomi-äiti avosylin vastaan itkevän Inkeri-tyttärensä lapset tänne yhteiseen kansalliseen perheeseen valmiina auttamaan ja holhoamaan heitä kuin omiaan?

On hyvä muistaa eräitä näkökohtia Suomen kannalta. Suomi oli juuri käynyt vaikean kansalaissodan, mikä oli lyönyt vieläkin selvästi näkyvän raskaan leimansa niin sen henkiseen kuin taloudelliseen elämään. Erittäin epävarmoissa oloissa elettiin Karjalan kannaksen rajapitäjissä, joihin pakolaisvirrat suuntautuivat. Näistä rajapitäjistä oli ennen käyty töissä Inkerinmaan kylissä ja kaupattu pellon ja karjan tuotteita Pietarin kaupunkiin. Nyt valtioiden väliseksi noussut raja sulki heiltä tiukasti nämä merkittävät tähänastiset taloudelliset mahdollisuudet, mikä heikensi heidän toimeentuloaan. Osat olivat vaihtuneet. Aikaisemmin työtä antaneiden kylien asukkaita siirtyi niihin kyliin, joista olivat heidän entiset työntekijänsä.

Inkerin pakolaiset eivät voineet tuoda omaisuuttaan mukanaan juuri ollenkaan. Useimpien matkatavarat sisältyivät selkäreppuun ja matkalaukkuun. Suurimpiin kotoa saatuihin omaisuuksiin oli laskettava hevosen vetämä kärrykuorma ja sitä seuranneet korkeintaan pari lehmää, jotka olivat jäljellä valtion suorittamasta karjan evakuoinnista. Näistäkin eläimistä, ehkä rakkaimmista muistoista menetetystä kodista, jouduttiin vaikean ravinnon ja sijoituspaikan saannin takia kohta luopumaan mitättömillä hinnoilla. Mukana tuoduilla ruplilla ei Suomessa ollut paljonkaan arvoa.

Nämä Inkerin suomalaiset eivät suinkaan tulleet Suomeen tänne jäädäkseen. Toivottiin ja uskottiin, että elämä kotiseudulla pian normaalistuisi heidän mielensä mukaiseksi, ja he pääsisivät palaamaan jälleen koteihinsa. Ei siis ollut halua lähteä kauemmaksi, vaan sullottauduttiin Karjalan kannaksen rajakyliin lähelle kotiseutua. Jou-

duttiin elämään monenlaisten puutteiden alaisina. Mainittakoon tässä vaikka polttopuun vaikea saanti, sillä sitä jouduttiin eräissä tapauksissa sieppaamaan rajaviivan toiselta puoleltakin tsaarivallan hakkauttamista halkopinoista.

Pakolaisten toimeliaisuutta osoittaa selvästi se, että omakohtainen yhdistystoiminta saatiin jo alussa käyntiin. Kesällä 1919 perustettiin Pohjois-Inkerin Hoitokunta. Se seurasi pakolaisten oloja ja teki Suomen hallitukselle esityksiä ilmenneiden epäkohtien korjaamiseksi. Samoihin aikoihin hallitus määräsi erityisen komitean huolehtimaan pakolaisten toimeentulon turvaamisesta. Heidän asuma-alueensa jaettiin piireihin, ja niihin perustettiin jakelupaikat, joissa puutteessa oleville, joihin valtaosa pakolaisväestöstä kuului, jaettiin elintarvikkeita. Jonkin ajan kuluttua Amerikan Punainen Risti otti tehtäväkseen elintarvikkeiden hankkimisen näille pakolaisille. Jakelupaikoissa ruvettiin jakamaan monia uusia ja haluttuja elintarvikkeita, kuten »Ameriikan silavaa», vehnäjauhoja, maukasta maitoa peltipurkeissa ym.

Suomen valtion varoilla perustettiin Rautuun lastenkoti, johon sijoitettiin orpoja ja turvattomia pakolaislapsia. Myös huoltoa ja turvaa vailla oleville työkyvyttömille vanhuksille saatiin turvakoti. Inkerin lapsia varten järjestettiin 12 kansakoulua, joissa opettajina toimivat inkeriläiset kansakoulunopettajat, Kolppanan seminaarin kasvatteja. Inkeriläisten Avustuskomitean toimesta saatiin myös sairaanhoito tyydyttävälle kannalle. Inkeriläisille nuorille annettiin avustusta opiskeluun mm. kansanopistoissa, kauppaoppilaitoksissa, maa- ja kotitaloudellisissa oppilaitoksissa, seminaareissa, oppikouluissa ja yliopistoissakin.

Pakolaisilla ei ollut maan omille kansalaisille kuuluneita valtiollisia ja kunnallisia oikeuksia. Alkuaikoina heidän liikkumisensa jopa elintarvikkeiden hakumatkoilla oli rajoitettua ja vaati viranomaisten luvan. Vaikka Suomen hallituksen ja myöhemmin Amerikan Punaisen Ristin jakamat avustukset liittyivät vain jokapäiväiseen leipään ja olivat köyhäinhoitoon verrattavissa, pyrittiin eräissä kunnissa kantamaan niistäkin veroa.

Työn saanti noilla rajaseudun paikkakunnilla oli vaikeaa. Jouduttiin menemään taloihin satunnaisiin töihin jopa ruokapalkalla. Yleisiä töitä oli vähän eikä niissä aina katseltu pakolaisia suopein silmin.

Julkisuudessa puhuttiin inkeriläisistä aina eduskunnan puhujanpönttöä myöten myötätunnolla. Luvattiin tehdä heidän hyväkseen kaikki, mikä tehtävissä on.

Suurella kiitollisuudella todettiin ja todetaan vieläkin, että Suomi uhrasi paljon näiden vaikeassa asemassa olleiden heimolaistensa hyväksi. Aika kului, vuodet vierivät, mutta olosuhteet pakolaisten kotiseudulla eivät muuttuneet sellaisiksi, kuin he olivat toivoneet. Rajan takaa tulleet viestit kertoivat yhä yleisestä epävarmuuden tilasta, vangitsemisista, karkotuksista, pakkootoista ja vaikeasta elintarviketilanteesta. Yhä useammat kotiinpääsyä odottaneet joutuivat epätoivon valtaan. Mitä olisi tehtävä, miten tulevaisuus turvattava? Koti veti kyllä voimakkaasti puoleensa, itkettiin ikävissä. Mutta sinne lähtö tuntui sangen pelottavalta. Voisi saada kovan rangaistuksen, joutua vankilaan tai karkotetuksi kaukaisille maille... Pääsisikö ollenkaan omaan kotiin vain onko se jo luovutettu toiselle.

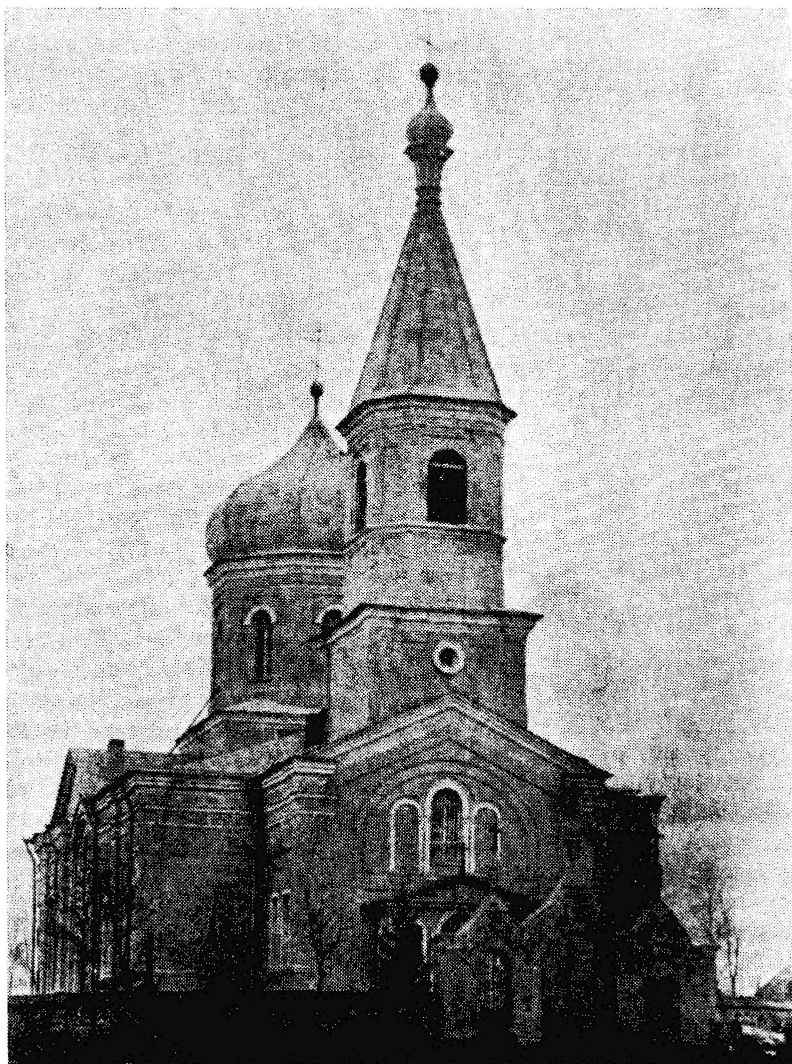
Onneton pakolainen pohti myös tänne jäämistä. Miten voisi turvata täällä toimeentulonsa? Maata ei saisi Viipurin läänissä edes ostamallakaan. Pellosta ja karjasta oli tähän asti totuttu toimeentulo saamaan. Mutta mistä saisi varat edes pienen mökin ja peltotilkun saamiseen. Toivottomalta näytti tulevaisuus. Ja niin valtaosa Inkerin pakolaisista lähti takaisin kotiseudulleen.

Suomen valtion avustus kohdistui melkein kokonaan pakolaisten jokapäiväisen toimeentulon turvaamiseen. Avustuksia oman kodin ja pysyvän toimeentulon turvaamiseen heille ei annettu. Osa heistä jäi tänne. Omalla uutteruudellaan ja tarmollaan he ovat hankkineet itselleen kodit ja turvanneet toimeentulonsa eivätkä he eroa maan varsinaisesta väestöstä.

Runneltu pyhäkkö

»Vähä sanoja, surua virta syvä,
virta syvä — pohjaton.»

Kattila — Soikkola — Novasolkka olivat vanhimpia seurakuntia Inkerissä. Niissä asui kreikkalaiskatolinen väestö enemmistönä. Seurakuntien pinta-ala oli laaja — Suomenlahdesta Baltian rautatien eteläpuolelle saakka noin 70 kilometriä. Luterilainen väestö oli huomattavasti vähemmistönä. Rinnakkaiselo — eri uskonnoista huolimatta — oli sopuisaa, ainakin viime vuosisadan puolella. Perinnekulttuurielämä inkerikkojen keskellä kahdeksantoistasadan luvulla

Ortodoksinen kirkko Soikkolan Kirkonmäen kylässä.

saavutti melkein huippunsa Suomen heimoissa. Volmari Porkka kierteli runonkeruussa Länsi-Inkerissä viime vuosisadan loppupuoliskolla, tapasi Lentisiinkylästä inkerikko Varvana-eukon, joka lausui Porkalle eepillisen runon Untamon sodasta:

»Paistaaka Jumalan päivä,
kuumottaak kuu Jumalan?
Ei paista Jumalan päivä,
kuumotak ei kuu Jumalan.
Paistaa sotisatulat,
sotilänget läimättäät,
sotisuitset kuumottaat,
huohtaat soti-oroit.»

Mikä mahtavan runollinen kuvaus täysiin sota-aseisiin puetun sotajoukon tulosta! Porkka sanoo edelleen: »Luulenpa, että sen vertaisia saapi hakea maailmankirjallisuudesta.» Jaa-a, Porkka löysi kokonaisen aarreaitan inkeroisten keskuudessa Länsi-Inkerissä.

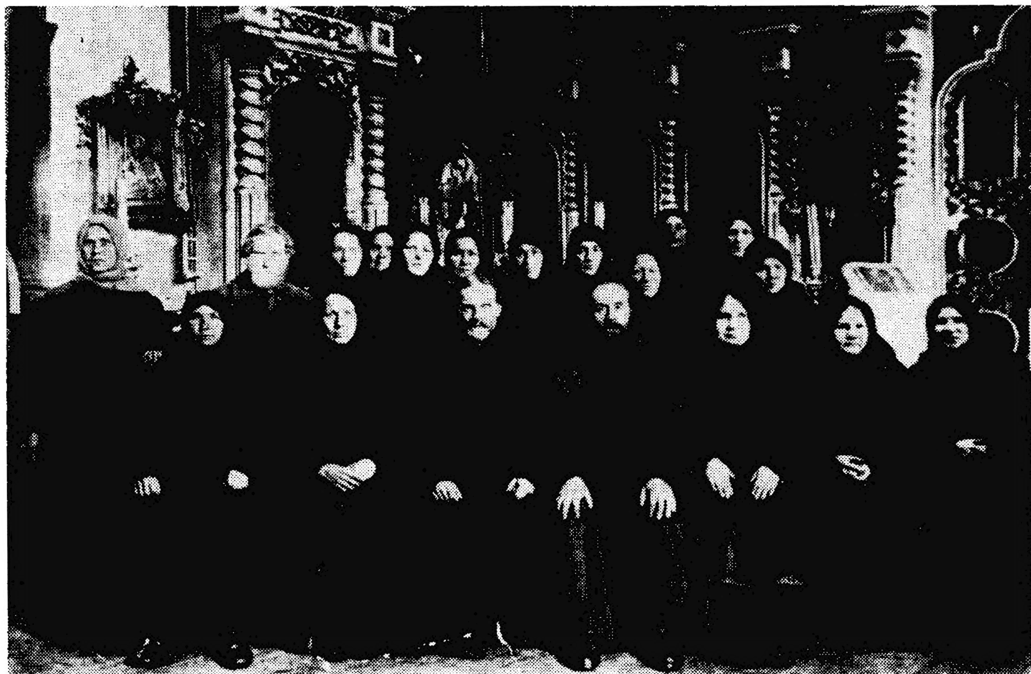
Rovasti Jalmari Laurikkalan ensimmäinen virkapalvelus oli myös edellä maini-

→

Kolmikymmenluvulla kirkon kellotorni sahattiin alas. Tilalle tuli tähystystorni, josta avautui näköala Suomenlahdelle. Sitten jostain syystä tornia vieläkin lyhennettiin. Tilalle rakennettiin lautakatto (kuva yllä).

Soikkolan Inkerois-naiskuoro oli kokoonpantu lähiympäristön asukkaista. Polttoaineen puutteessa kirkkoa lämmitettiin niukasti 30-luvulla (kuva alla).

Muistoja Leningradin matkalta

Tein ensimmäisen matkani Inkeriin kesäkuussa 1977. — Se on sitä hämäläistä hitautta, että vasta innostuin lähtemään sille turistimatkalle ja Inkerinmaalle.

Niin, ja kun se matka oli tehty, ajattelin monta kertaa jälkeenpäin, miksi en aiemmin lähtenyt sinne käymään. — Oli tietysti jo mieltä sykähdyttävää nähdä ohimennen kaikki Karjalan kannaksen seudut: Terijoki, Kivennapa ja monet muut. Mutta Inkeriin olimme matkalla; minulle kun se oli vierasta ja kuitenkin tuttua seutua. Tuttua korvakuulolta kaikki kylät, kujat ja tiikit kolmen vuosikymmenen ajalta, mieheni ja hänen sukulaistensa kertomana.

Ja kuinka paljon tämä matka antoi elämyksiä. En osaa löytää sanoja tarpeeksi hyviä, joilla kuvailisin niitä tunteita joita sisimmässäni tunnen.

Voi miten yritin aivan kuin ahmia silmilläni kaiken näkemäni muistojen lokeroihin koko matkan ajan, mutta erityisesti silloin, kun seisoimme Skuoritsan kirkon raunioilla ja hautausmaalla, mieheni isovanhempien ja muitten sukulaisten hautapaikoilla. — Oli hyvin lämmin, oikein helepäivä silloin. Seistessämme siinä kirkonmäellä katselin ympärilleni; ajatella, että nyt seisomme tämän kirkon edessä. Tulipa siinä mieleeni runo, jonka olin lukenut appi-isän jälkeenjääneistä vihkosista. Saanen tässä 1. säkeistön tuoda julki. Nimi oli Skuoritsan kirkonmäki.

Muinaismuistojen harjanteella,
Skuoritsan korkealla tasanteella
näkymät eteemme aukenee,
auringonpaiste kun seutuja valaisee.
Maisemat kertovat aikojen yöstä
esi-isien ja -äitien työstä.

Lähdimme sitten jalkaisin jatkamaan matkaa sinne kotikylän tantereille Skuoritsan kylän otsaan. Ohitimme siinä kylät ja peltoaukeat, jossa paimenet paimentelivat kylän karjaa kuten ennen vanhaankin kuulemani mukaan. Nyt siis astelimme mieheni lapsuusmaisemissa, jotka tosin ovat muuttuneet sodan jälkeen, mutta kaikki he, omaisemme ja tuttavamme, asuvat ja elävät nyt onnellisina ja tyytyväisinä kylässänsä. Olkoon onni ja rauha sekä Korkeimman siunaus heidän osansa.

Matkamme onnistui hyvin. — ER.

→

tuissa seurakunnissa Inkerissä. Kun vuonna 1942 Saksasta tuotiin inkeriläisiä sotavankeja Suomeen, Rovasti Laurikkala saapui seuraavana päivänä Naarajärvelle — toivossa tavata entisiä seurakuntalaisia. Hänen ensimmäinen kysymyksensä olikin: »Onko joukossa ketään soikkolaisia?» Laurikkala vuonna 1913 jonkin aikaa oli asunut Soikkolan Voloitsankylässä, ja nähtävästi hänelle olivat jääneet unohtumattomat muistot soikkolaisista. Allekirjoittanut ei ollut siihen aikaan vielä syntynytkään. Mutta Mättysiin koulua käydessä tulin tuntemaan koulukavereita Voloitsan kylästä ja sen perusteella löytyi pari perhettä, jotka tunsimme kumpikin rovastin kanssa.

Vuonna 1966 Örebron kaupunkiin pystytettiin inkeriläisille, »muualla leposijan saaneiden» vainajien muistomerkki, johon oli kaikki Inkerin kirkot pronssilevylle kaiverrettu. Soikkolan ortodoksinen kirkko puuttui. Sitä ei mistään löytynyt, ja aika oli kiireellinen. Hyvät neuvot olivat tarpeen! Tarjouduin tekemään — muistin perusteella — kynäpiirustuksen ja lähetin sen taiteilijalle. Mutta sitten kuin ihmeen kautta Jumala kuuli rukoukseni, löytyi Ruotsissa sellainen mies, joka oli tallettanut nämä arvokkaat valokuvat, ja viime tlngassa saapui valokuva Soikkolan kirkosta. Sain myöhemmin kuulla, että myös kynäpiirustus, muistin perusteella, ei paljossakaan ollut poikkeavainen.

Kun elvyttelen näitä puoliksi unohdettuja muistoja lapsuudestani, tuntuu kuin näkisin Jumalan varjokuvan korkealla avaruudessa — niin kalliit ovat muistot varhaisnuoruudesta. Valokuvat saavat kertoa omaa mykänkieltään. »OHi-n»

Maa on kaunis

Maa on kaunis
luonto kaunis
etkö sitä huomannutkaan.
Simät käänsit ehkä itsees.
Jos, niin huomaamatta
oma kauneutes ehkä jäänyt ei.

Lapsi, katso pitemmälle
anna silmän sivuun katsoo,
paikkaan yhteen tuijottain
saat kyynelsilmän.

Huomasitko varjon vierelläsi,
varjo puunko, vaiko ihmisen?
Mitä sanoi varjo sulle,
vai halunnutko ett sä tietää?
Ehkä kertonut ois surun suuren
tuskan; ehkä ilon.
Ehkä taistelusta elämän,
sen voitosta tai tappiosta.

Varjolleko käänsit selän
peläten sen koskettavan,
peläten sen kätees tarttuvan.
Olis ehkä mennyt aikaas hukkaan
kuivatessa varjon kyyneleen.
Viikko, Vuosi, Tänään, Eilen
Huomista ei vielä ollutkaan.
Mistä tietää voit sä
vaikka varjo itse oisit huomenissa.
Näe kaunis Maa.

Leila Toivokainen

Lapsuuden muistoja

Kirjoitan vuosista lapsuuden
kauniista ajoista sen
milloin kaikk' oli kaunista, suurta.
Kaunis oli hangen kimallus
samoin peipon viserrys
mutt' unhoittaa voi mä en
ett' usein sain mä silmään kyyneleen.

Mä kysyin: miksi.

Silloin luulin aikuiset ne
siihen vastata vain voi,
mutt' usein pettymyksen koin
mä suuren aikuisen.

Kirjoitan vuosista lapsuuden
kauniista ajoista sen.
Kauniit kasvot Äidin muistan
kädet lämpöiset
kaikki parhaat neuvot matkalleni antoi,
rinnassansa murheeni myös
minun kantoi.

Kirjoitan vuosista lapsuuden
ja olen onnellinen.

Muistan Isän olemuksen;
hartiat häll' kumarassa
oli vähän.
Silloin kiinnittänyt en mä huomiota
tähän
vaan käyntiin, ominaiseen hälle.
Annoinko mä tarpeeks' silloin arvon
tälle.

Kirjoitan vuosista lapsuuden
ja olen onnellinen.

Leila Toivokainen

POHJOISMAAT... sivulta 4

Inkeristä kerätyt suomalaiset kansanrunot. Suurimmassa Suomessa ilmestyneessä kirjassa, »Suomalaiset vanhat kansanrunot» -teoksessa, jossa on 33 osaa, muodostavat Inkeristä kerätyt runot kolmanneksen eli 9 painettua osaa, joissa on 6 500 suurikokoista sivua. Kalevalan Kullervo-runot on kerätty suurimmaksi osaksi Inkeristä. Inkerin talonpoika oli ahkera ja taitava maanviljelijä, joka pystyi hankkimaan elantonsa perheelleen pienikokoisilta tiloiltaan. Voidaan sanoa, että Inkerin suomalainen väestö edusti niitä ominaisuuksia, jotka kuuluvat pohjoismaisille kansoille.

Suomesta ja Inkeristä Ruotsiin siirtyneet ja heidän jälkeläisensä voivat tuntea ylpeydellä kuuluvansa pohjoismaisiin kansoihin, eikä niiden, jotka ovat säilyttäneet suomen kielensä ja suomalaisen nimensä tarvitse hävetä kuulumistaan Suomen heimoon.

ERÄS... sivulta 5

nyt viikkokausia olleet uskontotunneilla, ja omasta puolestani olen tullut sellaiseen käsitykseen, että uskonto, ja eritoten usko Jumalaan, on hyvä asia», hän esitti arvostelunsa.

Oppilaiden joukossa oli kuusi kastamatonta. Koulun päättyessä lauantai-iltapuolella toimitin kasteen sekä sen jälkeen koko rippikouluryhmän konfirmaation oppilaiden omaisten sekä muiden leirillä asuvien osallistuessa juhlaan.

Maaliskuisen sunnuntaiaamun valjetessa leirillemme saapui toivomusteni mukaisesti rovasti Selim Jalmari Laurikkala, ja niin saatoimme viettää rippikoululaisten ripillepääsyjuhlan rovasti Laurikkalan toimiessa pappina ja tämän kertoja kanttori-urkurina. Leiristä huolehtiva miehistö oli järjestänyt parakin juhlakuntoon alttareineen ja puhujanpönttöineen. Lähimmästä kansakoulusta oli tuotu urkuharmooni. Rovasti Laurikkala oli tuonut mukanaan ehtoollisvälineet. Näin ollen kaikki tarvittavat välineet olivat käytettävissä.

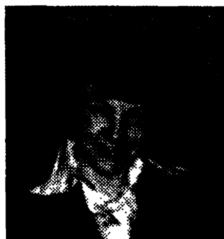
»Parakkikirkkomme» täyttyi tungokseen asti, sillä leirillä asuvien siirtolaisten lisäksi myös paikkakuntalaiset osallistuivat juhlaamme. Sydämen innolla juhlakansa yhtyi päätösvirteen:

Sua rukoilemme, Herramme,
Meit' älä koskaan heitä.
Suo meille Hengen valkeus,
Mi johdattaapi meitä.
Luo usko, toivo sydämeen
Ja rakkautta Jeesukseen,
Vie armotahtos teitä.

Muutamia näistä oppilaistani olen myöhemmin tavannut Ruotsissa sekä Suomessa. Eräät heistä antoivat minulle muistolahjankin, joka on edelleen asunnossani pianon kannella. Siunaavin ajatuksin muistelen heitä kaikkia. Toivon hartaasti, että nämä oppilaani sekä me kaikki muistaisimme, että Jeesus meitä rakastaa, ja Hän on päästänyt meidät synneistämme verellään.

AATAMI KUORTTI

Toimitussihteerin terveisiä

Helsingin paikallisosasto osoitti Kalevalanpäivänä jälleen — perinteiseen tapaansa — kunnioitustaan Inkerin suurelle tyttärelle Larin Paraskelle. Sumusta ja tihkusateesta huolimatta oli toistakymmentä henkeä kokoontunut Hesperian puistoon, joukossa myös Inkeriläisten »heimopäällikkö», Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja Matti Vironmäki, joka piti patsaalla lyhyen puheen. Toivo Kajava oli paikallisosaston nimissä hankkinut kauniin puna-kelta-sinisen kukkakimpun. Vielä seuraavana sunnuntaina saattoi ohikulkija nähdä liikuttavan näyn: Kukkakimppu jalkojensa juuressa istuvan talonpoikaisnaisen, joka tyynenä katseli ohitse rientävien päiden yli ja tuntui olevan hyvin tietoinen siitä, että hän oli ansainnut nuo jokavuotiset merkkipäiväkukat, ja myös saloissa liehuvat siniristiliput Kalevalanpäivänä.

Inkeri-kuoro on käynyt tosissaan harjoittelemaan tulevia kesäjuhlia ajatellen. Se on saanut muutamia innostuneita lisäjäseniäkin, ja entiset ovat yhtä ahkerasti mukana kuin ennenkin. Se on myös saanut uuden johtajan, joten toivomme sille voimia ja menestystä. Vaikka joukkomme on pieni, on ilahduttavaa, että lauluintoisia löytyy yhä, sillä olisihan häpeä, ettei »laulun maana» tunnetun Inkerin tyttäristä kukaan lauluperinteitä enää vaalisi. Jo niin uljas nimi kuin Inkeri-kuoro omalta osaltaan velvoittaa. — Eikä taitaisi olla vahingoksi, vaikka se velvoittaisi myös Inkerin poikia.

Parhain terveisin

Toimitussihteeri

Hiilsäkki

Mie ko ruasin Metsnikkovan polnitsas, tohtur yhen kert sano, jot tuo hänel hiilii. Mie otin hiilsäkin selkää ja mänin Vanhaa Muskoihee. Ko mänin heil, heit ei oltkaa kettää koton. Taritsin sitä hiilsäkkii monnee paikkaa, kukkaa ei ottant. Mänen kattuu myöt ja sureksin.

Sit meinasin, mitä mie käyn suremaa, lähen Marinskoi teatraa. Siin se on likel. Ko tulin sin, vahti kyssyy: »Kutii I meshkom» (mihin säkki selässä)? Mie sanoin: »Mänkööt toiset silkis, a mie miän säkki seläs». No, laski se vahti sissää ja anto säkin panna nurkkaa. Ostin lipun ja menin. Siel oljkii kino. Mut ei se minnuu ilahuttanut, eikä suru jättänt. Uattelin jot lapset koton uotteloot, a mie uon kinos. Läksin pois, ko syväntä puahto ne kotjasjat. Meinasin, nyt ko lähen takasii, jätän sen hiilsäkin siihe nurkkaa, ei se vahti huomaakaa. A se torosa (torosa — ven. eppone, vahti) sanokii: »Sapirai messok» (ota säkkiis). Miun täyty se säkki ottaa ja mennä Neuskoil.

Sit läksin mänemää, mis on se Pötr Pervoin kuvapatsas, sitä siltaa koht. Mänen ja kannan sitä säkkii. Meinasin, no onks tiä säkki juotettu tähä selkää ko ei sua mihinkää heittää. Otin ja viskasin siint perilast allaa. Ihmiset sen näkkiit, eivät lase mihinkää, pyörittiit miun. Ja vihels miliisi ja tempas minnuu kiäjest kii. Ihmiset sannoit: »hiä puotti säkin Nevvaa». A se säkki ko oikein lelluu aaltoloin piäl. Tietäähä hiilsäkki, ei se huku. Sellane soma, kokkootui kansaa ko musta pilvi. Milisi ja kansa työntäät minnuu ottamaa pois sitä säkkii. Huutaat: »Sapirai messok!» Mie kaik itken ja värisen ja huuvvan: »Mie en ossaa uija! Ja miul on viis lasta koton.» Kaik alkoit huutaa: »Siel on laps tapettu siin säkis». Mie en vettee mäne. Vähän ajan piäst tulloot sellaset vaskihatut ja tassiit pakran kans sen säkin pois. Panniit sen miun selkää ja miun pit se kantaa komentattuurii. Kansa kaik tulloo perästä. Tehtii akti. Kaik ihmiset potpissaivat (allekirjoittivat). Huusiit miul: »Sano etteepäi, tunnusta mitä siel on.» Mie sanoin: »Ei siel muuta uo ko hiilii.» Mie sen säkin puistelin. Kyssyit: »Mitä sie ne hiilet tänne linnaa toit?» Mie sanoin jot ko en mitenkään suant kaupaks, koton on viis lasta, eikä ole ramvai rahhaakaa mil pois männä.

Ja sit ko miul kaik mättiit rahhaa, kuka minkä ver voi. Sit tulj kaikil minnuu siälj, vaik alust oisit Nevvaa työntäneet sitä säkkii suamaa. Ei muut kertaa ole teht mielj männä kinnoo tai teatraa.

Kansan suusta kerännyt:

Maija Mehiläinen

Kuulumissii Boråsiist!

Kuulkaas, hyvät ystävät ja kylänmiehet! Tiält Ruotsiist, oikijastaan tiält Boråsiist, kuuluu niin surkeita asjooi, jot miul oikee tulloo tippa silmää, ko vua ajattelenkii. Työ siel Suomees ette tiijä näitä näin ennenkuulumattomii tapauksii, ko tiäl viisaat ja kirjanoppineet, niinku papit, riitelööt ja tahtoot jo Jumalan sanankii jakkaa niihin puolueisiin. Mie ko en paljo ymmärrä niihen puoluein perrää, ne kaik lupajaat yheksän hyvvää ja kaheksan kaunista, mut ko asjaks tulloo, ni ei tipu mittää, sitä vart ne ovat minust kaik samanlaisii.

Asja olj sellai, lehes olj ilmoitus, jot tulloo seurakuntaryhmän kokous 15 p. tammikuuta. Siel olj aika paljo väkkee, mut ko piti alkaa asjooi puhumaa, ni toinen pappiloist sannookii, jot kokous ei ole laillinen. Hänen mielestään ois pitänt olla lista, kuka suop olla iänees kuka ei, hänen mielestään siel olj sosialistooi ja vaik porvareitakii, hiä suuttu ja otti hattuusen ja läks pois, tek protestin, niinku nykyään sannoot. Nyt tiäl kaikis, ruotsalaisiiskii lehis, on siint kokoukseest kirjoituksii kuka on mitenkii sen asjan käsittänt; ykskii, opettaja ihminen viel, nimitti sitä kokousta, ett se olj oikee »vallankaappausyritys». Tälläsen meikäläisen vanhan ihmisen mielest tällänen puhe on niin ennenkuulumatonta; eiks Jumalan sannaa riittäis julistaa vaik kahelkii papil. Onks nykyaika jo niin upont niihen puoluein sissää, et pian jo ruvetaa raamattukkii jakamaa puolueisii, vain Jumalako se jaetaa? Pannoo ajattelemaa, ett onks sillon siunausta pappiloin työl ja suarnoil, ko hyö ei voi keskennään soppii, laitteloot ommii pykälii ja siäntölööi, jot vua tulis riitaa ja erimielisyyksii. Pitäis muistuttaa heillekii jot ennenvanhaa sanottii näin: »Elä sellai ko pappi opettaa, älä sellai, ko hiä itse ellää.»

Minnuu niin surettaa niä asjat, minust on häpjä ja kipjä niä erimielisyyvet. Mie en malttant olla kiruttamatta ja toivon, että tiä miun kirjoituksein painettais tähän mein ommaa lehtee. — A.K.

Laskiaisen vietto Inkerissä

Tänä vuonna 2. helmikuuta kokoontui Seukkoseura tavalliseen tapaan Inkerikotiin. Innostuttiin muistelemaan Inkerissä vietettyjä laskiaisia ja laskiaisenviettotapoja. Paikalla oli yhteensä 19 henkeä, jotka edustivat n. kymmentä eri seurakuntaa. Vanhin osanottajista oli 90-vuotias. Mukana oli myös »Miikkulaisten miniä», Maija Vironmäki, oululainen syntyään. Hän kertoi laskiaismuistojaan Oulusta ja totesi, että samanlaisia ne ovat tavat olleet Inkerissä kuin täälläkin, Kanta-Suomessa.

Laskiainen, alkuaan katolinen kirkkopyhä, aloitti 7 viikkoa kestävän paastoajan ennen pääsiäistä. Nimitys tarkoittaa paastoon »laskeutumista». Myös Inkerissä vietettiin paastonaikaa, ja se alkoi laskiaisesta, johon kuului riehakas ilonpito ajeluineen, mäenlaskuineen ja perinteisine ruokineen.

Laskiaisenviettotavat eri puolilla Inkeriä olivat hyvin toistensa kaltaisia, eivätkä paljon poikenneet Kanta-Suomenkaan tavoista. *Laoskiaisajelut* olivat nuorten ja lasten huvi. Isät veivät omia ja naapurin nuoria hevosella laskiaisajelulle. Maksuksi nuoret tulivat kesäaikaan niittämään tai syksyllä perunaa kaivamaan. Laskiaisajot olivat monelle hevosenomistajalle myös hyvää tienestiä. Koko viikoksi mentiin Pietariin ajamaan »veikkaa». Vemmel koristettiin värikkäin nauhoin ja kukkasin, jotta venäläiset, jotka halusivat lähteä laskiaisajelulle näkivät, missä suomalainen mies ajokkeineen oli sitä varten varustautunut. Aisakellot helkkyen ajettiin ympäri kaupunkia. Toiset kävivät laskiaisajossa Pietarhovissa ja sen ympäristössä.

Laskiaista liukumassa käytiin mäessä, toisinaan suuren kuormareen kanssakin. Nuoret miehet veivät joukolla reen mäen päälle, ja sitten tultiin hurraten rinnettä alas. Toiset laskettelivat kelkalla tai suksilla, ja mäkeä alas tullessa huudettiin loitsuja, jotka usein olivat toivomuksia vuoden satoon nähden tms., esim.: lipo lipo liinaa, lipo pitkeä pellvast jne. Pikkupojat laskettelivat tynnyrinlaudoista tehdyillä suksilla, joiden pohjat oli laskiaista varten jäädytetty liukkaiksi. Muuta suksivoidetta ei ollut, eikä tarvittukaan.

Laskiaisruuat eri puolilla Inkeriä olivat samat: hernerokka ja blinit, »linit». Blinit tehtiin kaurajauhoista ja paistettiin uunin, »kiukuan» suussa »riehtilällä» (pannulla), jossa ilmeisesti ei ollut minkäänlaista varttа. Apuneuvona oli »säpläin», linnun nokkaa muistuttava koukku, jonka varsi oli toista metriä pitkä. Säpläin kiinnitettiin riehtilän reunaan, ja riehtilä työnnettiin sen avulla uuniin. Myös kaurakiisseli kuului laskiaisruokiin joissakin paikoin.

Laskiaisiltana kylän nuoriso kokoontui jonkin talon tupaan leikkimään ja iloa pitämään. »Kansanleikki» (piirileikin tapainen leikki) oli hyvin suosittu, mutta jos vanhemmat olivat myöntyväisiä, voitiin tanssiakin. Jos, muuta soittopeliä ei ollut, tytöt lauloivat, ja hyvin kuulemma lauloivatkin.

Laskiaiseen sitten päättyikin huvittelu vähäksi aikaa. Paaston aikana ei käyty tansseissa eikä muissa huveissa. Kaikki iloiset juhlat oli paaston aikana kielletty; ei edes häitä pidetty silloin. Tytöt istuivat illat käsitöittensä ääressä. Kuri oli siinä suhteessa ankara.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Huhtikuun kuukausitilaisuus 23. 4. klo 14. Inkerikodissa.

TAMPERE

Tampereen paikallisosaston **tilaisuudet** ovat: 16. 4. ja 21. 5. Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa.

Johtokunta

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

Kerhon yleisen kokouksen 13. 12. 1977 tekemän päätöksen mukaisesti tämä kerho kokoontuu vuonna 1978 Joutjärven kirkon ravintolahuoneessa kuukauden kolmantena tiistaina klo 18.30. (Huom. päivän muutos!)

Puheenjohtaja

TURUN PAIKALLISOSASTO

Pääsiäisjuhla Karjalatalolla Itäpellontie 2, **toisena pääsiäispäivänä** 27. 3. 1978 klo 14.00. Tervetuloa.

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu Inkerikodissa torstaina huhtikuun 6. ja 20. pnä klo 13.

Tervetuloa!

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

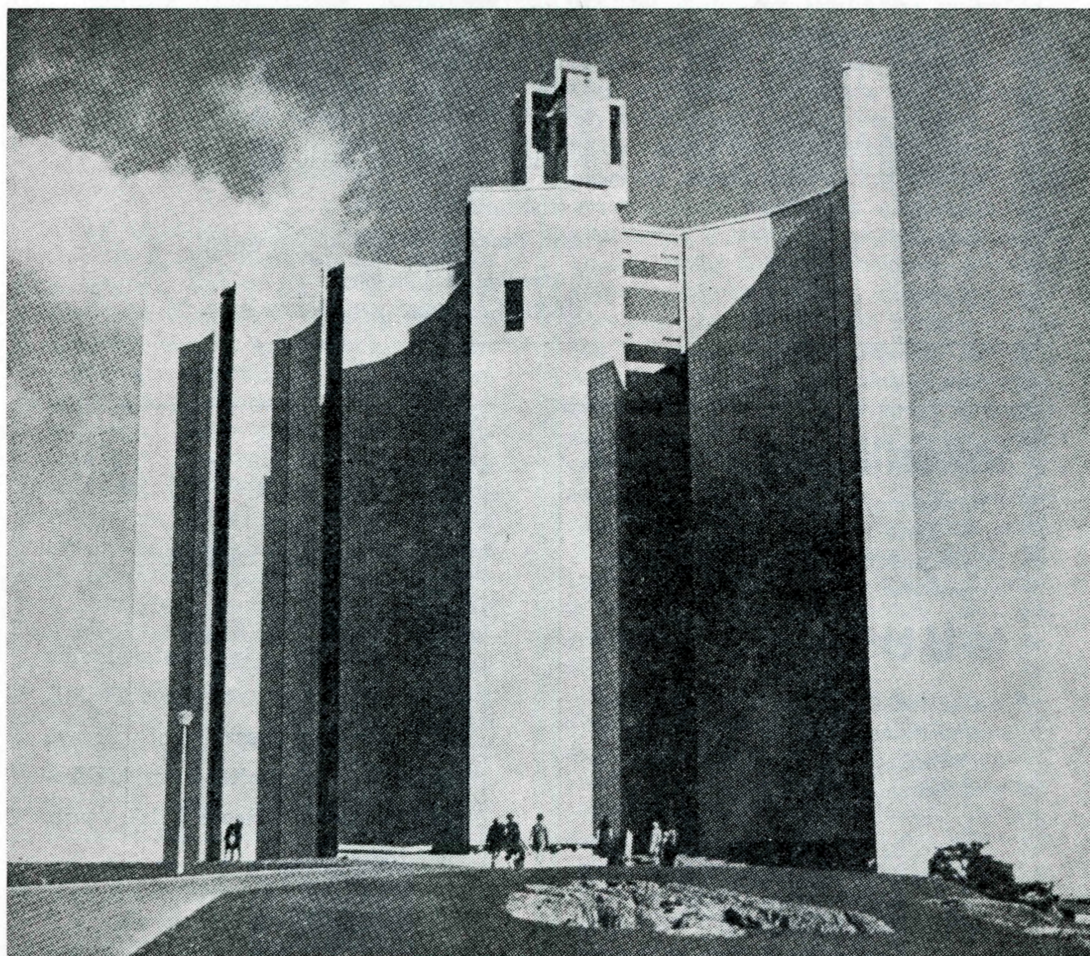
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y:N VUOSIKOKOUS

sunnuntaina huhtikuun 2. pnä 1978 klo 14.00 Inkerikodissa Helsingissä. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 4

huhtikuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, maanantaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

MUISTAKAA

testamenteilla ja lahjoituksilla Inkeriläisten Sivistyssäätiötä. Testamenttiasioissa voi kysyä neuvoja päätoimittajalta, kirkkoherra Matti Vironmäeltä, puh. 631 285.

KANSIKUVA KERTOO: Tampereen Kalevan kirkko, joka tulee olemaan Tampereella 15.—16. 7. 78 pidettävien kesäjuhlien juhlakirkkona.

Tampereen paikallisosaston 20-vuotisjuhla

»Inkeriläisten yhdistyksen Tampereen paikallisosaton perustaminen oli monivaiheisen työn tulos. Monia epävirallisia keskusteluja ja tilaisuuksia pidettiin, kunnes sitten virallinen perustava kokous oli maaliskuun 9. pnä 1958 hotelli Emmauksessa. Läsnä mainitaan olleen 65 henkilöä. Puhujina olivat Juho Tirranen ja Antti Kekki Helsingistä. Tässä tilaisuudessa valittiin toimikunta, joka pian muutti nimensä johtokunnaksi.» Näin kertovat asiakirjat.

Paikallisosaston 20-vuotisjuhla pidettiin 19. 3. 1978 Kalevan kirkon kerhohuoneessa. Väkeä oli n. 60 henkeä, joista linja-autollinen Helsingistä. Tilaisuus oli lämmin heimohenkinen juhla, joka varmaan säilyy kauan kaikkien mukanaolleiden mielessä.

Alkusanat lausui paikallisosaston puheenjohtaja, yliopettaja Eero Rautajoki. Hän kertoili ystävälliseen tapaansa paikallisosaston toiminnasta mainiten nimeltä monia, jotka ovat vaikuttaneet aktiivisesti toimintaan. Monien manalle menneiden muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella. Yliopettaja Rautajoki myös ilmoitti, että vähäisestä jäsenmäärästään huolimatta Tampereen paikallisosasto on valmis kantamaan kortensa yhteiseen kekoon ja toimii mahdollisuuksiensa mukaan jatkuvasti. Hyvänä merkkinä paikallisosaston toimintatarmosta on, että tulevana kesänä, heinäkuun 15—16 päivinä, järjestetään jälleen Inkeriläisten kesäjuhlat Tampereella, jolloin juhlapaikkana on Tammelan koulu ja juhlakirkkona Kalevan moderni kirkko.

Juhlan muusta ohjelmasta mainittakoon Ella Ojalan hartaudella esittämä runo »Kotikirkkoni», jonka sanat on kirjoittanut lausujan äiti Liisa Makara, sekä helsinkiläisen »Inkeri-kuoron» esitykset, joita johti kuoronjohtaja Kerttu Hiltunen.

Inkeriläisten yhdistyksen johtokunnan tervehdyksen juhlivalle paikallisosastolle esitti kirkkoherra Matti Vironmäki. Hän kiitti osaston toimihenkilöitä ja jäseniä uutterasta työstä mainiten mm. monet antoisat kesäjuhlat, joissa on saatu olla Tampereella. Khra Vironmäki tähdensi, että erityisesti yliopettaja Eero Rautajoen aktiivisuus on merkinnyt ei vain Tampereen paikallisosaston vaan koko yhdistyksen toiminnalle tavattoman paljon. Puheensa loppuosassa khra Vironmäki viittasi alkavan hiljaisen viikon aiheeseen. »Hiljaisuudella on», hän totesi, »suuri merkitys monissa asioissa. Kaikki suuri ei suinkaan tapahdu kohisten ja kovaäänisesti, vaan hiljaa, kuten esim. kukan kasvu ja auringon valon tuleminen. Hiljaa tapahtuvalla kasvamisella on kuitenkin suuri merkitys samoin kuin valolla ja auringon paisteella. Hiljaista kasvamista tarvitaan myöskin meidän jokaisen kohdalla sekä yksilöinä että yhteisöissä.»

Juhlan yhteydessä myös jaettiin kunniakirjat paikallisosaston jäsenille, jotka Inkeriläisten yhdistys on kutsunut kunniajäseniksi. Kunniakirjojen saajat olivat: Juho Kiskonen, Sohvi Meijer, Antti Vainikka ja Anna-Liisa Heikinheimo. Kunniajäsen Mikko Kolomainen oli muutamia päiviä ennen tätä tilaisuutta nukkunut ikiuneen.

Hartauspuheen juhlassa piti Kalevan seurakunnan kirkkoherra, rovasti Voitto Voipio. Lämpimin sanoin hän onnit-

Kuva vasemmalla. Ella Ojala lausui Tampereen juhlassa äitinsä Liisa Makaran, Viestin uskollisen runoilijan, kirjoittaman »Kotikirkkoni». Kuvassa äiti ja tytär keskellä. Vasemmalla Kerttu Hiltunen, Inkeri-kuoron uusi johtaja, joka säesti myös juhlassa lauletut virret. Oikealla kuorolainen Maria Paasonen.

teli paikallisosastoa ja toivotti menestystä toiminnalle. Hän lausui ilonsa siitä, että inkeriläiset ja seurakunta ovat hyvässä yhteistoiminnassa, ja lupasi pitää Kalevan kirkon ja seurakuntasuojien ovet aina avoinna inkeriläisille ystäville.

Juhlassa esitettiin myös tervehdyksiä. Helsingin paikallisosaaston puolesta puhuivat puheenjohtaja Yrjö Korkkinen ja rouva Hertta Allanmaa. Tampereen Kalevalaisten Naisten tulkkina oli Talvikki Nuolivaara-Manninen.

Juhla päättyi voimakkaasti laulettuun kiitosvirteen.

MaVi

Hiljaisen viikon sana. Kirkkoherra Matti Vironmäki toi juhlaan Inkeriläisten yhdistyksen ja Sivistyssäätiön tervehdyksen. Alkaneen Hiljaisen viikon teemaan sovellettu puhe käsitteli hiljentymisen merkitystä ja »hiljaista kasvamista».

Tampereen inkeriläisiä heidän 20-vuotis-juhlanaan 19. 3. 1978 lämpimästi onnittelevat: Tampereen Kalevalaiset Naiset

*Teitä Inkerin inehmot,
Heimoveljet, Siskosemme
tänä juhlana jalona
päivän kuulun kunniaksi
kassapäät me kalevaiset
tositoivein tervehimme!
Sanomme sulin sydämin:
»Olkoon joukossa Jumala,
onni aina askeleissa!»*

*Kerran oudoille oville,
veräjille vierahille
Teitä kohtalo kuletti,
sota soitti synkän virren,
viha viskas vihurinsa,
surmasi Inkerin sukua,
hajoitti sen hajallensa!
Vei veljet Venäjänmaalle,
siskot sieppas sinne tänne,
maammot multahan murenti,
taatot Tuonelan tuville.
Monet kaatui sorjat sulhot,
itki Inkeri ihana.*

*Loitos oli lähettävä
kuka kynnelle kykeni
tulta ilman tuiskaessa
rautakirnujen kiasta.
Joku riensi rantaan Ruotsin.
Teidät tänne yli lahen
varjeli vakainen Luoja,
auttakohon eellehenkin!*

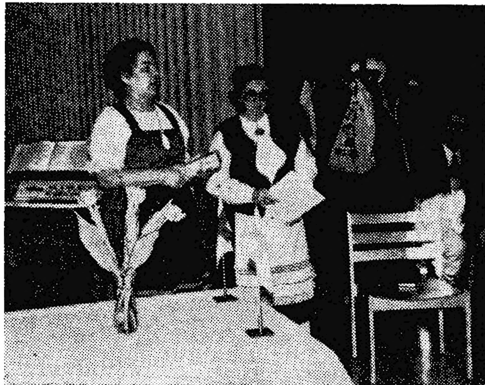
*Kaukana nyt kotokylät,
kalarannat kaunehimmat.
Mansikat ne makehimmat,
omat ihanat omenat,
kesän kukat kultaisimmat.*

*Täällä tutuiksi tulimme,
yhyttihin ystäviksi.
Samaa oommehan sukua,
saman esi-emomme lapset,
saman hanhen hautelemat,
yhen peiposen pesemät.
Samat laulut lainehilla,
ilolaulut, surulaulut
sydämemme syttelevät.
Sama taatto taivaallinen,
jolta onnea anomme.*

*Tänään huolet haihtukohot,
sivu saakoon surut kaikki!
Naiset kaikki naurusuulle,
miehet mielelle hyvälle!
»Ei hyvät hylyiksi jouva,
kuluiksi Jumalan kullat!»*

*Tampereen Kalevalaisten Naisten tulkkina:
Talvikki Nuolivaara-Manninen*

Tampereen Kalevalaisten Naisten edustajat lukivat adressiin kirjoitetun kalevalamittaisen runotervehdyksen. Taustalla myhäilee yliopettaja Eero Rautajoki.

Taikojentekijä

Useasti aikaisemmin on todettu, miten monen alan lahjakkuuksia ja taitajia on löytynyt inkeriläisten pienestä joukosta: kirjailijoita, kuvaamataiteilijoita, näyttelijöitä, säveltäjiä, puhumattakaan eri alojen etevistä tiedemiehistä. Ei liene ihme, että joukosta löytyi myös taikuri.

Toivo Halonen on syntynyt Inkerin Valkeasaaressa v. 1930. 10-vuotiaana hän näki elämänsä ensimmäiset taikatemput. Hänen asuinpaikkakunnalleen oli tullut kiertäviä sirkustaiteilijoita, jotka esittivät taikatemppuja. Poikasen mielestä kiinnostavin oli kukkotemppu: taikurilla oli elävä kukko, jonka hän sai jollakin ihmeliikkeellä »kuolleeksi». Eläin oli täysin hervoton, eikä liikahtanutkaan, vaikka kuinka olisi hätistellyt. Sitten taikuri teki sille taas jotakin, ja samassa kukko virkosi eloon ja lentää liihotteli tiehensä. Siitä syttyi pojalle kipinä, unelma, että itse kerran suorittaa sellaisen »jumaltyön». »Mutta», Toivo sanoo, »taikuriksi ei synnytä, siihen opitaan. Ja taikatemppujen oppiminen vaatii kovaa työtä ja sitkeää harrastamista. Kukkotemppu kiinnosti erityisesti. Toivo Halonen on sittemmin paljon puuhaillut lintujen parissa, käynyt lukuisilla rengastusretkillä mm. Riistantutkimuslaitoksella Evolla. Ja kukkotempun hän oppi kuin oppikin, vaikka ei voinut sitä näyttääkään Inkeri-kodissa, jossa juttelimme.

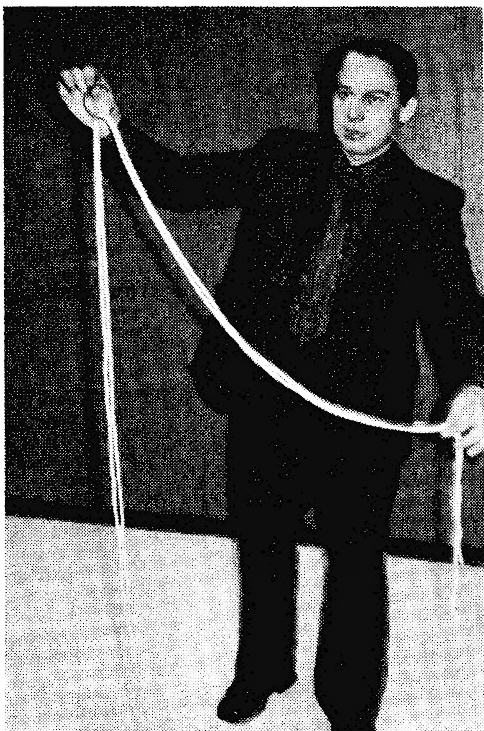
Mikä sitten on taikatemppu.

— Olen esiintynyt joskus koululaisille, ja he ovat erittäin kiitollinen yleisö: he ovat kiinnostuneita. Taikurin on saatava yleisönsä ennen kaikkea kiinnostumaan. On herätettävä ajatus: miten hän sen teki. Siten syntyy taikatemppu.

— Onko taikatempuissa jotain yliluonnollista?

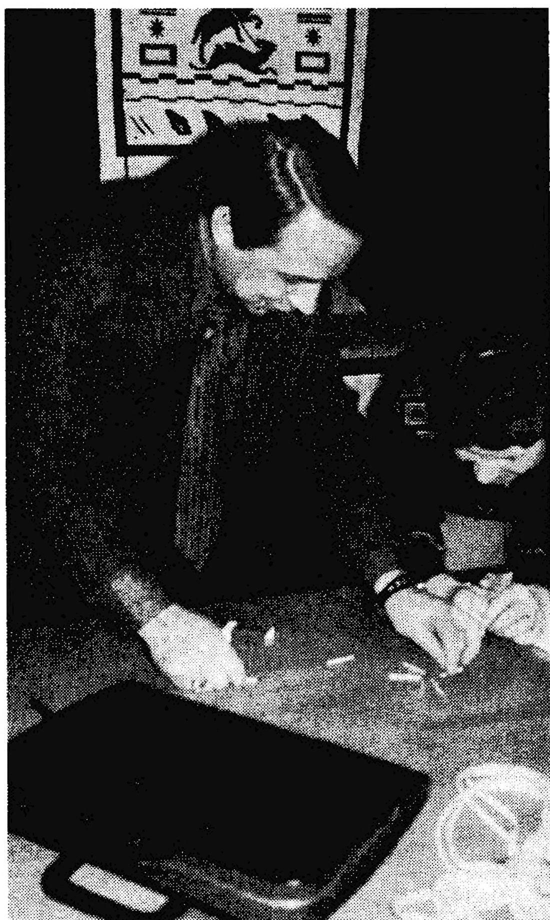
— Ei, vaikka ajatus joskus sellaisessa viivähtää.

Toivo kertoo, ettei taikuri milloinkaan rakenna temppuaan avustajan varaan, vaikka yleisöstä sellaisen ottaisikin.

Gordionin solmu syntyy. →

Taikurin työvälineitä.

— Voiko taikatemppu epäonnistua.

— Ei voi, sillä yleisöhän ei tiedä, mihin pyritään. Taikuri voi muuttaa tempun luonnetta, ei epäonnistua esityksessään.

Tietysti halusimme nähdä jonkin vaikean tempun, salakavalin ajatuksin: meitä et kyllä petä. Toivo lupasi näyttää persialaisen köysitempun. Sen ideana on jo historiassa mainittu Gordionin solmu, jonka Aleksanteri Suuri katkaisi miekallaan. (Gordion oli muinaisen Fryygian valtakunnan pääkaupunki. Gordionin solmu oli Zeuksen temppelissä säilytetty vaikeasti avattava solmu. Ennustuksen mukaan solmun avaajasta oli tuleva Aasian hallitsija.) Temppuun tarvittiin kaksi n. parin metrin pituista narunpätkää, kaksi rengasta, kaksi avustajaa ja kahvikuppi, joka löytyi Inkeri-kodin kaapista lukkojen takaa, joten etukäteen ei ainakaan kupin suhteen voitu tehdä mitään hokkuspokkus-temppuja. Kun avustajat totesivat, että narut olivat varmasti ehyet, renkaat täysin umpinaiset samoin kuin kupin korvakin, taikurimme pujotti renkaat ja kupin kaksinkertaiseen naruun ja solmi ne yhteen tavallisella yksinkertaisella solmulla. Sen jälkeen hän pujotti siihen avustajansa takin molemmista hihoistaan, ja ojensi kumallekin avustajalle narun pään. Hetkisen hän puuhaili takin suojassa, veti sitten sen täysin ehyenä pois solmun päältä. Solmu oli auki, kuppi sekä renkaat irti solmusta taikurin kädessä, ja narut rinnakkain täysin ehyinä molemmat päät edelleen avustajilla, jotka eivät koko aikana hellittäneet niitä hetkeksikään käsistään, eivätkä liioin silmiään taikurin puuhista. Tosiaan, heräsi kysymys: miten ihmeessä kaikki oikein tapahtui.

— Miten kauan tällaisen tempun oppiminen vie aikaa.

— Tätä temppua harjoittelin n. 15 vuotta ja kehitin sen itse nyt nähtyyn muotoon.

Toivo Halonen on ollut neljä vuotta Suomen Sirkuksessa esiintyen mm. trapetsitaiteilijana ja akrobaattina. Siellä hän seurasi muiden taikureiden esityksiä ja samalla harjoitteli itse. Hän on henkilökohtainen tuttu monien nimekkäiden taikurien kanssa.

— Mitä muita temppuja osaat?

— Ala on varsin laaja ja välineistö monenlaista. Kerran Eskilstunassa tein sukellustempun. Olin veden alla n. 5 min.

Toivo Halonen on hyvä sukeltaja ja uimari, ja muutenkin urheilumiehiä. Ehkäpä siinä selitys tempun onnistumiseen. Kynä ja paperilehtiö sekä tulitikut kuuluvat myös taikurin työvälineisiin. Sisä-Venäjällä ollessaan hän harrasti myös ajatusten lukua yleisönsä kanssa. Kysymykseen miten sellainen on mahdollista, hän vastasi ettei taikuri koskaan paljasta temppujaan.

— Opettaisitko toisille taikatemppuja.

— Opettaisin, mutta oppilaan täytyisi olla todella kiinnostunut.

Tämän kyllä ymmärtää, kun ajattelee, miten paljon aikaa jo yhden vaativan taikatempun kehittämiseen on uhrattava.

Minkä neuvon haluaisit antaa nuorelle taikurinalulle?

KESÄJUHLAT TAMPEREELLA

15—16 HEINÄKUUTA

Kuten jo alustavasti on kerrottu, tulevat Suomen inkeriläisten ensi kesän juhlat Tampereelle. Ne pidetään heinäkuun 15—16 päivinä. Järjestäjänä on Tampereen paikallisosasto, joka vastikään vietti 20-vuotisjuhliaan. Juhlapaikkana on jo vanhastaan tuttu *Tammelan koulu*. Juhlapuhujina ovat mm. prof. Pertti Virtaranta ja rov. Iivari Rämä.

Ruokailua ei juhlapaikalle ole voitu järjestää, mutta paikallisosaston puheenjohtajan Eero Rautajoen mukaan Tampere on tunnettu hyvistä ravintoloistaan, joten juhlavieraan ei tarvitse pelätä nälkään nääntyvänsä. Ravintoloita ja baareja on runsaasti myös juhlapaikan lähistöllä.

Majoitus. Ne joilla ei ole Tampereella sukulaisia tai tuttavia, ovat pakotettuja käyttämään hotellien tai muiden yleisten majoituspaikkojen palveluita. Myös vaatimaton, edullinen yhteismajoitus koululle on järjestetty. Seuraavassa muutamia majapaikaksi sopivia hotelleja. Huonevaraukset on paras tehdä hyvissä ajoin.

Hotelli Emmaus Hämeenkatu 1, Rautatieasemaa vastapäätä, puh. 931-21980

Kesähotelli Rasti Itsenäisyydenkatu 1, Rautatieaseman takana, puh. 931-30640

Kesähotelli Domus Pellervonkatu 9, puh. 931-50000 (vaihde)

Uimahallin Maja Pirkankatu 10—12, n. 3 km juhlapaikalta, puh. 931-29460.

Juhlaohjelmasta tarkemmin toukokuun numerossa.

INKERI-KUORO ETSII UUSIA LAULAJIA

Erityisesti kaivattaisiin **mieslaulajia.** Tutusta Inkeri-kuorosta on tarkoitus muodostaa sekakuoro, mikäli tarpeellinen määrä mieslaulajia ilmaantuu. Mutta myös uudet naislaulajat ovat erittäin tervetulleita; varsinkin **sopraanoista** on jatkuvasti puute. Meillä on tarmokas ja pätevä johtaja, mutta ilman riittävää jäsenmäärää ei hyvää kuoroa synny. Kesä lähestyy, ja sen mukana kahdet kesäjuhlat, joten harjoitusten pitäisi päästä nopeasti vauhtiin. Siis: kaikki lauluintoiset ja -taitoiset mukaan elvyttämään Inkerin kuulua lauluperinnettä! — Harjoittelemme Inkerikodissa (Karjalatalo, Käpylänkuja 1) tiistaisin klo 18.30.

— Opettele mieluummin yksi kiinnostava ja hyvä temppu kuin yksitoista huonoa.

Taikatemppuilu on Toivo Haloselle vain harrastus. Leipänsä hän hankkii tulkkina. Hän on käynyt venäjänkielisen koulun, joten venäjän taito on hyvä. Julkisia esiintymisiäkin taikurina hänellä on ollut monia. Hän on hauskuuttanut tempuillaan ravintoloissa, pikkujouluissa ja urheiluseuran tilaisuuksissa jne.

Toivo Halonen on monipuolisesti taitava ja kyvykäs mies, joka ei kuitenkaan halua tehdä suurta numeroa osaamisestaan. — AL

, Äitienpäivänä

Tätä runoa rakastan, koska vanhimman tyttäreni muutamat sanat vaikuttivat minuun niin kovin, että pistin ne päiväkirjani lehdille, ja v. 1959 niistä syntyi runo. Äitini eli vielä silloin, ja häneen vaikuttivat ne sanat myös, ja hän pyysi, että jos hän kuolee, kirjoita jatkoa pari säkeistöä. Niin teinkin. — Tyttäreni oli silloin 8 vuotta vanha (nyt 29-vuotias). Hän tuli eräänä kauniina keväisenä sunnuntaiaamuna kotiin kädessään valkovuokkoja, ojensi ne ensin minulle, mutta sitten jakoi minulle ja mummolle. Kysyin, että miksi hän tuo kukat tänään, kun vasta ensi sunnuntaina on äitienpäivä. Olin tyhmä. Tyttö pyörähti nätisti kengänkannoillaan ja sanoi: »Äidille ja mummolle täytyy antaa kukka milloin vain; äiti on vanha, ja mummokin. Kukka täytyy antaa silloin, kun äiti elää, eikä haudalle kantaa. Ei mullan alta kukkanen näy.» Hän iski jalkansa lattiaan, ja sanat paukkuivat: »Niin opettaja koulussa sanoi.» — Tuon tapauksen tuloksena sain syntymään tämän runon. L.S.

Äidille kukka

Ojenna äidille kukka
jos tänään hän elää viel.
Kampaa äitisi harmaa tukka,
pidä äitiä kädestä siel.
Nuo harmaat hopeahiukset
niitä hellästi kampaile,
hyväile ryppyiset posket
niitä hellästi suojele.

Ojenna äidille kukka
vaikka kukkanen halpakin ois.
Ehkä huomenna äitisi vaipuu,
hänet kannetaan arkussa pois.
Silloin on kukka jo myöhään
side äitiin kun katkotaan —
ei kuolema aikaa kysy, se tulee
ajallaan.

Ojenna äidille kukka
kun äiti sen nähdä voi.
Joku sana myös rakkautta
kuiskaa äitisi korvaan, oi!
Sillä äiti on muistoista parhain
meille kaikille eläessä,
ojenna kukka jo varhain,
jo vaikka auringon noustessa.

Ojenna äidille kukka
vaikka kukka tuo pienikin ois.
Pitele ryppyiset kädet
pyyhki kyyneleet silmistä pois.
Läpi pihan ja harmajan portin
tuuli viheltää viimeisiään.
Äidin paikka on tyhjänä siellä
kodin armahan pöydässä.

Ojenna äidille kukka
Kun elämä ihanaa on.
Silloin se on jo myöhään
kun hän vaipuu lepohon.
Läpi mullan ei kukkanen tuoksu
äidin kasvoille taivaaseen.
Ei kuule hän suruista ääntäs
joka valittaa hiljalleen.

Nyt on äidillä ikuinen kukka
luona — ylhäällä — Vapahtajan,
ja kukista laitettu kruunu
on äidillä taivaassa.
Äiti on saanut ikuisen rauhan,
maan päältä näy kukkanen ei.
Mutta äidin haudalle kukkasen kannan
siksi — äiti sen ansaitsee.

Lempi Sjöberg

Viesti lukijalta

Keväinen tervehdys Hämeenlinnasta

En voinut olla tarttumatta heti kynään, kun juolahti mieleen jotain paperille pantavaa.

Kun sain niin hyvän mielen tämän lehtemme puolesta tänään siskoni luona. Olen joskus tilannut Viestin hänelle lahjaksi ja niin hän on sitten tilannut, nyt kai jo kolmas vuosi on menossa. Päivällä siinä katselimme tämän vuoden numeroita ja siskoni tyttö (8 v ikäinen) innoissaan touhusi ja lausui: »Äiti, tilaat vielä monta, monta vuotta tätä lehteä, ja minä tilaan sitten joskus itse!» Niin, kyllä minä siinä sitten yritin innostaa häntä mielihyvin, että sillälailla tyttöseni, koitahan muistaa. — Kunhan säilyisikin mielenkiinto Viestiä kohtaan vielä lastemme ja myös lastenlastemme mielissä. Sitten vielä, kun meistä aika jättää muistot vain jäljelle.

Ja niitä hauskoja muisteloita oli nytkin maaliskuun lehdessä varsinkin kun ne on omalla murteella kerrottuja. Lisää sellaisia. Minä vain taas tähän lainaan lauseita Kantelettaresta:

Elkäätte hyvät imeiset tuota ouoksi otelko,
jos mie lapsi liioin laulan,
pieni pilpatan pahasti.
En ole opissa ollut,
seisonut sepon pajassa,
olen oppinut kotona,
oman aitan orren alla,
oman äidin värttinöillä,
taaton veistoslastusilla.
Kyllä huoli virttä tuopi
mure virttä muistuttavi,
kaiho kantavi sanoja
miel'alaset arveloita.
Laulan hoikka huolissani
ikävissäni iloitsen.

Hyvää kevättä kaikille inkeriläisille ja ystäville. E.R.

Anni-tädille

Sydän menneille ajoille tykyttää.
Juna mennä lonksuttaa.
Olin saanut olla viettämässä
syntymäpäivää Anni-tädin.
Hän täytti vuotta monta.
Tuli peräti täydet,
kahdeksat ja pyöreät.

Maailmalla matkatessa tapasimme,
pilttuussa tallin kohtasimme.
Meikäläisiä oli paljon siellä
Tallinnan »hotellissa».

Muistan tuikkivat silmät hämärässä,
lämpöä, uskoa huomiseen. —
Siitä on jo yli kolmekymmentä vuotta.
Samaa lämpöä taas kokea sain,
kun syliisi sukelsin suinpäin.

Vieras on tervetullut Kähärille
aina.
Ei Anni-täti ovea kiinni paina.
Sydämestään kun hyvyyttä jakaa,
siks hällä myös ystäviä monta sataa.

Aili-Inkeri

JUHANNUKSENA RUOTSIIN

Teemme jälleen yhteisen bussimatkan Ruotsin inkerinsuomalaisten kesäjuhlille, tänä vuonna Västeråsiin. Tarkemmin toukokuun numerossa.

Urheilutoimintaa Inkerissä

Olisi ehkäpä sopivaa tuoda esille ja selostaa nuorten toimintaa Inkerissä ennen toista maailmansotaa sekä niiltä ajoilta, jolloin suhteemme, kanssakäyminen muun länsimaailman kanssa oli kiellettyä.

Nykyaikana, ja erittäin tällä hetkellä, kamppaillaan siitä, miten pysyttää urheilutoiminta politiikan ulkopuolella. Urheilulla ei mielestäni ole mitään tekemistä poliittisten mielipiteiden ja kannanottojen kanssa. Onhan ennestään ollut jo meille tuttua se, että urheilun tarkoituksena lienee ja toivottavasti tulee olemaan se jalo tunnus, että terveessä ruumiissa tulee pysymään terve ja jalo sielu. Ja jos nyt kerrankin näistä periaatteista tullaan kiinni pitämään, niin pysymme silloin poliittisten myrskyjen ulkopuolella.

Olihan tuttua meille inkerinsuomalaisille, jotka silloin olimme mukana edellä esittämässäni toiminnassa nuorisomme keskuudessa, että jo itse sielu-sanaa käyttäen jouduimme pannaan julistetuiksi.

Mutta huolimatta kaikista niistä esteistä ja vaikeuksista, joita meidän eteemme tulikin, oli meidän välttämättä löydettävä ne pikkuisetkin toimintamahdollisuudet, joitten välityksellä saimme viettää ja hoidella suomalaisuuteen kuuluvia perinteitä.

Käsittelemäni aihe on niin laaja, että on kai turhaa vaivata lukijoita pitemmillä ja laajakantoisemmilla selvityksillä.

Joukossamme on paljon keskusteltu suomalaisuuden säilymisestä Inkerinmaalla venäläisen väestön keskuudessa. Mainitaan useasti, että suomalaisuus on pysynyt suurimmaksi osaksi kansamme keskuudessa suomalais-luterilaisen seurakuntatyön välityksellä. Suomalainen kirkko ja sen ympärillä ollut toiminta on todellakin antanut meille sen voiman ja rohkaissut meitä kaikkia kestävyyyteen ja uskollisuuteen isiltäm-

me perittyjen perinteiden ylläpitämiseen sekä kiittämään kaikesta ,hyvyydestä Herraamme korkeudessa. Mutta emme unhoita sitä tosiasiaa, että kaikki hengellinen ja kirkollinen toiminta sielumme hoidossa oli suoritettava maassa, jossa vallitsi uskonnon opetuksen kielto.

Huolimatta näistä esteistä ja vaikeuksista sekä »kieltolakipykälistä» löytyi aina joukostamme henkilöitä, jotka uskalsivat tarttua niihin muihin pienempiin toimintaoloihin, joita oli vielä käytettävissä ja joitten välityksellä oli mahdollisuutta suomalaiskansalliselle toiminnalle keskuudessamme.

Yksi näistä muodoista oli nuortemme urheilutoiminta.

Niinpä hyvin useat inkerinsuomalaiset, jotka pysyivät suomalaisuuden perinteissä uskollisina, näkivät urheilutoiminnan alalla mahdollisuuden kerätä suomalaista nuorisoa yhteen ryhmään ja tällä tavalla erottautua siitä suuresta venäläisestä vaikutuksesta, jonka keskellä jouduimme elämään.

Niin alkoi urheiluseuroja ja -ryhmiä ilmestyä, etenkin niillä paikkakunnilla, joilla eniten oli suomalaisia ja joilla aikaisemmin, siis ennen vuotta 1936, oli toiminut suomalaisia kouluja, joitten opettajisto osallistui tähän työhön. Mainittakoon tässä yhteydessä, että mm. Hatsinan ympäristössä toimineet inkerinsuomalaiset urheilijat olivat hyvin ylpeitä, että heidän joukossaan oli semmoisia ennätysmiehiä kuin pikamatkan juoksija P. Levoska, korkeushyppääjä J. Ryytteli ym.

Useat Tallikkalan ympäristössä toimineet suomalaiset olivat hyvin tunnettuja urheilukentillä.

Muistamme hyvin Pohjois-Inkeristä olevat Paanasen pojat ja heidän ennätysjuoksunsa Leningradin urheilukentillä. Yksi suurimmista ja vahvimmista urheilukeskuksista oli Rääpyvään joukkue.

Toiminta täällä perustui suurimmaksi osaksi siellä olevan Rääpyvään suomalaisseestiläisen Teknikumin ympärille. Siellä toimiva urheilujoukkue oli todella mainitsemisen arvoinen.

Valokuvassa esitellään Rääpyvän suomalaisten joukkuetta 1937; se oli silloin kamppailemassa kenttäurheilussa Leningradin mestaruudesta (mainittakoon että saavutettiin toinen sija, siis hopeamitali).

On kai turhaa luetella kuvassa olevien nimiä; siinä on useita meille monelle tuttuja kasvoja, mutta voin silti mainita joukon johtajan ja valmentajan opettaja (A. Laatikainen on valokuvassa n:o 100) A. Laatikaisen, joka uhrasi paljon voimia työmme hyväksi (myöhemmin vangittiin ja karkotettiin).

Kohta huomattiin Neuvostoviranomaisten taholta tämäkin kansallismielinen toimiala, jolloin saimme oman kansanryhmämme koossa pitää, vaikkapa urheilumielessä.

Myöhemmin tämäkin toiminta tyrehtyi (sammui) niihin vaikeuksiin, joita sille asetettiin.

Mainittakoon että moni henkilö, joka oli mukana tässä toiminnassa ja on avustanut työtämme, on joutunut kulkemaan niitä kohtalokkaita polkuja, joista on jo niin monasti puhuttu ja kirjoitettu.

A. B.
Västerås

Juhannuksena Västeråsiin Arosvallenille

Niinkuin edellisessä Viestissä jo mainittiin tulevat inkerinsuomalaisten kesäjuhlat 1978 olemaan Västeråsissa.

Olemme varanneet Västeråsin kauniin ja uudenaikaisen urheilukentän käytettäväksemme, niin että toivomme teitä kaikkia nuoria, niinkuin vanhempiakin urheiluinnostuksen omaavia henkilöitä Arosvallenin urheilukentälle, tervetulleiksi.

Juhannukseen on kylläkin vielä pitkä aika, mutta ilmoitamme jo näin hyvissä ajoin, että osaatte alkaa suunnitella harjoitteluanne.

Olemme lupautuneet Teidän avustamiananne huolehtimaan siitä korkealaatuisesta urheilusta, joka on ollut niin ominaista meille inkeriläisille.

Siis joukolla mukaan!

Ilmoitukset ja kyselyt lähetettävä:

1. Juho Myllärinen, osoite: Smedsbo, Dingtuna, Sverige puh. 021/55 429
2. Vihtori Aitman, osoite: Trastv. 8, Skultuna, Sverige puh. 021/72 212
3. Aappo Björn, osoite: Hällbygatan 5, 72223 Västerås, Sverige puh. 021/142 839.

BORÅSIN INKERIN-KERHON TOIMINTASUUNNITELMA TULEVALLE TOIMINTAKAUDELLE

Inkerin-Kerho piti 29. 1. 1978 vuosikokouksen, jossa valittiin uudelleen edellinen johtokunta. Ainoa muutos johtokuntaan tuli, että Juho Korpelainen valittiin Inkerin-Kerhon puheenjohtajaksi Aleksi Jämsän tilalle. Inkerin-Kerhon johtokunnan kokoonpano on seuraava: Puheenjohtaja Juho Korpelainen, varapuheenjohtaja Inkeri Rinne, sihteeri Victor Kainelainen, rahastonhoitaja Aleksander Kondrell, taloudenhoitaja Aleksi Jämsä ja johtokunnan jäsen Emilia Pyykkönen. Varajäseniä ovat: Aino Kekkonen ja Toivo Jääskeläinen. Toimintasuunnitelma seuraavaksi kesäksi:

Siivoustalkoot pidetään 6. 5. 1978 Kerhon mökillä Kråkeredissa. Näillä siivoustalkoilla alkaa aina kevään ja kesän toiminta mökillä. Tule mukaan heti alusta pitäen! Heti seuraavana tiistaina 9. 5. 1978 klo 18.00 alkavat **»Tiistaitreffit»** ja niitä pidetään joka tiistai koko kesän. »Tiistaitreffeissä» pelataan mm. lentopalloa ja muita pelejä tai juostaan kuntolenkki ja ennen kaikkea pidetään hauskaa yhdessä. Eikä meillä ole ikärajaa, jos olet 7 tai 70 vuotta, olet yhtä tervetullut. Jokaisessa »treffissä» tarjotaan kahvit ym. ym.

Lastenleiri on monelle nuorelle kesän kohokohta. Kerho järjestää leirin, joka on suunniteltu alkavaksi 29. 7. 1978 (ajasta päätetään vielä tarkemmin myöhemmässä vaiheessa). Jos haluat tarkempia tietoja, soita puh. 033/104800/Aleksander Kondrell, hän tietää tarkemmin näistä asioista. Vanhemmat, lähettäkää lapset Kerhon mukavalle leirille, jolla lapset viihtyvät. Mutta varatkaa paikka ajoissa, sillä kuten tiedätte, mökki on pieni ja paikat ovat kysyttyjä. Vanhusten leiriä ei tänä kesänä valitettavasti ole käytänöllisistä syistä, mutta Inkerin-Kerho järjestää **»Viikonloppupäivät»** Kerhon mökillä alkaen lauantaiaamuna ja loppuen sunnuntai iltapäivällä (ajasta myöhemmin). Tiedustelut Juho Korpelainen, puh. 033/155322.

Inkeri-illat, jotka alkoivat jo viime syksynä, jatkuvat yhtä mielenkiintoisina kuten ennenkin joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo. 17.00 Bockasjögatan 9.

Syyspuolella on aikomus aloittaa **kansallispukuompelupiiri**, pitäisi saada vain tarpeeksi kiinnostuneita naisia sen aloittamiseen. Jos olet kiinnostunut, ota yhteys Helmi Korpelainen puh. 033/155322 tai Irma Kainelaiseen puh. 033/120466. Olet tervetullut Inkerin-Kerhon toimintaan. Olet tervetullut ehdottamaan uusia toimintamuotoja.

INKERIN-KERHO/Victor K.

SEURAKUNTAKODIN YLEINEN KOKOUS

Inkeriläisten seurakuntakodin yleinen kokous pidettiin sunnuntaina viides helmikuuta. Paikalle oli saapunut kaksikymmentäyksi henkeä.

Sääntöjen edellyttämässä järjestyksessä valittiin johtokunta, johon vakinaisiksi jäseniksi tulivat Toivo Parri, Mikko Närhi, Iisakki Sigenstam ja Arvi Haikonen ja varajäseniksi Juho Steenari, Emilia Pyykkönen, Juhani Rantanen ja Viktor Hytti. Tilintarkastajiksi valittiin Felix Tukia ja Eino Steenari.

Hyväksyttiin myös johtokunnan esitys tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1978. Se päätyi summaan 15.880 kruunua. Erikoisuutena edellisiin vuosiin verrattuna mainittakoon, että päätettiin myydä päivittäistä hartauskirjaa »Kunnes päivä valkenee» 25 kruunun hintaan, mistä kymmenen kruunua jää seurakuntakodin hyväksi.

Järjestäytymiskokouksessaan välittömästi tämän jälkeen valitsi johtokunta varapuheenjohtajaksi Iisakki Sigenstamin Toivo Parrin pyydettyä vapautusta tästä tehtävästä, hän jatkaa johtokunnan jäsenenä, sihteeriksi Juhani Rantasen ja rahastonhoitajaksi Mikko Närhin. Yhdistyksen nimen kirjoittavat Iisakki Sigenstam ja Juhani Rantanen yhdessä, työvaliokunnan muodostavat Arvi Haikonen, Iisakki Sigenstam ja Toivo Parri ja irtaimistonhoitaja on Juho Steenari.

Johtokunnan ehdotus sääntöjen muuttamiseksi sillä tavalla, kuin Viestissä aikaisemmin on kerrottu, ei saanut sääntöjen edellyttämää neljäviidesosan enemmistöä taaksen, ja raukesi.

Mainittakoon lopuksi, että ensimmäisenä huhtikuuta pidetään diakoniapiirin toimesta perinteelliset myyjäiset seurakuntakodin hyväksi oman talon suojissa.

J. Rantanen

Aleksander Sinagelin muistolle

Sokea sotainvalidi Aleksander Sinagel on poistunut keskuudestamme. Hänet siunattiin viimeiseen lepoon 16. helmikuuta Längbron kirkossa Örebrossa. Parikymmentä Inkerin suomalaista oli läsnä tilaisuudessa, kun hänen ruusuilla koristettu arkkunsa laskettiin maan poveen. Seppeleet ja kukkavihkoset koristivat tavanmukaisesti hänen hautakumpunsa ja olivat todisteena siitä, ettei häntä ollut kokonaan unohdettu, vaikka hänen elämänsä olikin ollut yksinäistä, etenkin hänen ensimmäiset vuotensa täällä Ruotsissa. Mm. laskivat Örebron inkeriläiset ystävät kauniin Inkerin väreillä koristetun seppeleen. Siunauksen toimitti kirkkoherra K. Åberg. Jälkeenpäin oli muistotilaisuus kahvitarjoiluineen viihtyisässä Wadköpingin kahvilassa, jossa pidettiin pari puhetta vainajan muistolle.

Sota on julmaa. Se jättää aina kärsimyksiä jälkeensä. Mutta kaikkivaltias Jumala on istuttanut luomansa ihmisen rintaan voimakkaan elämän tahdon. Ihminen tekee kaiken voitavansa säilyttääkseen elämänsä, vaikka se usein onkin tuskallista. Elämä on ihmiselle rakas. V. 1972 ilmestyi pieni artikkeli Ristin Viesti-nimisessä lehdessä: Etsitään henkilöä, joka voisi käydä tervehtimässä Aleksander Alois Sinagel-nimistä miestä, joka on sokeana ja yksinäisenä Mariebergin sairaalassa Kristinehamnissa. Eräs suomalainen pastori oli hänet löytänyt sieltä. Lisäksi mainittiin artikkelissa, että tämä pian 50 vuotta täyttävä mies oli syntynyt Inkerissä, Liissilän seurakunnan Hovin kylässä.

Noin kaksikymmenvuotiaana A. Sinagel joutui sotaväkeen ja eräässä räjähdysonnettomuudessa hän menetti molemmat silmänsä. Häntä hoidettiin ensin Königsbergin sairaalassa. Vuonna 1942 hänet siirrettiin Suomeen. Sodan jälkeen hänet toimitettiin Punaisen Ristin välityksellä Ruotsiin. Muuten terveenä mutta täysin sokeana hän oli viettänyt yksinäistä elämäänsä Mariebergin sairaalassa. Hän ei edes saanut tarpeeksi koulutusta oppiakseen lukemaan sokeain kirjoitusta, joten hänen oli pakko viettää yli 30 vuotta täydessä pimeydessä, vieraskielisten sairaanhoitajien parissa.

Tiedon levittyä hänen olemassaolostaan maanmiestensä keskuudessa hänen taloudellinen olonsa sekä sielullinen tilansa paranivat huomattavasti. Hänen ei sen jälkeen enää tarvinnut tuntea sitä yksinäisyyttä ja eristyneisyyttä maailmalta kuten aikaisemmin. Häntä käytiin säännöllisesti tervehtimässä. Hänelle järjestettiin myös Ruotsin kansalaisoikeudet sekä eläke. Avautui mahdollisuus käydä sairaalan ulkopuolella. V. 1974 oli allekirjoittaneella tilaisuus pitää Sinagelia vieraana kotonaan pari päivää.

Käveltyämme puutarhassa ja nautittuamme sen antimia johtui mieleeni Mustosen kirja Inkerin kylien nimiluetteloineen. Rupesin muistelemaan Liissilän kyliä. Aleksanderille levisi onnellinen ilme kasvoille: »Jaa, Kirppulan kylä, ... siellä on äitini syntynyt ...»

Kevättalvella 1977 alkoi Sinagel valitella vatsakipuja. Vähän ennen hänen kuolemaansa kävivät maanmiehet häntä tervehtimässä. Hän toivoi itselleen hyvän voileivän. Toivomus toteutettiin. Mutta kun seuraavalla tervehdyskäynnillä oli voileivät otettu mukaan, hän ei niitä enää tarvinnut. Hänen elämänlankansa katkesi 31. tammikuuta 1978. — »Ohi-n»

Toimitussihteerin terveisiä

Ihmeelliset ovat postin tiet, tekisi mieli huokaista kaiken jälkeen. Noin vuosi sitten lähetti kanadalainen ystävämme Juho Pakkanen toimitukseen päätoimittajan nimellä varustetun kirjeen, jossa oli hänen tyttärensä valokuva sekä julkaistavaksi tarkoitettu kirjoitus. Kirje kuitenkin joutui hukkateille. Mahdollisesti joku tilapäinen postinkantaja on tuumaillut, ettei siellä koivikkotie 6:ssa ketään Matti Vironmäkeä asu, joten kirjoitetaan päälle: »osoite tuntematon», ja pannaan kirje seikkailemaan maailmalle. Ja totisesti se on seikkaillut. Käväissyt päätoimittajan kesäasunnollakin (n. 100 km:n päässä Helsingistä) ennenkuin on osannut hänen kotiosoitteeseensa, joka *ei* ole missään nimessä sama kuin toimituksen osoite. Toimitus on toimitussihteerin kotona eli Koivikkotie 6:ssa Vantaalla, jonne Juho Pakkanen aivan oikein oli kirjeensä osoittanutkin, tosin vain päätoimittajan nimellä, edellä kerrotuin seurauksin. Pankaa hyvät ystävät tästä lähtien kirjeeseenne toimitussihteerin nimi — varmuuden vuoksi — vaikkapa sulkuihin. Tietenkin olisi komiampaa osoittaa kirje suoraan päätoimittajalle, mutta joskus siitä voi saada harmia. Tästäpä tuli taas mieleen muistuttaa: kaikki julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset *toimituksen osoitteella,* ei Inkerikotiin.

Toinenkin kanadalainen Viestin ystävä on joutunut kaltoin kohdelluksi. On yrittänyt tilata lehteä jo pariin otteeseen mutta huonoin tuloksin: lehteä ei vain ole kuulunut. Vielä ei ole selvinnyt missä vika piilee, mutta Viestin hän tulee mitä pikemmin saamaan. Ehkäpä vikakin selviää aikanaan.

Kissa elää kiitoksella, koira pään silityksellä, sanoivat ennen vanhat ja viisaat. Näin sanoi myös äitini, kun me lapset odotimme liikaa kiitosta tekemästämme työstä. Kiitos on kuitenkin sellainen elämän eliksiiri myös ihmiselle, että se antaa voimia tehdä työtä sellaisenkin asian hyväksi, josta ei muuta »elantoa» voi toivoakaan. Moite sen sijaan vie työinnon — ainakin hetkeksi — ja varsinkin silloin, kun on vilpittömin mielin ja kaikin voimin yrittänyt tehdä työtä jonkin asian hyväksi. Silloin tällöin joku lukija ilahduttaa toimitusta lämpimällä kirjeellä, kuten on tehnyt nimim. E. R. Hämeenlinnasta (ks. s. 10). Tällaisesta kirjeestä saa pitkäksi aikaa hyvän mielen. Se on niin tarttuvaa, kun joku saa Hyvän mielen Viestistä, vaikka vain yksikin. Tällaisia hiljaisia »asiamiehiä» meillä on varmasti monia, jotka palkkiota pyytämättä lisäävät lehtemme levikkiä. Niinhän Armas Paakkonen inkeriläisiä kehottikin: »Jos jokainen meistä saisi vaikka vain yhden Viestin tilauksen vuodessa niin...» Niinpä niin, mutta jokainen Viestin peruutus masentaa, sillä se tietää, että on pakko korottaa hintaa, kun painatuskustannukset koko ajan nousevat. Hinnankorotus taas puolestaan aiheuttaa uusia peruutuksia, varsinkin näinä ankeina aikoina, ja niin ollaankin hintakierteessä, noidankehässä, josta ei pelasta muu, kuin se, että saamme Viestin tilaajamäärän nousemaan niin suureksi, että se kustantaa itse itsensä. — Kaikki rehelliset ja rakentavat kommentit ovat toimitukselle aina tervetulleita. Olivatpa ne ruusuja tai risuja, ne otetaan kiitollisina vastaan. Sillä Viestihän on Teidän lehtenne. Kirjoittakaa mielipiteistänne.

Iloisin kevätterveisin Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Toukokuun kuukausitilaisuus 28. 5. klo 14. Inkerikodissa.

TAMPERE

Tampereen paikallisosaston toukokuun tilaisuus 21. 5. Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa.

Johtokunta

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu toukokuun kokoukseensa tiist. 16. 5. klo 18.30 rovasti ja rovastinna Jääskeläisen kotiin Lahteen Kokkokallionk. 5 D 67. Linjurilla n:o 16 pääsee kadun kulmaan.

Puheenjohtaja

LINJA-AUTO TAMPEREEN JUHLILLE

ISK:n taholta on suunniteltu yhteistä linja-automatkaa Ruotsista ensi kesänä Suomen juhlille, joiden on alustavasti ilmoitettu tulevan Tampereelle. Auto ajaa siinä tapauksessa reitin Göteborg — Borås — Jönköping ja mahdollisesti myös joku paikka Keski-Ruotsissa. Tarkempi ilmoitus tulee toukokuun numeroon.

Inkeriläisten Viestiä ovat tukeneet:

Pietari Pöntinen, Borås 10 kr
Anna Kainelainen, Borås 10 kr
Viesti kiittää lahjoittajia.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Helluntaijuhla Karjalatalolla Itäpellontie 2, **toisena helluntaipäivänä** 14. 5. 1978 klo 14.00. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

kokoontuu Inkerikodissa torstaina toukokuun 18. pnä klo 13.

Tervetuloa!

Yhdysjäsen S a n n i K ö s s i, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

VÄHÄN INKERI-ILLOISTA BORÅSISSA

Syksyn ja talven aikana on kerran kuukaudessa pidetty Inkeri-ilta omalla seurakuntakodilla. Kaikkiaan näitä iltoja on pidetty tähän mennessä 7 kertaa. Tammikuun ohjelma oli suosittu, koska silloin oli 35 henkilöä läsnä. Silloin katsoimme filmin Boråsin kesäjuhlilta. Helmikuun tilaisuuteen oli vain 6 hakeutunut, kun taasen maaliskuun illassa oli 16 henkilöä keskustelemassa pääsiäisen vietosta entisessä Inkerissä. Nämä kertomukset on nauhoitettu.

JOUKOSTAMME POISTUNEITA

Maria Kainelainen, synt. 25/7 1891 Inkerissä, kuoli 16/3 1978 Boråsissa; Valdemar Nevalainen, synt. 4/9 1912, kuoli 16/3 1978 Tranemossa; Johannes Parri, synt. 1/3 1915, kuoli 17/3 1978 Nolissa.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 5 toukokuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osolte)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinllmoltukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

ARVOISAT TILAAJAMME JA LUKIJAMME

INKERILÄISTEN YHDISTYKSEN KONTTORI INKERIKODISSA PIDETÄÄN KESÄLOMIEN VUOKSI SULJETTUNA HEINÄ—ELOKUUN AJAN.

Silloin siellä ei kukaan vastaa maanantaisin puhelimeen. Muuten aslat holdetaan sillolnkin. Mutta älkää lähettäkö Inkeriläisten Vlestiin tarkoittamianne kirjoituksia Inkerikotiin, ei nyt eikä muulloinkaan, vaan suoraan toimituksen osoitteella, jonka löydätte edelleen etukannen sisäsivulta.

HYVÄÄ KEVÄTTÄ JA KESÄÄ TEILLE KAIKILLE

Tolmitus

KANSIKUVA KERTOO: Johannes Rudbeckiuksen patsas Västeråsin Tuomiokirkon vierellä. Patsaan on suunnitellut Carl Milles 1923. Johannes Rudbeckius oli kuuluisa ruotsalainen piispa, jonka Kustaa II Adolf aikoinaan lähetti järjestelemään mm. Viron ja Inkerinmaan kirkollisia oloja. Historia kertoo, että asioita saatiin paljon järjestykseen. — Tuomiokirkko on Västeråsin kesäjuhlien juhlakirkkona.

Matti Vironmäki:

Hiljaista virtaamista

»Kaikki virtaa!» Näin selittivät jo muinoin viisaat kreikkalaiset elämän kulkua ajatellessaan. Nykyaikainen tiedemies on myös samaa mieltä. Hän toteaa: »Elämä ei ole tila, vaan se on liikettä» (Paul Tournier: »Roolimme ja me»).

Virtaaminen ja liike voi tapahtua monella tavalla. On suuria virtoja, joissa vesimassat vyöryvät valtavalla voimalla ja ryöppyävät joskus kauas kuuluvana kohisevana koskena. Mutta on myös metsäisiä puroja, joissa kristallinkirkas vesi solisee hiljaisesti ja rauhallisesti, etteivät läheisellä valtatiellä liikkujat usein edes liikettä huomaakaan.

Viimemainitun kaltaista elämää on ollut Inkeriläisten yhdistyksessä toimintavuonna 1977. On oltu liikkeellä, joskin verkkaisin ja joidenkin mielestä kenties hitain askelin. Heimotulta on pyritty vaalimaan voimiemme mukaisesti, kuten sääntömme ja vuosikokouksessa tehdyt suunnitelmat ovat edellyttäneet. Tulokset ilmenevät toimintakertomuksesta, jota emme valitettavasti taloudellisista syistä voi painattaa, mutta joka käsikirjoituksena jää Inkeri-kodin arkistoihin kertomaan jälkipolvillekin toiminnastamme.

Tunnettu sananparsi kuuluu: »*Jokainen on oman onnensa seppä!*» Tämä elämän koulussa opittu viisaus pitää paikkansa sekä yksilöiden että yhteisöjen elämässä. Myös yhdistyksemme toimintaa ajatellen onnemme ja menestyksemme riippuu paljon siitä, miten taitavasti osaamme takoa. Toivottavasti yritämme parastamme, vaikka usein tunnemmekin henkisen energiamäärämme kulumisen. Nykyhetki on ymmärtääkseni sellainen, että otetta ei ole syytä päästää heltiämään. On paljon lähimmäisiämme, joita voimme tukea, jos ei muuten niin käymällä tervehtimässä heitä. Näin sanoessani tarkoitan erityisesti Eestissä ja Inkerinmaalla asuvia ystäviämme, joissa on paljon sukulaisiamme. Me iloitsemme, että retket Tallinnaan ja Leningradiin ovat nykyisin varsin helposti järjestettävissä, jolloin omaisten ja tuttavien tapaaminen on mahdollista. Viimemainitussa miljoonakaupungissa on paljon mielenkiintoista nähtävää. Uusin ja rakas matkailun kohde on Leningradin luterilainen kirkko, joka vihittiin viime joulukuussa, kuten tässäkin lehdessä on kerrottu.

Edelläsanotun muistaessamme, että olemme oman onnemme seppiä, emme toki unohda toistakaan esivanhempiemme opetusta. Se kuuluu: »*Jumalalla on onnen lahjat, Luojalla lykyn avaimet.*» Olemme kiitollisia, että Suuri Luojamme on käytellyt »avaimiaan» kohdallamme tähän asti ja uskomme, että »lykyn ovi» avataan meille tarpeen mukaan vastaisuudessakin.

(Katkelmia toimintakertomuksesta, joka esitettiin Inkeriläisten Yhdistyksen vuosikokouksessa 2. 4. 1978 Inkerikodissa.)

Vierailuja ja vuorovaikutuksia

Helsingin Kalevalaisten naisten vieraana

»Vuoroin vieraissa käydään, harvoin hyvänä pidetään», sanoo sananlasku. Harvoinpa lienee pidettykin vieraita niin hyvänä kuin Helsingin Kalevalaiset Naiset pitivät taannoin meitä inkeriläisiä. Olimme saaneet kutsun saapua Kalevalaisten Naisten järjestämään »Inkeri-iltaan». Kutsua noudatettiin innokkaasti. Onhan Kalevalaiset Naiset järjestö, johon Inkeriläisten Yhdistys on aina pyrkinyt pitämään läheistä yhteyttä, sillä molemmilla on virikkeenä sama aate: heimotyö ja kansallisten kulttuuriperinteiden vaaliminen.

Meidät toivotti tervetulleiksi inkeriläisaiheisella puheellaan agronomi Kaarina Kuusi, joka kertoili alkajaisiksi kodikkaan välittömästi, mitä hän meistä inkeriläisistä, ja Inkeristä yleensä, tiesi. Siitä, mitä hän ennestään ei tiennyt, hän oli ottanut selvää. Hän oli löytänyt prof. Sulo Haltsosen toimittaman kirjasen »Entistä Inkeriä», joka antaakin pähkinänkuoressa hyvän kuvan Inkerinmaasta ja sen entisestä elämästä, sekä Samuli Paulaharjun kuvauksia Inkeristä.

Kaikesta näki, että kest'emäntämme olivat valmistautuneet järjestämään meille antoisan illan, ja siinä he onnistuivat täydellisesti. Yleisö ihastui ikihyviksi, kun neljä kansallispukuista tyttöstä pyrähti heidän eteensä ja lauloi hauskan inkeriläisen laulelman inkeriläisestä paimenesta sekä esitti riemukkaan kuvaelman »Sulhasen valinta». Vieraat olivat liikuttuneita. Heitä varten oli tämä kaikki järjestetty.

Kahvitauon jälkeen emäntämme pyysivätkin inkeriläisvieraita huolehtimaan loppuillan ohjelmasta. Miten osuvaa psykologiaa: ensin viritetään vieraat lämpimään tervetullut-tunnelmaan, ja sitten pyydetään mukaan yhteiseen ohjelmantekoon, johon onneksi olimme osanneet varautuakin. Mukana melkein kokonaisuudessaan ollut Inkeri-kuoro esittäytyi uuden johtajansa Kerttu Hiltusen johdolla ja kajautti pari ohjelmistoonsa kuuluvaa laulua: kaikille tutun »Laula matkalainen korpimaan» ja saksalaisen iloisen kansanlaulun »Satakieli». Sen jälkeen kirkkoherra Matti Vironmäki, »heimopäällikkö», piti lämpimän puheen, jossa kosketeltiin niitä yhteisiä päämääriä ja tavoitteita, joita Kalevalalaisilla Naisilla ja inkeriläisillä on. Hän esitteli kartan avulla emännillemme Inkerinmaan sijaintia ja kertoili Inkerin kansan vaiheista sotien jälkeen, sen kovasta kohtalosta, tuskien tiestä, ja sopeutumisesta uusiin oloihin, sekä Inkeriläisten yhdistyksen toiminnasta. Opettaja Maija Vironmäki täydensi kuvausta kertomalla lämpimästi ja vapaasti eläytyen helmikuisesta matkastaan Leningradiin ja siellä erityisesti Pushkinin luterilaiseen kirkkoon, joka avattiin viime joulukuun 12. päivä, kuten useissa yhteyksissä olemme saaneet kuulla. Saattoi helposti aistia, miten kertomus liikutti kuulijoita. Nostatti kyyneleen silmäkulmaan, kun kuultiin, miten hartaasti sitä kirkkoa oli odotettu, miten kauan kaivattu ja rukoiltu — vuosia, vuosia.

Kun vieraat parin tunnin kuluttua kaikin puolin kestitettyinä alkoivat puuhata kotiinlähtöä, kaikkien silmissä loisti lämmin ystävällinen tuike. Oli koettu jotakin sykähdyttävää kaiken murheen ja ahdistuksen jälkeen — kaiken murheen ja ahdistuksen keskellä: emme ole aivan yksin. Kun vaalimme omia inkeriläisiä juuriamme, meidän rinnallamme on ystäviä jotka ymmärtävät meidän työtämme, vaikka joskus — ulkopuolisen silmin — turhaltakin näyttävää. He meidän kerallamme vaalivat kansallista kulttuuria, suomalaista kulttuuria ja perinteitä, jotka ovat meille kaikille yhteisiä, meidänkin perinteitämme ja kulttuuriamme.

Ennen eroa saimme tuomisiksi Inkerikotiin Kalevalaisten Naisten Liiton Vuosikirjan pari vuosikertaa ja — Inkeriläisten Viestin tilauksen sekä lupauksen, että tästedeskin käydään vuoroin vieraissa. — AL

Sulhasen valinta käynnissä. Ei kelvannut suutari, ei lukkari jota tässä arvostellaan (kuva yllä). Monenlaista sulhoa oli tarjolla, ennenkuin »Se oikea» (kuva alla vas.) löytyi. Se oikea oli iloinen pillipiipari, jonka kanssa tulevat päivät ja vuodet rattoisasti vierisivät.

Vaikuttava kumarrus ihastuneen yleisön raikuville aplodeille. Sulhasen valitsijat ylhäällä ja alhaalla (oik.) kuvissa vasemmalta oikealle: Anna-Maija Poijärvi, Susanna Saukkonen, Irmeli Stadigh ja Anu Koroma.

Adam Jamalainen:

Inkerin starssinat tsaarin vieraana

(Kirjoitus julkaistu lehdessä »Suomalainen Inkeri», vuosijulkaisu IX, 1940—1944.)

Seuraavassa kertoo eräs entinen inkeriläinen kunnanvanhin eli starssina venäläisten pääsiäisen vietosta sekä starssinoiden käynnistä tsaarin vieraana.

Pääsiäisyönä ei koko laajassa Venäjän maassa tsaarin aikana nukuttu, sillä kaikki, joilla oli vähänkin mahdollisuutta, menivät jo aattoiltana kirkkoon, jotka olivat tästä syystä tupaten täynnä. Juhlallisuudet kirkossa alkoivat jo illalla ja jatkuivat koko yön. Näitä juhlia kävivät myös paikkakuntamme suomalaiset, etenkin nuoret, katsomassa Sergievon luostarissa. Kello 12 yöllä alkoivat kaikkien kirkkojen kellot soida, jotka edeltävän seitsemän paastoviikon aikana olivat vaienneet. Kellojen rumputus jatkui koko yön ja seuraavina päivinä, sillä kaikilla kansalaisilla oli oikeus pääsiäisviikon aikana soittaa kirkon kelloja. Kellojen alkaessa yöllä soida, alkoi samalla yleinen onnentoivotus ja suuteleminen; kaikki olivat samanarvoisia ja ihmisten keskeinen viha oli hetkeksi unhoitettu. Juhlallisuudet kirkossa jatkuivat melkein koko yön ja kova moiske kävi ihmisten suudellessa toisiaan aitovenäläiseen tapaan, miehet miehiä ja naiset naisia tai miehet naisia ja päinvastoin. Kirkosta poistuttua oli joka talossa pöytään katettu pääsiäisruokia, johon välttämättömästi kuuluivat punaiseksi värjätyt kananmunat, »pasha», joka oli valmistettu hapatetusta maidosta ja höystetty sokerilla, sekä kulitsa, pääsiäiseksi valmistettu vehnäkakku. Kulitsan päällys oli koristettu erivärisellä sokerilla ja kuului siihen vielä punainen paperista valmistettu kukka. Pääsiäispöytään kuului välttämättömästi myös votka. Kun Suomessa on joulu juhlista jaloin, niin venäläisillä on pääsiäinen juhlista paras. Sen tähden kirkosta poistuttua alkoi syöminen ja juominen, jota kesti monta päivää. Kun useimmat venäläiset, varsinkaan kylissä, eivät seitsenviikkoisen paaston aikana syöneet lihaa, voita eikä maitoa, niin nyt alkoi ylensyöminen ja mässääminen. Pääsiäisenä ihmiset tulivat sairaiksi, sattuipa kuolemantapauksiakin liiasta syömisestä. Venäläiset papit kulkivat talosta taloon suutelemassa seurakuntalaisiaan. Näitä tietysti joka talossa kestittiin niin, että toisinaan pappi uupui kesken toimitustaan humalaisena nukkumaan johonkin taloon. Kaikissa virastoissa virkamiehet ja palveluskunta kävivät pääsiäisaamuna onnentoivotuksella päälliköittensä luona.

Ollessani sotaväessä Sarattovissa kävi kasarmissa ensimmäisenä pääsiäisyönä myös komppanian päällikkö, jonka arvo tavallisesti oli kapteeni, suuteli joka sotamiestä komppaniassa, paitsi juutalaisia ja tataarilaisia. Komppanian päällikön jälkeen tuli tervehdykselle rykmentin komentaja, joka oli arvoltaan eversti, usein myös kenraali. Tämä suuteli ainoastaan aliupseereita. Tämän jälkeen annettiin joka sotamiehelle punainen kananmuna, annokset pashaa, kulitsaa, kinkkua sekä päälle annos votkaa. Päällikön poistuttua alkoi syöminen ja juominen. Kohta kaikuivat hanurin sävelet ja pian oli melkein koko komppania tanssimassa tripatskaa. Tätä jatkui koko yön ja aamun valjetessa oli melkein joka mies komppaniassa kumossa.

Venäjän tsaari otti pääsiäisenä myös vastaan alamaisten onnentoivotuksia. Ensimmäisenä pääsiäispäivänä olivat Venäjän talonpoikain edustajat mukana tässä tilaisuudessa. Erikoista tässä oli se, että edustajana olivat tilaisuudessa vain Pietarin kaupungin ympäristössä asuvat kunnanvanhimmat Pietarin, Pietarhovin, Tsarskojeselon ja Lyysin piiristä. Tällä tavoin oli tsaarin luona edustamassa venäläistä musikkaa suomalaisia talonpoikia.

Nikolai II asui talvella aina Tsarkoje Selossa, jonka palatseissa tapahtui myös pääsiäisen vastaanotto. Viikkoa ennen pääsiäistä tuli virallinen paperi ujestin päällikoltä, jossa ilmoitettiin, että kunnanvanhimpien on aikaiseen pääsiäisaamuna saavuttava Pietarin läänin kuvernöörin kansliaan puettuna siististi pitkävartisiin saappaisiin. Mukaan oli otettava kolme kananmunaa sekä puhdistettava kunnanvanhim-

malle kuuluva mitali. Kunnanvanhimman virkamerkkinä oli ketjussa kaulassa riippuva vaskinen mitali, jonka toisella puolella oli Venäjän kaksipäinen kotka ja toisella Pietarin läänin vaakuna ja venäjänkielinen kirjoitus: kunnanvanhin. Sitä käyttivät kunnanvanhimmat kuntakokouksissa, juhlatilaisuuksissa sekä viranomaisten luona käydessä.

Lääninkansliassa meidät otti vastaan ujestin päällikkö. Pääsiäissuutelemiset tapahtuivat ensin tämän kanssa ja sen jälkeen Pietarin läänin kuvernöörin kanssa, joille jätettiin pääsiäismunat. Täältä lähdettiin junalla Tsarskoje Seloon, jossa komeissa vaunuissa ajettiin tsaarin palatsiin. Siellä meidät ottivat vastaan livreihin puetut, kultakalunaiset hovipalvelijat, jotka kuljettivat meidät monien komeiden huoneiden lävitse. Kaikilla ovilla seisoivat samalla tavalla puetut palvelijat. Viimein tultiin isoon saliin, jossa tapahtui vastaanotto. Siellä oli paljon keisarin seurueeseen kuuluvia ylimyksiä, miehiä sekä naisia. Tsaarin perhe seisoi rivissä, ensimmäisenä keisarinna, jolle annettiin punainen muna. Keisarinna antoi vastalahjaksi koristetun fajanssisen munan, joka otettiin vastaan suutelemalla keisarinnan kättä. Sen jälkeen suudeltiin keisaria ja perintöruhtinasta poskelle ja neljää tytärtä kädelle alkaen vanhimmasta nuorempaan. Keisari oli mitättömältä vaikuttava tavallisen armeijan upseerin näköinen mies, everstin puvussa. Sitä vastoin tsaaritar oli mahtavan näköinen, todellinen keisarinnan kuva. Perintöruhtinas oli raihnaiselta vaikuttava isänsä näköinen poika. Suuriruhtinattaret olivat kaikki kauniita ja pitkiä äitinsä tyttäriä, ojentaen meille hymyillen kätensä. Viimeisessä keisarinvastaanotossa v. 1916 keisari ei ollut itse läsnä, vaan oli rintamalla. Keisarinna näytti silloin kovin väsyneeltä. Tervehdyksen jälkeen meidät vietiin päivälliselle pitkien valmiiksi katettujen pöytien ääreen, jossa erikoisesti pistivät silmään komeasti koristetut suuret pashat ja kulitsat. Tämän lisäksi oli pöydässä suuret lautaselliset täynnä punaisia kananmunia, siankinkut, vasikanpaistit, kaviaarit ym. maailman herkut. Päälle vielä kahvia ja teetä monenkaltaisten leivonnaisten kanssa. Väkijuomia ei sodan aikana näissä tilaisuuksissa tarjottu. Syötyämme ja juotuamme tarpeeksemme meidät vietiin hovin vaunuilla takaisin junalle. Tämä olikin ainoa tilaisuus, jolloin Venäjän talonpoika sai lähemmin nähdä tsaaria ja hänen perhettään ja istua vieraana tsaarin pöydässä.

Tervehdys Kanadasta

Bachelor of Arts. Specialized honours Geography.

Yllä olevan kuvan on lähettänyt Juho Pakkanen tyttärestään Elvistä, nykyisestä mrs Taylorista, joka on opiskellut neljä vuotta Guelphin yliopistossa. Kuvan alla oleva englanninkielinen teksti »Bachelor of Arts» vastannee lähinnä meidän humanististen tieteiden kandidaattiamme. Korkeimmat arvosanat Elvi Taylor on suorittanut 'geografiassa' eli maantieteessä, mikä niin ikään ilmenee englanninkielisestä tekstistä.

KESÄJUHLAT TAMPEREELLA

15.—16. HEINÄKUUTA

Kuten jo viime numerossa kerroimme, tulevat Suomen inkeriläisten kesäjuhlat Tampereelle. Ne pidetään heinäkuun 15.—16. päivinä. Järjestäjänä on Tampereen paikallisosasto, joka vastikään vietti 20-vuotisjuhliaan. Juhlapaikkana on jo vanhastaan tuttu *Tammelan koulu.* Juhlapuhujina ovat mm. prof. Pertti Virtaranta, rov. Iivari Rämä ja khra Matti Vironmäki.

Ruokailua ei juhlapaikalle ole voitu järjestää, mutta paikallisosaston puheenjohtajan Eero Rautajoen mukaan Tampere on tunnettu hyvistä ravintoloistaan, joten juhlavieraan ei tarvitse pelätä nälkään nääntyvänsä. Ravintoloita ja baareja on runsaasti myös juhlapaikan lähistöllä.

Majoitus. Ne joilla ei ole Tampereella sukulaisia tai tuttavia, ovat pakotettuja käyttämään hotellien tai muiden yleisten majoituspaikkojen palveluita. Myös vaatimaton, edullinen yhteismajoitus koululle on järjestetty. Seuraavassa muutamia majapaikaksi sopivia hotelleja. Huonevaraukset on paras tehdä hyvissä ajoin.

Hotelli Emmaus Hämeenkatu 1, Rautatieasemaa vastapäätä, puh. 931-21980

Kesähotelli Rasti Itsenäisyydenkatu 1, Rautatieaseman takana, puh. 931-30640

Kesähotelli Domus Pellervonkatu 9, puh. 931-50000 (vaihde)

Uimahallin Maja Pirkankatu 10—12, n. 3 km juhlapaikalta, puh. 931-29460.

Juhlat alkavat lauantaina 15. 7. klo 15.00 juhlakanslian avauksella Tammelan kansakoululla, jossa on myös saatavissa juhlaohjelma ja juhlamerkki sekä tietoja yhteismajoituksesta ja ruokailupaikoista. Sunnuntai 16. 7. aloitetaan kunniakäynnillä sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden muistomerkille.

INKERI-KUORO ETSII UUSIA LAULAJIA

Erityisesti kaivattaisiin **mieslaulajia.** Tutusta Inkeri-kuorosta on tarkoitus muodostaa sekakuoro, mikäli tarpeellinen määrä mieslaulajia ilmaantuu. Mutta myös uudet naislaulajat ovat erittäin tervetulleita; varsinkin **sopraanoista** on jatkuvasti puute. Meillä on tarmokas ja pätevä johtaja, mutta ilman riittävää jäsenmäärää ei hyvää kuoroa synny. Kesä lähestyy, ja sen mukana kahdet kesäjuhlat, joten harjoitusten pitäisi päästä nopeasti vauhtiin. Siis: kaikki lauluintoiset ja -taitoiset mukaan elvyttämään Inkerin kuulua lauluperinnettä! — Harjoittelemme Inkerikodissa **(Karjalatalo, Käpylänkuja 1) tiistaisin klo 17.30. — Huom! Aika 18.30** huhtikuun numerossa on muuttunut tuntia aikaisemmaksi.

Sanan sorjan soitantaa

Lapsuuven aikasii muistelmii

Mie ko niin kovast suvaitsen tätä mein ommaa kieltä, ni mie kirutankii sitä. Kyl mie ossaan oikeeta suomeekii kiruttaa, mut ko tiä mein oma kiel männöö niin sorjast, ni mitä sitä ennää käyvvyy viäristelemää.

Ennen, viel miun lapsuuvessain, piettii kovast sukulaisiist. Miulkii olj niitä tätilööi ja enolooi vaik kuin paljo, olj Mar-täti, olj Sohv-täti ja Katju-täti, olj Juhan-sedän täti, olj Muos-eno ja Juosep-eno ja olliit tietyst heilkii ne omat leivän paistajat. A seukkolooi ja lankolooi ei kannata käyvä luvettelemaa, niitä tulis niin paljo, ettei paperii riittäis.

Nyt mie kerronkii oikeita tos-tapahtummii, eikä mittää turhii kuaskulooi. Ennen pelättii kummituksii ja yhteen iltaan ko se Katju tättiin läks pimjääs käymää ulkoon, kyllähä työ arvaatta, mil asjoil hiä mänj sinne kuijaa, ni hiä näkköökii, et siel hein kujas katoksen all seisoo pitkä valkonen huamu, ihan katon reunan korkuinen. Ei hiä kerint sitä asjaa toimittaa, vua mänj sissää ihan lum-valkoseen sanomaa sisolleen Sohv-tätil, ett suur valkonen kummitus seisoo hein kujas. Sohv-tättiin ko olj pyhäkoulun opettaja ja muutenkii Jumalaa pelkäävä ihminen, ni ei hiä pelänt itse kummitustakaa. Hiä sano, jot hiä männöö kysymää silt huamult, mitä sill ois asjaa. Hiä män utalast lähemmäks ja näkköökii, jot se onkii hein oma valkonen hevonen piä pystyys. Se hevonen olj piäst talliis välillee ja suant ovenkii auk ja olj tult kuijaa; ja siin olj pitkät rappuist, mitä myöte mäntii parsiil heinii laskemaa, se hevonen olj pistänt piähään rapun vällii, eikä olt suant pois piätään, ni se oljkii niin korkee, jot katon reunaa tapais. No tietyst heil asja selkiis ja tulj helpomp olla, vaik Katju-tätijäin vähän hävetti, ko hiä olj niin arka.

Mar-tättiin olj viety Luakalaa ja hänell olliit vähän kippeet silmät. Hiä käi Kruasseeloos verssaliil, ja se verssaalj kirutti hänel kaplii pantavaks silmii. Mar-tättiin ko käi apteekis ostamaas sitä kaplii, ni sitä annettii vua pien pusirkka, ja ko hiä läks jalkasin kulkemaa kottii, ja sitä oljkii oikee monta virstaa, ni hiä uatteelj, jot mitä hiä käyvyy niin vähhää kaplii silmiheen tiputtelemaa, hiä otti sen pusirkan kormannostaan, ja ryyppäis suuhun sen pienen kaplitilkan. Sit ko hiä tulj meil vieraihen, ni hiä itse kuaskuis tiän asjan.

Olkoo täl kertaa tämä muistelus, jos teitä huvittaa ni mie kirutan toisen kerran lissää.

A.K.

Sananlaskuja Inkeristä

Mikä huutain tulloo, se viheltäin männöö.

*

Vierasta kannaa ko höyhennät, ni omajais pie hännäst kii.

*

Mantsikka ottais, pippuramarja pittäis!

*

Rahtiset rahat on ko niiniset nuorat.

*

Vettä ne juovat, herroinkii hevoset, ja sorjaa karvaa kantaat!

*

Sen se koira kyläst suap, ko kolauksen korvallee.

— *Koonnut Maija Mehiläinen*

Turun kuulumisia

Inkeriläisten yhdistyksen Turun paikallisosaston vuosikokous pidettiin Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 helmikuun 26. pnä 1978 alkaen klo 14.00. Olisivatko hiihtokisat osaltaan vaikuttaneet asiaan, ettei kokousväkeä ollut saapunut kuin kolmannes jäsenistä.

Kokouksen avauksen suoritti paikallisosaston puheenjohtaja pastori Vilho Mustonen.

Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin kokouksen avaaja Vilho Mustonen. Sihteeriksi valittiin paikallisosaston sihteeri Lilja Stenvall. Pöytäkirjan tarkastajiksi Anna Kapanen ja Katri Klemettilä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Puheenjohtaja luki kokoukselle laaditun työjärjestyksen, joka hyväksyttiin. Lilja Stenvall luki kokoukselle laatimansa v. 1977 toimintakertomuksen, joka hyväksyttiin muutoksitta ja kiitosmaininnalla. Todettiin, että ollaan kokoonnuttu sekä toimittu. Järjestetty säännöllisten kokoontumisten lisäksi myös kaksi retkeä oikein suurella joukolla: Helsinkiin sekä Pyhärantaan.

Kuultiin rahastonhoitaja Paavo Pesosen laatima tilikertomus, joka hyväksyttiin. Tilintarkastajain lausunnon luki Katri Klemettilä. Johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Valittiin johtokunnan jäsenet.

Erovuorossa olivat johtokunnan jäsenistä: L. Dravantti, V. Mustonen ja I. Siippalainen. Erovuoroiset jäsenet valittiin uudelleen.

Nykyisellään johtokuntaan kuuluvat: Vilho Mustonen, Keijo Korkka, Lilja Stenvall, Paavo Pesonen, Samuli Dravantti, Jooseppi Klemettilä, Impi Rissanen, Ilo Siippalainen ja Lilja Dravantti.

Järjestysmiehet: Tauno Dravantti. Matti Olkkonen, Leo Nuija ja Yrjö Rautanen.

Jäsenmaksujen kantajat: Yrjö Rautanen, Maija Kulmala ja Leo Nuija.

Lehtitilausten vastaanottajat: Lilja Stenvall ja Jooseppi Klemettilä.

Jatkuu siv. 13

Inkeriläisten Yhdistys ry:n

OMAISUUSTASE 31. 12. 1977

Vastaavaa:	
Rahaa	937,73
Talletuksia PSP	4673,94
» KOP	363,42
» OKO	184,42
Tavaravarasto	3619,—
	mk. 9778,51
Vastattavaa:	
Viestin til. maksuja v. 78	3761,43
Kirkkorahasto	687,39
Säästö edell. vuodelta	2378,16
Ylijäämä	2951,53
	mk. 9778,51

TULOSTASE 31. 12. 1977

Tulot:	
Inkeriläisten Viestin tulot	33393,22
Jäsenmaksut	1169,05
Tuloja tavaran myynnistä	238,76
Korkotuloja	920,91
Kesäjuhlatuloja Turku	2460,20
» Helsinki	1680,58
Matkatuloja	15810,—
Sekalaisia tuloja	42,50
	mk. 55715,22
Menot:	
Inkeriläisten Viestin menot	36191,26
Toimistotarvikkeet	514,25
Puhelinkulut	195,—
Matkamenoja	15810,—
Sekalaisia menoja	53,18
Ylijäämä	2951,53
	mk. 55715,22

Helsingissä 15 p:nä maaliskuuta 1978

Matti Vironmäki
Hertta Allanmaa

HUOM.!

Selostus Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokouksesta julkaistaan seuraavassa numerossamme.

JUHANNUKSENA RUOTSIIN VÄSTERÅSIN KESÄJUHLILLE

Vanhan tavan mukaan järjestetään yhteinen bussimatka Ruotsin kesäjuhlille.

Lähtö tapahtuu Helsingistä torstaina 22. kesäkuuta klo 17.30 Aurorankatu 7:n edestä. Ajamme Turkuun, josta laiva lähtee klo 22.00. Perjantaiaamuna olemme Tukholmassa, josta bussimme jatkaa kohti Västeråsia.

Paluumatkalle lähdemme sunnuntaiaamuna anivarhain, sillä laivamme irtoaa satamalaiturista klo 8.00. Paluumatka on siis päivämatka.

Matkan hinta edestakaisin on 200 mk. Hyttipaikkoja on saatavissa hintaan 65 mk.

Ilmoittautumiset Ida Riipiselle, os. Linnankoskenkatu 8 B, 00250 Helsinki 25, puh. 445 701 tai Yrjö Korkkiselle, os. Vehkatie 15, 01300 Vantaa 30, puh. 835 556. Lähdemme kahdella bussilla kuten viime vuonnakin, jos tarpeellinen määrä osanottajia ilmaantuu.

Majoituksesta ym. kerrotaan tässä numerossa Ruotsin ilmoituksen yhteydessä s. 13.

Syntymäkyläni

Sinä syntymäkyläni kaunis olit
etelärannalla Lempaalan järven.
Lähes viidenkymmen vuoden jälkeen
löysin sinusta tyhjyyden jäljen.
Ainutta taloa entistä
ei enää siellä ollutkaan.
Eikä rakas isäni minua
siellä vastaani tullutkaan,
ja sehän mun mieleni täysin mursi.
Enkä paikkoja niiksi mä uskonutkaan.
Onneksi järvestä vain siksi sen tunsin.

Oli syyskuinen ilta kun siellä mä käin,
mutta sielunisilmillä niin paljon mä näin,
kun aikani katselin sitä.
Tuo uusi asvalttitie joka nyt oli siel
voisi kertoa ties' vaikka mitä?

Tuli niin vieras nainen niiltä marjamailta
joissa aikoinaan minäkin kuljin,
ja ne kylän karjakujaiset mieleeni muistui,
kun vain silmäni kiinni suljin.
Nyt missä ovat entiset naapurit kaikki?
se salaisuus himmentää mieltä.
Sodan aallot kai heidätkin taloineen
pois iäksi pyyhkäisi sieltä?

Omat rakkaimpani, tiedän,
he jo ikikodit ovat saaneet
luona taivaassa Elämän Herran.
Toivon mukaan siellä kaikki yhtehen tullaan
me ainiaaksi taasen kerran.

Liisa Makara

Isän kirje lapsille

Viime joulukuun Viestissä oli nimimerkki »Eräs» kirjoittanut runon »Isän kirje lapsille». Tässä nyt runo »Lasten kirje isälle».

Parvi pieni valkopäitä
lauloi lattialla.
Miksi viivyt oma isä
sotarintamalla.
Laita viesti lapsillesi,
koska kotiin kuljet.
Koskas meidät suloisesti
sylihiisi suljet.
Silloin meill on hyvä olla,
kun sä rakas isä
kotiin taasen palaat.
Silloin meitä lämpimästi
syllissäs taas halaat.

Liisa Makara

Västerås — kesäjuhlakaupunki

Ruotsin inkeriläisten kesäjuhla on juhannuksena Västeråsissa. Yrittäkäämme tutustua juhlakaupunkiin.

Västerås on vanha kaupunki. Jo 600-luvulla tämä Mälarin rannikko oli viikinkien satama- ja kauppakeskus. Näiltä seuduilta ovat olleet hyvät mahdollisuudet liikkua vesiteitse. Paikan vanhin tunnettu nimitys oli Arås 'joensuu', myöhemmin Västra Arås 'läntinen joensuu', ja edelleen Västerås.

Varhaisella keskiajalla, jolloin alettiin louhia rautaa ja kuparia, oli Västerås Keski-Ruotsin tärkein satama sekä kauppa- ja kulttuurikeskus. Västerås kaupunkina ja piispan istuimen paikkana tunnettiin 1100-luvun puolivälistä lähtien. Dominikaaniluostari on perustettu 1240-luvulla. Tässä luostarissa Kustaa Vaasan aikana v. 1527 on pidetty uskonpuhdistukselle ratkaisevat valtiopäivät. Silloin Ruotsin kirkko erosi Roomasta. Nykyinen kaupungintalo on rakennettu silloisen luostarin paikalle. Ensimmäisestä tuomiokirkosta ei ole mitään jäljellä. Nykyistä tuomiokirkkoa on alettu rakentaa 1200-luvun puolivälissä. Viimeisessä uudistuksessa vv. 1958—61 on saatu onnistuneesti esille temppelin vanha goottilainen tyyli. Tuomiokirkossa on paljon näkemisen arvoista, mm. kuningas Erik XIV:n taiteellinen hauta-arkku (sarkofagi). Tässä asiassa on Västeråsilla paljon yhteistä Turun kanssa. Olihan Erik XIV kruununsa menettäneenä ollut vankina Turun linnassa sekä täällä Västeråsin linnassa. Hänen puolisonsa Karin Månsdotterin viimeinen leposija on Turun Tuomiokirkossa. Västeråsin Tuomiokirkon edessä on piispa Johannes Rudbeckiuksen kuvapatsas. Tämä tarmokas piispa perusti v. 1623 Västeråsiin Ruotsin ensimmäisen lukion, joka toimii vieläkin Rudbeckianska gymnasium -nimisenä (keltaiset rakennukset aivan tuomiokirkon vieressä). Keskellä kaupunkia, joen rannalla, on vanhoja ristisalvosrakennuksia. Tämä rakennustyyli ei ole ominaista näille seuduille. Ne ovat 1700-luvun alkupuolelta, venäläisten sotavankien rakentamia.

Västerås kaupunkina pysyi kuitenkin pienenä. Väkiluku v. 1890 oli noin 8 000. Siitä lähtien on suuri tuotantolaitos ASEA — Ruotsin Sähkö Oy — alkanut vaikuttaa kaupungin laajenemiseen. Nykyään on toisena suurena tuotantolaitoksena Metallverken. Kaupungin väkiluku on nyt noin 118 000. Västeråsilainen ASEA ATOMI Oy rakentaa Suomeen piakkoin valmistuvaa Olkiluodon ydinvoimalaitosta.

Tässäpä onkin kesäjuhlakaupunki lyhkäisesti esiteltynä. Juhla alkaa perinteelliseen tapaan Juhannusaattona.

Heikki Toikka

ALLA NI,

som vill ha boken Inkerin Suomalaisten Historia på svenska. Delar av era önskningar kan bli sanna.

HUR?

Jo, genom att skriva och tala om vilka delar ni helst vill läsa.

Valda delar av boken översättes sedan till svenska, och publiceras i Inkeriläisten Viesti.

SKRIV TILL: VIKTOR AITMAN
ÖSTERGÅRDSV. 22
S-43800 LANDVETTER
RUOTSI

Ruotsin inkerinsuomalaisten 31. kesäjuhlat Västeråsissa Juhannuksena 1978

OHJELMA

23. 6. klo 16.00 ISK:n vuosikokous, Kyrkbacksgården
» » 18.00 Avajaistilaisuus, Kyrkbacksgården

24. 6. klo 8.30 Juhlajumalanpalvelus Tuomiokirkossa

Kenttähartaus ja urheilujuhla, Arosvallen
» » 16.00 Juhlaseurat, Kyrkbacksgården
» » 19.00 Inkeri-ilta, Västeråsin Kaupunginteatteri

25. 6. klo 8.00 Ehtoollisjumalanpalvelus Tuomiokirkossa
» » 11.30 Päättäjäistilaisuus, Kyrkbacksgården

Juhlapuhujina Matti Vironmäki, Aatami Kuortti, Vilho Kurujoki, Jussi Jänis, Aappo Björn ym.

Laulukuorot mm. Gävlestä ja Suomesta.

Kyrkbacksgården sijaitsee aivan lähellä Tuomiokirkkoa. Siinä on juhlakanslia sekä kahvitarjoilua.

Ilmoittautukaa ohjelmiin, urheiluun ja majoituksiin jo hyvin ajoissa etukäteen.

Majoitus mm. Retkeilykotiin (Wandrarhem) puh. 021/185230, hotelli Wasa puh. 021/119230.

Kansallisesta ohjelmasta huolehtii H. Toikka 021/118091
Hengellisestä ohjelmasta E. Kuortti 021/182889
Urheilusta J. Myllärinen 021/55429., A. Björn 021/142839
Majoituksesta I. Friis 021/112266

Tervetuloa kesäjuhlille Västeråsiin!
Juhlatoimikunnan puolesta *E. Kuortti*

Suomen bussille varattu majoitus retkeilykodista
Hinta: Omin lakanoin 23:— yö
Lakanoitten kanssa 36:— jos omia ei ole mukana

Jatkoa siv. 10

Lipunkantajat: Toivo Laitinen ja Viktor Nappu.

Tiliarvio vuodelle 1978. Entinen summa, mikäli se on mahdollista. Ei tuhlata.

Toimintasuunnitelmaan sisältyvät entiset toimintamuodot: juhlatilaisuuksien järjestäminen, ompeluseurat, kyykkäurheilu sekä retket, mm. Lohjalle. Myös Torstaikerho jatkaa toimintaansa.

Todettiin, että vuonna 1977 jäsenmaksunsa suorittaneita oli 60 henkeä. Kokouksen virallisten asiain päätyttyä nautittiin emäntien keittämät kahvit, ja lopuksi veisattiin virsi 34 alusta loppuun.

GÖTEBORG

Göteborgin seudun Inkerin kerho järjestää *kesäleirin* koko perheelle Fjäråsissa 22.—29. 7. 78. Monipuolista ohjelmaa. Lisätietoja seuraavassa Viestissä ja Veikko Venäläiseltä puh. 031/88 53 96, kello 20:n jälkeen.

Göteborgln seudun Inkerin Kerho ja Rådan seurakuntapiiri järjestävät *äitienpäivän* vieton Rådan seurakuntatalolla 27/5 kello 15.00. Kaikki tervetulleita.

»ISIEN USKO»

Luin helmikuun Inkeriläisten Viestistä Matti Vironmäen kirjoituksen »Inkerinsuomalaisten lehdet», joka oli sinänsä erittäin mielenkiintoinen. Täällä Ruotsissa asuvat Inkerinsuomalaiset jäimme kuitenkin jotakin kaipaamaan, sillä kirjoituksesta puuttui kokonaan maininta siitä, että meillä täällä Ruotsissa ilmestyi »Isien Usko» -niminen julkaisu vuodesta 1948 aina vuoteen 1965, siis 17 vuosikertaa, ja tämän lisäksi 90-sivuinen Inkerin kirkon 350-vuotisjuhlanumero. Kun Isien Usko -lehti lakkasi ilmestymästä, jatkoi Inkeriläisten Kotisäätiön tiedotuslehti »Ristin viesti» ilmestymistä vielä 7 vuosikertaa, vuodet 1966—72. Todettakoon, että nämä lehdet täällä keskuudessamme ovat olleet erittäin suuresta merkityksestä meille. Ne ovat todella olleet yhteyksien ylläpitäjiä täällä olijoille. Olimmehan muukalaisia vieraassa maassa, aivan oudoissa oloissa, erillään toinen toisistamme ja suurimmaksi osaksi maan kieltä taitamattomia. Radiolähetyksiä ei silloin Suomesta kuulunut; kun silloin saimme Isien Usko -lehden postissa, se tuntui ikäänkuin juhlalta. Se luettiin moneen kertaan, ja seuraavaa numeroa jäätiin ikävällä varttumaan. Hyvin monella Ruotsissa asuvalla inkerinsuomalaisella ovat vielä ne vanhat vuosikerrat Isien Usko -lehteä tallella, mikä lienee pikkuinen todistus siitä, kuinka rakas tämä lehti meille oli. — T.J.

PAPIKSI VIHKIMINEN

Kesäkuun 11. päivänä klo 11 alkavassa jumalanpalveluksessa Skaran Tuomiokirkossa vihitään papiksi muitten mukana Inkerin suomalainen **Juho Jänis** Boråsista. Hän on miehen ikään ehtineenä eli yli viisikymmentävuotiaana selviytynyt opinnoista Göteborgissa ja Lundissa ruotsin kielellä.

Kun tämä on toinen kerta, jolloin Inkerin poika vihitään Ruotsin kirkossa papiksi, ensimmäinen oli Oskar Björklund kuusi vuotta sitten, ja kun Juho (eli Jussi) Jänis on laajalti tunnettu Ruotsin inkeriläisten keskuudessa, on aiheellista lukijoita tästä informoida. Tilaisuus on kaikille avoin seurakunnallinen tapahtuma.

Kansallispuvut laajempaan käyttöön keskuudessamme

Kuten ehkä olette huomanneet, on kansallispukujen käyttö sekä Ruotsissa että Suomessa vuosien mittaan lisääntynyt huomattavasti. Näin on tapahtunut myös meikäläisten keskuudessa. Komeat ja värikkäät kansallispuvut kaunistavat aivan erikoisella tavalla kesäjuhlaa.

Kehottaisin, että näin hyvää perinnettä vaalittaisiin ja levitettäisiin enemmän keskuudessamme. Tässä ei voi olla ikä esteenä eikä linjat haittana. Ainoastaan hinta voi olla varjopuolena. Mutta onhan tunnettua, että kaikki kaunis ja hyvä — maksaa rahaa.

Kokemuksesta tiedän, että monet meikäläiset, käsistään kätevät naiset, pystyvät itse tekemään puvun, jos ostavat valmiit tarpeet. Pukuja, tarvikkeita niihin sekä värikaavoja saa osoitteella Helmi Vuorelma OY, Vesijärvenkatu 13, 15100 Lahti 10, puh. 918/26831. — Muistakaahan pistäytyä siellä, kun käytte kesäaikana Suomessa, niin tavataan ensi kesän juhannusjuhlassa uudessa väriloistossa.

Asiasta enemmän tietävä kertoi, että Tuutarin puku on yksi kauneimmista kansallispukujen joukossa. Mutta missä Tuutari on, sitä ei asianomainen tiennyt. Tehkäämme siis tunnetuksi tällä tavalla sekä Tuutari että Inkeri!

A. S.

Boråsista järjestetään bussimatka. Halukkaat tehnevät tiedustelunsa Eino Steenarille puhelimella 15 54 42.

Jussi Rantanen

Toimitussihteerin terveisiä

Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia ilmestyy lähiaikoina professori Pertti Virtarannan toimittamana kirjana, jonka kustantamiseen viime vuosikokouksessaan päätti osallistua myös Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Kirjan julkaiseminen on arvokas tapahtuma inkeriläisen perinnekulttuurin kannalta. Professori Virtaranta on tehnyt suurenmoisen työn kerätessään matkoillaan talteen »kansan suusta» jo kohta unholaan jäävää perinnettä. Kirjan ilmestyttyä se kuuluu jokaisen inkeriläisen ja jokaisen heimotulta ja kansallisia perinteitä vaalivan ja kunnioittavan kirjahyllyyn. Sitä tullaan myymään kesäjuhlillamme sekä mahdollisuuksien mukaan kaikissa tilaisuuksissamme. Se on arvokas lahja ystävälle annettavaksi, sekä matkoilta kotiin kannettavaksi.

Pohjoismaat maailmankartalla. Viime maaliskuun Viestissä ollut professori Eino Jamalaisen kirjoitus »Pohjoismaat maailmankartalla» saavutti niin suuren suosion lukijoiden keskuudessa, että siitä ehdotettiin otettavaksi jopa eripainoksia. Näitä on myös tarjolla kesäjuhlillamme ja tilaisuuksissamme niille, joille ei Viestiä ehkä tule tai lehti ei enää ole tallella. Tällaisia arvokkaita kirjoituksia, joiden sanoma on yleismaailmallinen, toivomme saavamme useammin. Niiden arvo on moninkertainen, kun tiedämme, että ne ovat Inkerinmaalla syntyneiden kynästä lähtöisin.

Kirjallisia kuulumisia on saatu myös Ruotsin puolelta. Göteborgilaiskirjailija Eino Hanski (inkeriläissyntyinen?) on nykyään kovasti esillä, sillä hän on yksi göteborgilaisen TV-sarjan — »Forskaren» — käsikirjoituksen tekijöistä. Lisäksi häneltä ilmestyy lähiaikoina myös uusi romaani »Barfotamiljonärer». Eino Hanski on tullut varsin laajalti tunnetuksi kuvauksistaan, jotka perustuvat hänen omiin kokemuksiinsa sodanaikaisessa Neuvostoliitossa. — Tähän tapaan kertoi »Göteborg-Posten» 2. maaliskuuta ilmestyneessä numerossaan. Siinä mainittiin myös, ettei Eino Hanskia tunneta Ruotsissa vain kirjailijana. Hän harrastaa kuvanveistoa silloin, kun on väsynyt kirjoittamiseen ja haluaa tehdä käsillään jotakin konkreettista. Hän on tehnyt veistoksia joistakin romaanihenkilöistään ja toivoo vähitellen saavansa valmiiksi kokoelman näyttelyä varten.

»Inkeriläisin lännen terveisin» lähestyy toimitusta Helmi Kivilahti Kanadasta. Hän kirjoittaa näin: »Ennenkaikkea terveisiä Länneltä, Kanadasta, British Columbiasta! Kiitän teitä arvoisasta työstä, jota olette tehneet lehteä toimittaessa. Olen inkeriläinen ja asun täällä Kanadassa.» Kirjoittaja pahoittelee, ettei Viesti ole löytänyt hänen osoitettaan ja jatkaa: »Todellakin pidän lehdestä ja toivoisin sen saavani.» Myös toimitus toivoo, että H. K. saa lehtensä ja on siihen vastaisuudessakin tyytyväinen. Samalla kiitämme kirjeestä sekä ystävällisestä kutsusta, joka oli liitetty kirjeen loppuun ja kuuluu: »P.S. Jos milloin tulette British Columbiaan, tervetuloa käymään. Keitän kahvit, tarjoan rahkapiirakat sekä lämmitän saunan. Saatte kylpeä lännen koivuvastalla. Sama.» — Olisihan se lystiä. Käväistä rahkapiirakkakahvilla ja lännen koivuvastalla kylpemässä Kanadassa. Mene tiedä, vaikka sellainen tilaisuus joskus ilmaantuukin, jos ei nyt ihmeiden aika ole kokonaan ohi.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Toukokuun kuukausitilaisuus 28. 5. klo 14 Inkerikodissa. Seuraavan kerran kokoonnumme syksyllä, mutta tavannemme kesäjuhlilla. Hyvää kesää.

Puheenjohtaja

TAMPERE

Tampereen paikallisosaston toukokuun tilaisuus 21. 5. Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa.

Johtokunta

LINJA-AUTO TAMPEREEN JUHLILLE

ISK:n taholta on suunniteltu yhteistä linja-automatkaa Ruotsista ensi kesänä Suomen juhlille, joiden on alustavasti ilmoitettu tulevan Tampereelle. Auto ajaa siinä tapauksessa reitin Göteborg — Borås — Jönköping ja mahdollisesti myös joku paikka Keski-Ruotsissa. Tarkempi ilmoitus tulee kesäkuun numeroon.

ISK:n VUOSIKOKOUS

Ruotsin Inkerin Suomalaisten Keskusliiton, ISK:n, sääntöjen määräämä vuosikokous pidetään kesäjuhlien yhteydessä Västeråsissa perjantaina kesäkuun 23. päivänä 1978 klo 16.00, Kyrkbackgården, Västerås.

ISK:n johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Mikkelinpäiväjuhla 1. lokakuuta
Pyhäinpäiväjuhla 4. marraskuuta
Joulujuhla 24. joulukuuta

Ruissalon Birkassa hengelliset tilaisuudet

28. toukokuuta
18. kesäkuuta
30. heinäkuuta
27. elokuuta

Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.00. Tarjoilua

Tervetuloa

Linja-autoretki Lohjalle

Sunnuntaina 4. 6. Lähtö linja-autoasemalta klo 8. Ilm. Jooseppi Klementtilälle Uudenmaank. 10 C puh. 21052.

Linja-autoretki Tampereen kesäjuhlille 15—16. 7. Ilm. kuten edellä.

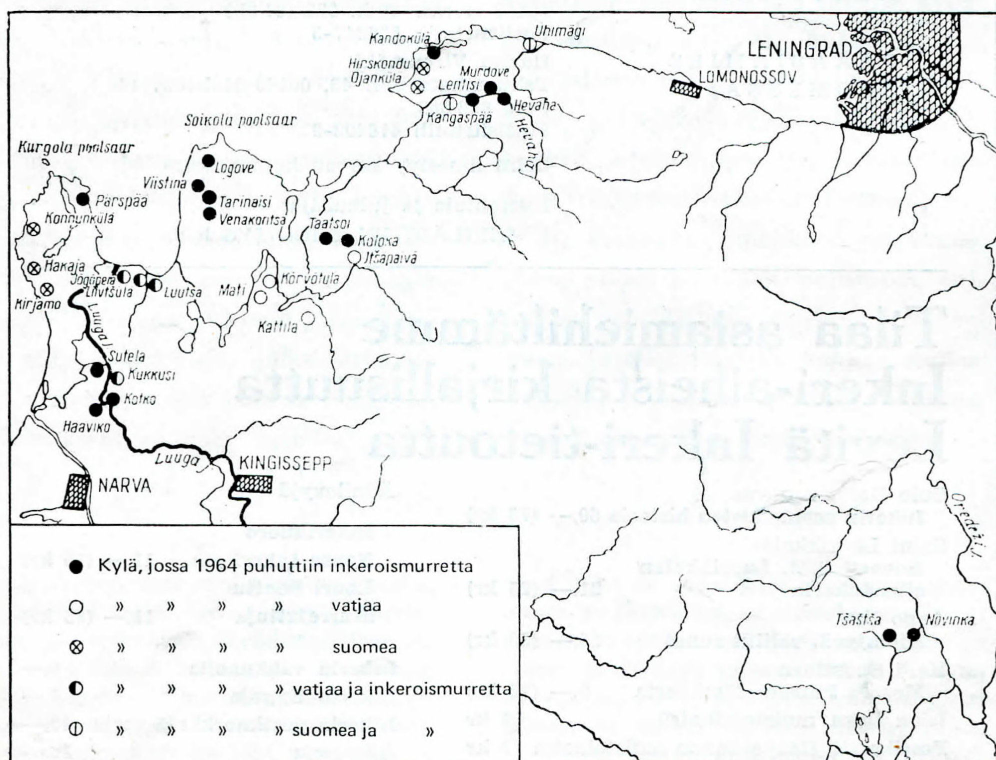
SEUKKOSEURA KOKOONTUU

seuraavan kerran syksyllä. Hyvää kesää.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 6

kesäkuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSI: Länsi-Inkerin kielikartta v:lta 1964. (A. Laanest: Isurid ja isuri keel.)

Professori Pertti Virtaranta:

Inkeriläistä kansanviisautta

»Lähiviikkoina tulee julki kirja »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia» Inkeriläisten Sivistyssäätiön kustantamana. Tämä kansanviisauden kokoelma on syntynyt pitkän ajan kuluessa, sivutuotteena. Olen nimittäin v:sta 1945 tehnyt muistiinpanoja Inkerinmaan eri murteista: kirjoittanut muistiin sanoja ja muotoja ja myös äänittänyt. Kymmenet kertojani ovat asuneet eri puolilla Suomea ja Ruotsia. He ovat yleensä olleet niitä inkeriläisiä, jotka syksyllä 1943 siirrettiin sodan jaloista Suomeen. Tarkoitukseni on koko ajan ollut tallentaa Inkerin pian jo valitettavasti lopullisesti väistyvää kansankieltä juuri siinä muodossa kuin sitä Inkerin kylissä puhuttiin. Erityistä huomiota olen kohdistanut niihin eroihin, joita Inkerin murteiden välillä vallitsee, esim. *korkee, korkea, korkeja, korkia; rikkaus, rikkauus, rikkahus;* (lehmän) *makaus, makaukki, makkoos, makkuus; (hein) poika, poikkaan, poikaasen, pojjaasen; kävelöö kepyväst, keppeest, kerkeest, ketteläa; kuhila, kuhilas, kuilas, kuhjala, kuhjalas;* peruna = *muna, maamuna, omena, tarttu, karttuska.*

Selitys siihen, että minua ovat koko ajan kiinnostaneet myös sananlaskut ja arvoitukset, on seuraava. Käydessäni vaimoni kanssa 3. 6. 1945 Kiikoisten ja Kauvatsan pitäjien yhteisessä kunnalliskodissa tutkimassa mainittujen satakuntalaispitäjien murretta kunnalliskodin johtajatar mainitsi heillä olevan myös kaksi herttaista Inkerin mummoa, joita kenties voisi haastatella. Tapasimme toisen heistä, sokean Katri Aitmanin, o.s. Polttajaisen, joka oli syntynyt 14. 9. 1877 Skuoritsan seurakunnan Kastinan kylässä ja ollut naimisissa Peräjärven kylässä. Hän oli säilyttänyt murteensa aivan aitona ja oli halukas keskustelemaan kanssamme. Sovimme, että vielä tapaamme, ja silloin haastellaan pitkään. Tämä tapahtui 29.—30. marraskuuta samana vuonna. Katri Aitman oli oikein virkeänä, kyselyt sujuivat hyvin. Hänen erinomaisen värikkäässä kielenkäytössään vilahteli sananlaskuja ja muita perinteisiä ilmauksia, ja juuri niihin tiedustelujamme varta vasten johdatimmekin. Näin kertyi kolmattasataa Skuoritsan sananpartta, ja tämä erä on pohjana pian julkaistavalle kokoelmalle.

→

Sananlasku- ja arvoituskokoelmaa olen sitten kartuttanut kymmeniltä tapaamiltani inkeriläisiltä. Mainitsen heistä aakkosjärjestyksessä muutaman nimen, sellaisen jolta olen saanut poikkeuksellisen paljon ainesta tähän kirjaan.

Irina Filimonoff, synt. 1904 Laukaansuussa. Häntä ja hänen runsaasti perinnettä muistavaa Pekka-poikaansa olen haastatellut Helsingissä v:sta 1960.

Maria Jaarinen, o.s. Hokkanen, synt. 1896 Koprinan seurakunnan Hynnisen Siiverskassa, oli Viktor Jaarisen (synt. 1887) kanssa naimisissa läheisessä Iisaron kylässä. Jaarisilta, etenkin Marialta, olen tehnyt muistiinpanoja v:sta 1950 alkaen, enimmäkseen Ruotsissa Mölnlycken tehdasyhdyskunnassa.

Mikko Kolomainen, synt. 1897 Venjoen seurakunnassa Porun kylässä ja hänen vaimonsa Anna, o.s. Hämäläinen, synt. 1909 viereisessä Luukkasiin kylässä, ovat olleet tiedonantajinani v. 1977; he asuvat Tampereella.

Katri Peräläinen, ent. Jaakkimainen, o.s. Pettinen, synt. 1897 Tuutarin seurakunnan Kurkelan kylässä ja elänyt siellä toisen maailmansodan myllerryksiin saakka. Suomessa hän on jo kauan asunut Turussa, jossa hänen muistitietoaan olen vuodesta 1965 lähtien — silloin kansakouluntarkastaja Antti Hämäläinen minut Katrin luo johdatti — paljon äänittänyt ja pannut muistiin.

Anna Pöntinen, o.s. Hämäläinen, synt. 1899 Kupanitsan Greplan kylässä ja samassa kylässä ollut myös miehellä. Häneltä kirjoitin perinnettä v. 1954 Lundissa, jonka yliopiston sairaalassa Anna silloin oli pitkään vaikean nivelreumansa takia.

Lempi Sjöberg, o.s. Maimanen, synt. 1922 Tuutarin seurakunnan Kurkelan kylässä. Häneltä olen saanut paljon sananlaskuja ja arvoituksia kirjeitse, ja tuota ainesta tarkistin kesäkuussa 1977 Gävlessä yhdessä Lempin ja Hertta Myllärin kanssa viimeksi mainitun kauniissa omakotitalossa; Hertta on omaa sukua Hirvonen, ja hän on syntynyt 1913 Tuutarin seurakunnan Hirvosiin kylässä.

Inkeriläisiltä tekemieni muistiinpanojen lisäksi tähän kirjaan on otettu myös enimmät Elina Timosen pohjoisinkeriläisestä sananlasku- ja arvoituskokoelmasta, jonka sain v. 1968. Nykyään Petroskoissa asuvan Elina Timosen o.s. Pekin keräelmät ovat hänen kotikylästään Lempaalan seurakunnan Mustilasta, ja ne hän enimmäkseen on kuullut isältään Tahvo Tahvonpoika Pekiltä.

Sananlaskuja ja arvoituksia ei ole tässä julkaisussa »sensuroitu», vaan kaikki sanotaan juuri niin kuin Inkerin kylissä on ennen sanottu. Jokaisen sananlaskun ja arvoituksen jälkeen mainitaan, mistä Inkerin kylästä sen esittäjä on ollut kotoisin. Kirjan lopussa luetellaan sananlaskujen ja arvoitusten esittäjät ja annetaan heistä lyhyet elämäkertatiedot.

Muistomerkin paljastus Lapinlahdella

Lapinlahden seurakunta on päättänyt pystyttää muistomerkin seurakunnan hautausmaalla viimeisen leposijansa saaneiden inkeriläisten muistoksi. Muistomerkin paljastustilaisuus tapahtuu sunnuntaina 6. 8. 1978 klo 10.00 alkavan jumalanpalveluksen jälkeen. Lähiseudulla asuvia kehotetaan tulemaan tilaisuuteen. Helsingistä mahdollisesti tehtävästä yhteisestä bussimatkasta ilmoitetaan Tampereen kesäjuhlien yhteydessä.

Lapinlahti sijaitsee Savon radan varrella, Kuopiosta 60 km pohjoiseen ja Iisalmesta 24 km etelään; 5-tie tuo autoilijat perille. Nähtävyyksistä mainittakoon Eemil Halosen museo sekä taidekeskus. Siellä sijaitsee myös Portaanpään kansanopisto, jossa oli mm. vuosina 1943—44 Inkeristä tulleiden leiri.

Seuraavassa Marja Sinnemäki (Uusi Suomi 19. 4. 1978) kertoilee tunnelmistaan Puškinissa (kaupunki on todellakin Puškin (Pushkin) eikä Pushkino, kuten Jussi Vesa valisti viime helmikuun numerossa Inkeriläisten Viestin lukijoita). Puškinin kirkosta olemme kuulleet monet monituiset kerrat, mutta siitä puhuminen ilahduttaa ja liikuttaa varmaan yhä monien lukijoidemme mieltä yhtä paljon kuin lehtileikkeen lähettäjänkin. — A. L.

»Älkää unohtako Inkeriläisiä»

»— Voi, älkää te suomalaiset unohtako meitä, sanoi vanha nainen kyynelet silmissä ja tarttui hihaani. Hän puhui selvää suomea.

Eipä siinä muuta ihmettelemistä ole kuin tapahtumapaikka. Se oli neuvostoliittolainen Pushkinon kaupunki, entinen Tsarskoje Selo, 24 kilometriä Leningradista etelään.

Suomenkielinen jumalanpalvelus on juuri päättynyt. Harras ja voimakas veisuu on vaiennut. Niin voimakas, että sellaista kuulee Suomessa vain pohjalaisissa körttiseuroissa.

Virsikirjat ovat huolella paperoituja, käytössä kuluneita. Edessäni istuu mummo, joka veisaa vihosta, jonne on vanhan ihmisen koukeroisella käsialalla kopioitu virsiä suomenkielisestä virsikirjasta. Vieressäni istuu nainen, jolla ei ole virsikirjaa, mutta sen sijaan kulunut suomenkielinen Raamattu.

Kyseessä on muutamia vuosia sitten perustamisluvan saanut Leningradin suomalainen seurakunta. Toimintaan osallistuu noin 3 000 inkeriläistä seurakuntalaista. Viime syksynä he saivat käyttöönsä kirkon. Kirkon, jonne he pari kertaa viikossa kokoontuvat jopa 500 kilometrin matkan takaa.

Kirkko oli aikoinaan saksalainen luterilainen kirkko. Sittemmin se toimi autokouluna. Nyt seurakuntalaiset ovat saaneet kirkkosalin kunnostetuksi, omalla työllään, talkoovoimin.

Seurakunta on riemuissaan saatuaan viime syksynä Pushkinoon myös ensimmäisen suomea puhuvan papin. Hän on virolainen Harri Metznik. Seurakunnan maallikkojohtaja on Mikko Baranov.

Nytkin, kun jumalanpalvelus on päättynyt ja pappi poistunut alttarilta, eteen astuu mies, joka ehdottaa seurakuntalaisille, joita kirkko on ääriään myöten täynnä — osa seisoo eteisessä ja portaikossa — ettei seuraavana lauantaina pidettäisikään palvelusta, vaan että seurakuntalaiset tulisivat heti aamusta talkootöihin. Kokoonnuttaisiin kirkon kellariin, jonne pitäisi rakentaa kirkkosalia pienempi kokoustila ja toimituskappeli.

— Tullaan töihin, vastaa seurakunta.

Osa naisista heittää päällysvaatteet yltään ja vetää päälleen siivoustakit. Kirkko on siivottava jumalanpalveluksen jälkeen.

Inkeriläiset tungeksivat ympärillämme. Kuka on ollut sodan aikana missäkin päin Suomea. Yksi on käynyt koulua täällä, yksi rippikoulua. Yhdellä on sukulaisia yhtäällä

→

Suomessa, toisella tuttavia toisaalla. Terveisiä lähetetään ja tervetulleeksi toivotetaan.

Älkäämme unohtako heitä. Menkäämme Leningradin matkoillamme Pushkinoon. Pushkino kuuluu Leningradin turistiviisumialueeseen.

Jumalanpalvelukset kirkossa ovat lauantaisin kello 14 ja sunnuntaisin kello 10. Kolehtia jumalanpalveluksissa ei kerätä, mutta kolehtirahaa voi varata mukaan.»

Inkerin murre vai inkerin kieli?

Tukholmassa ilmestyvä »Demokraatti» kirjoittaa n:ossaan 4/78:

»— — — Paitsi suomenkielisiä lähetyksiä, lähettää Karjalan radio myös ohjelmaa vepsän-, karjalan-, sekä inkerin kielellä. Venäjänkieli on Neuvosto-Karjalassa valtakieli, mutta vähemmistökielisiä on melko paljon. Koko tasavallan 770 tuhannesta asukkaasta on n. 125 tuhatta suomenkielisiä — — —».

Suomen kielellä julkaistun lehtileikkeen on lähettänyt nimim. »Inkerin suomalainen» Filipstadista Ruotsista. Hän sanoo hieman tuohtuneena: »Onko olemassa inkerin kieltä? Eikö ole suomen kieli ja inkerin murre. Minusta tämä on väärin. Olen inkeriläinen ja äidinkieleni on suomi.» Lehtileikkeen lähettäjä pyytää asiaan selvyyttä ja oikaisua Inkeriläisten Viestissä.

Kirjoittaja on tavallaan oikeassa. Luterilaiset inkerinsuomalaiset Inkerinmaalla puhuivat äidinkielenään suomea. Heidän käyttämänsä kielenmurre kuuluu Suomen murteisiin, karkeasti jaoteltuna itämurteiden piiriin. Inkerinmaalla asuva kreikkalaiskatolinen inkeroisheimo taas puhui inkeroismurretta, jota jotkut tutkijat ovat pitäneet omana kielenään (ks. esim. Ruoppila, Inkerin suomalaisten historia, s. 298). On vaikea tietää, mitä em. lehden toimittaja on tarkoittanut inkerin kielellä, mutta ehkä joskus myöhemmin voinemme palata kieliasiaan uudelleen. Se kun ei ole niin yksiselitteinen asia kielentutkijoillekaan.

Missä on Tuutari?

Kouluradiossa v. 1956 esitteli joku opettaja kerran Kantelettaren runoja, mm. runoa »Iso lähti Tuuterihin». Ja kun hän selitti outoja sanoja, hän äkkiä sanoa tokaisi noin vain: »Ja missä tuo Tuuterikin lienee, Viipurin me kaikki tiedämme.» Hämmästyin moista selitystä radiossa! — Toivottavasti olemme tehneet nyt jo paremmin Inkeriä ja Tuutaria tunnetuksi.

H—i

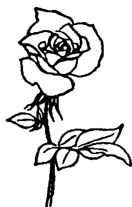
Kesäjuhlien aikaan tavataan Tampereella

Kerään erilaisia *vanhoja todistuksia.* Niitä ystäviäni, jotka voivat luovuttaa minulle omia tai esim. kuolleitten omaistensa todistuksia, kehotan ottamaan yhteyttä kesäjuhlien aikana juhlapaikalla. Kysymykseen tulevat erilaiset rippikoulu-, kansakoulu-, henkilötodistukset ja mm. virastojen päätökset. Mainittakoon että Inkerissä annetun suomenkielisen kansakoulutodistuksen saaminen kesti minulta yli kolme vuosikymmentä.

Olen joskus ajatellut järjestää asiapaperinäyttelyn kesäjuhlien yhteyteen, mutta toistaiseksi ajatus on kaatunut — papereitten vaikeasaantisuuteen. Myöskin voidaan sopia kuinka pitkän ajan ao. paperit halutaan pitää salassa.

Tervehtien Eero Rautajoki

Kultaisia vuosia

Kultahäät Lohjalla

Viime huhtikuun 9. päivänä vietimme Lohjalla kultahäitä. Juhana ja Liisa Makara oli tuo onnellinen hääpari. Aatami Kuortti, joka oli heidät vihkinyt Lempaalan kirkossa v. 1928, oli näissäkin häissä mukana. Hän sai ilokseen todeta, että 50 vuotta sitten annettu lupaus oli uskollisesti pidetty. Juhana ja Liisa olivat toistensa kunnioittamisessa kilpailleet keskenänsä. Nyt he saivat lastensa sekä lastensa lasten kanssa viettää tällaista juhlapäivää Toivo-poikansa viihtyisässä kodissa rakkaittensa ympäröiminä.

Yhdessä siinä sitten muisteltiin Lempaalaa, josta oli jouduttu pois kulkemaan. Monet vaikeat vaiheet oli sen jälkeen koettu. Mutta tie johti sitten tänne suloiseen Suomeen, esi-isien maahan. Katkerat kokemukset eivät saaneet häiritä hääiloa. Oli syytä laulaa: »Kiitos sulle, Jumalani, armostasi kaikesta . . .» — A. K.

Kesäjuhlat

Tampereella 15.-16. heinäkuuta

Juhlat alkavat lauantaina 15. 7. klo 15.00 juhlakanslian avauksella Tammelan kansakoululla, jossa on myös saatavissa juhlaohjelma ja juhlamerkki sekä tietoja yhteismajoituksesta ja ruokailupaikoista. Sunnuntai 16. 7. aloitetaan kunniakäynnillä sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden muistomerkille. Klo 14.00 alkaa päiväjuhla Tammelan koulun juhlasalissa.

Ruokailua ei juhlapaikalle ole voitu järjestää, mutta paikallisosaston puheenjohtajan Eero Rautajoen mukaan Tampere on tunnettu hyvistä ravintoloistaan, joten juhlavieraan ei tarvitse pelätä nälkään nääntyvänsä. Ravintoloita ja baareja on runsaasti myös juhlapaikan lähistöllä.

Majoitus. Ne joilla ei ole Tampereella sukulaisia tai tuttavia, ovat pakotettuja käyttämään hotellien tai muiden yleisten majoituspaikkojen palveluita. Myös vaatimaton, edullinen yhteismajoitus koululle on järjestetty. Seuraavassa muutamia majapaikaksi sopivia hotelleja. Huonevaraukset on paras tehdä hyvissä ajoin.

Hotelli Emmaus Hämeenkatu 1, Rautatieasemaa vastapäätä, puh. 931-21980

Kesähotelli Rasti Itsenäisyydenkatu 1, Rautatieaseman takana, puh. 931-30640

Kesähotelli Domus Pellervonkatu 9, puh. 931-50000 (vaihde)

Uimahallin Maja Pirkankatu 10—12, n. 3 km juhlapaikalta, puh. 931-29460.

Sanan sorjan soitantaa

Anttusen Puavon hiät

Olj mein kyläs yks hassu poika, Anttusen Puavo. Kerra hiä olj naimatuulel, löys morsiankii.

»Pitäis männä morsiaa ottamaa eikä ole kunno nuttuloikaa».

Ristisä anto nutut piäl.

Puavo kiirein kautta löys puhemiehet, osti rinkelit ja alko pittää häitä. Kuaseet olliit ja puhemiehet, ja väkkii olj tupa täys. Kaik joivat saijuu, söivät rinkeljöi, nii et käi viel vähäks. Hiävieraat sannoit: »Pittää panna kertaa ja ostaa rinkelii lissää.» Nii sit tehtiikii.

Tantsittii, laulettii. Hiät ko hiät. Lopuks sulhane sano: »Mitä mie täl morsial tien, ko ei ole oikein mil syöttää.» Meinas, meinas, sit sano setän pojal: »Ota sie tiä morsia, miul ei ole itselkää mitä syyvvä. Valmis morsia, hiätkii on pietty.» Setän poika tietyst otti ja pitj morsiaa hyvännää. Sitä morsiaa ain kutsuttii omenamyllyks, ko hiä söi paljo omenii.

Maija Mehiläinen

Vie sie, mie vikisen,

oot vievinäs väkisen.

Muistojen muruja

Tekis miel muistella vähän sitä ennen vanhaista kielen muurretta, silloinko see on kallis äitin kiel ja se on melkein jo unohtunt, ainaski nuoret ihmiset eivät tie sint kielest paljon mittä.

Käyti sitä ennen vanha maitoloin kans linnan rintkal, eikä se olt kuin helppo, ko pit lähte tuakat seläs myömäs maitoloi, ja takasin tuuvva ello perrel.

Olha se joka talos lehmä, ilman sitä ei osattu elläkä.

Ei ne meikeläist osannet paljo luati venäjän kieltä, mut toime tulti.

Ol sellanenki tapahus, ko Jussi ol myömäs jänistä rintkal, ja hänel ostaja tarjois jäniksest hintaa, jot myö se jänis »sa dvatsat pjat rublei», nin Jussi piäs peril, jot se ostaja tahto vua vatsan ja piän, ja kysyi hymyileen, jot mihin mie ne jalat sit panen. (Jussille tarjottiin kaksikymmentäviisi rupla).

Sattuiha sitä kaikenlaista. Ko nyt muistelet, nin suat nauraa nist tarinoist.

Ja mitein näitä perunoiki sanotti vanhoilla muurreilla, jot ne ollit tartut, karttulit, mua omenat, potakat, pulkat, ja voip olla jot vielki mitein nimitetti...

I. V:n lukija

Vuotten mennen

Kun alamme vanhentua, niin herkemmin palaavat mielihimme lapsuusmuistot. Mieleeni vyöryvät lukukinkerit, kansakoulunkäynnit, mäenlaskut isäni omatekoisella kelkalla, puhumattakaan niistä kauniista kirkkaista kesäpäivistä. Kuinka ilmatkin olivat silloin mielestäni paljon lämpimämpiä, ja pääskysetkin kesyjä, kun joka talon kattojen päätyjen alle pesänsä rakensivat. Nyt et enää näe koko kesässä kuin muutaman pääskysen lennossa. Missä sitten pesänsä lienee?

Voi että kesä oli hauskaa aikaa meille lapsille, kun uimassakin kävimme ainakin kymmenkunta kertaa päivässä Lempaalan järvessä, jonka rannalla syntymäkyläni silloin vielä sijaitsi.

Jos olivat kesät silloin lapsuuden muistoissani lämpimämmät, niin talvetkin olivat kylmemmät ja lumisemmat. Kohokohta oli talvisin kylälukuset (kinkerit). Ensimmäinen kylälukuni on hyvin säilynyt mielessäni. Olin varmasti kovin pieni ensikertalainen kyläluvussani, kun en kunnolla osannut k-kirjainta lausua. Silloinen Kirkkoherramme, joka myös oli viimeinenkin, Paavo Sonny, luetti meitä kylälukulapsia sisältä. Kyllä minä varmasti hyvin osasin lukea, kun P. Sonny silitti minun päätäni ja merkitsi lukutodistukseeni 4 + ja sanoi, että ensi vuonna kun opit hyvin lausumaan k-kirjaimen, niin sitten saat jo 5 ja oikein arvokkaan lehden lukupalkkioksi; niitä silloin kylälukusilla käyville lapsille papit lahjoittelivat.

Niin sitten seuraavana vuonna lukukinkereiltäni sainkin todistukseeni sen parhaan numeron 5 ja arvokkaan lehden palkkiokseni. Kun olen lapsuudestani asti ollut runojen ihailija, niin vieläkin muistan ulkoa siinä lehdessäni olleen runon, joka kuului seuraavasti:

Pyry on ja pakkanen
lunta tuiskuaa.
Lapset kelkkamäkehensä
eivät mennä saa.
Voi kuink ikävää on tuo.
Lapset rientää äidin luo.

Äiti jauhaa kahvia,
Helli nykäisi kiiruussansa hihasta.
Voi, nyt putosi kahvipavut lattiaan,
ken ne sieltä poimiikaan?

Äiti keinot keksivi
tuohiset hän tuo.
Poimikaapas sievästi
maasta marjat nuo.

Helli heti päähänsä
liinan solmiaa.
Olkihatun äidiltä
Heikkipoika saa.
Hauskaa leikkiä on tuo,
joka mieliin kesän luo.

Sitten höyhensaarille
me mennään uimahan,
jonne illan pimetessä
jäämme uinumaan.

Liisa Makara

JUHANNUKSENA RUOTSIIN VÄSTERÅSIN KESÄJUHLILLE.

KS. TOUKOKUUN NUMERO S. 11.

Inkeriläisten yhdistyksen

vuosikokous Helsingissä

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin Helsingissä Inkerikodissa 2. huhtikuuta 1978. Läsnä oli n. 40 yhdistyksen jäsentä.

Kokous aloitettiin laulamalla yhteisesti Soi kunniaksi Luojan, minkä jälkeen kirkkoherra Matti Vironmäki avasi kokouksen.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yliopettaja Eero Rautajoki Tampereelta ja sihteeriksi rva Anneli Tuohimäki Helsingistä. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Toivo Kajava ja Toivo Pelli sekä heidän varamiehikseen rouvat Ida Riipinen ja Anja Luoma.

Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Matti Vironmäki luki yhdistyksen vuosikertomuksen vuodelta 1977. Kertomuksessa todettiin, että paikallisosastojen toiminta on ollut erittäin vilkasta. Kokous hyväksyi vuosikertomuksen kiitoksin, sekä samalla esitettiin kiitos myöskin ISK:n miellyttävästä yhteistoiminnasta ja varsinkin sen puheenjohtaja Armas Paakkonen sai mitä parhaimmat kiitokset.

Luettiin tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto vuodelta 1977.

Edellisen perusteella myönnettiin asianosaisille tili- ja vastuuvapaus.

Päätettiin johtokunnan jäsenten palkkioista seuraavaa: maksetaan matkarahat kauempaa tuleville kuittia vastaan.

Valittiin erovuoroisten varsinaisten jäsenien tilalle uudet edustajat seuraavasti: Pirkko Huurron tilalle Eero Rautajoki, Heikki Mylläri valittiin uudelleen, samoin Yrjö Korkkinen valittiin uudelleen. Erovuoroisen varajäsenen Eero Rautajoen tilalle valittiin Juhani Jääskeläinen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin Seppo Kekki ja Eino Rännäli sekä varalle Toivo Iho.

Jäsenmaksun suuruudeksi vuodelle 1978 päätettiin 6 mk, samoin jäsenmaksun suuruudeksi vuodelle 1979 päätettiin 6 mk.

Vuoden 1978 toimintasuunnitelman vuodelle 1978 luki Matti Vironmäki. Toimintasuunnitelma hyväksyttiin seuraavin lisäyksin: Johtokunnan mietittäväksi annettiin sääntöuudistuksen eteenpäinvieminen. Pyydettiin johtokuntaa miettimään asiamiesten hankkimista lehden levikin lisäämiseksi sekä miettimään mahdollista lehden vuosikertahinnan korottamista. Lisäksi sai johtokunta ehdotuksen harkita esim. palkkioiden jakamista ripeille asiamiehille. Lisäksi toimintasuunnitelmaan ehdotettiin diakokoelman kartuttamista. Alustavasti on saatu n. 20 kuvaa ja niihin selostukset. Professori Jamalainen lupautui avustajaksi ko. asiassa. Mikäli saataisiin esim. 50 kuvan kokoelma, voitaisiin sitä mahdollisesti lainata tarvitseville.

Luettiin vuodelle 1978 tehty tulo- ja menoarvioehdotus, joka hyväksyttiin sellaisenaan.

Päätettiin vuosikokouksen 1979 paikasta ja ilmoittamistavasta: Inkerikodissa, sekä ilmoitus Inkeriläisten Viestissä kuten muinakin vuosina.

Kunniajäseniksi valittiin seuraavat henkilöt: Juho Putrolainen, Tampere; Maria Pylsy, Turku; Juho Kirjonen, Turku; Aleksanteri Kapanen, Turku; Katri Klemettilä, Turku; Jooseppi Klemettilä, Turku.

Koska muita asioita ei ollut, puheenjohtaja päätti kokouksen n. klo 16.20, minkä jälkeen uusi johtokunta lähti järjestäytymään.

Valtameren takaa

Kuulumisia Kanadasta

Raskaitten elettyjen vuosien jälkeen saavuttaessa Ruotsiin se tuntui uskomattomalta satumaalta. Kaupat pullistuivat tavaran paljoudesta, ja kaikki oli työmiehen saavutettavissa. Työtä oli tarjolla joka puolella, sosiaali- ja terveydenhuolto hyvä. Ja vapaus. Mutta sittenkin vuoden 1950 jälkeen läksi Ruotsista inkeriläisiä siirtolaisia Kanadaan. Useita perheitä asettui Toronton kaupunkiin, ja heitä on nyt Torontossa ja lähiympäristössä yksitoista perhettä, eli yli neljäkymmentä henkilöä.

Syyt Ruotsista lähtöön taisivat olla erilaisia. Mutta yleisimpiä olivat: nähdä enemmän maailmaa ja toisena syynä Ruotsin hallituksen pakolaiselle antama isokokoinen punaisen värinen passi.

Allekirjoittaneelle paisui vielä omakohtaisiakin syitä: 50-luvun kesällä ilmestyi Göteborgin kaupungin läheisyydessä kauniissa metsänlaidassa pienellä kukkulalla, jossa oli kolme hehtaaria maatakin, talo huutokaupalla myytäväksi. Tykkäsimme vaimoni Eilan kanssa kovin paikasta, ja katsoin sen sopivan minkkifarmini suunnitelmiin. Niin päätettiin tulla myyntipäivänä hintaa huutamaan. Kun se päivä sitten koitti, ja me saavuimme paikalle, paikallinen nimismies teki heti meille selväksi, että vierasmaalaisina emme voi Ruotsin lakien mukaan ostaa neliömetriäkään maata. Niin sammui kaunis toiveemme.

Kun on maaseudulla lapsuuden ja nuoruuden elänyt, ei kaupunkielämään ja tehtaan työtahtiin jaksa millään tottua. Kun sitten vielä sain kokea, ettei työnjohtajani neljän työvuoden jälkeenkään antanut helpompaa konetta käyttööni, vaan määräsi minut aina raskaampiin töihin, niin toisen käskyläisenä ja osaksi aliarvioituna oleminen lisäsi sappini käyntiä. Lohtua ei tullut siitäkään, kun ei kuuden aviovuoden jälkeenkään ollut vielä lapsia, vaikka niitä molemmat kovasti halusimme. Kaksi vuotta sitten olimme lääkärintarkastuksessa käyneet, ja lääkäri totesi, että kyllä niitä tulee, täytyy vain yrittää ja odottaa. Odottavan aika on pitkä, mutta sitä taisi lopullisesti lyhentää tuttaviltamme Argentiinasta saapunut iloisten uutisten kirje. He olivat olleet avioliitossa neljätoista vuotta ilman lapsia, mutta nyt tuloksena kahden vuoden oleskelusta Argentiinassa oli puolen vuoden ikäinen terve tyttölapsi.

Vaikka olin Kanadasta tilannut jo kaksi vuotta suomenkielistä oikeistolaista »Vapaa Sana» -lehteä ja lukenut muuta kirjallisuutta Kanadan oloista, en voinut näitten tietojen varaan rakentaa mitään tulevaisuutta. Toiveita oli kyllä monenlaisia, kuten minkki- tai mehiläistarhan perustaminen. Toivoin ainakin sellaista yritystä, jossa itse olisin itselleni työnantaja.

Kanadan maahan saavuttuamme huomasin pian että toiveeni perusteihin rakennetut pilvilinnat romahtivat toinen toisensa jälkeen. Näin, ettei pienellä pääomalla kannattanut lähteä kilpailuun suuryrittäjien kanssa. Tartuttiin työhön mitä tarjolla oli, vaimo miljonääriperheen keittäjäksi ja minä hovimestariksi, päätehtävänä ruokapöydän kattaminen ja ruokien tarjoilu. Talosta ruoka ja kaksi makuukamaria, aika huoleton ja kevyen työn elämä.

Sitten kahden vuoden jälkeen alkoivatkin toiveet osittain toteutua. Vaimoni synnytti pulskean ja terveen tytön. Ostettiin oma koti, josta jäi kannettavaksi suuri laina. Puolentoista vuoden päästä toinen tyttölapsi. Olisihan yhdeksän huoneen kodissamme

jatk. s. 14

Ruotsin puolelta

Terveiset Gävlestä

Tänään, helatorstaina v. 1978, heräsin kuin uuteen päivän valoon. Katsoin ulos, aurinko loisti koko suuruudellaan yli horisontin, ja taivas oli kirkkaan sininen. Tunsin jollain tavalla, että jotain apua toi auringon loiste tullessaan minulle tai meille reumatismipotilaille tämän kovan ja kylmän talven jälkeen. On ihana tunnelma, kun pääsee sängystä nousemaan ilman erikoisempia liikkeitä. Terveille ihmisille se on ehkä jotain muuta (aurinko ja kevät), mutta me reumapotilaat elämme sään tai barometrin mukaan. Minun perheeni sanoo, että äiti on kuin barometri. Kuuntelin radiosta jumalanpalveluksen Suomesta ja keitin aamukahvini ilomielin; oli hiljaista talossa, kun nykyajan nuoret nukkuvat enemmän kuin minä itse nuorena. No, suon sen heille, ei se minua häiritse. Mutta lattialla edessäni istuu talon pienin, nelijalkainen, ja haluaa ulos. Ja minulle on tärkeää, että saan itse pehmentää niveliäni, jalkojani ja selkää, ja koira tekee aamutuurinsa metsässä ja on seurana. Ja siellä on meitä useampia. Puhelemme ilmasta, kukista ja eläimistä — niistä voi puhua kaikkien kanssa.

Niin on kevät tullut jälkeen myrskyisän talven, ja aika kuluu nopeasti kesään. Mutta en elämäni aikana muista, ettei helluntaiksi saatu koivun oksia oviemme pieleen, mutta näyttää siltä, että tänä vuonna me pohjoisemmassa Ruotsissa asuvat saamme olla ilman. Saammepa juhannukseksi sitten.

Käveltyäni metsässä noin tunnin verran palasin sillä mielellä takaisin, että teki mieleni katsoa taaksepäin päiväkirjaani, joka on noin 48 vuotta vanha ja kellastuneet lehdet. Mutta suoraan sanoen painavat nuo hirveät sotavuodet yhä, joten hain sen päivän, helatorstain 35 vuotta sitten. Olin Saksassa työ- ja vankileirillä. Olin 20 vuotta täyttänyt. Asuimme pienessä haisevassa kopissa, oli olkia aluksena, ja harmaa hevosenkarvoista kudottu filtti (peitto) oli petimme. Meitä oli kolme siinä kopissa, serkkuni, hänen tyttärensä ja minä. Kopissa oli pieni ikkuna ylhäällä, noin 40 cm korkea ja 20 cm leveä. Avasimme sen ja saimme sikalasta »raitista» ilmaa, sillä leirin vierellä oli suuri saksalainen maanviljelystila ja sen sikala.

Saimme tehdä kovasti työtä, 12 tuntia päivässä. Mutta nämä hengelliset juhlapäivät olivat vapaita. Serkkuni oli ja on hyvä laulamaan, hän sanoi: »Nyt tytöt siunataan itsemme, lauletaan 'Pyhä aamun rauha hiljaa huokuilee' ja monta muuta laulua.» Serkkuni oli vanhempi, käynyt läpi ensimmäisen maailmansodan, mutta hänelle oli vielä uutta elämänkoulua olla vanki vieraassa maassa, ja meille samoin. Hän huomasi ottaa mukanaan virsikirjan, »Harpun sävelet» ja »Siionin Kanteleen». Minullakin oli paljon tuttuja lauluja, kun äitini kanssa jo aivan pienenä ollessani iltaisin laulelimme uunin päällä pienen lyhdyn valossa, ja osasin jo monta laulua ulkoakin.

Tämä helatorstai toi tunnelman, ja teki mieleni kirjoittaa Viestillemme ja muistella sodan aikoja, sillä me inkeriläiset olemme kulkeneet monet särkyneet, vaihtelevat tiet. Olemmehan toisen maailmansodan sukupolvea, ja ehkä monellakin painaa sodan taak-

→

ka vielä sydämessä ja tämmöiset pienet aiheet ehkä piristävät meitä ja voitimmehan jo vauriot ja elämme Herran johtamaa oikeaa tietä... Mieleeni jäivät eräät sanat jostain: Kulje tietäsi, laula laulusi! sillä laulu muistojen merkkejä kantaa.

Kevätterveisin L. S.

VÄSTERÅSIN KESÄJUHLAT

KS. TOUKOKUUN VIESTI

KUULUMISIA ... jatk. s. 12

ollut tilaa useammallekin lapselle, mutta rajoituimme tähän määrään.

Tehdessäni nyt lyhyen yhteenvedon neljännesvuosisadan takaisista inkeriläisistä siirtolaisista, joilla useimmilla on suomalainen vaimo, totean, että alkuvuodet ovat olleet raskaita. Kieltä taitamattomana oli vaikea saada töitä. Ken onnistui sitä saamaan, hän inkeriläisten hyvien ominaisuuksiensa ansiosta pystyi sen myös pitämään. Allemerkinnytkin on ollut jo samassa puhelinosakeyhtiössä 24 vuotta.

Nyt nuo edellä mainitut yksitoista perhettä ovat tyytyväisiä saavutuksiinsa. He jokainen omistavat velattoman kaupungissa olevan talon, kesähuvilan järven rannalla ja huristelevat »dollarihymyllä». Vain allemerkinnyt ei ole koskaan omistanut kesähuvilaa. Uimataidottomana pelkään vettä. Melkein kaikki ovat ensimmäiset talonsa myyneet ja ostaneet kauniimmat ja suuremmat. Niin olemme tehneet mekin.

Inkeriläisperheitten keskimääräinen kiinteistön arvo on nyt satatuhatta dollaria. Tämä on kunnioitettava saavutus, jolle ovat kateellisia syntykanadalaisetkin.

J. Pakkanen

Lomaa odotellessa

Ilmat lämpenevät yhä, luonto vihdoin herää...

Joka päivä on kuin pyhä. Maa nyt lämmön kerää.

Puut ja oraat kasvaa pian. Lämmin sade poistaa lian.

Lehdet aurinkoa saa. Vihreä on maa.

Suunnittelen uutta matkaa. Kesäloma pitkä on.

Pakkoloma sitä jatkaa. Mutta silloin rahaton

taitaa olla ukko-parka, matkansuunnitteluun arka.

Pieni matka Eestiin vaan. Kunhan rahat saan.

Siellä asuu äiti vielä, sekä sisko, veli.

Vastaan ottaa ilomiellä, se on selvä peli.

Vaikka harmaa onpi pää, minua hän ymmärtää...

Poika Suomeen sieltä palas, äiti ilost halas.

Loma aina ilahduttaa, se on selvä itsestään.

Väsymyksen karisuttaa, antaa intoo elämään.

Mutta oman äidin tähden, ilomiellä Eestiin lähden.

Siksi lomaa odotan, matkailua aavistan.

*

Luonnosta

Linnut on saapuneet, puutarhat kukkivat, lämpö on kietonut Suomenkin maan.

Matkailu alkaa ja ansaitun lomani äitini luona kai viettää saan.

Luonto se luokseen aina vetää. Teltta, järvi ja virveli.

Mutta kun äitini sairas oli, se mieltäni kovin kirveli.

Miksi en rientäisi äidin luo? Miksi en häntä Suomeen tuo?

Mutta nyt matkustan Tallinnaan ja äitiä tavata saan!

Järvisaaren Einari

Toimitussihteerin terveisiä

Kesäjuhlien aikaan viime kesänä tuli luokseni iäkkäänpuoleinen nainen. Tietoisesti kartan sanaa vanhus, sillä se tuo mieleeni jotakin raihnaista ja kumaraa. Nainen ei ollut vanhus sillä tavoin. Mieleeni jäi kuva pienikokoisesta huivipäisestä, suoraselkäisestä laihahkosta naisesta. Hän nykäisi minua hihasta, ojensi vaivihkaa kirjekuoren ja sanoi jotakin — enää en muista mitä. Muistan vain silmät: vakavat, viisaat, paljon kärsineet, ehkä hieman pelokkaat. Otin kirjekuoren, kiitin ja pistin laukkuuni. Sitten juttelimme hetken. Nainen kertoi asuvansa jossakin kaukana. Idässä vai lännessä, sitäkään en enää muista. Hän sanoi haluavansa antaa jotakin Inkeriläisten Viestissä julkaistavaksi.

Myöhemmin kotona totesin, että kuoren sisällä oli paperiarkki, joka sisälsi eräänlaisen pakinan, käsin kirjoitetun. Luin rivit — ja rivien välitkin. En pystynyt tunnistamaan, mistä päin Inkeriä pakinan murre oli kotoisin, enkä sitäkään, kuinka »aitona» se oli säilynyt. Mutta nuo rivit, ja naisen silmät, kertoivat, miten suurella rakkaudella ja halulla omaa äidinkieltä ja kotimurretta oli pyritty säilyttämään — luojaties miten vaikeissa olosuhteissa ja millaisessa kieliympäristössä. Rivien välit kertoivat myös vuosien, ehkä vuosikymmentenkin valtavasta ikävästä saada ilmaista itseään omalla rakkaalla kielellä sellaisessa ympäristössä, jossa sitä ymmärretään ja arvostetaan. Kirjoituksen »otsikkona» olivat sanat: »Tämän tarinan minä tarjoan Inkerin Viestille». — Toivottavasti kirjoittajalla on nyt tilaisuus lukea kirjoituksensa (se julkaistaan tässä numerossa s. 9 täysin sellaisenaan, ilman korjauksia tai muutoksia), ja ehkäpä tapaammekin taas kesäjuhlien aikaan.

Kesäjuhlien aikaan pukeudutaan kansallispukuun — ainakin ne, joilla sellainen on omasta takaa, haluavat siihen pukeutua — tai muuten vain parhaimpiin. Juhlapuvun rintaan kuuluvat silloin myös kunniamerkit, ja niitä on myös sekä syytä että kunnia kantaa, niitähän ei anneta suotta. Siis: kunniamerkein palkitut: älkää olko turhan vaatimattomia. Pankaa prenikat rintaan kun tulette kesäjuhlille.

Iloisiin tapaamisiin kesäjuhlien aikaan.

Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Yhteinen bussimatka Tampereen kesäjuhlille

Lähtö Aurorankatu 7:n edestä 15. 7. 1978 klo 10.00.

Ilmoittautumiset Ida Riipiselle, puh. 445 701 tai Yrjö Korkkiselle, puh. 835 556.

ISK:n VUOSIKOKOUS

Ruotsin Inkerin Suomalaisten Keskusliiton, ISK:n, sääntöjen määräämä vuosikokous pidetään kesäjuhlien yhteydessä Västeråsissa perjantaina kesäkuun 23. päivänä 1978 klo 16.00, Kyrkbackgården, Västerås.

ISK:n johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Linja-autoretki Tampereen kesäjuhlille

15.—16. 7. Ks. toukokuun Viesti.

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Mikkelinpäiväjuhla 1. lokakuuta
Pyhäinpäiväjuhla 4. marraskuuta
Joulujuhla 24. joulukuuta

Ruissalon Birkassa hengelliset tilaisuudet

18. kesäkuuta
30. heinäkuuta
27. elokuuta

Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.00.
Tarjoilua

Tervetuloa

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

seuraavan kerran syksyllä 21. syyskuuta. Hyvää kesää.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

BORÅS

Kesäleiri Boråsissa

Ethän ole unohtanut, että lasten leiri alkaa lauantaina 29. heinäkuuta klo 13.00 Inkerin Kerhon mökillä Kråkeredissa Boråsissa.

Ohjaajana on Wirve Korpelainen ja emäntänä Alida Kondrell.

Emme voi luvata kaunista ilmaa, mutta me lupaamme että lapsilla on hauskaa leirillämme.

Vielä ehdit varmistamaan paikan leirillä. Leirimaksu on 120 kruunua lasta kohden. Ilmoittaudu Kondrellille puh. 033/104800.

Muistathan, että leiri on 29/7—5/8.

OLET KAMALASTI TERVETULLUT!

Inkerin Kerho/viki

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 7—8 heinä—elokuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSI: Juhlayleisön runsautta Västeråsin kesäjuhlilla. Eturivissä vasemmalta: khra Matti Vironmäki, tuomiorovasti G. Helander, past. Jussi Jänis ja Erkki Kuortti. Juhlista s. 6—10. — Juhlien valok. A. Luoma.

Matti Vironmäki:

Uhrit

Pyhässä kirjassa puhutaan paljon *uhreista* ja *uhraajista*. Siellä toistuvat usein kehotukset »*uhraa*» ja »*uhratkaa*».

Mitä entisaikojen ihmiset joutuivat uhraamaan, siitä ei nyt tässä ole tarpeen paljon kertoa. Uhrit muinoin, samoinkuin uhraajatkin, olivat varsin erilaisia. Usein uhrit olivat pieniä ja vaatimattomia luonnontuotteita, mutta joskus oltiin valmiit panemaan uhrialttarille erittäin kallisarvoista, jopa korvaamatontakin. Muistamme esim. järkyttävän tapauksen, jolloin uhraaja lähti astelemaan uhrivuorelle, ja hänen mielessään soivat Herran sanat: »*Ota ainokainen poikasi, jota rakastat, ja uhraa hänet!*» (1. Moos. 22: 2) Silloin siinä vanhan isän mieli oli varmasti täynnä tuskaa ja monenlaisia kysymyksiä, mutta hän näyttää kuitenkin suostuneen antamaan kalleimmankin uhrin, koska sitä häneltä vaadittiin.

Uhritien raskaat askeleet ovat, olleet tuttuja myöskin meille Suomen heimon jäsenille. Kaikkien suomalaisten, eikä vähiten meidän inkerinsuomalaisten, tiet ovat kautta aikojen olleet merkittyjä uhriverellä. Miten mittaamattoman kalliita uhreja on jouduttu antamaan, siitä nämä satojen sankarivainajien kivet sekä täällä että muualla kertovat omaa kieltään. On todella kuljettu uhritietä. Miten vieläkin, vaikka sota-aika on vuosikymmenien takana, haavat kirvelevät lukemattomien kaatuneiden omaisten sydämissä. Keskuudessamme elävät yli 40.000 sotainvalidia yhä tuntevat jokaisella askeleellaan, että annettu uhri oli korvaamattoman suuri.

Uhreista puhuessamme tulee myös muistaa, että *uhrit velvoittavat*. Missä määrin meidän uhritiellä vaeltaneiden suomalaisten elämä ja toiminta suhteissamme toisiimme nykyhetkellä on sellaista, mihin annetut uhrit meitä velvoittavat? Näin on syytä kysyä, sillä tiedämme, että ihmiset uhrialttarin ääreltä lähdettyään eivät ole aina osanneet käyttäytyä oikein. Ajatelkaamme vain ihmiskunnan ensimmäisen kodin lapsia, jotka jo osasivat uhrata. Miten järkyttävää siinä tapahtuikaan: tuskin uhrituli oli sammunut kun, veli hyökkäsi veljensä kimppuun ja löi hänet kuoliaaksi. Vieläpä hän häpeilemättä rohkeni Herran edessä kysellä: »*Olenko minä veljeni vartija?*» (1. Moos. 4: 9) Se uhraaja ei totisesti osannut käyttäytyä, kuten uhrialttarilta lähteneen olisi pitänyt osata.

Entä me? Pelkään, että emme aina osaa toimia sillä tavalla kuin meidän tulisi. Me helposti unohdamme veljemme. On totta, mitä äskettäin luin eräästä julkaisusta. Siinä oli artikkeli, jonka otsikkona olivat sanat: »*Kansallista tilintekoa*». Arvovaltainen kirjoittaja viittasi vallitseviin epäkohtiin ja totesi mm. näin:

Kansamme keskinäinen riitaisuus, sen kansallisluonteellemme ominainen kyräilevä epäluuloisuus ja, jos katsellaan asiaa kristilliseltä kannalta, sen välinpitämätön ja kielteinen henki eivät anna aihetta kerskaukseen. Monet isänmaan ystävät ovat usein joutuneet hätääntyneinä kysymään, leimaavatko itsekkyys, omanvoitonpyynti ja sosiaalinen epävanhurskaus hallitsevasti kansamme elämää. Puolueiden, eturyhmien ja yksityisten ihmisten moittiessa toisiaan on saattanut herätä epäilys, kykenemmekö ollenkaan muodostamaan sellaista kansaperhettä, jonka jäsenet ajattelisivat toinen toistaan myötätunnolla ja rakentavalla ystävyydellä.

KIITOS

Kiitämme kaikkia, jotka tavalla tai toisella vaikuttivat siihen, että inkeriläisten kesäjuhlat Tampereella 15.—16. 7. 78 olivat jälleen onnistuneet. Tampereen kaupunki ja Kalevan seurakunta salli meidän kokoontua suojissaan, Inkeri-kuoro ja muut ohjelman suorittajat hyvillä esityksillään piristivät mieliä. Te kaikki, heimoveljet ja -sisaret sekä työmme ystävät, jotka monet tulitte kaukaakin juhlille, ottakaa vastaan parhaimmat kiitokset.

Helsingissä 17. 7. 1978

INKERILÄISTEN YHDISTYS r.y:n johtokunnan puolesta

Matti Vironmäki

Tällaisia sanoja on syytä tarkoin kuunnella. Meidän jokaisen tulisi tänä aikana, jolloin elämä on monessa suhteessa rikkinäistä, vakavasti harkita, miten voisimme toimia, että keskinäinen kunnioittaminen ja ystävyyden siltojen rakentaminen erilaisten ihmisten välillä voisi tapahtua parhaimmalla mahdollisella tavalla. Me silloin vaikeina aikoina, jolloin uhrit annettiin, olimme paljon enemmän kuin nykyisin yksimielisiä ja toinen toistemme kuormia kantavia. Silloin oli palvelumieltä ja »talkoohenkeä». Miksei sitä voisi olla nykyaikanakin? Siihen annetut uhrit meitä velvoittavat. Toivon, että ainakin me inkerinsuomalaiset, joita ahkeruutemme ja velvollisuuksiemme suorittamisen tähden syystä arvostetaan, muistaisimme kaikkialla elää ja toimia, uskoa ja toivoa, niinkuin uhrit velvoittavat.

»Kiistamieliin meill' ei aikaa,
kas kun päivä kiiruhtaa.
Kuule, kuinka huudot kaikaa:
työhön, työhön koko maa.»

(Katkelmia puheesta inkerinsuomalaisen kesäjuhlaväen kunniakäynnillä Tampereen sankarihaudoilla sunnuntaina 16. 7. 1978)

Ainolle
22. 6. 78

Iltatuulen viesti nyt Sinulle
onnea toivottaa.

Mis on meri aava ja arvaamaton,
merituulet ja voimat myllertää,
siel Hangon »Rivieralla» Aino asustaa.

Hän itsekin voimaa uhkuu
kuten Inkerin tyttäret,
vielä nimi Aino —
jos Kalevalaa siteeraa.

Sinua sydäntä lähellä lie meri,
sen kauneus, rajattomuus —
myös merilähetys.
Siel kaukana, takana Suomenlahden
myös lähisukulaisuus.

Aili Inkeri

Kansallispukuiset kummajaiset

Issäin kertomii kummitusjuttulooi

Ennenvanhaa pelättii kummituksii ja noitii, ja pelko monta kertaa tek sen, et nähtii kaikellaisii näkylööi, mitä ei oltkaa.

Miun issäin olj niitä vanhan ajan ihmisii, hiä olj syntynt jo 1861; hiä itse ain sanoi, et häntä äit kantoi orjuuvees, mut hiä syntyi vappaan. Inkerist orjan valta loppui silloin issäin syntymävuon 1861. Isälläin olj setä; kuin vanha hiä lie olt, mie en sitä tiije, ja nämä kuaskut olliit setän kertomii isällein.

Pojat istuit lauvantakiltoin kanavan reunaal — eihä silloin olt näitä nykyajan baarilooi ja diskoteekkii, vai mitä ne ovat nimeltään. Saunan jälkee pojat änniit johonkii sellasee kohtaa kylän otsaas, mis ei heitä kukkaa häirint.

Mein kyllää olj kirkolt sellai 7 virstaa matkaa, ja ko alkoi puolyö lähestyy, ni mitä hyö näkkööt: Kirkolt päi tulloo joukko naisii, äyrämöispuku piäl, valkone riepu korviis. Ko tulliit lähemmäks poikii, ni hävisiit, sit tuas alkoit näkkyy, ko piäsiit poikiin sivute, ja ain kiäntiisiit tien huarast mikä män toisee kyllää.

Yks pojist olj oikee utala, hiä sanoi, jot hiä ottaa yhen kii ja käyvyyt kyselemmää, ketä hyö ovat ja mitä heil on asjaa.

Toiseen lauvantain se utala poika mänkii toisiist syrjää. Ne naiset ko tulliit siihen kohtaa, ni hiä koppais yhen syleheen ja alkoi kantaa sinne toisiin poikiin luoks. Mut se olj niin raskas ja liukas, et se alkoi liukuu hänen käsistään pois. Hiä uatteel, jot lapas mie vähän kohennan, ettei se puttoo sylest pois. Hiä ko vähän koitteelj kohentaa paremmin ylemmäks sylessään, ni silloin se nainen piäs hänen käsistään pois, nauroi ja räpytti viel käsijään, ko mänj etteepäin.

Miun issäin olj uskollinen kirkoos kävijä ja harras kristitty, hiä ko ei uskont eikä palvelt noitii eikä pelänt kummituksii, ni hiä ei näht kertaakaa mittää sellaisii yliluonnollissii. Mie olin pien tyttö, ko hiä näitä juttulooi luatj, mie pelkäsin niin kovast, et iltasiil ko istuttii kaik pöyvän ympäriil, ja öljylamppu paloi tuvan luaees, ni mie nostin jalkainkii penkiil, ettei sielt pöyvän alt mikkää miun jalkojain vient. A ko kasvoin ja sain ällyy piähäin, ni enhä mie sit ennää pelänt. Miul on muistiis viel monta juttuu, jos teitä huvittaa, ni mie kirjoitan toisen kerran.

A.K.

INKERILÄISTEN VIESTIÄ OVAT TUKENEET

Aino Korpelainen 100 kr.

Sonja Kapanen, Fagersta 50 kr.

Sonja Soikka ja Lempi Sjöberg, Gävle 200 kr. Viesti kiittää.

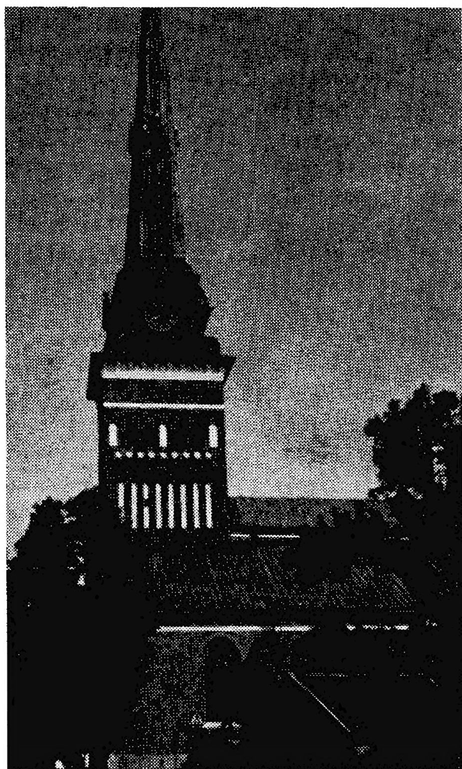
Västeråsin kesäjuhlat sanoin ja kuvin

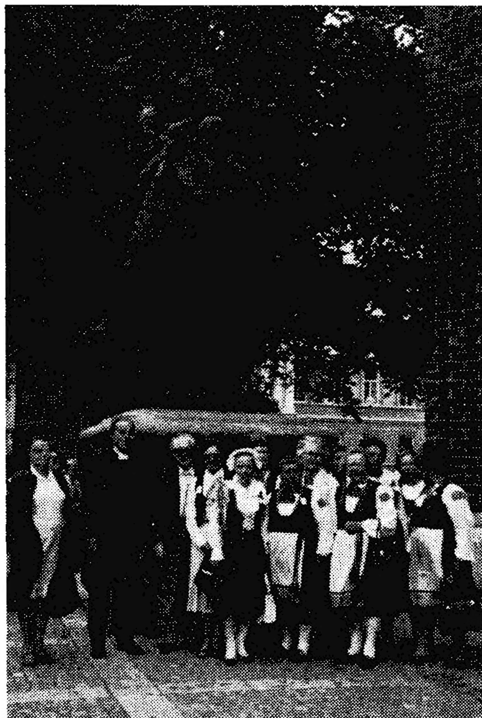
Ken tuntevi heimon hiljaisen, pienen
Ken kulkenut on sen Golgatan tien
Ken nähnyt sen murheen niin mustan ja syvän
Ken kyynelvirran on laskenut sen.

(Antti Nordberg, Upsala 1969)

Västeråsin Tuomiokirkko (vas.), jonka edustalla Inkeri-kuoro (oik.) Rudbeckiuksen patsas taustanaan odottelee jumalanpalveluksen alkua. Kuvassa mukana myös rovasti A. Kuortti rouvineen (vas.) sekä khra M. Vironmäki.

Kirkko . . . ➧ ➧

Jo 31. kerran inkerinsuomalaiset kokoontuivat viettämään nyt jo perinteeksi muodostuneita kesäjuhliaan Ruotsin kamaralle — tällä kertaa Västeråsiin. Ne alkoivat vanhan tavan mukaan juhlakanslian avauksella juhannusaattona ja päättyivät sunnuntaina ehtoollisjumalanpalveluksen jälkeen pidettyyn tilaisuuteen. Vuoroin omaisten ja ystävien tapaamisen riemu, vuoroin eron haikeus soi lauluissa ja runoissa kolmipälväisten juhlien aikana. Sälden ja ilmojen säätäjä antoi auringon paistaa kuin tahtoen valaa toivoa mieliin ja uskoa sydämiin.

Insinööri A. Björn toivotti vieraat tervetulleiksi Kyrkbacksgårdenin juhlasalissa juhannusaattona.

Ilo ystävien tapaamisesta ja hetken virkistävästä yhdessäolosta mutta samalla huoli tulevaisuudesta — suomalaisuuden ja kansallisten perinteiden säilyttämisen mahdollisuudesta — heijasteli juhlien puheissa ja esitelmissä. Tervetuliaispuheessaan insinööri Aappo Björn kuvaili aluksi niitä olosuhteita ja vaikeuksia, joissa suomalaiset Inkerinmaalla olivat kansalliset perinteensä — uskontonsa ja ennen kaikkea kielensä — säilyttäneet. Hän kohdisti puheensa erityisesti lasten vanhemmille, joiden tehtävänä ensisijaisesti on huolehtia lastensa kielellisestä kasvatuksesta, kylvettävä rakkauden siemen omaa äidinkieltä ja perinteitä kohtaan. Syvä huoli nuorison vieraantumisesta ja juuriensa unohtamisesta kuvastui myös insinööri Alfred Saklantin puheessa hänen tuodessaan ISK:n tervehdyksen juhlaan.

Kulttuuriperinteitä kosketteli niin ikään kirkkoherra Matti Vironmäen juhlaesitelmä Västeråsin kaupunginteatterissa. »Te olette kuulleet paljon puhuttavan 'laulavasta Inkeristä', mutta minä aion nyt kertoa teille lukevasta Inkeristä», aloitti hän Inkerissä ilmestyneitä sanoma- ja aikakauslehtiä käsittelevän esitelmänsä. Rovasti Aatami Kuortin puhe alkajaistilaisuudessa osoitti, miten tärkeä merkitys kirkolla ja Jumalan sanan kuulemisella ja opetuksella on kautta aikojen ollut inkerinsuomalaisten elämässä. Ja yhä edelleen on ainakin vanhemman polven keskuudessa. Siitä on osoituksena juhliin olennaisena osana kuuluvat juhla- ja ehtoollisjumalanpalvelukset ja kunniavieraiksi kutsutut kirkonmiehet. Alkajaistilaisuudessa kunniavieraana esitti tervehdyksensä myös Västeråsin Tuomiokirkon kirkkoherra G. Helander. Hänen puheensa suomeksi tulkitsi Jussi Jänis, Boråsin seurakunnan vastikään valmistunut pastori, joka myös saarnasi lauantain juhlajumalanpalveluksessa.

Vakavamman ohjelman lomassa juhlilla helkähteli naurukin Sulo Korpelaisen pakinoidessa Inkerin murteella ja Toivo Halosen esittäessä taikatemppujaan. Västeråsilaisten kuvaelmakin »Niä nyt mein lapset» houkutteli hymyn, vaikka sen teemana oli sama vakava aihe kuin Aappo Björnin puheessakin: vanhempien tulisi lempeästi neuvoen opettaa lapsiaan kunnioittamaan ja säilyttämään perinteitään, — että juuret eivät kuolisi, että eivät kävisi toteen Antti Nordbergin runon sanat:

Kuka on tämä heimo, mikä on tämä suku
Ken on tämä joukko tuntematon
Onko aikakirjoista poissa se luku
Joka kuuluisi heimolle hiljaiselle
Lehti tyhjä on, heimo tuntematon
Se kärsivä Inkerin heimo on.

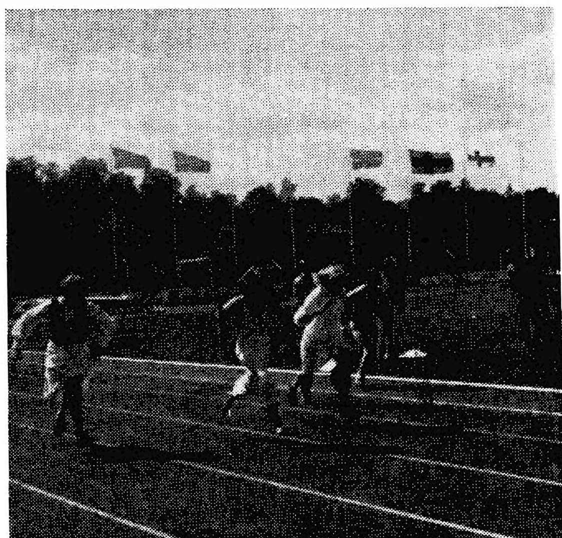
. . . laulu ja urheilu

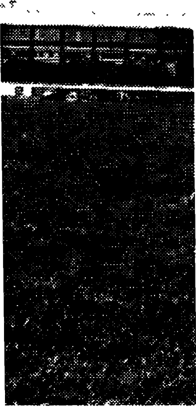
Yllä: Kerttu Hiltunen lauloi avajaistilaisuudessa juhannusaattona Kyrkbacksgårdenin juhlasalissa säestäjänään urkuri Arvi Haikonen.

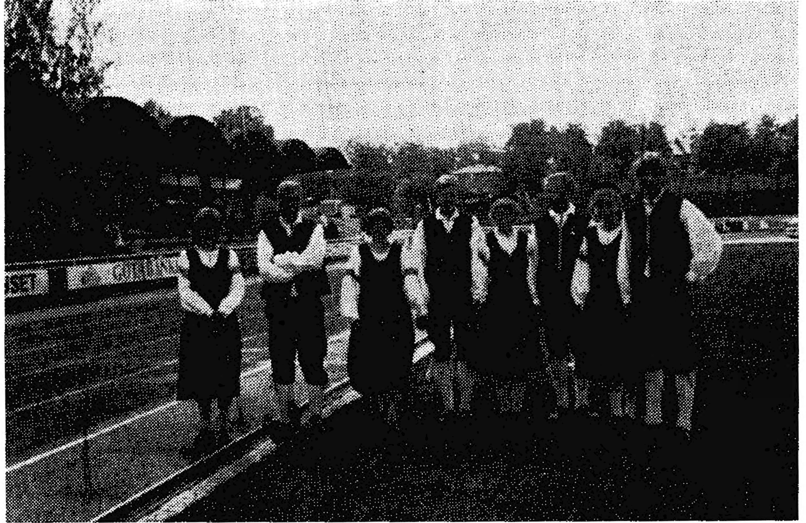
Alla: Erkki Melartinin iäti tuore ja kaunis »Leivo» soi heleästi Kerttu Hiltusen johtaman Inkeri-kuoron laulamana. Värikkäät kansallispuvut juhlistivat esitystä.

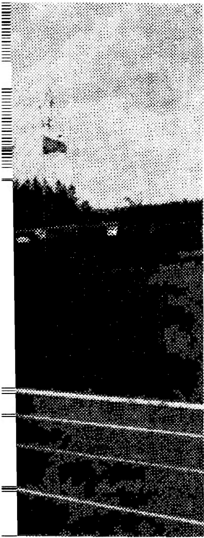

ovat yhä lähellä inkeriläisten sydäntä

»Mimmiliigan» ystävyysottelu (yllä vas.): Gävlen Inkeri-kerhon naiset ja Västeråsin tytöt vastakkain hurjassa jalkapallo-ottelussa. Mainiona erotuomarina toimi Yrjö Korkkinen Suomesta. Ottelu oli kuin hyvin harjoiteltu näytelmä, vaikka koko idea oli syntynyt neuvokkaan ja viehättävän juhlaemännän Ella Björnin ja muutamien muiden päässä vasta edellisenä yönä; ja erotuomari valittiin vasta kentällä.

Tikkurilan tanhujoukkue Suomesta (yllä) tanhusi itsensä yleisön sydämiin. Ryhmän vetäjinä aviopari Helmi ja Olavi Kemppinen. Suurta ihastusta herätti vihreällä nurmikolla tanhutessaan myös ruotsalaisten kansallispukuinen joukkue — erityisesti mukana ollut pienokainen, joka ei kertaakaan seonnut edes vikkelän polkan askelissa.

Naisten sadan metrin juoksu (vas.). Taustalla hulmuavat tyylikkäästi Ruotsin, Suomen ja Inkerin liput kirkkaassa juhannussäässä.

Gävlen kuoro (alla) johtajanaan Kerttu Jonsson esitti herkkiä kauniita lauluja. Kuoron takana mielenkiintoinen kuvakudos, joka esittää apostoli Paavalin matkoja.

Urheilukenttä on mainio vanhojen ystävien kohtauspaikka. Rupattelu kentän laitamilla kuuluu asiaan siinä kuin kilpailutkin. Harvinaislaatuinen tilanne (yllä) Arosvallenin kentällä: entinen opettaja ja oppilas, Matti Vironmäki ja Seppo Vanhala, joka ei ole inkeriläinen, ovat kohdanneet täällä aivan sattumalta kahdenkymmenen viiden vuoden jälkeen, ja juttua piisaa. Taiteilija Vanhala liikutti kauniilla lauluillaan lauantain Inkeri-illan yleisöä. Alla: Katariina Vaskinen, yksi juhlaemännistä, ja Matti Vironmäki rattoisassa keskustelussa kentän laitamilla. — A.L.

Kestystävämme Västeråsissa

Tänne yhdessä ja yksittäin tulimme,
me toisemme ja heimomme jälkeläiset
täällä Västeråsissa kohtasimme.

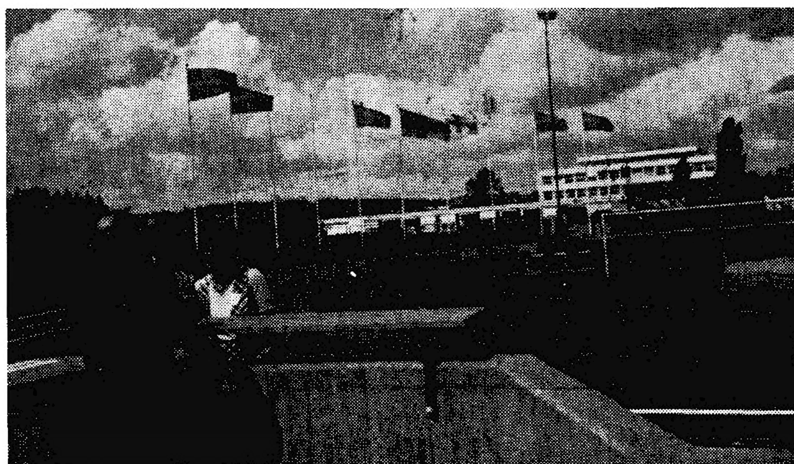
Oli tulla veikkoset sekamelskaa,
kun en ymmärtänytkään minä
svenskaa.

Ystävät, tulihan selväksi meille,
vain ajatukset ja unet käy
isiemme teille.
Vain juuret on meillä Inkerin.
Se viestinä kulkekoon
lapsenlapsillemme.

Hyvin meitä täällä pidettiin,
parastamme me vieraatkin yritettiin.
Laulettiin ja muisteltiin,
välillä kuulaakin työnnettiin.
Tyttäretkin innostui kovin,
kun pistivät juoksuksi
ei tullut loppua tovin.

Taas takana juhlat ja Inkeri-ilta,
meillä yhdessä on luotu taas
vahvan virran silta.
Nyt on meillä kotiin hoppu,
me käymme taas omille teille.
Sydämelliset kiitokset
annamme teille.

Aili Inkeri

Arosvallenin kuulumisia

Västeråsissa Arosvallenilla Inkerin Suomalaisten 31. kesäjuhlien yhteydessä kesäkuun 24. pnä 1978 pidettyjen urheilukilpailujen tulokset.

On mainittava että osanotto urheilukilpailuihin oli erittäin suuri. Kilpailijoiden määrä nousi 60 henkilöön. Mukana oli osanottajia eri kaupungeista Ruotsista sekä myös Helsingistä. Tämän lisäksi esiintyivät kansantanhuryhmät: Västeråsista Suomiseura Katajaiset sekä Tikkurilan tanhuryhmä Vantaalta Suomesta. Näitten molempien tanhuryhmien esitykset Arosvallenin urheilukentällä mielestämme kuuluivat korkeimpaan luokkaan. Toivottavasti tämäntapaiset esitykset tulisivat jatkumaan edelleenkin juhlissamme.

Juoksu

Pojat:

Alle 8-vuotiaat

60 metriä: 1. Joakim Aitman aika 11.9 Skultuna, 2. Jari Koskinen 14.3 Helsinki.

9—10-vuotiaat

1. Mats Aitman 10.3 Skultuna.

11—12-vuotiaat

1. Richard Lundqvist 9.0 Västerås.

13—14-vuotiaat

1. Thomas Lundqvist 9.9 Västerås.

Miesten juoksu — 100 metriä

17—35-vuotiaat

1. Viktor Tilkku 13.5 Göteborg, 2. Jan Våglund 14.5 Västerås, 3. Paavo Rainio 14.6 Västerås, 4. Matti Jukarainen 17.8 Helsinki.

Miehet alle 60-vuotiaat

1. Juho Kemppi 12.6 Eskilstuna, 2. Adolf Elvi 17.2 Eskilstuna, 3. Pekka Mina 20.6 Göteborg.

Miehet yli 60-vuotiaat

1. Heikki Toikka 22.6 Västerås.

Miesten juoksu — 400 metriä

1. Viktor Tilkku 0.59 Göteborg, 2. Jan Våglund 1.05 Västerås, 3. Paavo Rainio 1.13 Västerås, 4. Matti Jukarainen 1.23 Helsinki.

Tyttöjen juoksu

Alle 8-vuotiaat

60 metriä: 1. Catherin Aitman 11.3 Landvetter, 2. Anna Kujanpää 13.3 Eskilstuna.

9—10-vuotiaat

1. Elisabeth Aitman 10.3 Landvetter, 2. Anna Näppi 10.4 Örebro, 3. Pernilla Aitman 11.0 Skultuna.

11—12-vuotiaat

1. Yvonne Wanhala 7.8 Västerås, 2. Laila Wanhala 10.5 Västerås.

13—14-vuotiaat

1. Eija Hyttinen 9.5 Västerås, 2. Anna-Kristin Jörgestam 10.0 Skultuna, 3. Sari Helin 10.2 Skultuna.

Naisten juoksu

17—34-vuotiaat

1. Aili Rainio 11.3 Västerås, 2. Aili Jukarainen 14.5 Helsinki.

Pituushyppy

Pojat 9—10-vuotiaat

1. Mats Aitman 3,02 Skultuna.

Pojat 11—12-vuotiaat

1. Richard Lundqvist 3,67 Västerås.

Pojat 13—14-vuotiaat

1. Thomas Lundqvist 3,41 Västerås.

Miehet

1. Viktor Tilkku 5,56 Göteborg.

Tyttöjen pituushyppy

11—12-vuotiaat

1. Laila Wanhala 2,63 Västerås, 2. Yvonne Wanhala 2,41 Västerås.

Kuulan työntö

1. Paavo Rainio 9,54 Västerås, 2. Pentti Käkelä 9,16 Västerås, 3. Verner Aitman 8,97 Skultuna, 4. Seppo Wanhala 8,26 Västerås.

Naisten viestin tulokset

1. Joukkue Borås Adina Näppi, Aino Kekkonen, Ingeri Rinne, Helmi Korpelainen, **2. Joukkue Gävle** Lempi Stålhammar, Elna Koskinen, Lilja Hedbom, Hilma Matikainen, **3. Joukkue Västerås** Kirsti Myllärinen, Lempi Kuortti, Lilja Pönni, Anna Savolainen.

Naisten jalkapallo-otteluun osallistuivat

1. Gävlen naiset, 2. Västeråsin naiset.

Tulos oli 1—1.

Västerås, A. Björn

Ruotsin puolelta

Inkeriläisiä opin tiellä Ruotsissa

Kesäkuun kuudentenatoista päivänä valmistui lääkäriksi Göteborgissa muun muassa Aino Kekkonen Dalsjöforsista. Hän tulee ainakin aluksi toimimaan Boråsin sairaalassa.

Kesäkuussa valmistui myös Elvi Häyhänen o.s. Hotokainen Boråsista opettajaksi Halmstadissa. Hänkin tulee olemaan toimessa Boråsissa.

Jussi Jäniksen papiksi vihkimiseen oli saapunut runsaasti Inkerin suomalaisia eri puolilta Ruotsia. Avustamaan juhlallisessa toimituksessa olivat tulleet rovasti *Taito Lumme* ja tohtori *Jussi Kuoppala* Suomesta. Edellä mainitut ja tohtori *Gustav Dahlbäck* puhuivat seurakuntajuhlassa samana päivänä Boråsissa. Herättäjäyhdistyksen tervehdyksen toi *Toivo Viita* ja Evankeliumiyhdistyksen runomittaisen tervehdyksen *Eeli Huttula*. Inkerin suomalaisten keskusliiton ja Boråsin Inkerin Kerhon puolesta onniteltiin vasta papiksi vihittyä. Jussi Jänis tulee aluksi toimimaan pappina Boråsissa.

Kaikille edellä mainituille on syytä esittää julkinen ja sydämellinen onnittelu hyvin suoritetun urakan jälkeen. Inkeriläistä kansaa Ruotsissa on myös syytä onnitella, kun sen joukosta nousee eri alojen virkamiehiä, joilla on mahdollisuus toimia myös oman heimonsa hyväksi.

Juhani Rantanen

Papiksi vihitty Jussi Jänis avustajiensa tohtori Jussi Kuoppalan ja rovasti Taito Lummen välissä Skaran tuomiokirkon ovella. Valok. J. Lipiäinen

JUHO PAKKANEN, CANADA

on lahjoittanut ISK:lle ison sarjan diakuvia. Kiitos heimoveljelle suurten vesien takana! Olkoon tämä esimerkkinä toisillekin. Samalla tekee mieli vähän opettaa, miten menetellä tällaisissa asioissa. Jokainen valokuva tarvitsee aina kirjoitetun selvityksen: Missä ja milloin se on otettu. Kuka valokuvasi. Ketä ovat henkilöt valokuvassa. Mitä muuta mielenkiintoista voisi kertoa. Ilman näitä tietoja on lahjoitettu valokuva enemmän tai vähemmän arvoton. Tee nämä selvitykset nyt heti. Huomenna voi olla myöhäistä.

A.P.

Kerran pappi — aina pappi

Ne, jotka ovat viime vuosikymmeninä käyneet tervehtimässä Boråsin inkeriläisiä, tuntevat Jussi Jäniksen. Harvat ovat tienneet, että hän on viime vuosina ahertanut teologisten opintojen parissa hänelle suodun erivapauden turvin. Keski-ikään jo ehtineen miehen vaivannäkö on nyt palkittu. Hänet vihittiin papiksi Skaran tuomiokirkossa kesäkuun 11. päivänä. Vihittäviä oli kaiken kaikkiaan viisi. Piispa Helge Brattgårdin puheen tekstinä oli profeetta Elian sana Elisalle. — Tiedäthän, mitä minä olen sinulle tehnyt. Ei ole ihme, jos sana pani heti ajattelemaan niitä Jumalan tekoja, joita sisältyy Jussi Jäniksen elämään. Piispa oli ystävällisesti kutsunut avustajikseen myös rovasti Taito Lumpeen ja allekirjoittaneen. Me luimme vuorollamme raamatunlauseemme, ensin suomeksi ja sitten ruotsiksi. Niin oli piispan kanssa sovittu.

Eri puolilta Ruotsia saapuneet inkeriläiset ympäröivät Jussin tilaisuuden jälkeen kirkon pääovella. Annettiin kättä yhteisen työn ja uskon merkeissä, ojennettiin lahjoja, toivotettiin Jumalan siunausta. Kiitos ja kyynel olivat lähellä toisiaan. Ruotsalaisiakin, joita Jussi oli palvellut, oli lahjoja tuovien joukossa. Joku inkeriläinen tuli luokseni ja sanoi: — Kyllä oli hyvä, että luitte raamatunlauseenne suomeksi. Se toi lämpöä tähän juhlaan. Ajattelin: jo tämän takia matkamme ja osallistumisemme oli tarpeen. Jokseenkin viimeisinä selvisimme tästä Jussin ystävien piirityksestä piispantaloon lounaalle, johon myös meidät Suomesta tulleet oli kutsuttu, meidän pappien lisäksi rouva Elsa Lumme ja kauppias Toivo Viita. Lounaspuheessaan piispa muisti lämpimästi ja pitkään meitä inkeriläisiä ja suomalaisia. Kun kiitin talosta lähtiessämme häntä tästäkin, hän painoi kädellään sydäntänsä ja sanoi: — Minulla on Suomi täällä sydämessäni.

Lounastilaisuuden kiitospuheen vihittyjen puolesta piti Jussi Jänis. Hän toisti siinä otsikkona olevat piispansa lausumat sanat ja pyysi, että nyt papiksi vihittyjä muistettaisiin jatkuvasti. Silloin tuo tunnus voi toteutua.

Kun palasimme Boråsiin, siellä oli jo seurakuntasalissa tilaisuus alkanut. Suuri ystävien joukko saatteli Jussia papin tehtäviin. Oli kukkia ja lahjoja. Veisattiin ja pidettiin puheita. Pastori Kurujoki piti loppurukouksen. Tutussa salissa ensi kerran vihittynä pappina mukana ollut Jussi Jänis sidottiin uusin sitein joukkoon, jonka kanssa hän on vuosikymmenet vaeltanut. Kerran pappi, aina pappi.

Pieni joukko istui vielä iltaa Jänisten kodissa. Jussin mukana uuteen rooliin temmattu Ida-rouva hoiti lämpimällä vieraanvaraisuudella joukkoa, niin kuin oli hoitanut jo pari päivää meitä Suomesta tulleita.

Oman jylhän taustansa tälle juhlalle loi Boråsissa lauantain vastaisena yönä tapahtunut hotellin palo, jossa parikymmentä nuorta ihmistä menehtyi. Liput kaupungissa olivat puolitangossa. Jussi Jänis lähti heti maanantaiaamuna kolme päivää kestäneeseen pappeinkokoukseen. Kun hän palasi sieltä, häntä odotti jo ruotsalainen äiti, jonka lapsi oli palanut hotellin mukana. Hän oli puhelimessa pyytänyt saada jakaa surunsa vastavihityn papin kanssa. Näin se alkoi. Kerran pappi, aina pappi.

Jussi Kuoppala

SUOMALAIS-RUOTSALAINEN KULTTUURIRAHASTO

on myöntänyt ISK:lle 2.500 kr liiton toimintaa varten. Kiitämme apurahasta. Tulkitsemme asian niin, että viralliselta taholta annetaan meidän toiminnalle arvo.

Armas Paakkonen, puh.joht.

KUKA

on se henkilö, joka maksoi maanantaina 22. 5. 1978 Borås 1:n postitoimistossa Inkeriläisten Viestin tilausmaksun 30 kr mutta unohti kirjoittaa nimensä ja osoitteensa maksukorttiin? Ota yhteys Armas Paakkoseen.

Katri Hirvonen

In memoriam

Katri Hirvonen haudattiin viimeiseen lepoon Gävlessä 18. 5. 1978 75 vuoden ikäisenä. Lasten ja omaisten pyynnöstä samoin kuin omastakin puolestani tunnen velvollisuudekseni lausua muutaman sanan naapurikylän ihmisestä Inkerissä ja naapurista, saman seurakunnan jäsenestä, täällä Gävlessä, äitini hyvästä ystävästä ja omasta ystävästäni ja tunnetustani jo nuoruudesta asti. Etenkin äitini raskaan sairauden aikana oli Katri Hirvonen meille suurena lohtuna. Hän kävi luonamme joka päivä, lauloi virsiä ja rukoili. Äitini poismenopäivänäkin Katri oli luonamme ja rukoili hartaasti polvillaan auttaen sillä tavalla meitä suuressa surussamme. Siksi suuren kiitoksen ja kunnioituksen tuntein olen kirjoittanut nämä runon muotoon sepittämäni sanat:

On kohtalon polku niin kumma
läpi taistojen käynyt on ties.
Oi, miksi pääty ei surujen summa,
vai vieläkö suruja lie?

Taivahan enkeli, hopeasiipi
tulitpa meitä tervehtimään.
Otit luoksesi meiltä rakkaan
äidin ja omaisen.
Nyt tyhjä on paikkasi pöytämme luona.
Ahkerat kätesi työtä on tehneet,
sydän hellä oli aina auttavainen.
Ja useinpa jaoit sinä viimeisen murun,
oli ovesi kaikille avoinna ain.
Kiitos äiti kaikesta sulle
mitä elosi tiellä meille uhrasit.
Kerro isälle terveiset taivahan tarhaan.
Aika kun joutuu, ollaan yhdessä taas.

Ystävä meidän on käynyt sotien pauhut
kulkenut pakolaisna, kohti elämää.
Oli perheensä tuki ja suojeli lapset,
hän kulki tietä — Jumalan johtamaa.

Sinä rukoilit aina, aamuin ja illoin,
olit väsynyt joskus matkallasi.
Hämärtyessä illan sinun tuskasi loppui
tuli kutsumus ylhäältä Herramme luo.

Sinä aavistit itse: jo kutsumus tulee
ja hiljaa vaivuit ikiunehen.
Sinä olet ansainnut hopeakruunun.
Taivahan tarhassa levon sä sait.
Herra otti sinut luoksensa iloisin mielin
kun väsynyt oli jo sydämesi.
Enkelit soittavat kantelon kielin
pääsit lepohon luokse puolisosi.
Ei myrskyt ei huolet sinua enää paina
ei häiritse mikään ikiuntasi.
Nuku rauhassa rakas äiti, sisko ja ystävä
paras.
Kevyet mullat sinun haudallesi.
Kaikki tapaamme tuolla Tuonelan mailla,
siunattu olkoon lepotilasi.
Ja siunattu olkoon sinun sielusi siellä
taivaassa, ylhäällä pilvien pääl.
Kyllä enkelten joukko — taivahan rannan
meiltä viimeisen viestimme lennättää.

Lempi Sjöberg

Rakkaamme

Maria Karjalainen

o.s. Aleksejeva

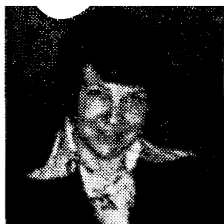
* Lempaalassa 25. 7. 1910
† Anjalankoskella 25. 5. 1978

Rakasta äitiä jäivät suremaan
Elma, Leena ja Liisa
Sulo
Sukulaiset ja runsas ystävien joukko

Rakkaamme siunattiin Anjalankoskella 2. kesäkuuta 1978 omaisten ja ystävien saattamana. Kiitämme osanotosta.

JOUKOSTAMME POISTUNEITA

Hertta Paavilainen synt. 23. 12. 1918 kuoli 22. 4. 1978 Mölndalissa. Sofia Kolomainen, synt. 15. 3. 1907 Inkerissä, kuoli 29. 5. 1978 Boråsissa. Boris Lukka, synt. 15. 1. 1933 Tyrön seurakunnassa Inkerissä, kuoli 12. 5. 1978 Boråsissa.

Toimitussihteerin terveisiä

Mikä ja millainen lehti on Inkeriläisten Viesti? Tämä kysymys esitettiin minulle Tampereen kesäjuhlilla. Kysymyksen esittäjä oli 13-vuotias kummityttäreni Anne. Tunsin äkkiä itseni neuvottomaksi, ja häpesin, kun en osannut suoralta kädeltä vastata kysymykseen. Saman kysymyksen on esittänyt moni aiemminkin, ja aina olen koettanut jotakin selittää. Mutta Annen kysymys jätti minut todellakin miettimään, mikä on tämä Inkeriläisten Viesti, jonka parissa minäkin puuhailen monen monia tunteja kuukaudessa. Jokin aika sitten tuli toimitukseen kysely Tampereen yliopistossa tiedotusopin laudaturia tekevältä opiskelijalta. Kaavakkeessa oli monta kohtaa, joihin pyydettiin vastausta. Kysymyksissä pyydettiin mm. luokittelemaan Inkeriläisten Viesti, sen tarkoitus, ketä se palvelee, jne. Kysymykset tuottivat päänvaivaa niin päätoimittajalle kuin itsellenikin.

Omasta puolestani luonnehtisin lehteä vähemmän tieteellisesti tähän tapaan: Inkeriläisten viesti on kuin kanava, joka yhdistää kaksi järveä. Nuo järvet ovat toisistaan erillään asuvia inkeriläisiä, joiden ajatukset ja muistot virtaavat kanavaa pitkin ihmiseltä toiselle, se ikään kuin kokoaa nuo muistot yhdeksi kimpuksi tiivistäen ja purkaa ne jälleen. Tai ehkä tämä pieni lehtemme on silta, joka yhdistää erilleen joutuneet omaiset ja ystävät. Tällä sillalla heidän ajatuksensa, ilonsa, murheensa ja toiveensa kohtaavat; sillan avulla välittyvät viestit. Onhan lehti saanut osuvan nimenkin: »viesti». Tämä vastaus tuskin riittää Sinulle, Anne, mutta olen iloinen kun kysyit. Kysymyksesi osoittaa, että kiinnostuksesi on herännyt, ja lupaan kertoa sinulle myöhemmin, kun taas kohtaamme, enemmän ja paremmin sekä inkeriläisistä että Inkeriläisten Viestistä. Nyt voin vain ehkä tyydyttävästi selittää, mitä Inkeriläisten Viesti ei ole: Se ei ole pelkästään ajanvietteeksi tarkoitettu kaupallinen sensaatiolehti, eikä sitä ole suuria painosmääriä myytävänä jokaisessa kadunkulman kioskissa. Mutta lupaan Sinulle, ettet tulevaisuudessa jää ilman tätä lehteä, jos se Sinua kiinnostaa. Ja jos et kaikkea jaksaisi lukea tai ymmärtää, jaksat varmaan ainakin lukea tämän takakannen sisäsivun, jossa lähetän terveisiä kaikille lukijoillemme.

Muistoissa haluan vielä minäkin käväistä Västeråsin kesäjuhlilla, sen ystävällisessä ja miellyttävässä ilmapiirissä, ja omasta puolestani kiittää kaikkia ystäviä, joita siellä kohtasin. Erityisesti kiitän juhlien isäntäväkeä Ella ja Aappo Björniä, joiden kauniiseen kotiin sain kutsun lounastamaan. Samoin kaikkia, kaikkia juhlaisäntiä ym. ainuttakaan mielestäni unohtamatta. Kerta kerralta olen juhlien jälkeen tuntenut henkisen pääomani kasvaneen ja päivä päivältä tunnen kuuluvani yhä enemmän samaan joukkoon, päivä päivältä tunnen itseni yhä enemmän inkeriläiseksi.

Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskausi alkaa jälleen. Ensimmäinen tilaisuus 24. syyskuuta Inkerikodissa. Tervetuloa taas mukaan.

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

seuraavan kerran syksyllä 21. syyskuuta.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Mikkelinpäiväjuhla 1. lokakuuta
Pyhäinpäiväjuhla 4. marraskuuta
Joulujuhla 24. joulukuuta

Ruissalon Birkassa hengelliset tilaisuudet

27. elokuuta
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.00.
Tarjoilua

Tervetuloa

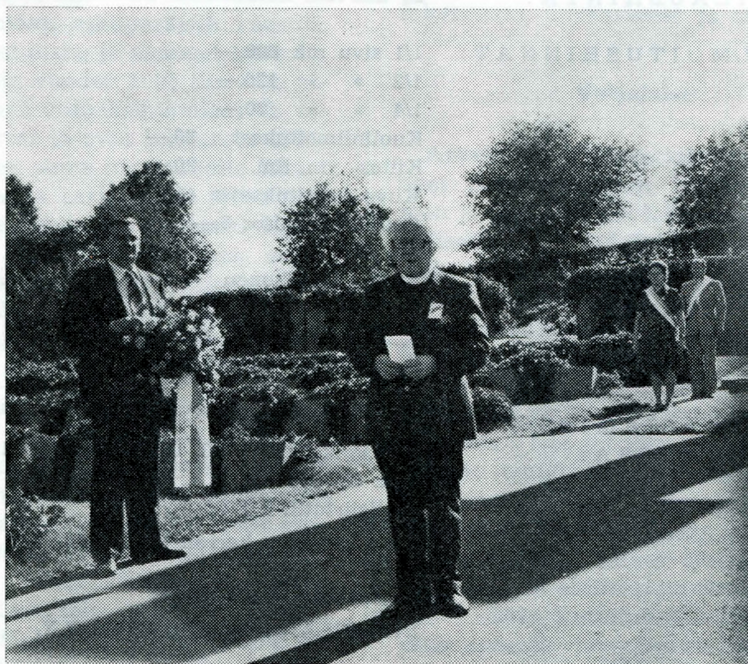

MUISTATTEHAN!

Professori Pertti Virtarannan juuri ilmestynyttä kirjaa »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia» on saatavana pääasiamieheltämme Hannu Vironmäeltä, ks. etukannen sisäsivulta osoite. Sen hinta on 20 mk.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjaiataio, Käpyiänkuja 1, 00610 Heisinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotiii Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuoiniimoitukset 30,— Kiitos- ym. iim. 20,— Kuva iimoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotiii 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Heisinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotiii 416608-9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Tampereen kesäjuhlien aikana tehtiin kunniakäynti sankarihaudoiiie, jossa khra Matti Vironmäki puhui jälkeenjääneitä veivoittavista uhreista. Vasemmaiia yiiopettaja Eero Rautajoki käsissään Inkeriläisten Yhdistyksen seppeie.

Vilho Mustonen:

Vatjalaiset ja inkerikot

(Juhlaesitelmä Tampereen kesäjuhlilla 15. 7. 1978)

Arvoisat juhlavieraat, hyvät heimoveljet ja -sisaret.

Ajattelin puhua tässä tilaisuudessa lähinnä kahdesta Inkerinmaan alkuperäisestä suomalaisesta heimosta: vatjalaisista ja inkerikoista, joita ei pidä sekoittaa inkeriläisiin. Edellä mainitut olivat Inkerinmaan alkuperäistä väestöä, kreikkalaiskatolisia, ja asuneet Inkerinmaalla jo noin vuoden 1000 tienoilta alkaen, kun taas viimeksimainitut eli inkeriläiset olivat ja ovat Suomesta 1600-luvulta alkaen sinne muuttaneita lähinnä savolaisten ja karjalaisten jälkeläisiä evankelisluterilaisia suomalaisia. Kielitieteellisesti viimeksimainittuja sanotaan äyrämöisiksi ja savakoiksi, koska Äyräpään kihlakunta Karjalan kannaksella ja Savonlinnan seutu Savossa antoivat nämä uudisasukkaat.

Miksi puhun lähinnä vatjalaisista ja inkerikoista, johtuu lähinnä kahdesta syystä: Ensiksikin kuulee hyvin harvoin puhuttavan näistä kahdesta suomensukuisesta heimosta, vaikka he olivat asuneet Inkerissä jo satoja vuosia ennen ininkeriläisiä, venäläisistä puhumattakaan. Venäläisethän tulivat Inkeriin vasta noin 250 vuotta sitten, jolloin he aloittivat pääkaupungin Pietarin rakentamisen suomalaisuuden sydämeen suuren Pohjan sodan jälkeen 1700-luvun alussa saatuaan Uudenkaupungin rauhassa 1721 Ruotsi-Suomelta Viron, Liivinmaan, Kaakkois-Suomen ja Inkerin. Toiseksi: Näin Inkeriläisten Viestin kesäkuun numerossa etusivulla Inkerin suomalaisten historiasta lainatun kielikartan; siinä mainittiin kylät, joissa runsaat 10 vuotta sitten (1964) puhuttiin venäjän lisäksi suomea, vatjaa ja inkeroismurretta. Inkerinmaan suomalainen väestö jaetaan kieli- ja kansatieteellisesti neljään ryhmään: vatjalaisiin, inkeroisiin, äyrämöisiin ja savakoihin.

Vatjalaiset

Arvellaan, että vatjalaiset ovat asuneet Suomenlahteen laskevan Narvajoen ja Ilmajärveen laskevan Mustajoen välisellä, nykyistä Inkerinmaata paljon laajemmalla alueella. Vatjalaisten alue mainitaan tiettävästi ensimmäisen kerran suuriruhtinas Jaroslavin novgorodilaisessa tieohjesäännössä vuonna 1050. Silloin vatjalaiset olivat vielä mahtava heimo. Heitä lienee ollut silloin satoja tuhansia. Novgorodin vallan alaisina tsuudit (tsuudi-nimeä käytettiin kaikista Itämeren maissa asuvista suomensukuisista kansoista), mutta ennen kaikkea vatjalaiset, saivat osallistua uuden valtakunnan sotiin aina Kreikkaa myöten v. 907. Vatjalaiset elivät hyvässä ystävyydessä novgorodilaisten kanssa. Olipa novgorodilaisessa sotajoukossa vatjalaisten oma joukko-osastokin. Hallinnollisessa suhteessa vatjalaiset muodostivat yhden novgorodilaisista hallintoalueista, ns. Vatjan viidenneksen. Yhteys slaavilaisiin, lukemattomat sodat ja lisäksi nälkävuodet vähensivät jo aikaisin vatjalaisten suurta heimoa. Vuonna

1215 nälkä surmasi suurimman osan siitä. Jäljelle jääneet hajaantuivat ja sulautuivat vatjalaisten alueelle muuttaviin slaaveihin. — Kun Moskovan suuriruhtinas oli valloittanut Novgorodin vuonna 1478, ryhtyi hän väkivalloin siirtämään vatjalaisia pois heidän alueeltaan ja toi heidän tilalleen venäläisiä. Niinpä vuonna 1481 vietiin joukoittain Moskovan tahtoon taipumattomia vatjalaisia johtomiehiä pois kotiseuduiltaan, ja karkoittaja anasti heidän maansa ja omaisuutensa, jotka muodostivat Vatjan viidenneksen eli ns. suuriruhtinaan maat. Inkerinmaan alkuväestöä vatjalaisia oli kielitieteilijä Forströmin mukaan v. 1848 38 vatjalaiskylässä, joissa asui runsaat 5000 henkeä. 70 vuotta myöhemmin eli 1917 vatjalaisten määrä oli vähentynyt noin 500 henkeen. Vatjalaiset kuuluvat Suomen kansan hämäläiseen heimoon. Vaikka vatjalaisten asumusala nykyään onkin erittäin pieni ja itse kansakin kuolemaisillaan sukupuuttoon, he ovat kuitenkin aikanaan olleet koko läntisen ja eteläisen Inkerinmaan pääväestönä.

Inkerikot

11. vuosisadan lopulla ja 12. vuosisadan alkupuoliskolla muutti karjalaista väestöä Pohjois- ja Keski-Inkeriin. Tätä väestöä alettiin kutsua inkerikoiksi eli inkeroisiksi. Nimitys johtunee Nevaan laskevasta Inger-nimisestä eli Inkereen joesta, jonka varsille tätä väestöä oli asettunut asumaan. Vanhat venäläiset aikakirjat kutsuvat heitä sekä karjalaisiksi että ishooreiksi. Ishoorinimitystä alkoivat venäläiset käyttää erityisesti niistä karjalaisista, jotka olivat asettuneet asumaan Laatokan eteläpuolelle ja molemmin puolin Nevajokea, erotuksena muista karjalaisista, joiden asuttama alue ulottui pohjoiseen ja koilliseen aina Vienanmereen saakka. Ishoorit ovat nykyisten Inkerinmaalla asuvien inkeroisten esivanhempia. He nimittävät vieläkin kieltään karjalan kieleksi.

Inkerikkojen ja Inkerinmaan nimen synnystä ovat tutkijat olleet eri mieltä. Toiset arvelevat sen johtuneen Nevajoen syrjäjoesta Inkerestä, jonka varsille inkerikkoja eli inkeroisia oli asettunut asumaan. Totuudenmukaisimmalta tuntuu Sjögrenin selitys. Hän arvelee maan nimityksen johtuvan Ingegerd-nimestä. Perusteluissaan hän viittaa seuraaviin tosiasioihin: Vuonna 1019, Snorre Sturlesonin kertomuksen mukaan, meni Svitjodin Ingegerd, Olavi Sylikuninkaan tytär, naimisiin Jarisleifin, Holmgårdin kuninkaan kanssa. Naimisiin mennessään hän sai Jarisleifiltä lahjaksi Aldeigioborgin kaupungin siihen kuuluvine jaarlikuntineen. Myös venäläiset aikakirjat kertovat suuriruhtinas Jaroslaw Vladimirinpojan avioitumisesta varjagilaisen kuninkaantyttären kanssa. Ei liene syytä epäillä Snorren kertomusta Ingegerdin saamasta huomenlahjasta. Toisaalta on mahdoton sanoa, miten laajalle tuo Aldeigioborgin jaarlikunta ulottui. Mutta todennäköistä on, että sitä tästä lähtien alettiin kutsua Ingegerdin eli Inkerin maaksi ja sen kansaa inkerikoiksi eli venäläisittäin ishooreiksi. Sittemmin, kun karjalaiset 11. vuosisadan lopulla ja 12. vuosisadan alkupuolella muuttivat Inkerin alueelle, saivat he perinnöksi edellä mainitun nimen, joten tätä Karjalan heimon haaraa alettiin kutsua inkeroisiksi.

Ajankohtaa, jolloin inkerikot kääntyivät kristinuskoon, ei voida tarkkaan määrätä. Tosin venäläiset asiakirjat kertovat suuriruhtinas Jaroslaw Wsevolodinpojan v. 1227 lähettäneen lähetyssaarnaajia käännyttämään karjalaisia kristinuskoon, ja niissä mainitaan, että paikoitellen kaikki karjalaiset kastettiin. Tosin vielä v. 1240, jolloin Tuomas piispa Suomesta päin teki kuuluisan ristiretkensä Nevan seuduille, inkerikot olivat pakanoita. Ainoastaan heidän päällikkönsä Pelgui eli Pelgusi oli kristitty. Vasta 1600-luvulla näyttää kristinusko voittaneen pakanuuden Inkerinmaalla.

Inkerikkoja eli inkeroisia lienee vieläkin olemassa. Inkerikkoja oli Inke-

Jatkuu s. 7.

Inkeriläisten kesäjuhlat Tampereella

Lippuvartio saapumassa Tammelan koulun juhlasaliin sunnuntain päiväjuhlassa. Edessä. oikealla Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Vironmäki, hänen vieressään Helsingin yliopiston suomen kielen professori Pertti Virtaranta, joka piti juhlapuheen esitellen samalla Inkeriläisten Sivistyssäätiön kustantaman painotuoreen kirjansa »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia». — Kuva alla oik.: Lehtori Hilkka Karanko Tampereen Kalevalaisten Naisten yhdistyksestä toivottaa tervehdyspuheessaan voimaa ja virkistystä yhdessäolosta.

Muistot, ystävyys, kulttuuriperinteet, heimohenki, isänmaa — nämä sanat toistuivat usein inkerinsuomalaisen kaksipäiväisillä kesäjuhlilla Tampereella. — Inkerinsuomalaiset kokoontuvat jokakesäisille juhlilleen tapaamaan sukulaisiaan ja ystäviään, verestämään vanhoja muistoja — puhumaan entisistä ajoista siellä muistoissa yhä rakkaammaksi käyvässä Inkerissä. Henki heillä on sama kuin karjalaseuroillakin: heimotunteen säilyttäminen, perinteiden, juurien vaaliminen. Muistoja kertaamalla palataan yhä uudelleen noille rakkaille laulumaille. — Tämänvuotisten kesäjuhlien järjestäjänä oli Inkeriläisten yhdistyksen Tampereen paikallisosasto.

Jo monikymmenvuotiseksi perinteeksi muodostuneet Suomen inkeriläisten kesäjuhlat olivat tänäkin vuonna saaneet monet sadat inkerinsuomalaiset ja heidän ystävänsä liikkeelle. Juhlat alkoivat lauantaina 15. 7. Tammelan kansakoulun kentällä pidetyillä kyykkäkilpailuilla, joissa olivat vastakkain eri paikallisosastot sekä karjalaiset ja inkeriläiset. → →

Inkeriläisten hyväksi ansiokkaasti työtä tehneet saivat tänäkin vuonna Inkeriläisten Sivistyssäätiön kunniamerkin. Kuvassa vasemmalta: Lyydia Aadel Turusta sekä Seppo Kekki ja Hannu Vironmäki Helsingistä. Kuvasta puuttuvat ansiomerkin saaneet Kaija Vironmäki Helsingistä ja Juho Pöllä Turusta.

Tammelan kansakoulun juhlasalissa pidetyssä iltajuhlassa, »Inkeri-illassa» tunnelma tiivistyl Suvivirren sävelten kaiun kilriessä kohti valtaisan juhlasalin kattoa. Tervetuliaispuheessaan Tampereen paikallisosaston puheenjohtaja, yliopettaja Eero Rautajoki puhui lämpimin sanoin sekä Karjalan Liiton että Kalevalaiset Naisetjärjestön kanssa pidetyistä yhteyksistä, yhteisistä tavoitteista ja toimintaperiaatteista. »Tuntuu usein siltä, että sana isänmaa on sellalnen, että moni suorastaan häpeää sitä nykyisin lausua. Meille se sana on yhä kallisarvoinen. Meiltä on usein kysytty, mikä on meidän värimme. Meidän värimme on se, joka tuolla ulkona liehuu: se on siniristilippu», lopetti opettaja Rautajoki toivottaen vieraat sydämellisesti tervetulleiksi.

Tieteellistä arvokkuutta näille juhlille toivat pastori Vilho Mustosen ja professori Pertti Virtarannan juhlaesitelmät. Lauantain Inkeri-illassa pastori Mustonen kertoi Inkerinmaan vanhimmista suomensukuisista heimoista, vatjalaisista ja inkerikoista, jotka jo vuosisatoja ennen nykyisten inkerin-suomalaisten esi-isien, äyrämölsten ja savakoiden, tuloa olivat asuneet siellä, kielensä ja tapansa säilyttäen. Heihin verrattuna venäläiset olivat siis tulokkaita; hehän tulivat Inkerinmaalle vasta kaksi ja puoli vuosisataa sitten. Siksi ei liene ihme, että inkerinsuomalaiset ovat niin kiihkeästi halunneet säilyttää oman kielensä, tapansa ja uskontonsa, toteaa Mustonen ja päättää esitelmänsä vakuuttavaan loppukaneettiin: »Maa on meiltä mennyt, mutta olemme suomalaisia, olemme tuhannen vuotta asuneet suomalaisella maaperällä; meistä ei saa venäläisiä eikä muunmaalaisia tekemälläkään.»

Inkeri-iltaan toivat tervehdyksensä eri järjestöjen edustajat. Ruotsista toi ISK:n (Inkerinsuomalaisten Keskusliitto) tervehdyksen Victor Aitman, oletettavasti Ruotsissa syntynyt, ihmeteltävän hyvin suomen kieltä taitava nuori mies. Vain toisinaan saattoi havaita, että sanavaraston niukkuus tuotti vaikeuksia. Hän kertoi joutuvansa työnsä vuoksi paljon matkustelemaan ja asumaan hotelleissa, jolloin hän käyttää iltansa suomen kielen taitonsa kehittämiseen ja sanavarastonsa kartuttamiseen. Kunnoitettava harrastus. — Tampereen Kalevalaisten Naisten tervehdyksen esitti lehtori Hilkka Karanko toivottaen voimaa ja virkistystä yhdessäolosta. Tervehdyksensä esittivät myös paikallisosastojen edustajat; Karjalan Liltto muisti juhlivla inkeriläisiä kirjeitse.

Kirkkoherra Iivari Rämä muisteli lämpimästi »Inkerinmaan piispaa» rovasti S. J. Laurikkalaa. Hän totesi, että juuri näinä päivinä olisi inkeriläisillä erityinen syy muistaa rovasti Laurikkalaa, sillä viime vuoden lopulla tuli kuluneeksi kaksikymmentä vuotta hänen kuolemastaan, neljäkymmentä vuotta siitä, kun Pietarin Suomalaisen kirkon ovet suljettiin ja sen viimeinen pappi, rovasti Laurikkala, joutui lähtemään sieltä. Vuoden 1977 loppu oli merkit-

tävä myös siksi, että silloin avautuivat Leningradissa jälleen kirkon ovet suomalaiselle seurakunnalle. »Rovasti Laurikkalan työ on kantanut hedelmää; sen seurauksena on suomalaisilla jälleen oma kirkko Leningradissa», sanoo khra Rämä.

Sunnuntaiaamuna ennen Kalevan kirkossa pidettävää jumalanpalvelusta tehtiin kunniakäynti Kalevankankaan sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden muistomerkille. Yhdistyksen sini-puna-keltaisen Inkerin lipun väreistä koostuvan seppeleen sankaripatsaalle sekä muistomerkille laskivat khra Vironmäki ja opettaja Rautajoki. Khra Vironmäki puhui sankarivainajien muistomerkillä niistä velvoitteista, joita nämä isänmaan puolesta henkensä uhranneet meille jälkeenjääneille asettivat. Karjalaan jääneiden muistomerkillä pidettiin lyhyt hartaushetki.

Sunnuntain päiväjuhlan tervetuliaispuheessaan opettaja Eino Vironseppä tähdensi, miten suurenmoista näillä juhlilla on tavata ystäviä, että ystävyyssuhde on molemminpuolinen ilo, joka kantaa siunattua hedelmää. Ystävyyden merkityksessä liikkuivat myös kirkkoherra Vironmäen ajatukset. »Jos meillä inkeriläisillä ei silloin vaikeina aikoina olisi ollut ystäviä, emme olisi voineet elää.»

Professori Pertti Virtarannan puhe liikkui osittain myös suomensukuisten heimojen parissa. Hän kertoi keruutyöstään Ruotsissa vuosikymmenten aikana inkerikkojen ja myös Suomen inkerinsuomalaisten parissa. Samalla hän esitteli keruutöidensä viimeisimmän näkyvän tuloksen: juuri painosta tulleen kokoelmansa »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia». Hän kertoi myös tutkijatovereidensa tekemistä keruumatkoista tuoden esiin, miten paljon työtä tarvitaan sanallisen perinteen talteensaamiseksi ja miten suurta osaa sattuma tässä usein näyttelee.

Perinteisen tavan mukaan jaettiin päiväjuhlassa Inkeriläisten Sivistyssäätiön kunniamerkit inkeriläisten hyväksi tehdystä työstä. Tällä kertaa ne saivat Lyydia Aadel, Seppo Kekki, Juho Püllä, sekä Kaija ja Hannu Vironmäki.

»Laulavan kansan» perinteitä vaaliva Inkeri-kuoro toi juhliin eloa ja väriä ja antoi tukensa juhlayleisölle, joka tuntui panevan kaikki voimansa juhlan päätteeksi laulettuun Maamme-lauluun.

Juhlakansan vähitellen purkautuessa ääriään myöten täynnä olevasta salista, tuntui, että Matti Vironmäen sanat ystävyydestä siltojen rakentajana olisivat jo heti kantaneet »hyvää hedelmää»: Jäähyväisistä ei tahtonut tulla loppua. Kellään ei vielä tuntunut olevan halua lähteä kohtaamaan arkisia huolia, joiden kestämiseen nämä juhlat jälleen olivat olleet antamassa uutta voimaa. — A. Luoma.

KIITOS

Sydämellinen kiitos kaikille Teille, jotka muistitte minua merkkipäivänäni 8. 8. 1978.

Sanni Kössi

Vatjalaiset ja ...

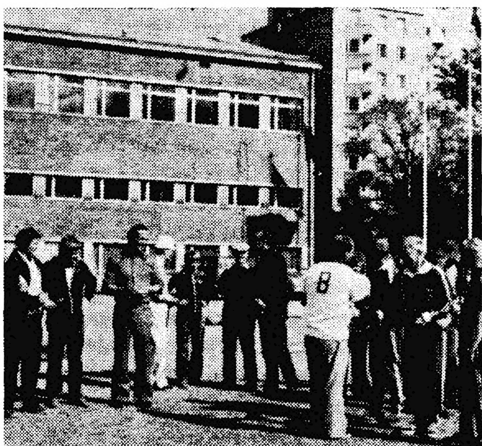
Jatkoa s. 4.

rissä v. 1917 n. 20.000 henkeä. V. 1943 heitä oli n. 15.000 henkeä. He ovat Inkerinmaan alkuperäisintä suomalaisväestöä. Tutkijoilla on tietoja heidän vaiheistaan aina 1000-luvulta alkaen. He kävivät vuoroin sotaa ja kauppaa, kunnes joutuivat Novgorodin vallan alaisuuteen 1200-luvulla. Näiltä Novgorodin ajoilta ovat Inkerin useimmat linnatkin peräisin, kuten Narva v. 1223, Kaprio 1279, Pähkinälinna 1323, Jaama 1384 ja Iivananlinna 1492. Näitä lukuisia linnoja novgorodilaiset tarvitsivatkin turvatakseen veroalueensa Saksan ja Ruotsin uhkaa vastaan. Lahjoittivatpa novgorodilaiset Inkerin alueita pariinkin otteeseen Liettuan ja Puolan huostaan läänityksinä.

Turkulainen Kesto-Puku Oy lahjoitti v. 1974 juhliemme kyykkäkilpailuun kiertopalkinnon, jonka Helsingin Inkeriläisten joukkue voitti nyt kolmannen kerran ja vei koko pokaalin omakseen. Vas.: Y. Korkkinen, O. Toivokainen, T. Halonen ja J. Toivokainen.

Kesäjuhliemme kyykkäkilpailut ovat aina olleet aikaa viepä tilaisuus. Nytkin joukkueita tuli paikalle 7, joista kaksi oli naisjoukkuetta. Menossa on parhaillaan palkintojen jako.

Kyykkä poppia Tampereen kesäjuhlilla 15. 7. 1978

Kesäjuhliemme kyykkäottelut suoritettiin poikkeuksellisesti juhlapaikan koulun piha-alueella. Täten tull koko tähänastinen kyykkätoimintamme ikäänkuin tarkoituksellisesti korostetuksi. Kyykkä eli poppi on kuulunut jo kauan juhliemme ohjelmaan, ja näin jatkukoonkin. Erityisesti tästä iloitsivat kyykän auktoriteetti, Karjalan Sivistysseuran puheenjohtaja Boris Karppela, ja aina vilkas Turun Yrjö Rautanen.

Joukkueita tuli paikalle 7, joista kaksi oli naisjoukkuetta. Pelialuetta ja -tilaa riitti, mutta pihan singelisorapinta aiheutti pelaajissa aluksi lähes kaaosmaisen tunnelman. Kentän pinta hylki sauvaa, löi tai heitti sen miten tahansa. Selvää on, että jokaisen pelitaito kärsi. Ottelut suoritettiin jokainen jokaista vastaan -järjestelmällä. Siten saadaan parhaiten selville paras joukkue. Aikataulu piti paikkansa, ja juhlavieraatkin saivat nähdä osan otteluista. Sää oli mitä parhain.

Ottelun Karjalaiset—Inkeriläiset voittivat inkeriläiset. Siihen on Väinö Pietari lahjoittanut aikoinaan alati kiertävän pokaalin, jonka siis nyt saivat inkeriläiset vuodeksi haltuunsa. Lisäksi on juhliemme kyykkäkilpailujen jatkuvuuden, kehityksen ja mielenkiinnon säilymiseksi turkulainen Kesto-Puku Oy lahjoittanut v. 1974 kiertopalkinnon, jonka kohtalo ratkesi nyt Tampereella Helsingin Inkeriläisten joukkueen hyväksi. Alusta lähtien siitä kilpailivat Kar-

jalan Sivistysseura, Turun Uusi Karjalaseura, Turun Inkerilälset, Helsingin Inkeriläiset ja Ruotsin Inkeriläiset. Viimeksi mainittuja ei ole ollut mukana juhliemme kyykässä. Sen sijaan Tikkurilan Karjalaiset ovat jo useaan kertaan olleet innolla mukana. Ensi vuonna tapaamme kenties Lahdessa. Menkööt tämän mukana terveiset Lahden paikalliselle kyykkäkerholle.

TULOKSET

Naiset, joukkuepelit

1. Tikkurila, 2. Turku

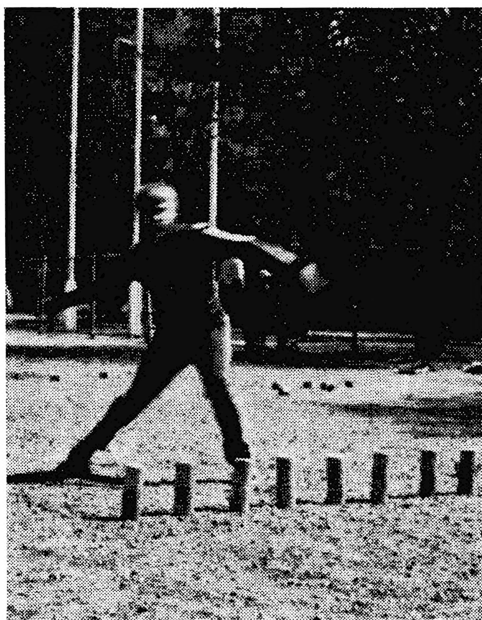
Juhlaottelu Karjalaiset—Inkeriläiset

1. Inkeriläiset, 2. Karjalaiset

Miehet, joukkuepelit

1. Helsingin Inkeriläiset, 2. Turun Inkeriläiset, 3. Tikkurilan Karjalaiset, 4. Turun Uusi Karjalaseura, 5. Karjalan Sivistysseura.

Kyykkäterveisin O. Toivokainen

Kyykkäkilpailun nuorimman osanottajan Kalevi Prähkyn tyylinäyte.

DIAKUVIA INKERISTÄ

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on hankkinut kiinnostavan, Inkeriä eri puolilta esittelevän kokoelman (58 kpl) diakuvia. Kokoelman hankinnan alkuunpanija prof. Eino Jamalainen on laatinut kuvien selitykset. Kuvia on mahdollisuus lainata pientä vuokraa vastaan (postikulut). Asiantuntijoiden mukaan kokoelma on varsin hyvä ja mielenkiintoinen inkeriläisten ym. tilaisuuksissa sekä myös yksityisissä kodeissa esitettäväksi Inkeristä kiinnostuneille. Kuvat saatavissa Sivistyssäätiön sihteeriltä Hannu Vironmäeltä, os. Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14, puh. 662 668.

KYYKKÄPELIN TYYLINÄYTTEITÄ ↑ ↓

Aarne Kopponen Turusta.

Inkeriläisten muistomerkki Lapinlahdella

»Lapinlahti on historiallisesti viehättävä paikka. Siellä muistot puhuvat», kertoo piispa Olavi Kares eräässä kirjassaan ja jatkaa: »Siellä on sekä kirkkohistoriallisesti että kulttuurihistoriallisesti tapahtunut paljon arvokasta. Se on suurten Jumalan armotekojen seurakunta.»

Tämän seurakunnan kirkossa ja vanhalla hautausmaalla pidettiin sunnuntaina elokuun 6. pnä 1978 vaikuttava juhla, jossa myös todella muistot puhuivat. Läsnäolleiden satojen seurakuntalaisten ja eri puolilta maatamme saapuneiden inkeriläisten ajatukset liikkuivat kolmen ja puolen vuosikymmenen takaisissa tapahtumissa, jolloin satoja inkeriläisiä oli leirillä Lapinlahdella. Siellä heistä n. 70 pääsi viimelepoon. Heidän muistokseen seurakunnan toimesta paljastettiin hautakivi.

Muistomerkin äärellä Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja, kirkkoherra Matti Vironmäki puhui Jumalan johdatuksesta, joka on aina ollut ihmisille vaikea ongelma. »On usein kyselty tuskaisin mielin: Missä näkyy Jumalan johtava käsi? Onko sitä olemassakaan? Tarkemmin asiaa ajatellessamme on tunnustettava, että meitä sekä yksilöitä että kansoja on johdatettu. Vaikka näet Jumalan johdatus on usein, kuten piispa Kares jossakin kirjoittaa, tähden tähyilyä pilviseltä taivaalta, niin tähti on kuitenkin olemassa. Tämän ovat kokeneet kaikki suomalaiset, joista osa on meitä inkeriläisiä.»

»Meidän esi-isämme ja -äitimme joutuivat aikoinaan 1700—1800-luvuilla muuttamaan suurten nälkävuosien ja vaikeiden aikojen pakottamina Savosta ja Karjalasta Inkerinmaalle, joka on viljavaa seutua. Siellä »savakot» ja »äyrämöiset» sekä vähäinen kanta-asujamisto, ns. inkerikot asuivat rauhassa maailmansotiin asti. Heillä oli kirkollista elämää ja kulttuuriharrastuksia varsin runsaasti, mm. v. 1862 perustettu Kolppanan opettajaseminaari. Mutta sitten sodat järkyttivät elämän. Varsinkin toisen maailmansodan rautajyrä uhkasi murskata kaiken. Oli pakko päästä pois sodan jaloista. Onneksi oli ystäviä, jotka ottivat vastaan.»

»Inkeristä vuosina 1943—44 tulleiden ja Lapinlahdella kuolleiden inkeriläisten muistoksi», luki Lapinlahden hautausmaalle pystytetyssä muistokivessä, jota kuvassa ympäröivät Inkerin väreissä loistavat seppeleet. Kiven alaosaa koristavat kullanväriset »murtuneet tähkäpäät», jotka hiljaisella tavallaan kuvaavat Inkerin kansan kohtaloa samoin kuin niidenkin, jotka tällä kirkkomaalla saivat viimeisen leposijansa.

Harrastunnelmainen hetki Lapinlahden kirkkomaalla. Lapinlahden kirkkokuoro laulaa musiikkitirehtööri Mikko Ylä-Soinin johtamana »Matkamiehen mieli palaa määränpäähän kotihin». Oikealla Lapinlahden kunnan ja seurakunnan edustajat sini-puna-keltainen seppele käsissään. Heistä vasemmalle Lapinlahden seurakunnan khra, lääninrovasti Martti Kaukola ja Inkeriläisten yhdistyksen puh. joht. khra Matti Vironmäki.

»Muistan hyvin käyntini Lapinlahden Alapitkän leirillä kesällä 1944. Silloin jos koska olisi ollut tilaisuutta puhua pilkallisesti Jumalan johdatuksesta. Mutta pilkkaa ei ollut eikä juuri kapinamieltäkään Jumalaa kohtaan. Sensijaan oli paljon rukousta. Monet leirillä olevista olivat syntymäseudullaan Inkerissä tottuneet rukoillessaan painumaan polvilleen. Näin tehtiin silloinkin.»

Muistomerkin paljastusjuhlassa Lapinlahden kirkkoherra, lääninrovasti Martti K a u k o l a puhui kiitollisuudesta ja myös ystävien avusta. Hän mainitsi erityisesti Portaanpään kristillisen kansanopiston pitkäaikaisen johtajan, rovasti Vilho P e s o s e n, joka on kannustanut inkeriläisvainajien muistokiven hankintasuunnitelmia.

Muistokiven juurelle Lapinlahden seurakunnan ja kunnan kukkalaitteen lisäksi laskivat kukkia Inkeriläisten Yhdistys, Ruotsin Inkerinsuomalaisten Keskusliitto, Portaanpään kristillinen kansanopisto ja sairaanhoitaja Heljä H u t t u n e n Helsingistä. Viimemainittu oli aikoinaan toiminut sairaanhoitajana inkeriläisten leirillä ja myös hänen sydäntään lähellä on ollut tämä muistomerkkiasia.

Lapinlahden kirkkokuoro, jota johti tirehtööri Mikko Y l ä - S o i n i, esitti hengellisen laulun *»Matkamiehen mieli palaa määränpäähän kotihin»*. Laulu samoinkuin koko lämminhenkinen juhla ja kahvitilaisuus seurakuntakodissa oli omiaan muistuttamaan kaikille: *»On maa, johon kaikki polut katoaa, on rauhan maa.»*

Lopuksi kirkkoherra Vironmäki kiitti inkeriläisten puolesta kaikkia, jotka tavalla tai toisella olivat vaikuttaneet siihen, että tällainen muistokivi oli hankittu Lapinlahden hautausmaalle, jossa on myös jo aikaisemmin pystytetty Karjalaan jääneiden muistomerkki.

MaVi

Vuodet vierivät

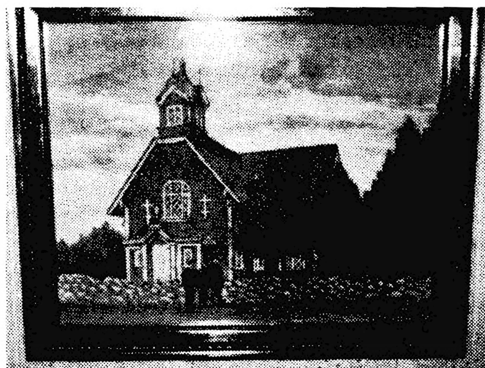
Anna Hänninen 80 v.

Anna Hänninen täytti 80 vuotta 7.8.1978. Hän on syntynyt Tuutarin Vauhkolan kylässä. Sodan aikana hän on perheensä kanssa muuttanut Suomeen. Hän asuu Turussa, ja siellä hän viettää yksinäistä ja hiljaista elämäänsä. Lapset perheineen ja lapsenlapset käyvät häntä usein tervehtimässä. Toivotamme Anna Hänniselle vielä pitkää ikää. — Anna Hännisen siskon tytär, Ruotsi.

Susanna (Sanni) Kössi 70 vuotta

Elokuun 8. 1978 täytti 70 vuotta Inkeriläisten Yhdistyksen, Inkeriläisten Sivistyssäätiön ja Helsingin paikallisosaston uskollinen ja aina iloinen »hyvä hengetär» Sanni Kössi. Hän on syntynyt Inkerin Miikkulaisissa, jonka kirkko (kuvassa oik.) koristaa hänen kauniin kotinsa seinää Puotinharjussa. Paitsi mainiona inkeriläisherkkujen valmistajana Sanni tunnetaan käsistään erittäin taitavana Tuutarin kansallispukujen kirjojana. Myös Inkerin kuulun lauluperinteen ylläpitäminen Inkeri-kuorossa kuuluu hänen harrastuksiinsa. — Merkkipäiväänsä Sanni vietti ystäviensä ja sukulaistensa ympäröimänä lahjojen ja onnittelukukkasten täyttämässä kodissaan, jossa vieraili mm. myös Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja khra Matti Vironmäki sekä Inkeri-kuoro. — Viestin sydämelliset onnittelut vielä jälkikäteen.

Juho Pakkanen

60 vuotta

Juho Pakkanen vietti 60-vuotispäiviään Kanadassa.

Kuvassa Juho Eilarouvansa kanssa Grand Ganyonin reunalla viime keväänä tekemällään retkellä.

Poissa joukostamme

Kirjastoneuvos

TEPPO SAMOOJA

poissa

Tampereen kesäjuhlille saimme tiedon, että filos. maisteri, kirjastoneuvos Teppo Samooja on poistunut joukostamme 12. 6. 1978.

Teppo Samooja oli syntynyt Länsi-Inkerissä, Skuoritsassa. Hän tuli ylioppilaaksi Viipurin klassillisesta lyseosta ja suoritti fil.kand. tutkinnon 1919. Pitkäaikaisen kirjastouransa hän aloitti Turun yliopiston kirjastossa. Sieltä hän siirtyi Turun kaupunginkirjastoon, jossa toimi eläkkeelle siirtymiseensä, vuoteen 1958 saakka. Kirjastonjohtajan työnsä ohella maisteri Samooja toimi kielten opettajana Turun oppikouluissa ja teknillisissä oppilaitoksissa. Hän opetti myös venäjän kieltä Turun yliopistossa.

T. S. on toiminut erilaisissa luottamustehtävissä. On kuulunut monien yhdistysten johtokuntiin ja useihin lautakuntiin. Merkittävän panoksen hän antoi Turun taide-elämään toimiessaan Turun Sanomain arvostettuna teatteriarvostelijana 41 vuotta. Julkaisutoimintaa hän on myös suorittanut. Turussa hänet tunnettiin kulttuurielämän keskeisiin henkilöihin kuuluvana.

Teppo Samooja muistetaan toiminnastaan inkeriläisten pyrkimysten hyväksi. Mainittakoon vain, että paitsi Turun paikallisosaston puheenjohtajana oloa, hän on kuulunut pitkän ajan Inkeriläisten Yhdistyksen johtokuntaan ja Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvostoon. Hän on pitänyt inkeriläisten pyrkimyksistä paljon puheita ja esitelmiä sekä kirjoitellut niistä lehtiin ja julkaisuihin.

Teppo Samooja tunnettiin ystävällisenä, vilpittömänä ja hyväntahtoisena ihmisenä. Hänen muistonsa elää siinä työssä, jonka hän on heimolaistensa hyväksi suorittanut.

†

Lääketieteen ja kirurgian tohtori
Kauko Lorenzo Raski

Kauko Raski oli syntynyt 13. 7. 1902 ja kuoli Helsingissä 22. 7. 1978. Lapsuutensa ja varhaisemman nuoruutensa hän oli viettänyt Inkerissä Tuutarissa, jossa hänen isänsä Jaakko Raski toimi kirkkoherrana. Isä joutui perheineen siirtymään Suomeen 1919. Kauko Raski tuli ylioppilaaksi Helsingissä 1921, suoritti Helsingin yliopistossa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon 1933 valmistuen silmätieteen erikoislääkäriksi 1940. Lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi hän väitteli 1948. Väitöskirjan aiheena oli pään haavoittumisen vaikutus näkökykyyn. Hän julkaisi myös useita muita tutkimuksia alaltaan. Hän palveli vuodesta 1934 lähtien sotilaslääkärinä eri sotilasyksiköissä osallistuen talvi- ja jatkosotiin. Kauko Raski joutui suorittamaan yhä tärkeämpiä tehtäviä sotilaslääkärinä tullen 1945 Keskussotilassairaalan osaston ylilääkäriksi. Lääkintäeverstiksi hänet ylennettiin 1969. Sotilaslääkäritoiminnan ohella hän harjoitti laajaa ja menestyksellistä silmälääkärin praktiikkaa Helsingissä, jota tehtävää hän hoiti sotilasvirastaan eläkkeelle siirtymisensä jälkeen vuoden 1977 loppuun.

Silmälääkärinä arvokkaan elämäntyön suorittanut Kauko Raski oli harras Inkerin ystävä ollen kiintynyt varsinkin nuoruutensa kotiseutuun Tuutariin.

†

Professori, Rauman seminaarin ent. musiikin lehtori Arvo Yrjö Rafael Räikkönen, synt. 9. 7. 1906 Inkerin Lempaalassa, kuoli 23. 6. 1978. Arvo Räikkönen oli hyvin monipuolinen musiikkimies. Todettakoon vielä, että hänen isänsä oli ollut Lempaalan kanttori-urkuri ja Pietarissa ilmestyneen Inkeri-lehden toimittaja.

†

Fil. maisteri Saimi Voutilainen o.s. Kokka, synt. 11. 12. 1895 Inkerin Venjoella, kuoli 28. 7. 1978 Helsingissä. Hän toimi kielten opettajana ennen eläkkeelle tuloaan.

MUSEOVIRASTON JÄRJESTÄMÄ KANSANPERINTEEN KERUUKILPAILU RATKAISTU

Museoviraston kansatieteen toimisto julisti viime joulukuussa kansanperinteen keruukilpailun, jossa aiheita oli heittouistelu ja muu vapaa-ajan kalastus, liukukalliot, rakennuspuun ominaisuudet, hiirenloukku, tappisaranat, raamattuteline sekä muutamia kysymyksiä käsitöiden alalta.

Kilpailuaika päättyi helmikuun lopussa. Vastauksia saatiin 931 tiedonantajalta yhteensä 18 019 liuskaa, 441 valokuvaa sekä lisäksi mm. negatiiveja, kalastusvälineitä, tekstiilinäytteitä ja lehtileikkeitä. Uusia vastaajia saatiin tiedonantajaverkoston piiriin yhteensä 101, joista ruotsinkielisiä on 9. Kilpailu osoitti, että kiinnostus perinteen keruuseen on edelleen vilkasta ja että myös monet nuorempien ikäryhmien jäsenet ymmärtävät asian tärkeyden.

Kiitämme lämpimästi kaikkia kilpailun osanottajia, jotka jälleen merkittävästi kartuttivat arkistomme kokoelmia.

Palkinnot jakaantuivat seuraavasti (suluissa vastauspitäjä):

Suurkerääjien sarja

I palkinto: Paavo Kytökorpi (Liminka); II palkinto: Veera Lohi (Oulun ymp.); III palkinto: Antti Rinta-Paavola (Kurikka); IV palkinto: Aino Hanhisalo (Alajärvi); V palkinto: Valto Tuominen (Kiikala); VI palkinto: Olga Hirvonen (Joensuun ymp.); VII palkinto: Lempi Vanhanen (Heinjoki).

Yleinen sarja

I palkinto: Juho Leskinen (Pälkjärvi), Risto Virtanen (Jämsä); II palkinto: Eero Eskelinen (Sonkajärvi), Terttu Guttorm (Utsjoki); III palkinto: Eeva-Riitta Backman (Helsinki), Edla Mattinen (Sulkava); Viktor Rontu (Kivennapa); IV palkinto: Matti Halminen (Kiikoinen), Juuso Koivisto (Orivesi), Kaisa Martikainen (Lapinlahti), Väinö Waris (Ilomantsi); V palkinto: Toivo Haukio (Lempäälä,) Sanna Mattila (Kuhmoinen), Tauno Okkonen (Nurmes), Eero Peltonen (Jämsä), Irja Riiho (Töysä); VI palkinto: Vihtori Kareinen (Ilomantsi), Matti Lehtola (Inari), Jalmari Lehtonen (Kangasala), Aune Pennanen (Kuusjärvi), Paavo Terveillä (Kuhmoinen), Hellen Välimäki (Ylistaro); VII palkinto: Ahti Joutsensalmi (Karkkila), Taito Kanerva (Kärkölä), Heikki Keskumäki (Punka-

laidun), Annaliisa Laukkanen (Pielavesi), Armas Numminen (Kuru), Ilmari Sillanpää (Ahlainen), Algot Sundquist (Kemiö).

Suomen Kalamiesten Keskusliiton palkinnon saivat seuraavat, kalastuskyselyyn parhaiten vastanneet henkilöt:

I palkinto: Terttu Guttorm (Utsjoki); II palkinto: Paavo Kytökorpi (Liminka); III palkinto: Eino Kinnunen (Iisalmi); IV palkinto: Juho Leskinen (Pälkjärvi); V palkinto: Toivo Haukio (Lempäälä); VI palkinto: Algot Sundquist (Kemiö); VII palkinto: Eeva-Riitta Backman (Helsinki); VIII palkinto: Eero Peltonen (Jämsä); IX palkinto: Risto Virtanen (Jämsä); X palkinto: Matti Lehtola (Inari).

ANSIOMERKIT

Palkintolautakunta on myöntänyt *kultaisen* ansiomerkin työnjohtaja Viktor Ronnulle (Kivennapa) sekä *hopeisen* ansiomerkin seuraaville kansanperinteen tallentajille:

Arkkio, Väinö (Ul. Pyhäjärvi), Ginströs, Ella (Kimito), Guttorm, Terttu (Utsjoki), Harjunen, Viljam (Virolahti), Heinonen, Paula (Suistamo), Hokkanen, Vilho (Kangasniemi), Huhtala, Juho E. (Lapua), Hujala, Alli (Suomenniemi), Häppölä, Leo (Tuulos), Jokinen, Kyllikki (Längelmäki), Kankainen, Ellen (Toivakka), Koski, Artturi (Kiuruvesi), Kukkola, Taimi (Soini), Kulmala, Olavi (Tyrvää), Kärpijoki, Viljo (Lieto), Lahti, Eero (Harjavalta), Lampinen, Lyyli (Mäntyharju), Lehtonen, Ulla (Viipuri), Leppänen, Lauri (Kauhajoki), Liukkonen, Mikko (Hirvensalmi), Lyysaari, Valter (Honkalahti), Martikainen, Kaisa (Lapinlahti), Peijari, Eeva (Kuorevesi), Pinomäki, Rauha (Ylöjärvi), Rasimäki, Elvi (Tuupovaara), Räsänen, Saimi (Nilsiä), Silius, Fritz (Orivesi), Siltakoski, Helga (Petsamo), Silvennoinen, Martti (Vehkalahti), Simola, Tyyne (Urjala), Suuronen, Raita (Kangasniemi), Säilä, Siiri (Vähäkyrö), Tallberg, Hjalmar (Kirkkonummi), Tenkanen, Johanna (Koskenpää), Tikkanen, Aino (Kiuruvesi), Toivonen, Erkki (Längelmäki), Uutto, Sulo (Punkalaidun), Vaajoensuu, Maija (Tervola), Westman, Rafael (Närpiö), Virtanen, Seija (Huittinen), Välimäki, Anja (Tl. Koski), Zachris, Edit (Vöyri), Äskölä, Pentti (Kuhmoinen).

Toimitussihteerin terveisiä

Vilkasta toiminnan aikaa on mennyt kesä ollut. Sen voimme näin syksyn kynnyksellä todeta. On ollut kahdet antoisat kesäjuhlat — Ruotsin ja Suomen — sekä vaikuttavana mieliin jäänyt muistomerkin paljastustilaisuus Lapinlahdella. Niin paljon on tapahtunut, että pienen Viestimme sivut tahtovat käydä ahtaiksi tapahtumien runsaudesta, ja tuntuu itsekkäältä viedä tämäkin palstatila. Lähetän tässä kuitenkin terveiseni kaikille Viestin ystäville, ja erityisesti niille, joita kesän aikana tapasin joko kirjeitse tai henkilökohtaisesti. Lapinlahden muistokiven paljastustilaisuudessa kuulin iloisen äänen takanani: »Sie se oot Inkeriläisten Viestin toimitussihteeri?» No miehä se olin, ja tuttavuus solmittiin siinä paikassa. Kysyjä oli inkeriläisyttö Kari Simu (tai Siuru), joka asui Bodenissa Pohjois-Ruotsissa, ja oli sieltä varta vasten tullut Lapinlahden tilaisuuteen. Hän kertoi olleensa sotienjälkeisenä aikana ypöyksin Tornionjokilaaksossa tietämättä mitään inkeriläisten toiminnasta Suomessa tai Ruotsissakaan. Vasta tämän vuoden huhtikuusta hänelle on tullut Inkeriläisten Viesti, jonka välityksellä hän sai tiedon myös Lapinlahden tapahtumista. Terveiset sinne Tornionjokilaaksoon, jossa »panhan hoota välhin, jotta ei erotuttaisi joukosta». — Terveiset myös Anna Hännisen siskontyttärelle Ruotsiin: sekä kirje että sen sisältö ovat tallessa. Kirjoittaja oli lähettänyt julkaistavaksi tarkoittamansa materiaalin Inkerikotiin, mistä johtui, ettei se ehtinyt heinä-elokuun Viestiin. Siis: *kaikki julkaistava suoraan toimitukseen.* — Lohdulliset terveiset Juho Pakkaselle Kanadaan. Mikään hänen lähettämänsä ei ole matkalla kadonnut. Kaikki ovat tulleet perille suoraa päätä paitsi yksi kirje, joka vähän kierreltyään joutui sekin perille kaikkine sisältöineen. Tunnustus Suomen postilaitokselle: ani harvoin mitään lopullisesti katoaa, vaikka osoitekin olisi väärä. — *Syysterveisin Toimitussihteeri*

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskausi alkaa jälleen. Ensimmäinen tilaisuus 24. syyskuuta Inkerikodissa klo 14. Tervetuloa taas mukaan.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Mikkelinpäiväjuhla 1. lokakuuta
Pyhäinpäiväjuhla 4. marraskuuta
Joulujuhla 24. joulukuuta

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu syksyn ensimmäiseen iltaansa tiist. syysk. 19. pnä klo 18.30 Joutjärven kirkon ravintolahuoneessa. Vanhat ja uudet jäsenet, tervetuloa!

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Osastomme kuukausitilaisuudet pidetään seuraavasti: 17. 9., 15. 10., 12. 11. ja 10. 12. sekä vuosikokous 14. 1. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14 Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

seuraavan kerran syksyllä 21. syyskuuta Inkerikodissa klo 13.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

MUISTATTEHAN!

Professori Pertti Virtarannan juuri ilmestynyttä kirjaa »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia» on saatavana pääasiamieheltämme Hannu Vironmäeltä, ks. etukannen sisäsivulta osoite. Sen hinta on 20 mk.

Inkeriläisten Viestiä ovat tukeneet

Maria Mylläri, Lammi 20 mk.
Tuntematon 50 mk.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Kolvikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Portaanpään kansanopisto Lapinlahdella. Tämän talon seinät ovat nähneet monta kyyneltä, kuulleet monta rukousta. Tänne oli inkeriläisiä majoitettu vuosina 1943—44. Täällä saivat majapaikan myös ne vieraat, jotka tänä kesänä 7.—8. elokuuta, olivat saapuneet Turusta, Tampereelta ja Helsingistä Lapinlahdelle inkeriläisten muistomerkin paljastustilaisuuteen.

Heljä Huttunen:

Rukousvastaus

»Kyll vissii täll hauvall tulloo kiv», tiedusteli inkeriläisvaimo Lapinlahden hautausmaalla papilta, joka oli siunannut hänen omaisensa viime lepoon joskus v. 1943—44. »Kyllä asia hoidetaan», oli pappi vastannut.

Kuulin tämän pienen tarinan äskettäin henkilöltä, joka toimi Portaanpään kansanopistolla 1940-luvulla silloisen leirin aikana. Tarina palautti mieleeni kuvan samaisen opiston suuresta luokasta maalis-huhtikuulta v. 1944 ja aamusta iltaan veisaavasta, salintäyteisestä, naisvoittoisesta inkeriläisten joukosta. Virsikirjat käsissään he veisasivat virren toisensa jälkeen. Virsikirjamme virret, n:o 168 »Siion apus ainoastaan...» ja n:o 589 »Minä vaivainen oon, mato matkamies maan...» kuuluivat silloin niihin eniten veisattuihin. Virsi oli kuin sielunhoidollinen kanava heidän silloisissa niukoissa iloissaan ja paljoissa murheissaan. Virsi oli heidän rukouksensa ja kiitoksensa, oli se hätähuutoakin. Virsien muodossa veisaajat kertoivat Jumalalle ahdistuneen sydämensä tuskat ja taistelut. Ja välillä taas tuntui kuin olisi ollut hetken hyvä olla. Oltiinhan kuitenkin Jumalan kämmenellä — Hänen hoidossaan.

Tältä taustalta katsoen uskon, että myös vast'ikään paljastettu muistokivi Lapinlahden uudella hautausmaalla on rukousvastaus. Löytyyhän lupaus Luukkaan evankeliumista (12: 31) »Vaan etsikää Jumalan valtakuntaa, niin myös nämä teille annetaan sen ohessa.» (Raamat. käännös v:lta 1938.) On saatu muistokivi, joka kertoo eräistä n. 70 kilvoittelijasta, jotka kuin kypsät tähkät ikään, Taivaallisen Puutarhurin taittamina vapautettiin tämän elämän vaivoista iankaikkisuuden aamua odottamaan. Onnellisia he. — Samaa aamunkoittoa odottaen meidät muut siellä leirillä olleet lähetettiin vielä kypsymään mitä erilaisimpiin elämänkokemuksiin. Mekin olemme Jumalan kämmenellä.

Saatuani tietää ennen joulua (v. 1977), että muistokivi on tulossa, laadin joulukorttiin tekstiä khra Kaukolalle Lapinlahdelle. Kerroin muistokiviaslasta mm. Torikan tädille ja tiedustelin, mitä tekstiä kirjoittaisin tähän inkeriläisten puolesta. Hänen hetken mietittyään, tuli vastaus: »Paa siihe: Myö kiitetää Jumalaa nii suurest asijast.»

Leiriläisten keskuudessa oli monenlaisia odotuksia. Inkeristä tulleet odottivat joka hetki pääsyä takaisin Inkerinmaalle. Nyytit ja kori valmiiksi pakattuina jo heti aamusta alkaen ja päivästä toiseen he odottelivat hakijaa, joka veisi heidät takaisin heidän koteihinsa. Joku taas odotteli, että Jumala tulisi jo hakemaan hänet täältä pois. Vanha ja väsynyt vaimo näytteli laatikkoa, jossa olivat siististi pakattuina kuolinvaatteet. Hän esitteli niitä meille työntekijöille ja opetti niitten käyttöä.

Vain osa Portaanpään leiriläisistä, jotka saivat iäisyyskutsun em. vuosien aikana, saivat nukkua pois opiston suojissa, muut sijoituskohteissaan, joihin heidät leirivaiheensa päätyttyä lähetettiin.

KARJALAAN JÄÄNEIDEN MUISTOMERKKI LAPINLAHDELLA

Samalla kirkkomaalla, jonne tänä vuonna pystytettiin Lapinlahdella kuolleiden inkeriläisten muistomerkki, on myös Karjalaan jääneiden muistoa kunnioittamassa oma muistokivensä.

Vuoden ajat

Aika vierii eteenpäin. Vuoden ajat vaihtuu.
Mitä tein ja mitä näin? — Menneisyyteen haihtuu.
Muisto kaikesta vain jää, katkera tai kaunis.
Kunhan selvänä on pää, terve mies kuin kauris.
Syksy, talvi, kevät taas, taasen lämmin kesä...
Nurmikolla kukat maass, lintu tekee pesän.
Maamies kylvää uudeslaan. Sitten kerää sadon.
Minä annan sähkön vaan, työttömyyttä varon.
Telakalla murhe on. Vähäks jäivät laivat.
Vaimo siitä onneton, mistäs rahat kaivat?
Kohta taasen tilaukset työllistävät meidät,
silloin kyllä vaimoparka huolesi pois heität.
Ole optimisti vaan, kyllä jonkun homman saan.
Vaihtuu vuoden ajat, siirtyy laman rajat.

Järvisaaren Einari

Seukkoseuran Sanni

Sannikin hän vuosii seitsemänkymmentä
jo täytti.
Voi kummaa, kun ain tyttö
nuoremmalta näytti.

Ystävät ja kööriläiset
Sannin tuvan täytti.
Ja lisää vierasta käkesi,
kunhan poika vain kerkesi
hakkee pysäkiltä kaikki.

Soma oli Sannin
katsella nyt ruusunkukkaa.
Olethan hoitanutkin
lempeästi monta lapsirukkaa.

Me Sinulle, Sanni, vielä
onnea toivotamme,
myös aurinkoista mieltä.
Nähdään taas toisemme —
no Seukkoseurassa siellä.

Aili-Inkeri

Lapinlahden leiri

Turun inkeriläisten aktiivinen joukko kävi 6. 8. 1978 Lapinlahden hautausmaalla vihkimässä leiriaikana 1943—44 kuolleitten inkeriläisten muistokiven. Tähän joukkoon liittyi muutamia Helsingin ja Tampereen osastolaisia, olipa paikalla osanottajia Pohjois-Ruotsista asti. Tilaisuus oli erittäin onnistunut.

Matkan seurauksena sain tilaisuuden tutustua luetteloihin, joista selvisivät kuolleitten henkilötiedot. Luetteloita löytyi kolme. aakkosluettelo ja ylimääräisiä merkintöjä. Koetin saada syntymään yhtenäisen kuvan haudattujen joukosta. Tilaisuudessa mainittiin yhteiseen rivihautaan haudatun noin 60—70 vainajaa. Itse olen saanut luvuksi 71.

Erään luettelon kannessa mainitaan Lapinlahdella kuolleet inkeriläiset 15. 11. 1943—5. 10. 1944. Sen pitäisi kuitenkin päättyä 30. 9. 1944, sillä päivämäärä 5. 10. 1944 tarkoittaa hautauspäivää, jolloin vielä kaksi vainajaa haudattiin. Toisessa luettelossa mainitaan eräs vainaja haudatuksi 24. 12. 1944.

Vaikka tarkoitus ei ole virheitten etsiminen, tulkoon siiti mainituksi, että luetteloissa on paljon puutteita: epäselvä käsiala eräissä luetteloissa (luultavasti 4 henkilön pitämiä), korjauksia, keskenään erilaisia päivämääriä. vierasperäisiä nimiä. vajaita tietoja, toisille vainajille laskettu ikä — toisille ei jne. Sikäli, kun olen voinut päästä selville jostain virheellisestä merkinnästä, olen sen korjannut. Muutamille ei ollut merkitty uskontoa. Eräitten vainajien kohdalla entinen seurakunta tuotti vaikeuksia, koska ortodokseilla oli erilainen seurakuntajako kuin luterilaisilla. Kuitenkin luettelot antavat meille joitain tietoja. Varsinainen luettelo vainajista näyttää seuraavalta:

Agafonov, Sergei 1868; Ananiev, Matrona 1872; Apramov, Simen 1864; Arponen, Vaada (?) 1939, Bogdanova, Mirjam 1943, Dubbelman, Maria 1861: Eriakas, Maria 1872; Grigorjev, George 1939; Grigorjev, Leonard 1934; Hunger, Eeva Jaakontytär 1866; Hynninen, Mari 1876; Häkkinen, Edvard 1934; Hämäläinen, Juho 1874, Inkeroinen, Katri 1900; Isaeva, Nasia 1866: Jaanus, Saara 1872; Jakonen, Anna 1870; Jalonen, Maria 1873; Jalonen, Matroona (?) 1867; Joutsi, Elviira 1942; Joutsi, Voidemar Simonpoika 1942; Juonolainen, Sohvi 1879; Kiriiä, Dimitri 1887; Klimov, Aleksandra 1867; Koivunen, Filip 1870; Korten, Toni 1943; Kusmin. Sakari 1866: Laitinen, Katriina 1860; Lehtonen. Maria 1941; Lehtonen, Sakari 1871; Leivonen, Valeri 1941; Levonen, Aleksander 1942; Mattilainen. Helena 1871: Miileri. Maria 1860; Minkkinen. Iida 1943: Musikka, Eeva 1877; Mytty, Andrei 1867; Nikkonen (Mikkonen). Lyyti 1943: Paajanen, Nikolai 1941; Paakkonen, Jooseppi 1899: Pankratjev, Anna 1885; Parri. Maria 1870; Petrov. Sergei 1875; Platonov, Jestafei 1870: Puolakainen, Katriina 1924 (?); Pölhö, Valentina 1942; Pöntinen. Malvi 1942; Saija, Anniina 1942; Satala, Viktor 1943; Saveljeva, Helena 1889; Savolainen. Maria 1856; Seppänen, Paula 1942; Seppänen, Viktor 1943: Sykiäinen, Aleksander 1941; Tarasov, Darja 1866; Tarasov, Vasili 1940: Tarassov, Sergei 1941; Tarassu, Aliisa 1942; Tepponen, Iida 1876; Terentjev, Fedesia 1868; Tinttunen, Katri Mikontytär 1877; Titov, Genadi 1940; Titov, Lyyli 1942; Valkonen. Mari 1874; Vasara, Esko 1944; Vasiljev, Feodor 1870; Vasiljeva, Akuliina 1874 (?); Vinsk, Lyydia 1941; Virolainen, Katri 1897; Visser, Anna 1870; Vääränen, Anna 1874.

Sukunimistä on suomalaisia (tai suomalaistuneita) 45 ja vierasperäislä 26. Perustee · na on pidetty luettelolsta saatuja tulkintoja.

Luterilaisia on merkintöjen mukaan 33 vainajaa, ortodokseja 29 ja uskonto merkitsemättä 9, yhteensä 71 vainajaa. Inkeriläisten tuntemukseni perusteella vaikuttaa kirkkokunnan merkitsemlnen eräitten kohdalla olevan ehkä väärin. Sen ja uskontokunnan puuttumisen summana saattaisivat oikeammat luvut olla luterilaisilla 50 ja ortodokseilla 21.

Vainajien ikäjakaantuma oll seuraava:

ikä vuosina	lukumäärä	ikä vuosina	lukumäärä
0—1	6	67—68	2
1—2	10	68—69	1
2—3	5	69—70	3
3—4	3	70—71	2
4—5	2	71—72	3
9—10	2	72—73	2
19—20	1	73—74	6
43—44	1	75—76	1
44—45	1	76—77	3
46—47	1	77—78	4
55—56	1	78—79	1
57—58	1	79—80	1
59—60	1	82—83	1
64—65	1	83—84	2
66—67	2	87—88	1

Sukupuoli tuotti myös vaikeuksia. Vierasperäiset sukunimet, etunimet ja kirjoitusvirheet tutkimalla sain miesten luvuksi 26 ja naisten 45. Eräs vainaja esiintyy luettelossa kahdella eri nimellä. Toisessa häneiie ei oie iaitettu sukunimeä ollenkaan, mutta muista tiedoista ja kortituksen avulla sain hänet henkilöidyksi.

Huomiota tiiastoissa kiinnittää iasten kuoiieisuus. Aiie 10-vuotiaita on kuoiiut 28 henkeä. Elinvoimaisin ryhmä näyttää oiieen 10—43-vuotiaitten joukko. Sen ikäisten parista kuoii vain yksi 20-vuotias ja hänenkin ikänsä on arvioitu.

Mistään ei käy selville leirin koko väestön henkilötietoja ja vain kahden kohdalla on mainittu kuoleman syy. Leirin johtaja rovasti Vilho Pesonen mainitsi ielrin toimineen eräänlaisena alueen sijoltusielrinä, jonka läpi kulki paljon ihmisiä. Hän arveli kokonaisluvun nousseen 6000 henkeen. Kerrallaan leirillä iienee ollut muutamia satoja ihmisiä.

Väkensä leiri sai rautateitse ja tulipa osa laivakuljetuksenakin. Vainajien tiedoista kerättynä leirillä oli väkeä ainakin Kosemkinasta, Soikkolasta, Moloskovitsasta, Kupanitsasta... Tyröstä, Ropsusta, Skuoritsasta, Kolppanasta, Spankkovalta, Koprinasta... Pesosen mukaan joillakin kalastajilla oli mukanaan kalastusverkot. Kaikki he puhuivat suomea. Hartaustilaisuuksiin tulivat kaikki uskontokunnasta riippumatta. Hautajaisissa oli väkeä vähemmän ja hautaukset tapahtuivat samaan hautaan.

Rovasti Pesonen kertoi suurimman syyn kuolleisuuteen olleen luultavasti nälän, tautien, matkan rasitusten, ahtauden jne. Pitkään rasittuneet aliravitut ihmiset eivät kestäneet tauteja vastaan loputtomiin. Jos leirillä kuoli paljon lapsia, kuoli vanhuksiakin. Niinpä 70-vuoden iästä ylöspäin kuoli 27 henkeä.

Leiriajoista on kulunut 34—35 vuotta. Sairaanhoitaja Heljä Huttusen ja rovasti Vilho Pesosen aloitteesta Inkeriläisten vainajien rivihauta sai muistokiven. Suomessa, Ruotsissa, Hiipinässä, Karjalassa, Siperiassa, Inkerissä ja maailman äärissä asti nukkuu vainajiamme. Emme voi heitä kaikkia tavoittaa, emmekä voi heille kaikille kukkiamme viedä. Mutta Lapinlahti on sopivasti lomamatkojemme varrella, kun matkaamme Itä-Suomen kauniita maisemia. Silloin on syytä pysähtyä Inkeriläisten muistokiven ääreen!

Olisin hyvin kiitollinen, jos Lapinlahden leiriiiä Portaanpäässä tai Alapitkässä mukana olleet henkiiöt voisivat iisätä tietämystä noilta vaikeilta ajoilta. Muittenkin ieirien tiedot ovat tervetuiieita. Äikää unohtako nimeänne ja osoitettanne.

Kiitoilisuudeiia
Yiiopettaja
Eero Rautajoki
Finninmäenkatu 3i D 14
33700 Tampere 70

P.S. Osoitteeiiani voivat haiukkaat iähettää haiiussaan oievia asiapaperelta, joita pyysin Inkeriiäisten Viestissä n:o 6, sivulla 6. Sama

Muistojen murusia

Viime syksynä etsin jotain Inkeriä kuvailevaa kirjallisuutta. Halusimme kertoa poisnukkuneen äitimme muistoksi kokoontuneelle vanhusten kerholle, minkälaisesta maasta äiti oli tuliut Suomeen. Kirjastoista en löytänyt mieleistäni. Otin esille omalta hyllyltäni Inkerin suomalaisten historian ja rupesin tutkimaan sitä. Huomaamattani istuin sen ääressä koko illan. Silmien hakiessa sopivaa aineistoa ajatuksissani olin vaellusretkellä tutuille ja tuntemattomille seuduille. Suurimmaksi osaksi muistin paikannimet. Monen nimen kohdalla viivähdin pitempään: synnyinseutu, kotikylä, sukulaiset, muuten käyty ym.

Kun olin päässyt kirjan loppuun, hämmästyin: yhdessä illassa olin elänyt kappaleen tiivistä kansamme historiaa omakohtaisesti. En muistanutkaan että kirja oli näin rikas ja rakas! Löysin myöskin mitä olin hakemassa, ja lisäksi sain viitteitä teoksista, joita saa lainata Turun Yliopiston kirjastosta. Lainasin Inkeriläisten Viestin 1966 vuosikerran. Uskomattoman mielenkiintoista luettavaa, näin jälkeenpäin! Ehkä joistakin tuntuu lehtemme pieneltä ja mitättömältä. Mutta vuosikerroiksi koottuna numero numeroita on saatu kokoon rikas aineisto. Mm. poisnukkuneiden rivi piteni, ajankohtaiset tapahtumat vilahtelivat, omaiset etsivät toisiaan jne. jne. Tänään on Viestin sisältö toinen kuin silloin. Ovathan vuodet ja murheetkin muuttuneet, myös ilonaiheet.

Löysin senkin, mitä näin pitkään hain. Antti Tiittasen pienen muistelman: »Muistan sinut läti, oma Inkerini.» Siinä kuvaillaan Inkerin kaunista luontoa ja vaihtelevia vuodenaikoja. Ahkeroivan kansan iloja ja suruja, toiveita ja uskoa, pelkoa tulevaisuuden edessä. Tekijä päättää kirjoituksensa huudahdukseen: »Elät sittenkin, oma Inkerini!»

Johon meidän, tämän päivän inkeriläisten, on lisättävä: muistoissamme! Ja vanhat Inkeriläisten Viestit ovat rikkaita muistojemme virkistyksen lähteitä. Tämän haluaisin sanoa niille, jotka ehkä eivät ole tätä huomanneet. H-i

ARVOISAT LUKIJAMME JA YHDISTYKSEN JÄSENET

Syyskuun numeron välissä oli tilillepanokortti, joka maksettuna on sama kuin yhdistyksen jäsenkortti. Se ei koske niitä Inkeriläisten Yhdistyksen jäseniä, jotka paikallisosastojensa tilaisuuksissa tai *millä tahansa muulla tavoin* ovat jo maksaneet vuoden 1978 jäsenmaksun. Siis vain ne, joilta jäsenmaksu on syystä tai toisesta unohtunut: Tätä korttia käyttäen voitte kätevimmin hoitaa asian lähimmässä postitoimipaikassa. Jäsenmaksu on 6 mk/henkilö.

INKERILÄISTEN YHDISTYS

VALTAMEREN TAKAA

Merkkipäiviä ja matkoja

Viime huhtikuun 22 p:nä vietin 60-vuotissyntymäpäivääni oikein juhlien merkeissä suomalaisten hallilla. Päivän muistoksi vieraskirjaamme raaputin:

Nythän on Jussin hyvä olla,
kun täyttää vuosia kuusi ja nolla.
Viettäkäämme juhlaa iloissa,
lisätkäämme painoa kiloissa.

Tämän jälkeen jatkuikin luettelo 52:n ystävämme puumerkeistä. Illan kuustuntinen yhdessäolo kului oikein hauskasti, kaikki olivat hilpeällä tuulella. Kahteen isoon pöytään oli laitettu kylmäruokapuhfetti, jossa oli erilaista lihaakin melkein puoli kiloa henkilöä kohden, oli kalaa ja monenlaisia salaatteja. Näistä kiitos kuuluu vaimolleni Eilalle, tyttärillemme ja Mrs. Marjatta Vataselle.

Pitkämatkaisin vieras oli Matti Jaakkimainen Ottawasta.

Sali oli koristettu kreppiparinauhoin ja ilmapalloin, ja leikkokukat, jotka olivat valkoisissa kukkamaljakoissa jokaisessa pöydässä, edustivat Inkerin, Suomen ja Kanadan lippujen värejä. Jokaisessa pöydässä lasisissa kynttelijaloissa oli kaksi pitkää kynttelä, toinen valkoinen ja toinen sinisen värinen.

Tanssitunnin jälkeen seurasi ruokailu ja sen jälkeen kolme »tyttöä» Mrs. Helmi Soini, Mrs. Maria Saikkonen ja Mrs. Ritva Juonalainen lauloivat päivänsankarille omistetun laulun elämän matkasta, jonka oli kirjoittanut Helmi Soini. Sitten Helmi lauloi yksin Jussille omistetun laulun (sanat myös hänen kirjoittamansa). Sävel kauniin »Moskovan illan» laulun.

Mrs. Katri Toivonen luki inkeriläisten murteella kirjoittamansa, Jussille omistetun kronikan. Se oli kaunista huumoria. Sitten sain minä sananvuoron ja jouduin käyttämään huonoa englanninkieltäni, kun joukossa oli myös useita, jotka eivät suomea ta-junneet. Aloitin »kiitospuheeni» kuten entinenkin mies: »Naiset ja miehet! Mitä kaikkea kaunista tahdoinkin tänä iltana teille lausua, tiesi vain Jumala ja minä, mutta kun minun pitäisi se nyt tässä sanoa, niin tietää sen vain Jumala...»

Kun oltiin tunti »lattiavoimisteltua» harjoitettu ja ruoka saatu sulamaan, niin ennen kahvin nautintoa tortun ja karjalanpiiraitten kera »tytöt» kokoontuivat pöydän taakse, saivat Jussin keskellensä ja kajauttivat laulun: Sä kasvoit poika kaunoinen...

Inkeriläisten Viestin välityksellä haluan vielä lähettää kiitokseni ystävilleni, jotka eivät olleet läsnä, mutta täydensivät eri muodoin ikimuistoista 60-vuotispäiväni kultalehteä: Rovasti Reino ja rva Aino Ylönen, Kuopio, Mr. Reino Alasvuo, Kotka, Mr. Ja Mrs. Kerttu ja Paavo Seppälä, Summa, Mrs. ja Mr. Mari ja Pekka Kirjonen, Örebro, Aino ja lapset Nevalainen, Tranemo, Sohvi ja Juho Pöllä, Borås, Armas Paakkonen, Borås, Meeri ja Verneri Kaihlan, Los Angeles, U.S.A. Ja omaisille Eestiin ja Petroskoihin.

Toinen mainitsemisen arvoinen tapaus oli vaimoni kanssa tämän vuoden puolella 23 vuorokauden kestävä Californian-matka. Tämä matka, 8000 mailia eli lähes 13 tuhatta km, tehtiin kaikki samalla turistilinja-autolla. Lähdettiin lumisesta Torontosta helmikuun 25 p:nä. Kun oli suoraan etelään ajettu kaksi päivää, lumi oli taakse jäänyttä ja auton nokka kääntyi nyt länteen. Kun oli ajettu Yhdysvaltain kahdeksan eteläisen osavaltion läpi, kierretty kellot kolme kertaa (aina tunti kerallaan) taaksepäin, saavuttiin etäisimpään pisteeseemme, Pacificin valtameren rannalla olevaan San Franciscon kaupunkiin. Tämä kaupunki on monessakin suhteessa erikoinen. Sen kauneutta eivät luo yksinomaan sen kauniit rakennukset ja erikoinen puhtaus, vaan kaupunki on raken-

nettu 42 kukkulan päälle, ja sen keskellä kohoaa yksi kukkula hirveän' korkealle; sen laelle automme ajoi kiemurtelevaa, kukkulan ympäri kiertävää tietä. Kaupungissa ei ole mitään teollisuutta, vain vähän kalastusta, ja kaupunki elää pääasiassa turistien rahoilla.

Oli jo tulomatkalla käyty Dallasin kaupungissa, siinä paikassa, jossa John Kennedy ammuttiin.

Los Angelesin kaupungissa viivyttiin kaksi päivää ja kolme yötä. Kaupunkiintutustumiskiertueella ajeltiin myös Beverly Hillissä, jossa mahtavien palmupuitten silmeksessä elokuvatähdet asustavat. Käytiin Hollywood Citissä, jossa elokuvia tehdään. Näytettiin TV-elokuvasarjojen tekoa ja elokuvan teossa käytettävää nykyajan tekniikkaa. Sitten esittivät pätkän lännen rosvoutta, jonka me saimme filmata omilla koneillamme.

Toinen päivä vietettiin mennyttä, nykyistä ja tulevaa aikaa kuvaavassa Disneylandissa.

Matkareittimme varrelta, kymmenistä mielenkiintoisista kaupungeista, on vielä mainittava Las Vegasin kaupunki, jossa viivyimme vajaan vuorokauden. Tämä kaupunki on maailman kuuluisin rahan uhkapellen paikoista (Casinoista), mahtavista yöklubeista ja pika-avioliitoista. Aamupäivällä on kaupunki aivan »kuollut», lukuun ottamatta molemmin puolin kaupunkia olevaa lentokenttää, mutta iltapäivällä, ja etenkin kun syttyvät miljoonat neonmainosvalot, niin jopa tulee kaupunkiin elämää ja sitä jatkuu aamuun saakka. Mekin Eilan kanssa käytiin viidessä suurimmista Casinoista sisällä, vain katselemiessä, ja kyllä ne olivatkin kuin kuninkaan palatseja upeudessaan, mutta äänen ja ahtauden puolesta kuin mehiläispesiä. Eila koitti onnea 10 centillä, ei tullut mitään. Minä panin toiseen koneeseen 25 centtiä, vetäisin kammista, kone rullasi mutta ei tullut mitään, ja tämä riitti käsitykseeni, että täällä menee, mutta ei tule.

Ne lukemattomat pienet kirkot, joissa pikavihkimisiä suoritettiin, järjestivät kahdessa tunnissa valokuvaajan paikalle, kukat ja vihkimistodistuksen. Tämäkin kaikki oli niin sanottua businesta (bisnestä). Edellä luetellut seikat antavat tälle kaupungille nykyajan Sodoman ja Comoran kaupunkien leiman.

Matkamme varrella näimme myös miljoonien vuosien takaista maapallomme historiaa: kivettyneen metsän (Petrified forest national park).

Toinen tällainen miljoonen vuosien maanmullistuma oli länsi-pohjoisosassa Arizonan osavaltiossa Colorado-joen syventymä, joka kantaa nimeä Grand Canyon. Sen uoman valtavaa syvyyttä, leveyttä ja seinien väriloistoa (enimmäkseen punaista)! Ei mikään kirjoitus, ei valokuva voi antaa sellaista vaikutusta, kuin sen omin silmin kokee, ja silloin pitääkin olla vahva sydän. Mutta kun allamerkinneellä on heikko pää, pysyinkin vaimoni helmoissa kiinni, vaikka näköalapaikoilla olikin suojakaiteet.

Takaisinpäin tultiin toista tietä ja ajettiin 11 osavaltion läpi. Matkan yhteisvaikutelmana täytyy sanoa, että nähtiin paljon Jumalan luomistyötä, luonnon muokkauksia ja ihmisen järjen ja kätten töitten saavutuksia. Arizonassa oli talonjussi juuri lentokoneellansa lannoitusainetta kylvämässä. Samoin myös he ilmasta käsin lentokoneella hyönteismyrkyt kylvävät. Oli mukava seurata, kun se kone teki pellonpäässä käännöksen, laskeutui melkein maan pintaan ja avasi lannoitushanat auki. Pian se oli kilometrisen saran päässä, otti nousun, teki käännöksen ja sama toistui taas. Texasin farmarit viljelevät paljon riisiä ja he kylvävät siemenetkin lentokoneella.

Vaikka rahallisesti matkamme vei enemmän kuin olisi kaksi Ruotsin Suomenmatkaamme vieneet, olemme sittenkin matkaamme erittäin tyytyväisiä. Saimme nähdä niin paljon erikoisuuksia, että toisinaan tuntui aivan kuin oisi toisella planeetalla eikä ollenkaan tällä maapallolla.

Me matkustimme vain päivällä. Ilmat olivat aurinkoiset, vain kaksi pientä sadetta sattui ja nekin silloin, kun oltiin autossa. Ohjelma oli liian tiivis, vapaa-aikaa oli vain pieni hetki iltaisin. Meksikon puolellakin käytiin, mutta meille annettiin aikaa vain kolme tuntia.

Toronton terveisin

Jussi Pakkanen

RUOTSIN PUOLELTA

Loma Petroskoissa

Meitä oli viisi henkeä, kaksi Boråsista ja kolme Möindalista, jotka saimme viettää Karjalan pääkaupungissa Petroskoissa 10 päivän muistorikkaan loman. Joukkomme vanhin oli 80 vuotias, ja jo kolmannella Karjalan matkallaan Ruotsista käsin. Me toiset vasta ensikertalaisia. Matkamme (reitti Göteborg — Stockholm — Helsinki — Leningrad — Petroskoi) sujui erinomaisesti, vaikka meitä ensikertalaisia hiukan jännittikin. Jo Helsingin satamassa oli meitä vastassa ystäviä, jotka saattelivat meidät Leningradin junaan toivottaen hyvää matkaa ja terveisiä sikäläisille ystäville.

Suomen ja Neuvostoliiton rajan ylitettyämme tuli passi- ja tullitarkastus. Se kävi niin ihmeellisen joustavasti, että meistä tuntui kuin se olisi ollut vain muodollinen toimenpide. Sen jälkeen joukkomme nuorin hihkaisi: »Nyt juhlitaan, kun matkamme jännittävin vaihe meni näin hienosti.» Viipurissa sitten aloimmekin juhlia. Miten juhlimme, se jääköön meidän salaisuudeksemme.

Leningradissa meitä hieman huolestutti, kuinka pian saamme taksit, kun meillä oli olevinaan kiire Moskovan asemalle. Mutta sekin huoli osoittautui turhaksi, sillä sielläkin meillä oli vastaanottajia ja autotkin jo valmiina.

Leningradin ja Petroskoin välinen matka tapahtui yön aikana makuuvaunuissa, mutta meitäpä ei nukuttanutkaan, kun omaiset ja ystävät jo silmissä vilkkuivat, ja monenlaiset ajatukset pitivät unen loitolla. Junan ikkunasta yritimme tähyillä ohi kiitäviä maisemia; kauniilta ja reheviltä ne näyttivät, hienoisen usvankin läpi. Onhan Luojan luoma kesäinen luonto kaikkialla kaunis, missä sitä ihmiskäsi ei ole päässyt turmelemaan. Leningradin ja Petroskoin välillä on vielä paljon koskematonta luontoa. — Petroskoin asemalle saavuttiin kellon ollessa vähän yli kuusi aamulla ja kuitenkin oli melkoinen joukko meitä vastassa. Seurueemme naiset saivat suudelmien lisäksi kauniit kukkakimput ja meitä ukkojakin hyväiltiin niin, että vieläkin tuntuu mukavalta.

Lyhyiksi kävivät päivät Petroskoissa, vaikka suurin osa yöstäkin käytettiin seurusteluun. Olihan niin paljon puhumista, niin paljon kertomista ja niin monenlaista kyselemistä puolin ja toisin. Vaikka meille onkin yhteistä se, että elämme muukalaisina, he siellä ja me täällä, sittenkin meillä on niin peräti erilaiset kokemukset ja näkemykset monista asioista. — Ja ne entiset muistot sieltä syntymämaalta! Nehän ne meitä yhdistävät, että niin monen monta kertaa toistui: »Muistatko vielä?» Minä esimerkiksi en tavannut siellä vain sukulaisia, vaan monia lapsuuden leikkitovereitani, nuoruuden ystäviä ja hyviä naapureita sieltä kotikylästä. Senvuoksi ei ole ihme, että tuo »muistatko vielä» toistui niin usein. Ei siellä puuttunut naurua, eikä siellä säästytty kyyneleiltäkään.

Ja ihme, muistot olivat kaikki kauniita! Sittenkin me ihmiset kykenemme säilyttämään kauniit muistot kauemmin kuin rumat ja ikävät. Mutta emmehän me toki käyttäneet noita päiviä pelkkään seurusteluun ja menneiden muistelemiseen, pitihän meidän vierailla monissa eri paikoissa ja eri kodeissa. Kaupungin nähtävyydetkin piti katsella; niitäkin siellä on runsaasti. Saimme keinua äänisen aalloilla käydessämme Kizin saarilla katselemassa kuuluisia puukirkkoja, jotka on rakennettu Karjalan punahongasta, joiden rakentamisessa työkaluna on käytetty yksinomaan kirvestä ja joissa ei ole rautanauloja. Saimme ihailla luonnonkauniita ja vehmaita saaria, joita opas sanoi olevan peräti viitisensataa. Siellä kohtasimme suomalaisen turistiryhmän, josta jotkut sanoivat olleensa Västeråsissa Inkerin suomalaisten juhlilla juhannuksena. Eräs heistä vitsaili: Tämähän on hienoa ja

Kaksi pyhäkköä. Kreikkalaiskatolinen temppeli Kizin saarilla Petroskoissa (yllä) on nykyisin vain pelkkä turistinähtävyys. Inkerinsuomalaisten luterilainen pyhäkkö (alla) täyttyy joka sunnuntai jo tuntia ennen jumalanpalveluksen alkua hartaista sanankuulijoista. Myöhemmin tulleet saavat tyytyä seuraamaan toimituksia ulkopuolelta.

harvinaista, että asutaan mirrin hotellissa ja huvitellaan kissin saarella.

Mutta minulle ja ehkä toisillekin matkakumppaneilleni oli kaikkein voimakkain kokemus mukanaolo suomenkielisessä jumalanpalveluksessa Petroskoin luterilaisessa kirkossa. Kirkko on tavallinen omakotitalo, pinta-alaltaan ehkä noin 50—60 m². Väkeä oli mukana — sanoivat asiantuntijat — hyvinkin 300 henkeä, tietysti osa seisoi ulkonakin. Jumalanpalvelukseen kuului alttaripalvelus ja neljä puhetta, puhujista kolme oli naisia. Aluksi veisattiin virsi 657. Yritin yhtyä veisuun, mutta se oli niin voimakasta ja valtasi minut niin, etten voinut muuta kuin kuunnella. Valtavasti siinä kaikui: »Hätä ja tuska maailman suurempi on kuin aavistan. Ken tahtoo kärsivää auttaa?» Mutta vielä voimakkaammin minua puhutteli noiden kolmen iäkkään naisen puheet. He olivat vailla teologista koulutusta, puheet kielellisesti ja teknisestikin ehkä puutteellisia, mutta sittenkin niin antoisia, että minä sain runsaat matkaeväät. Eivät he todistelleet omasta uskostaan ja omista kokemuksistaan, joita molempia heillä epäilemättä oli runsaasti. He ovat käyneet läpi kovan koulun, jossa heiltä on parannettu pois hengellinen lapsen sairaus. Kristuksen työ ja ansio oli heidän puheittensa ensimmäinen ja tärkein sisältö. Tarkkaillessani tuota täyteen ahdettua kirkoksi pyhitettyä huonetta, va-

Jatkuu s. 15

Inkeriläisten seurakuntakotisäätiön toimintakertomus 1977

Säätiön yleiselle kokoukselle Boråsissa 20. elokuuta 1978 esittää säätiön johtokunta seuraavan toimintakertomuksen.

Hallinto

Säätiön johtokuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet varsinaisina jäseninä Toivo Parri, Mikko Närhi, Iisakki Sigenstam ja Arvi Haikonen, varajäseninä Juho Steenari, Emilia Pyykkönen, Viktor Hytti ja Juhani Rantanen.

Puheenjohtaja on ollut Toivo Parri, sihteeri Juhani Rantanen ja rahastonhoitaja Mikko Närhi. Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Toivo Parri, Arvi Haikonen ja Iisakki Sigenstam.

Tilintarkastajat ovat olleet kamreeri Felix Tukia ja säätiön jäsen Eino Steenari.

Johtokunta on kokoontunut seitsemän kertaa ja säätiön yleinen jäsenkokous kaksi kertaa.

Toiminta

Toiminta seurakuntakodilla on jatkunut entiseen tapaan. Toisin sanoen seurakuntakodin ovet ovat olleet avoimia erilaisille kokoontumisille sekä säännöllisesti kokoontuville että tilapäisluontoisille. Säännöllisesti kokoontuvia ovat olleet: vanhustenkerho 35 kertaa ja 525 kävijää, kerhon joka toinen kerta on ollut yhteinen ruokailu, johtajana on ollut Tuula Davidsson ja tämän sijainen Pirjo Kuosmanen. Japanin ja Kenianlähetyspiirit 13 kertaa, 425 kävijää johtajana Evankeliumiyhdistyksen puheenjohtaja Eino Steenari. Diakonlapiiri 37 kertaa, yhteensä 962 kävijää, samat johtajat kuin vanhustenkerholla. Useimmat raamatuntutkistelut diakoniapiirissä on johtanut Martti Juottonen. Nimettömien alkoholistien AA-kerho kokoontui toimintansa alussa seurakuntakodilla kunnes sai toisen huoneiston. Lisäksi on järjestetty koulutus- ja kurssitilaisuuksia, toimitettu kasteita ja järjestetty veroilmoituspalvelu. Erityisesti on mainittava, että johtokunta vuoden ensimmäisessä kokouksessa otti yhteyttä Inkerin Suomalaisten Keskusliittoon ja Boråsin Inkerin kerhoon lausuen nämä tervetulleiksi pitämään kokouksiaan seurakuntakodin suojissa, mikä sittemmin vuoden kuluessa toteutuikin.

Kaiken kaikkiaan on tämänkaltaisia kokoontumisia seurakuntakodilla ollut 132 ja ovat ne keränneet yhteensä 2857 kävijää. Tässä luvussa eivät ole mukana ne yksityiset seurakuntalaiset, jotka ovat olleet tapaamassa diakonissa Tuula Davidssonia ja hänen sijaistaan lehtori Pirjo Kuosmasta, joilla on ollut säännöllinen vastaanotto seurakuntakodilla.

Talous

ilmenee oheisesta tilintarkastajien lausunnosta. Kiitoksella on syytä huomioida Boråsin seurakuntien avustus 1000 kruunua ja diakoniapiirin järjestämien myyjäisten tulos 1332 kruunua sekä yksityiset lahjoitukset 1655 kruunua. Menot vuonna 1977 olivat 11857 kruunua, varat vuoden päättyessä 65776 kruunua ja vuosi oli alijäämäinen 2758 kruunulla. Talon verotusarvo on 75000 kruunua (tontti 35000 ja rakennus 40000 kruunua). Vakuutus on Skandiassa talosta 291000 kruunua ja irtaimistosta 20 000 kruunua.

Yhteenveto

Kertomusvuosi on ollut seurakuntakodin seitsemästoista. Toiminnan vilkkaus todistanee, että koti jatkuvasti on tarpeen. Johtokunta ilmaisee kiitollisuutensa kaikille, jotka työpanoksellaan tai rahallisella tuella ovat tehneet mahdolliseksi selvittää vuoden aikana esiin nousseet ongelmat, niin että tulevaisuuskin näyttää sekä taloudellisesti että toiminnallisesti turvatuilta.

Johtokunnan psta: Iisakki Sigenstam, pj.; Juhani Rantanen, sihteeri.

POISSA JOUKOSTAMME

HERTTA PAAVILAINEN

22. 4. 1978 nukkui äkillisesti Mölndalin sairaalassa ikuiseen uneen rouva Hertta Paavilainen os. Korpelainen. Hän oli syntynyt 23. 12. 1918 Venjoella Vanhanmyllyn kylässä. Vietettyään lapsuutensa ja varhaisemmat nuoruusvuotensa kotiseudullaan hän siirtyi Suomeen kuten kaikki sodan ja kohtalon kolhimat inkeriläiset. Solmittuaan avioliiton jo ennemmin Suomessa asuneen miehensä kanssa he jäivät asumaan Suomeen, mutta olosuhteet johtivat heidät kuitenkin kohta Ruotsiin, jossa he pääasiallisesti ovat asuneet Mölndalin kaupungissa.

Hertta Paavilainen oli tunnettu omaistensa ja työtoveriensa parissa hyvänä perheenäitinä ja tunnollisena työntekijänä. Viimeisessä työpaikassaan hän oli ollut kaksikymmentä vuotta olematta päivääkään pois. Tämmöisiä lukuja ei voi monet parhaimmistakaan esittää.

Siunaus viimeiseen lepoon, jonka toimitti suomalainen pastori Göteborgista, tapahtui Mölndalin kirkossa. Tilaisuuteen oli saapunut suuri joukko omaisia, ystäviä, työtovereita ja työnantajan sekä ammattijärjestön edustajia. Tämän suuren saattojoukon seuraamana vainaja siirrettiin kirkosta kauempana sijaitsevalle hautausmaalle. Siunauksen jälkeen kokoonnuttiin muistotilaisuuteen, joka oli seurakuntatalolla. Tarjoilun jälkeen pidettiin hautajaisseurat virsien ja hengellisten laulujen merkeissä.

Hertta Paavilaisen äkillistä poismuuttoa keskuudestamme jäivät suremaan aviomies, lapset, lastenlapset sekä sukulaiset ja ystävät uudessa ja vanhassa kotimaassa.

SAMULI DRAVANTTI

Samuli Dravantti nukkui Ikuiseen uneen 26. 3. 1978 vaikean sairauden murtamana Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Hän oli syntynyt Järvisaarella Mujan kylässä 1. 4. 1916 ja tullut monien Inkerin suomalaisten tavoin sodan aikana v. 43 Viron kautta Suomeen. Hän oli rakentanut Poikkoon Turun laitakaupunkiin kauniin omakotitalon, missä hän perheineen asui jo kolmattakymmentä vuotta.

Samuli Dravantti kuului Turun paikallisosaston johtokuntaan, ja hänet tunnettiin harkitsevana, maltillisena ja taitavana miehenä, joka jätti itsestään kauniin ja valoisan muiston. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan vaimo ja kolme tytärtä sekä lukuisa omaisten ja ystävien joukko.

Paikallisosaston johtokunta yhtyy surunvalitteluihin.

Vilho Mustonen

On poissa hän, kun ennen keskellämme
Tuon tyynen katseen läheisiinsä loi
On tyhjyys, kaiho nyt vain seuranamme
Ja suru jonka lähtös meille toi.

S. Korpelainen

Rakkaamme

Antti Kapanen

s. 2. 8. 1907 Inkerissä Olosinkylässä
k. 28. 8. 1978 Karstulassa

Kiitollisuudella muistaen
Rosa ja Olavi
Ida, Eetu, Matti, Tuomo, Vihtori ja
Antti perheineen

Ei auta kaipuu, ei kyyneleet
Tää tie on kaikille sama
Jäi meille muistoksi lohdutus
Nyt olet tuskista vapaa.

Siunaus toimitettu Karstulassa 9. 9. 1978 omaisten ja naapurien saattamana.

YSTÄVÄ

Sinä olet ansaitsematon onni,
pyyteetön rakkauden ilo.
Sinun kanssasi minä
saan olla
minä,
sinä saat olla
sinä.

Me olemme vaiti,
kun hiljaisuus puhuu
meidän suullamme.
Me voimme olla vaiti,
sillä me tiedämme
että olemme ystäviä.
Sinä olet minun silmäni,
sinä näet saman kauneuden;
minun korvani,
sinä kuulet saman soiton.
Sinä olet minun sieluni,
sinä tunnet saman tuskan
ja ilon.

Minä tarvitsen sinua
sinä tarvitset minua,
sillä tie on liian pitkä
erämaa liian autio,
yksin kuljettavaksi.
Sinä olet
ikuinen kaipuu —
kuin kauneus ikuinen.

AnSa-rl

POISSA JOUKOSTAMME

Anna Virolainen: os. Läärä, synt. 28. 8. 1893 Miikkulaisten Alakylässä Inkerissä, kuoli 26. 5. kotonaan Imatralla.

Fil. tohtori Saini Signe Laurikkala, synt. 30. 9. 1898 Pyhärannassa, kuoli Turussa 2. 8. 1978. Hän oli tunnetun rovastl S. J. Laurikkalan veljen tytär ja kirjoltti tämän elämänkerran S. J. Laurikkala inkerinsuomalalsten hengellinen isä. Hän toimi eläkkeelle tuloonsa saakka Turun suomalaisen yliopiston kirjastonhoitajana.

Luotamme poistui rakas perheenäitl ja mummi Maria Pöyhönen, s. 2. 8. 1900 Inkerissä Ropsun seurakunnassa, kuoli Turun yliopistollisessa keskussairaalassa 11. 8. 1978. Suremaan jälvät lapset ja lastenlapset.

ÖREBRO

Mikaelin Kirkossa 4. 11. klo 14.00 *jumalanpalvelus ja HPE,* jonka pltää pastorl Jussi Jänis paikallisen pastorin avustamana. Ev.Yhd. kuoro Boråsista on lupautunut tulemaan mukaan. Lisäksi käynti muistokivellä.

Kahvitarjoilu Olaus Petrin s-talolla sekä muistoseurat, puhujana past. J. Jänis, leht. K. Eerola, ym.

Tervetuloa mukaan näin merkkivuotena. Tänä syksynä tulee kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun Örebrossa alkoi tolmia suomenkielinen seurakuntaryhmä.

A.H.

Toimitus-sihteerin terveisiä

Syksyn toiminta täältä Helsingin horisontista katsottuna on alkanut vilkkaasti. Seukkoseura kokoontui ensimmäiseen torstaitilaisuuteensa 21. syyskuuta. Helsingin paikallisosasto piti ensimmäisen syyspalaverinsa sunnuntaina syyskuun 24. Inkerikoti oli täpötäynnä, Iidan, Hertan, Annelin ja muiden emäntien piirakat ja kahvi tuoksuivat — Puheenaiheet koskettelivat kaikki menneen kesän vilkasta toimintaa. Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Vironmäki sivusi tervehdyksessään Ruotsin ja Suomen kesäjuhlia sekä elokuista Lapinlahden muistomerkin paljastustilaisuutta, josta sekä edellisessä että vielä tässäkin numerossa kerrotaan. Khra Vironmäki puhui jäljestä, jonka ihminen toiminnallaan jättää. Se jälki voi olla hyvä, mutta se voi olla myöskin huono. Me inkeriläiset olemme toiminnassamme pyrkineet aina jättämään hyviä jälkiä. Vaikka jälki olisi kuinka pieni tahansa, kunhan se vain on hyvä jälki, se tuo mukanaan siunauksen. Näin luonnehti khra Vironmäki inkeriläisten toimintaa ja sen periaatteita.

Yrjö Korkkisen, Helsingin paikallisosaston puheenjohtajan, tervetuliaispuhe käsitteli myös menneen kesän juhlia ja niiden antia. Hän totesi saman kuin monet muutkin juhlilla mukana olleet: olemme saaneet uusia ystäviä ja lujittaneet entisiä ystävyyssuhteita. Hän muisteli lämpimästi Tikkurilan tanhukerhon mukanaoloa Ruotsin kesäjuhlilla ja heidän vaikutelmiaan sieltä: Tikkurilan tanhukerhon nuoret olivat kokeneet tällä matkalla todellisen elämyksen, joka avarsi heidän näkemyksiään niin, että heidän myöhemmin kesällä tekemänsä matka Petroskoihin, jossa he tapasivat myös joitakin inkerinsuomalaisia, antoi heille entistä enemmän.

Lapinlahden tunnelmissa viivähti Yhdistyksen rahastonhoitaja Hertta Allanmaa. Hän oli mukana bussiretkellä, joka sinne tehtiin Turusta käsin. — Kaiken kaikkiaan todettiin, että mennyt kesä oli ollut elämyksiä täynnä, ehkä enemmän kuin vuosiin. Elpymisen merkit toiminnassa tuntuvat siis olevan selvästi havaittavissa.

Elpymisestä todistaa myös Inkeri-kuoron aktiivisuus menneenä talvena ja kesän juhlissa. Ja aktiivisuutta on jatkossakin. Kuoro aloitti harjoitukset heti syyskuun alussa uusin innoin ja uusin lauluin. Johtaja kyllä on sama — Kerttu Hiltunen — joka menneenä suvena laulatti, sai kuorolaiset innostumaan — ja yleisönkin. Näin ainakin, sopii uskoa, sillä Ruotsin kesäjuhlien järjestäjät olivat kuoron esityksistä niin kiitollisia, että muistivat sitä rahalahjalla, josta heille kaunis kiitos. Myös Tampereen juhlilla käyneistä monet tulivat kiittämään. Tätä ei mitenkään hämmästy, kun tietää taustan ja ajattelee asiaa syvemmin: rakkaus kauniiseen suomen kieleen ja kauniiseen musiikkiin rakkaana perinteenä — silnä ne tekijät, jotka kenties puutteellisenkin esityksen saavat kuulostamaan »enkelikuoron laululta», kuten eräs monikymmenvuotinen kuoronjohtaja, siis hyvin kriittinen henkilö, sanoi kuultuaan kuoron esityksen ja tuli kiittämään. Annetaan ruusu Kertulle — ja kuorolle myös.

Jatkoa s. 11

kuutuin, ettelvät vain puhujat vaan koko seurakunta on Jumalan koulussa kasvatettu kiinni Jumalan Sanaan ja lupauksiin, että oman uskon todistelut katsotaan roskaksi. »Näin mitä me nyt anomme, sen päätteeks aamen sanomme. Vahvasti siihen uskoen Sä että meille annat sen, Kosk' olet Herra armias, Jumala, kaikkivaltias.» Tämä loppuliturgin aikana seisten veisattu värssy toi elävästi mieleeni kotikirkon, sillä tämä sama värssy kajahteli kotikirkkomme holveissa vuosikymmeniä sitten. Ja nyt sain omieni kanssa yhdessä veisata sitä jälleen.

Terveisiä he sieltä lähettivät ja pyysivät: »Muistakaa meitä rukouksissanne.» — A.T.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskausi on jälleen alkanut. Lokakuun tilaisuus 22. 10. 78. marraskuun 26. 11. Inkerikodissa klo 14. Tervetuloa taas mukaan.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Pyhäinpäivänä 4. 11. klo 12 kunnianosoitus Inkerin suomalaisten ja karjalaisten muistomerkeillä Turun uudella hautausmaalla ja sen jälkeen hartaushetki Karjalaisten talolla. Tarjoilua. Tervetuloa!

Joulujuhla 26. 12.

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Osastomme kuukausitilaisuudet pidetään 12. 11. ja 10. 12. sekä vuosikokous 14. 1. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14 Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

Inkerikodissa torstaina marraskuun 2. ja 16. päivä sekä 30. marraskuuta, jolloin vietetään pikkujoulujuhlaa. Joulukuussa pidämme tauon, tammikuun tilaisuuksista ilmoitetaan myöhemmin. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 13.00.

Yhdysjäsen S a n n i K ö s s i, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

MUISTATTEHAN!

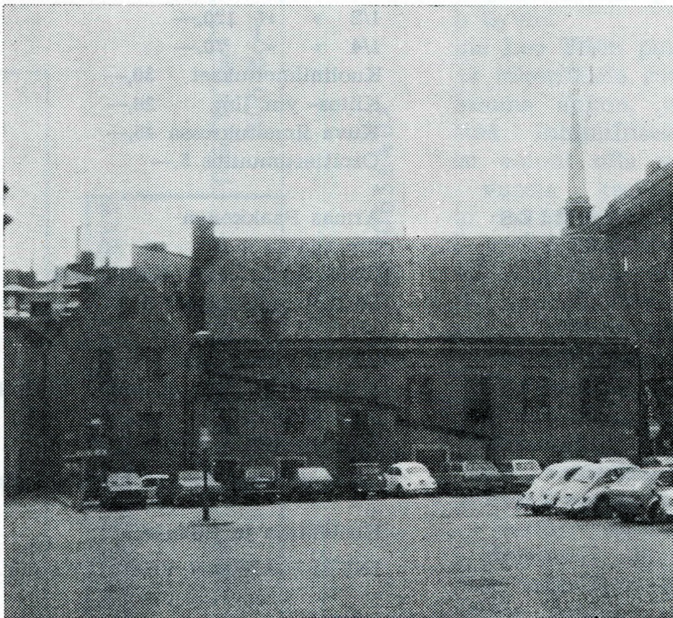
Professori Pertti Virtarannan juuri ilmestynyttä kirjaa »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia» on saatavana pääasiamieheltämme Hannu Vironmäeltä, ks. etukannen sisäsivulta osoite. Sen hinta on 20 mk.

Inkeriläisten Viestiä ovat tukeneet

Maria Torikka, Helsinki 20 mk.
Aapo Iho, Räyrinki 94 mk.

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

[illegible] Tukholman suomalainen kirkko. Tämä [illegible] Tukholman Vanhassakaupungissa [illegible] [illegible] ja [illegible] valtansa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ruotsin [illegible] [illegible].

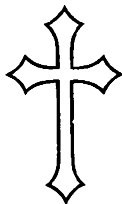
numero 11 marraskuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Tukholman suomalainen kirkko. Tämä vaatimattoman näköinen kellanruskea rakennus sijaitsee Tukholman Vanhassakaupungissa aivan kuninkaanlinnan vieressä. Sen entinen kirkkoherra, rov. Sevelius ja hänen vaimonsa ovat Ruotsissa asuville inkeriläisille läheisiä ystäviä jo niiltä ajoilta, jolloin he outoina muukalaisina muuttivat Pohjanlahden tuolle puolen. Edesmenneen kirkkoherra Seveliuksen leski Nanna Sevelius on melkein jokakesäinen vieras Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlilla.

Leo Yllö poissa

Kunnioitettu ystävämme ja heimoveljemme, professori Leo Yllö siirtyi lokakuun 9. pnä 1978 rajan yli tuonpuoleisiin, josta ei takaisin tulla. Hänen poismenonsa ei tullut yllätyksenä omaisille eikä meille ystävillekään, sillä vaikea sairaus oli jo pitemmän aikaa koetellut hänen terveyttään.

Leo Yllö syntyi 6. 1. 1915 Länsi-Inkerin Kosemkinassa, jossa hänen vanhempansa toimivat kansakoulunopettajina. Hän sai jo kodissaan elämää varten »hyvät eväät». Hänen äitinsä Helmi Yllö, joka kuoli nelisen vuotta sitten Ruotsissa, oli harras kristitty. Kodin antamia opetuksia Leo Yllö muisteli vielä muutamia päiviä ennen poisnukkumistaan, jolloin sain istua hänen sairasvuoteensa ääressä Kiljavan sairaalassa.

Leo Yllön elämän vaiheista on ollut artikkeli Inkeriläisten Viestissä n:o 1/ 1975, joten tässä yhteydessä ei liene tarpeen niitä toistaa. Hän aloitti akateemiset opintonsa jo 1930-luvulla Eestissä ja jatkoi niitä sitten Helsingin yliopistossa, jossa suoritti maatalous- ja metsätieteen tohtorin arvon v. 1958. Valtion siementarkastuslaitoksen johtajaksi ja professoriksi Leo Yllö nimitettiin v. 1969.

Professori Yllö oli uuttera tutkija ja tiedemies. Häntä kiinnosti erityisesti kasvamisen salaisuus. Hän ehti julkaista runsaasti tutkimuksia viljojen ja rehukasvien ym. viljelyn alalta. Tutkimusten tulokset ovat tulleet tunnetuiksi ei vain Suomessa vaan myös monissa siementarkastusta käsittelevissä kongresseissa, joihin Yllö osallistui.

Leo Yllön monipuolinen osallistuminen inkeriläisten asioihin on tämän lehden lukijoille tuttua. Hän oli Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen jäsenenä sen perustamisesta lähtien ja säätiön hallituksen puheenjohtajana v:sta 1973. Yllön osuus »Inkerinsuomalaisten historian» aikaansaamisessa v. 1969 oli myös erittäin merkittävä. Ilman hänen hankkimiaan kuvia, karttoja, piirroksia ym. materiaalia olisi historiateoksen sisältö jäänyt paljon vaille. Suurta huolta Leo Yllö tunsi myös siitä, että Karjalatalolla sijaitsevan Inkerikodin toiminta ja asioiden hoito sujuisi kaikin puolin mahdollisimman hyvin.

Ystävämme Leo Yllön poismeno järkyttää meitä inkeriläisiä suuresti. Hän jätti riveihimme aukon, jota ei ole helppo täyttää. Inhimillisesti ajatellen hänellä olisi voinut olla vielä monia toiminnan vuosia keskuudessamme, mutta toisin on tapahtunut. Herramme tahtoon, jonka johdatuksessa kaikkien meidän elämämme on kehdosta hautaan asti, opettelemme tyytymään.

Professori Leo Yllön ruumiinsiunaus tapahtui Helsingissä Malmin kappelissa 21. 10. 1978 ja muistotilaisuus pidettiin Inkerikodissa. Ruumiinsiunauksen toimitti allekirjoittanut. Inkeri-kuoro lauloi »Niinkuin muuttolintusen tie...» ja lehtemme toimitussihteeri Anja Luoma esitti eestin kielellä laulun »Sua kohti Herrani». Monia kukkalaitteita arkun äärelle tuotaessa lausuttiin kauniita sanoja poismenneen ansiokkaasta elämäntyöstä. Muistotilaisuudessa Inkerikodissa myös todettiin, mitä edellä on sanottu, että Leo Yllössä meni pois vaeltaja, jolta tärkeän viran hoidon ohella riitti aikaa ja voimia myös heimokansan hyväksi.

Matti Vironmäki

Viime kesän muistoja

Taas syksy on tullut ja kesä on ohi,
monine vaiheinensa.
Meille muistot vain viimekin kesästä jäivät
kaikkinee aiheinensa.

Tehtiinhän retkikin Petroskoihin,
ja sehän vasta kiva oli.
Siellä sai tavata omaisiaan
meistä niin moni, niin moni.

Emme tienneet sieltä erotessamme
keitä viimeisen kerran näimme,
kun jo kuukauden päästä me
Petroskoista suruviestin saimme.

Siellä sisaremme Anni Lieri sai
iäisyyskutsun täältä.
Kiitos vain Luojalle, että väsyneen
sairaan matkalaisen jo kutsui pois täältä
murheiden ja tuskien
maan päältä.

Heitä on paljon rakkaitamme
jotka ikilepohoon ovat jo päässeet.
Ties sitten kukakin heistä missä.
Rakkaat muistot vain heistä ainiaan säilyy
meillä kaikilla
sydämissä.

Juhana ja Liisa Makara

Kiitos ja rukous elämän illassa

Mikä ilo onkaan ajatella, että Jeesus Kristus on sama tänään kuin eilenkin, sama huomenna ja joka päivä, iankaikkisesti. Että Hän ei koskaan muutu. Elämän kalkkien tapahtumien takana on sama Jeesus.

Olen saanut siirtää silmäni jo taaksepäin ja sydämeni maistamaan sitä armoa, josta iäti olen kiittävä ja kunnioittava Sinua, Kaikkivaltias Jumala. Suo Etten enää koskaan Sinua unohda. Meitä on tuhansia vanhuksia, miehiä ja naisia, jotka olemme vuosia ja vuosikymmeniä työtä tehneet ja palvelleet. Yhteistä meille on nyt työkyvyttömyys. Kaikkivaltias Jumala, me kiitämme Sinua menneistä työntäyteisistä vuosista. Kiitos elämänrikkaudesta, jonka olet kätkenyt niin väsymykseen kuin virkistykseenkin. Kiitos Sinulle niistä pienistä tehtävistä ja harrastuksista, joihin nyt on tilaisuus paneutua. Älä ole meistä kaukana, kun sairaudet ovat ruumiissamme ja yksinäisyys ahdistaa. Ole luonamme, kun olemme vaipumassa huolien aiheuttamaan epätoivoon. Anna Sinä sisältö niille hetkille, jotka ovat täynnä tyhjyyttä, jottemme tulisi vaivoissamme kärtyisiksi. Anna meidän löytää yhä uudelleen yhteys Sinuun ja lähimmäisiin.

Me kiitämme Sinua, että saamme poikasi Jeesuksen Kristuksen kautta anteeksi nuoruutemme ja keski-ikämme erehdykset. Kiitos Sinulle, Jeesus, että saamme tuoda tämän päivän kärsimyksemme Sinun ristisi juurelle. Anna näiden työkyvyttömyyden vuosien kulua Sinun rakkautesi lämmössä. Kirkasta itsesi meille salattuna johtajana ja iankaikkisen siunauksen lahjoittajana.

Sinä olet etsinyt minut, kuljettanut tämän kadonneen lampaan omaan lammastarhaasi. Pidä minua kädestä kiinni ja taluta, että en enää eksyisi. Pyydän Sinua, että olisit viimeiselläkin hetkellä luonani ja seisoisit multien päällä. Kiitos, Jeesus, armostasi. — AR

Jooseppi ja »ottopoika»

Jooseppi Klemettilä ja teol. tohtori Heljö Huotari puohkuroivat ajankohtaisista asioista Eerikinkadun varrella olevassa Huotareiden pappilassa, missä Turun paikallisosaston johtokunta (laajennettuna) oli tupaantuliaisissa 8. 9. 78 Huotareiden kauniissa kodissa.

Syksyn ruska

Jo syksyn ruska heloittaa
suvi kaunis katoaa.
Se lyhyt hetki elämää
muistot vain elää.

Tuuli puissa humisee
lehti maahan varisee.
Niissä syksyn synkät hetket
pois häipyy suven kauniit retket.

Suvi taas on muisto vain
se uuden tieltä väistyy,
silti ikävä
jo mieli herkäks taipuu.

Ei syksyä ilman säveleitä
se sointuu metsän puissa.
Tuo sointu luonnon ihanuutta
kaikkialla humisee.

Suven muisto sielua
ruusun lailla kaunistaa
silti kaiho ja kaipaus,
vaik purppuraa on ruskan kauneus.

Pekka Torikka

Kärkevää

On oikeastaan omituista, että vesistömme ovat likaisia, vaikka niihin syydetään niin kamalasti pesuaineita.

*

Joka ei puolesta sanasta ymmärrä, ei koko sanasta viisaammaksi tule.

*

Parempi läheinen lähimmäinen kuin kaukainen serkku.

Matti Virolainen

Valitettavastl lähemmät henkilötiedot puuttuvat. Vain heikkenevän muistinvaraisia kuvia saatan tässä hänestä tallettaa. Kuvia, jotka elettiin totena lyhytaikaiseksi jääneen rinnakkaiselon vaiheissa Kolppanan seminaarissa. — Seminaarin opettajakunnan muodostivat silloin »Isä Jussi», alias maisteri J. Ahtinen-Karsikko, lehtori Gorohov ja op. Juuso Mustonen. Oppikurssi oli nelivuotinen ja oppilasmäärä siinä vähän yll kahdenkymmenen. Seminaarin toiminnalla oli takanansa jo pian 50 vuotta. Tätä tapahtumaa valmistauduttiin »kautta maan», kuten suureellisesti sanottiin, juhlimaan vieläpä itsessänsä Kolppanassa.

Mutta palataan otsikon mukaiseen asiaan, elikkä *Matti Virolaiseen.* Heitä oli tosin kaksi samannimistä. Ero oli kotipaikoissa. Toinen Matti oli kotoisin Keltosta, Toinen Vuole-Miikkulaisista. Kelton Matti oli tuollainen sirotekoinen, matalahkoa mallia ja kutsuimme toveripiirissä häntä vain Matiksi. Ja Vuole-Miikkulaisten veikkoa Ober-Matiksi. Usein jäi Matti pois ja tultiin toimeen pelkän Oberin käytöllä. — Hän oli pitkänhuiskea, tasasuhteinen, reippaan oloinen ja valoisa koko olemukseltaan. Jonkinlaiseksi vertauskohteeksi sopii se eräs tunnettu hahmo, josta sanottiin, että hän oli päätänsä pitempi muuta kansaa, tosin tässä tapauksessa tämä muu kansa oli seminaarin suojissa vielä suurimmalta osalta »keskenkasvuista».

Toverikunnan piirissä oli Ober kärkipään miehiä. Tullessani taloon poikkeukselliseen aikaan alkaneen kurssin ensimmäisen lukuvuoden, vieläpä lukukaudenkin keskivaiheilla, olin enemmistölle pojista aivan vieras ja outo lintu. Mutta Oberpa oli tuntenut minut nimimerkkini takaa »Nevan» palstoilta jo ennen seminaariin tuloani. Ja tältä pohjalta me ystävystyimme varsin pian. Ober kuului musikaaliseen sukuun. Eräs tämän suvun edustaja toimi niinä aikoina Rääpyvän lukkarina. (Urkuria el maaseudulla liion erotettu lukkarin tlttelistä: joka osasl lukkarin tehtävät seurakunnan palveluksessa, hän hoiteli myöskin urkurin työn, ts. sekä soitti että veisasi samalla kertaa.)

Sillolseen oppilaskuntaan kuului Kupanitsan Klopitsasta kotoisin ollut Joonas Riipinen. Jos oli Oberilla näkemyksiä ja kokemuksia Laatokalta ja muista pohjois-Inkerin näkymistä, niin kaksin verroin enemmän julisti veli Joonas »Mein Lopitsan» lhmeltä. Kotikylänsä ohella hän mainosti kotlväkeänsäkin, sekä uljasta orhia. »Mein Samulj ja mein musta or!» Ne olivat verrattomla. Muistan vieläkin elävästi — ja siitähän on aikaa jo kuudettakymmentä vuotta — tarinatuokion luokassa. Meillähän oll valn yksi alnoa luokkahuone. Varsinalsen koulutyön jälkeen, kun oli syömiset syöty ja juomiset juotu, kokoonnuttiln luokkaan lukemaan läksyjä. Milloin ei itse johtaja ollut omine läksyineen läsnä, silloln läksyjen ohella syntyi tuollaisia tarinatuokioita. Johtaja kun tämän varsin työteliään johtotyönsä ohella opiskeli itämaisla kieliä käyden Pietarin yliopistossa ainakin kerta viikossa sen aherruksen merkelssä. Hänkln lukea mongersi ääneen turkkia taikka muuta arabiaa.

Ober ja Joonas istuivat vastakkain käytävän kahta puolta jalat käytävällä ja toiset yleisönä ympärillä. Kumpikin kehui kotipuoltansa. Joonas Samuli-veljensä ja mustan oriin voimalla karautti esiin, että näin meillä. Ober kuvaili pohjoisia metsämaisemia ja eritoten Laatokan kalaa. Tähän Joonas halventavasti — mitä se pohjoinen on. Miten se Pušhkin laulaakaan siinä »Ruslan ja Ljudmila» -runoelmassaan pohjoisesta: »Kažak na sěver děrhsit putj, kažak ne hotjšet oddohńutj ... Tuo *sever* luiskahti Joonaalta niin sekaiseksi ja siitä toiset kiinni: Joonas sanoo siever, sie-

Sanan sorjan soitantaa

Molotoi Pekko

Mein kyläs olj molotoi Pekko, renkpoika. Hiä riijas piikatyttöö Liisaa. A ko mänj Liisaa kysymää, ni Liisa antoki rukkaset, sano, jot suap hiä tiän tällasen Pekan kymmen vuuvven piästkii. A Pekkoko olj naimatuulel, ni otti Katin, toisen piijan. Mänj sit kymmenen vuotta ja Kati kuolj, eikä Liisal parempaa sillaikaa sattunut. Pekko ko tulj Oravan lähteelt vettä ottamaan ni hyppäs Uolan emännält kysymää, jot mitä hiä käyvvyy tekemää ko Liisa on ain tyttön viel; a emäntä sano, jot miä vua kysymää Liisajais. Pekko kohotti olkapäitä: »Näikhä tuo lähtis». Emäntä sano, jot miä vua kysymää, sit niät.

Liisa lupaskii lähtii. Pekko ko vei suntak uamun Katin hautaa ni mänkii papilt sakastist kysymää, kuin vällein se suap toisen ottaa. Pappi kysy joks siint on kuin paljo aikaa ko vaimois hautasiit. Pekko sano jot tuolha tuo perhana viel on kirkon miäjel. Pappi sano jot uottele kuus viikkoo.

Kuus viikkoo ko mänj, Molotoi vei Liisan kirkkoo vihil. Pappi tulj jo alttaril, urut viel ei käyneet soimaa, niinko ois pitänt. Pekko sieppas Liisaa käskynkäimest ja sano: »Liisa, läitää välleimpää». Kirkon mies ko näk sen, ni hiä sakastin ovelt huus parviloil: »Lukkar soita, Molotoil on kiire.»

---

ver, voi veljet! Ja siitä tuli nimeä Joonaalle kauaksi aikaa, tietäähän pojat. — Hei, sie Siever, menetkö ylös? — Mitäpäs Sieverille kuuluu? jne.

Siinä koulutyön oheen syntyi kuin itsestään sivuharrastuksia. Toimitettiin »Uurtaja»-nimistä lehteä. Tasapuolisen rinnakkaiselon merkeissä — olihan tärkeiden oppiaineiden lehtori venäläinen! — Pyättiin myöskin venäläinen lehti, jolle annettiin nimeksi Zarnitsa (= Louhi). Toimittajan ominaisuudessa olin kärttämässä avustuksia kulloin keltäkin ja Oberin puoleen ei koskaan tarvinnut kääntyä turhaan.

Kesälomalle lähdettäessä päätettiin osallistua kansan tietouden tallentamiseen. Omasta puolestani olin siinä puuhassa ollut jo ennemmin ja toimittanut saaliini Suomen Muinaismuistoyhdistyksen huomaan. Vastaanottajana ja sen puuhan päämiehenä oli täällä silloin maisteri J. Lukkarinen. Syksyllä kokoontuessamme oli melkein jokaisella jotakin. Oberin kotiseutuhan sijaitsi muinaisen Larin Parasken naapuruudessa ja sieltä tuli eniten arvokasta tietoa.

Olimme oppilaskuoron ominaisuudessa mukana viettämässä Kolppanan seminaarin 50-vuotisjuhlaa. Juhlakentäksi olivat

jatkuu s. 14

40-vuotias Invalidiliitto

lähettää juhlavuotensa päätteeksi sarjan joulukortteja Suomen koteihin. Niillä voidaan jälleen muistaa ystäviä ja samalla tehdä vammaisten asiaa tunnetuksi.

Nämä joulukortit, joita on painettu 60 eri aihetta, ovat kaikki suomalaisten taiteilijoiden töitä ja kotlmaassa valmistettuja. Korttien pakkaaminen ja lähettäminen on lisäksi työllistänyt kymmeniä vammaisia Invalidiliiton suojatyökeskuksissa sekä tarjonnut kotityötä vaikeavammaisille ja palvelutaloissa asuville.

Invalidiliitto, vammalsten v. 1938 perustama järjestö, on tehnyt työtä vammaisten hyväksi jo 40 vuoden ajan. Liittoon kuuluu 103 jäsenyhdlstystä ja yli 40.000 jäsentä. Se harjolttaa laitokslssaan lääkinnällistä, ammatillista ja sosiaallsta kuntoutusta, jonka llsäksi se rakentaa parhaillaan koko maata kattavaa palvelutaloverkostoa. Tavoitteena on noin 600 palveluasunnon eli 14 talon rakentaminen eri puolille maatamme. Valmiina on jo yli 300 asuntoa Helsingin, Joensuun, Kuopion, Kuusankosken, Vantaan, Tampereen ja Oulun palvelutaloissa. Rakennustyöt ovat juuri päättymässä Porissa ja alkamassa Rovaniemellä. Seuraavina ovat vuorossa Kokkolan, Turun ja Kajaanin palvelutalot.

Invalidiliiton palvelutalo-ohjelmalle saatu laaja, kaikkien kansalaisten tuki on ratkaisevalla tavalla auttanut ja nopeuttanut rakentamista. Rakennusohjelma on nyt puolivälissä. Toisen osan toteuttamiseen tarvitaan edelleen kaikkien kansalaisten auttavaa kättä. Annettavan tuen suuruus ei ole niinkään tärkeätä kuin se, että jokainen olisi mukana joulukeräyksessä.

Tue siis omalta osaltasi Invalidiliiton juhlavuoden joulukeräystä lähettämällä sopivaksi katsomasi summa pankki- tai postisiirtona. Lahjoituksestasi riippumatta voit osallistua juhlavuoden suureen yleisökilpailuun.

INVALIDILIITTO r.y.

Vaatimattomuus

Mitä ihminen elääkseen tarvitsee?
Ruuan, vaatteet ja katon pään päälle.
Ja jos muutakin joskus hän himoitsee
menköön talvella järvemme jäälle!
Siellä jäähtyvi turhat unelmat pois,
niinkuin niitä koskaan ollut ei ois.

Kunhan itse oot voimakas, terve,
ja voit turvata itses ja perheen,
silloin syytä on kiinnittää ja iloita myös.

Kaiken lisäksi jos sinä menestyt työss...
Mitä muutakaan vaatia voisi!
Mikä suurempaa onnea toisi!

Minä ymmärrän, mammona rikastuttaa.
Kun on rahaa, voi paljonkin ostaa.
Mutta rahalla kaikkea ostaa ei saa.
Ja sen ahneus aikanaan kostaa.

Mitä hyötyä siitäkään minulle ois,
jos en rahaani hyväksein käyttää vois...
Siksi elän vain kerrallaan päivän.
Koetan unhoittaa murheeni häivän...

Siks en pelkää ollenkaan hetkistä lamaa.
Kaikki muuttuvi taasen parempaan päin.
Vaikkei olekaan omaa mökkiä somaa,
silti katson rohkeesti eteenpäin.
Kaiken terve ihminen itselleen luo,
kunhan luonto siihen apunsa suo.

Jos on työtä ja siunaus taivaan,
silloin pakene en Ruotsin laivaan.
Suomen kieltä vain kuulla ma tahdon.
Enkä matkusta yli lahden.

Järvisaaren Einari

Ihminen koneellistuneessa yhteiskunnassa

Syntyi lapsi pieni,
pienen pieni
suureen maailmaan ja kylmään
vanhan rukin ääreen.
Lapsi kasvoi
voimat varttui
käsillään hän auraan tarttui.
Herätys se hälle oli
varhainen ja raskas,
kuitenkin hän silloin vielä
itse auran tahdist vastas.

Vuodet vierii, ajan muuttaa
uuteen koneelliseen suuntaan
koneen kasvaa.
Tahti kiihtyy,
kysyn
kuka koneen ääres viihtyy.
Liikkuu nauha
siin ei valitukset auta,
mutt' lannistua saa et ihminen,
yritä sä voittaa mahti koneiden

Oi katso ihminen sun päiväs koittaa,
ei meitä mahti koneiden saa koskaan voittaa

Leila Toivokainen

Ahertaja

Miks aherrat sä, pieni muurahainen.
juokset ympärillä kedon?
Varmaa on kuitenkin:
häviät sä elos suuren vedon.
Sä korsi suurempi
sun kaverilles anna.
Ole viisas,
pieniä vain itse kanna.
Jos otat kaksi askelta
siin missä toinen ottaa yhden,
ei sitä kukaan huomaa.
Siis ole viisas pieni muurahainen,
päätäs käytä
ja ystävillesi, niin kutsutuille, näytä
sä olet viisas.
Viisaus se täytyy näyttää,
muista päätäs käyttää,
pelkoa ei ole siitä
ettei tyhmyys jokaiselle riitä.
Ja se huomataan.
Mutt ole itse viisas,
pieni muurahainen,
puoli askelta vain ota
lepää.
Ajattele omaa pesää,
ettei liian suureks paisuisi se
siitä vaikea ois päästä ylitse.

Leila Toivokainen

Arvoisat lukijamme

Poikkeuksellisesti on Inkeriläisten Viestin tilauskortti nyt jo tämän marraskuun numeron välissä. Näin Teillä on mahdollisuus uudistaa ensi vuoden tilauksenne mahdollisimman ajoissa.

On monesti syntynyt epäselvyyttä siitä, mikä olisi paras tapa tilata Inkeriläisten Viesti niille, joille ei ennestään lehteä tule. Jos haluat tilata lehden esim. yhdelle ystävällesi sekä samalla uudistaa oman tilauksesi, voit käyttää omaa korttiasi molempiin. Useamman tilaajan tietoja samalle kortille ei mahdu. Jos olet ensikertalainen tilaaja, voit esim. lähettää nimesi ja osoitteesi Inkerikotiin, os. Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61, tai soittaa tilauksesi maanantaisin klo 16.30—18.30 (ks. s. 2). Saat lehden ja laskun kotiisi. Ehdottomasti mutkattomin ja nopein tapa on kuitenkin tilata lehti suoraan postista. Poikkeat vain lähimpään postitoimistoon ja kysyt virkailijalta asiaa. Hän kyllä neuvoo miten hoidat tilauksesi, sillä lehtemme on maamme kaikkiin postitoimistoihin lähetetyssä luettelossa. Tietenkin voit tilata Viestin kaikista niistä paikoista, jotka välittävät muidenkin lehtien tilauksia. Kaikkein mutkattominta on kuitenkin käyttää postitoimistoa. Sinnehän meillä jokaisella muutenkin on aina silloin tällöin asiaa.

RUOTSIN PUOLELTA

Inkerin vaakuna

Haaste käsityön harrastajille: kuka valmistaa ensimmäisenä Inkerin vaakunan ISK:lle? Se on tarkoitettu käytettäväksi eri juhlatilaisuuksissa puhujan pöntön koristeena yleisölle päin. Arvelen, että sopiva suuruus on noin 40 x 60 cm.

Armas Paakkonen
puheenjohtaja

Petroskoissa kuultua

Vielä elävät suomalaiset sanasepät. Olin viime kesänä tervehtimässä sukulaisia Petroskoissa. Eräänä päivänä matkustimme laivalla kuuluisalle Kizin saarelle katsomaan niitä kauniita puukirkkoja ja muita ulkomuseon puurakennuksia. Samanaikaisesti siellä oli myös turistiryhmä Helsingistä. Olivat nähtävästi viettäneet iloisan illan Mir-hotellissa. Eräs totesi: »Eilen illalla olimme Mirri-hotellissa ja nyt astuskelemme Kissin saarella». Opas selosti erään karjalaisen talonpojan asumarakennuksen arkkitektuuria ja mainitsi, että se on 1800-luvun loppupuolelta. Sama vitsiniekka totesi: »Hyvinhän tuon isäntä näyttää pärjäävän korkeasta iästään huolimatta. Perunatkin kasvavat niin kauniisti talon vieressä».

A.P.

Avustusta ISK:lle

Ruotsin maahanmuuttovirasto (Statens Invandrarverk) on myöntänyt 10.000 kr ISK:lle avustuksena toimintakaudelle 1978/79. Tämä on ruotsalaisten tunnustus ISK:n työlle inkeriläisten siirtolaisten keskuudessa Ruotsissa. Mutta tämä myös velvoittaa meitä. Meidän pitäisi enemmän olla jäseninä paikallisissa inkeriläisissä kerhoissa ja toimia aktiivisesti niissä. Toisten maiden keskusjärjestöt saivat huomattavasti enemmän avustusta, mutta se johtuu siitä, että heidän kerhoissaan on enemmän jäsenkortin lunastaneita jäseniä. Oppikaamme tästä.

A.P.

Joku on sanonut

Kaunista ei ole se mikä on kaunista vaan se mikä miellyttää.

*

Se puutteessa kärsii, joka ei ole koskaan tyytyväinen.

*

Maailmassa on vain yksi pahempi asia kuin se että meistä puhutaan, ja se on, ettei meistä lainkaan puhuta.

Tilaukset 1979 Ruotsissa

Tämän numeron mukana seuraa maksukortti. Säästät paljon vaivaa asiamieheltä, jos menet heti postitoimistoon ja uusit näin tilauksesi ensi vuodelle. Muista täyttää nimi ja osoite maksukorttiin, ja säästä kuitti. Näin minulle jää enemmän aikaa lähettää tilaukset edelleen Suomeen.

Muistathan, että Inkeriläisten Viesti on sopiva joululahja sukulaisille ja ystäville. Vanhempia kehotan tilaamaan Viestin lapsilleen. Tämä on kulttuuriperinteen siirtämistä sukupolvesta toiseen. Ja jos jokainen meistä hankkisi vaikkapa yhden uuden tilaajan, niin tämä takaisi lehden tulevaisuuden. — A.P.

Vähän tilastotietoja Inkeriläisten Viestistä

Asiamiehenä olen välittänyt tilauksia viime vuosina seuraavasti Ruotsissa:

Vuosi	Tilaushinta	Tilaajia
1971	10 kr	417 kpl
1972	10	429
1973	10	420
1974	15	433
1975	15	410
1976	20	451
1977	30	441
1978	30	471

Joka vuosi on muutama tilaus (5—6 kpl) välitetty Kanadaan ja saman verran Suomeen. 1978 on Inkeriläisten Viesti Ruotsista käsin tilattu ystäville USA:han, Länsi Afrikkaan ja Neuvostoliittoon. Vuosina 1976—78 olemme lähettäneet erikoisen muistutuksen niille, jotka syystä tai toisesta olivat jättäneet maksamatta. Näistä suurin osa uusi tällöin tilauksensa.

Vuosi	Muistutuksia	Uusi tilauksen
1976	100	59
1977	117	75
1978	86	46

Niiden joukossa, jotka jättivät uusimatta, on tietenkin kuolleita, muuttaneita jne. Taulukosta näkee myös, että lehden tilaushinta ei merkitse mitään tilaajamäärälle. Tilaajille lehti on sydämen asia. Kun lähetin minun mielestä ystävällisen muistutuskirjeen, niin jännäsin vähän, että osaavatko ihmiset käsittää asian oikein. Tulihan sieltä muutama äkäinen vastaus, mutta suurin osa oli kiitollisia siitä, että muistutin heitä ja lähetin uuden maksukortin. Tässä pari otetta kirjeistä:

»Teille on myös lisää tehtäviä tämmöisissä asioissa. Lehden tahdon niin kauan tilata kuin elän. Minusta se on niin hyvä. Odottelen joka kuukausi. Kiitos kaikesta». »Olen ahkerasti lukenut lehdestä lehteen joka numeron».

Vaikka onkin mukavaa olla kosketuksessa toisiin inkeriläisiin vaikkapa muistutuskirjeen avulla, niin toivon kuitenkin, ettei minun tarvitsisi lähetellä kirjeitä. Tämä rasittaa vapaaehtoisia työntekijöitä aivan turhaan. — A.P.

POISSA

ALINA MÜLLER
os. Brax

Hän oli syntynyt Inkerissä Liissilän seurakunnassa Papinmäellä 18. 12. 1913.

Inkeristä Hän joutui lähtemään sodan aikana, niinkuin monet muutkin, ja tuli Suomen kautta Ruotsiin Boråsin kaupunkiin.

Usko Jumalaan ja Jeesukseen syntien sovittajana oli Äidin kodin perintö. Hän otti elämänsä jokaisen päivän Taivaallisen Isän kädestä ja jaksoi kiittää sairautensa vaikeinakin päivinä.

Hän muutti Taivaankotiin 13. 9. 1978 ja siunattiin Boråsin St. Sigfridin hautausmaalle. Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Juhani Rantanen. Hänellä oli johdantonaan Jobin kirjan kohta: »Minä tiedän Lunastajani elävän.» Pauli Grekula lauloi »Kun mullasta maan . .» ja toiseksi: »Saan kirkastusruumiin». Muistotilaisuudessa lauloi Ev. Yhdistyksen kuoro, ja useita kauniita puheita pidettiin. Ystäviä oli saapunut runsaasti, ja kaunis kukkakumpu peitti äidin haudan.

Siunattu olkoon hänen muistonsa, siunattu hänen leposijansa ja siunattu hänen ylösnousemisensa päivä.

Meeri Hihnala

KATRI LUUKKANEN

Katri Luukkanen, o.s. Suomalainen, kuoli 6. 6. 1978 Örebrossa, Ruotsissa. Hänet siunattiin viimeiseen lepoon Almbyn kirkossa Örebrossa 14. 6. Läsnä tilaisuudessa olivat vainajan Ruotsissa asuvat omaiset ja ystävät. Siunauksen suoritti tunnettu inkeriläisten ystävä rovasti Kuno Åberg.

Örebron Inkerin Kerhon puolesta laskettiin Inkerin värein koristettu seppele.

Koska Katri Luukkanen oli viettänyt suuremman osan Ruotsissa oloajastaan sairaalassa, niin oli hänelle poikansa Juhon viimeinen tervehdys sopiva:

Sä pääsit maasta vaivojen
Ikuiseen elämään.

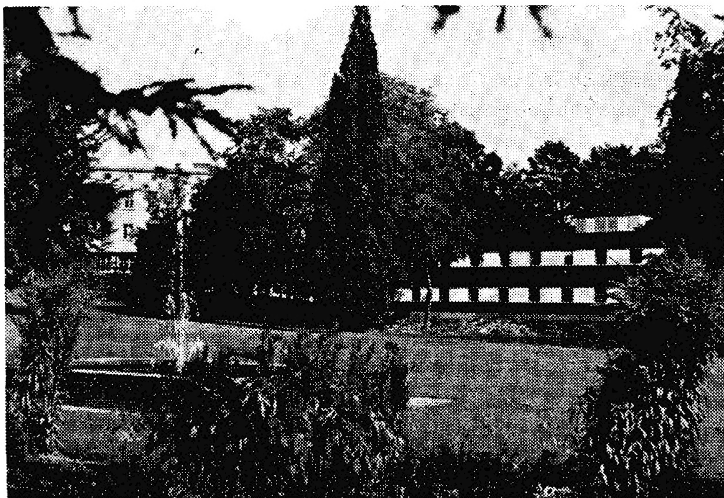
Katri Luukkanen oli syntynyt Inkerissä, Venjoen Rönölän kylässä v. 1892.

Joukostamme poistuneita

Katri Tervo, synt. 19. 9. 1899 Skuoritsassa Inkerissä, kuoli 7. 6. 1978 Perniössä. Jooseppi Laitinen, synt. 23. 4. 1905 Skuoritsassa Inkerissä, kuoli 14. 9. 1978 Petroskoissa. Maria Paakkonen, synt. 27. 11. 1902 Skuoritsassa Inkerissä, kuoli 9. 10. 1978 Mölndalissa.

Yksi uskollinen Viestin lukija ja tilaaja on joukostamme poissa.

Gabriel Rokka siunattiin 23. 9. 78. Lohjan uudella hautausmaalla. Hän oli syntynyt Skuoritsassa ja oli kuollessaan 83 v. vanha.

Sisareni muistolle

Rakas siskoni mun
on päättynyt matkasi sun.
Sä olet nyt luona Herran,
jonne toivomme mekin kerran.

Rakas siskoni mun
matkasi Sun on ollut seurassa Herran.
Jeesus ollut on turvasi Sun
— se on meidänkin toivomme kerran.

Rakas siskoni mun
Jeesus kantanut on sairaustaakkasi,
ristisi Sun.
Hän myös seuranas ollut on
läpi elämän kohtalon.

Rakas siskoni mun
Herra Jeesus johtavi purttamme,
ja taivaassa luona Jeesuksen
toivon mukaan me kohtaamme kerran.

Omistettu sisarelleni Alina Müllerille

Ella Riepponen

TERVEISET NYNÄSHAMNISTA

Ruotsista Viestin lukijoille lähettää uskollinen avustajamme Lempi Sjöberg. Kuvassa näkyvä upea rakennuskompleksi (vanha päärakennus ja uusi paviljonki) puistoineen on Ruotsin tunnettu reumaparantola. »Ruotsin kuningas Oskar II testamenttasi tämän kauniin pienen saaren Ruotsin reumapotilaille v. 1906. Saarella on monta huvilaa, ja sen puistot ovat viehättäviä monenlaisine kukkaistutuksineen. Saari oli aikoinaan Oskar II:n suosituin huvisaari, ja kaikki juhlat pidettiin täällä. Vuonna 1922 käynnistettiin saarella rakennustyöt ja rakennettiin ajanmukainen hoitola. Vanhoissa rakennuksissa on entisajan arkkitehtuuri pyritty säilyttämään niin hyvin kuin se on ollut mahdollista. Nykyään siellä on 250 potilaspaikkaa, ja v. 1972 rakennettiin yksi paviljonki lisää. Parantola uusine paviljonkeineen ja uima-altaineen vastaa kaikkia nykyajan vaatimuksia ja hoito on erinomaista.» — Näin kertoo Lempi Sjöberg ja toivottaa lukijoillemme hyvää syksyn jatkoa ja kehottaa varjelemaan heitä itseään syysvilustumiselta.

jatkoa s. 7

järjestäjät valinneet mitä ikävintä maastoa edustavan laitumensyrjän Kolppanan kylän laitamilla. Mutta siitä huolimatta — hyvän sään ansiosta — juhla onnistui niin ohjelman suoritusten, kuin yleisömääränkin puolesta.

Kaksipäiväisenä »yleisinkeriläisenä» juhlana sitä vietettiin ja ensimmäisen illan ohjelmaan päiväohjelman runsauden jatkoksi oli sovitettu op. Tuomas Hirvosen kirjoittama näytelmä »Miirun valtiaat». Se myötäili sekä rakenteeltaan että sisällöltänsä Matti Kurikan »Viimeinen ponnistus» -nimistä, orjuuden lakkauttamisvaihetta kuvaavaa näytelmää. Tapahtumapaikkana molemmissa Tuutari, mikä sopi hyvin, koska kumpikin tekijöistä, niin Matti Kurikka kuin Tommi Hirvonenkin olivat tuutaroisia. (T. H. käytti etunimenänsä Tommi-muotoa, muunnoksena juhlallisesta Tuomaasta.)

Myöhemmät sekavat olot olivat syynä siihen, että tämä T.H:n näytelmä hukkui tietymättömiin.

Tämän juhlavuoden jälkeisenä keväänä tiemme Oberin kanssa erosivat. Hän jatkoi työtänsä seminaarissa ja valmistui opettajaksi siellä. (Minä vasta vuosia myöhemmin Jyväskylässä.)

Ja vuosia myöhemmin kuulin järkyttävän asian: Matti Virolainen oli v. 1918—19 rauhattomina aikoina joutunut rajan kiroihin ja oli kohdannut väkivaltaisen kuoleman kateellisten ja kavaloiden tuttujen toimesta. Niin tuhottiin järjettömästi nuori, lupaava elämä.

Teen kunniaa kelpo veljen muistolle.

Aapo Iho

Boråsin Inkerin Kerho

Pitää perinteellisen PIKKUJOULU-JUHLAN Kerhon mökillä Kråkeredissa 16. joulukuuta 1978 klo 16.00. Kaikki ovat tervetulleita viettämään iloista pikkujoulua!

Inkeriläisten Viesti 20-vuotias

Joulukuun Inkeriläisten Viesti ilmestyy tänä vuonna puolet normaalia paksumpana »tuplanumerona», sillä kysymyksessä on merkkivuosi pienen lehtemme elämässä: tänä vuonna tuli kuluneeksi 20 vuotta Viestin ensimmäisen numeron ilmestymisestä. Pyrimme saamaan juhlanumeromme painosta mahdollisimman hyvissä ajoin ennen joulua ja sen sisällön entistä enemmän lukijoitamme kiinnostavaksi.

DIAKUVIA INKERISTÄ

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on hankkinut kiinnostavan, Inkeriä eri puolilta esittelevän kokoelman (58 kpl) diakuvia. Kokoelman hankinnan alkuunpanija prof. Eino Jamalainen on laatinut kuvien selitykset. Kuvia on mahdollisuus lainata pientä vuokraa vastaan (postikulut). Asiantuntijoiden mukaan kokoelma on varsin hyvä ja mielenkiintoinen inkeriläisten ym. tilaisuuksissa sekä myös yksityisissä kodeissa esitettäväksi Inkeristä kiinnostuneille. Kuvat saatavissa Sivistyssäätiön sihteeriltä Hannu Vironmäeltä, os. Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14, puh. 662 668.

Toimitussihteerin terveisiä

Inkeriläisten kohtalo kiinnostaa yhä. Viime kesän ja kuluvan syksyn aikana on inkeriläisten kohtalo saanut osakseen kiinnostusta muuallakin kuin omassa piirissämme. Ehkä osasyynä kiinnostukseen on ollut kansallisen kulttuurin ja juurien vaalimisen tarpeen herääminen.

Pušhkinin luterilaisen kirkon ovien avaaminen Leningradin lähistöllä viime vuodenvaihteessa on merkittävä muistutus uskonnollisten juurien voimakkaasta elpymisestä. Tästä merkkitapauksesta tiedottivat sekä Suomen lehdistö että Yleisradio.

Rehtori Heikki Mylläri, inkeriläinen syntyjään, kirjoitti pitkän artikkelin 16. 7. 78 ilmestyneessä Uudessa Suomessa Inkerin suomalaisten kohtalosta otsikolla »Osa kansamme historiaa».

Lokakuun 8. kuultiin kirkkoherra Matti Vironmäen kertovan radiossa kappaleen Inkerin kansan kohtalosta pienen pojan näkökulmasta. Tässä puolen tunnin mittaisessa esitelmässä tuli järkyttävällä tavalla esiin, miten rauhallinen inkeriläinen maalaiskylä hetkessä muuttuu riehuvan sodan näyttämöksi, kun mustat laivat ilmestyvät merelle kylän edustalle ja tykit alkavat ampua varoituksetta pientä Toserovan kylää.

Pastori Vilho Mustonen julkaisi Karjala-lehdessä 12. 10. tutkielmansa suomensukuisista Inkerinmaan heimoista vatjalaisista ja inkerikoista, jotka ovat vuosisatojen kuluessa joutuneet isoisten riepoteltavaksi inkerinsuomalaisten tavoin.

Lehtemme ahkera avustaja Heljä Huttunen otti tänä syksynä osaa »Kotimaan joulun» kirjoituskilpailuun. Kirjoituksessa kerrotaan jouluaatosta v. 1943 inkeriläisten karanteenileirin sairaalassa Lapinlahdella. Kirjoitus lunastettiin ja ilmestyy »Kotimaan joulussa». Lyhyehkö tiivistelmä em. jouluaaton tapahtumista julkaistiin Inkeriläisten Viestin 1975:n joulunumerossa otsikolla »Joulua 32 vuoden takaa». Ehkäpä moni löytää oman kohtalonsa kuvauksen tuosta kilpakirjoituksesta. »Kotimaan joulun» kustantaja on Kirjapaja, os. Pohjoiskaari 15, Helsinki 20. Lehden hinta on 6.50 mk.

Mielenkiintoista, hauskaa ja arvokastakin luettavaa itsellesi ja ystävillesi joululahjaksi on prof. Pertti Virtarannan kokoelma »Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia», joka ilmestyi viime kesänä. Sen on kustantanut Inkeriläisten Sivistyssäätiö, ja kirjaa on saatavissa säätiön pääasiamieheltä Hannu Vironmäeltä (os. ks. lehtemme etukannen sisäsivu).

Joululahjoista puheen ollen sellaiseksi sopinee myös Inkeriläisten Viesti.

Tänä vuonna joulukuun numero ilmestyy puolet paksumpana, sillä se on **20-vuotisjuhlanumero.** Tänä vuonnahan tulee kuluneeksi kaksikymmentä vuotta siitä, kun lehtemme ensi kertaa ilmestyi. Sen jälkeen ovat sen koko ja muoto pariinkin kertaan muuttuneet, mutta periaate on silti pysynyt samana: se on hengeltään isänmaan ja kotiseudun **kulttuuriperinteitä** vaaliva ja kunnioittava lehti ja siksi monille yhä rakas. Niin ainakin toivoo

Toimitussihteeri

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Koko perheen JOULUJUHLAA vietetään Agricolan kirkon seurakuntasalissa 10. 12. 78. Tilaisuus alkaa klo 13.00 joulumyyjäisillä ja jatkuu klo 14.00 joulujuhlatilaisuutena.

Tammikuun kuukausitilaisuus on 28. 1. 79 klo 14.00 Inkerikodissa. Kaikkiin tilaisuuksiin: TERVETULOA.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Joulujuhla 26. 12.

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Osastomme kuukausitilaisuudet pidetään 10. 12. sekä vuosikokous 14. 1. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14 Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

Inkerikodissa torstaina 30. marraskuuta, jolloin vietetään pikkujoulujuhlaa. Joulukuussa pidämme tauon, tammikuun tilaisuuksista ilmoitetaan myöhemmin. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 13.00.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen ym.
Inkerin suomalaisten historia 60,— (70 kr)
Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämänkerta 21,— (25 kr)
Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 15,— (20 kr)
Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 5,— (10 kr)
Isien Usko, muistojulkaisu 10 kr
Postikortti, Haaparannan muistolaatta 2 kr
Postikortti, Örebron muistokivi 2 kr
Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja 5 kr
Kemppi: Ristiltä ripille 10 kr
Kemppi: Ingeris dödskamp 10 kr

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 11,— (15 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 11,— (15 kr)

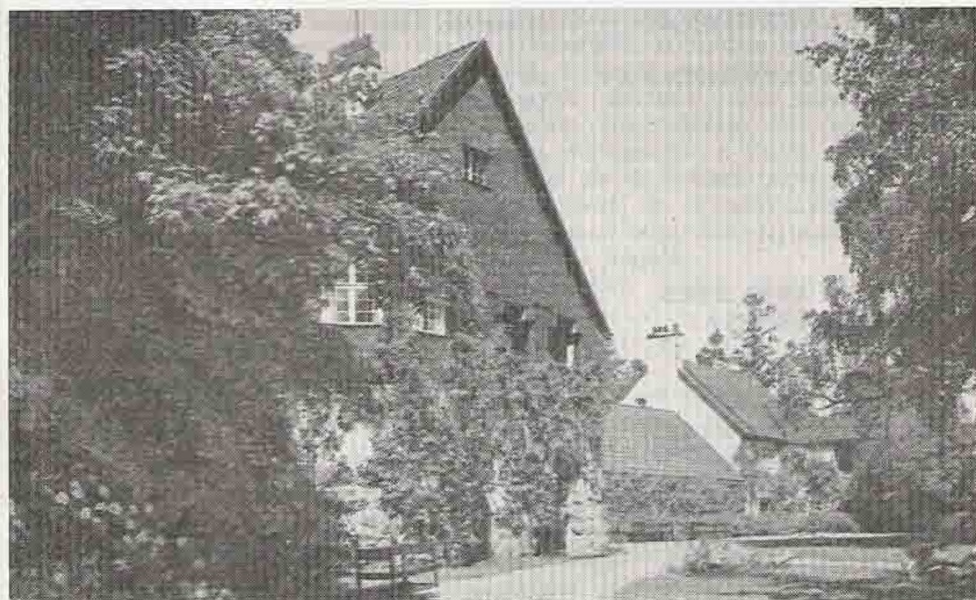
Inkerin vaakunoita 6,—
Inkerin lippuja 5,—
Inkerin postimerkkejä sarja 40,—
Adresseja 10,—

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1979 olisi syytä tilata. Hinta 25,— (30 kr).

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy.

inkeriläisten viesti

Mantalle 21.2.1979 Balilta

20-vuotisjuhlanumero

numero 12 joulukuu 1978

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 892 460 (iltaisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Aukl maanantaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	25 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 30 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 633/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kuin kirkko ikään kohoaa Eliel Saarisen kartanolinna Hvitträskjärven yläpuolella. Siellä Inkerin maisemissa kasvanut arkkitehti teki tovereineen suuren osan elämäntyöstään (ks. Kirjoitus s. 12).

Jussi Kuoppala

Jumala on rikas antaja

Joku voi heti otsikon luettuaan nousta vastarintaan: Minulta hän on pikemmin ottanut. Jonkun rakas omainen kuoli. Jälkeen jääneet riitelevät siitä vieläkin Jumalan kanssa. Toinen sanottiin työpaikastaan irti. Uutta ei ole löytynyt. Kolmannen terveys on äkkiä romahtanut. Monien kotiseudut ja vainajien leposijat ovat tavoittamattomissa raukkojen rajojen takana. Tämä maailma on saattanut monesta alkaa äkkiä tuntua epätodelliselta ja vieraalta. Jo Job tunnusti: Jumala otti. Sitä vastaan ei voi väittää nytkään. Sen uhallakin on kuitenkin totta: Jumala on rikas antaja.

Jouluna tämä totuus humisee ylistyksenä läpi kristikunnan:

— *Nyt Jumalalle kunnia, kun antoi ainoon poikansa.*

Jotakin me jo koimme siitä, mitä sisältyy tähän lahjaan: *»Teille on syntynyt Vapahtaja.»* Sen täyttä antia me vasta aavistelemme ja odotamme iloisella toivon mielellä.

On kuin Jeesus olisi katsellut meidän hyörinäämme jouluna, kun hän sanoi: — Te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja.

Jouluna pahatkin ovat hyviä. Monet sellaiset kädet, jotka ovat kenties viisikymmentä viikkoa vuodessa kähmineet itselleen ja kouristuksenomaisesti suojelevat kokoon saamaansa, avautuvat antamaan. Älköön kukaan astuko estelemään, kun Jeesuskin iloitsee tästä antamisesta! On kuin hän hymyssä suin katselisi, kuinka meidän, jotka olemme pahoja, lahjamme kulkevat kädestä käteen, kukkakaupoista kotien oville ja joulupukin laukusta lastenkamareihin, kuinka niitä kuljetetaan kiirehtivien kulkijoiden kainaloissa, ostoslaukuissa ja tavaratelineissä autojen katoilla. Vaikka me jonkin vanhan perinteen nojalla kyselemme ja panemme joulupukinkin kyselemään antamisen ehtoja: »Onko täällä kilttejä lapsia?» me toimimme silti toisin. Rakkaus ei lajittele. Se antaa kyselemättä ja tuhlaa tutkimatta saajan sydämen salaisuuksia. Pahatkin saavat. Jouluna vanha sananlaskukin tuntuu valehtelevan, kun se väittää, että vahingonilo on iloista puhtain.

Jos meitä ihmisiä sipaisee jouluna antamisen ilo, Jumalallakin on sitä. Jeesushan sanoi katsellessaan ihmisten antamia lahjoja:

— Kuinka paljoa ennemmin teidän Isänne, joka on taivaissa, antaa sitä, mikä hyvää on, niille, jotka sitä häneltä anovat.

Huomaa nyt nämä kaksi sanaa: paljoa ennemmin. Me emme ehdi vielä pyytääkään, kun Jumala jo antaa. Hän antaa alttiimmin kuin armainkaan isä rakkaalle lapselleen. Hän antaa Jeesuksessa Kristuksessa meille sydämensä, itsensä. Siinä on lämmin, sula paikka jäisessä maailmassa. Kuinka saisimme osaa tästä lahjasta tänä jouluna?

Pieni karjalaispoika tuli maaseudun kauppaan. Avoin rusinalaatikko oli näkösällä. Kauppias huomasi, että poika katseli sitä, arvasi hänen ajatuksensa ja kehotti häntä ottamaan siitä. Kun mitään ei tapahtunut, kauppias kysyi:

→

Joulumuistoja

Muistoja on monenlaisia
kalliista joulujuhlasta.
Silti joulu oli suuri juhla, vaikka ei edes
silloin ollut kunnon leipäpalasta.

Istumme lasten kanssa yhdessä pienen
lampuntuikun valossa. Rauha
ja pyhä hiljaisuus
vallitsi siinä pienessä asuintalossa.

Silloin sitäkin kirkkaammin loisti meille
tuo Betlehemin tähti. Hartaammin kuin
koskaan ennen joulurukous sydämistä lähti.

Nämä ovat sota-ajan muistoja, mutta silti
ne säilyy aina. Sodan jälkeen on vietetty
monet kymmenet joulut, eikä ne murheet
enää mieliä paina.

Kiitos olkoon Vapahtajallemme tänäkin
jouluna vielä. Monin verroin raikkaamin
kerran sitten soi Isän kotona siellä.

LM

— Miksi et ota?
— Ota sinä ja anna! Sinulla on suurempi koura.

Pojan ongelma on meidän ongelmamme jouluna. Tunnelmaa voi loihtia, elämää ei. Ihminen ei voi ottaa mitään, ellei hänelle taivaasta anneta. Kouramme on siihen liian pieni. Mitähän jos sanoisimme Jumalalle: Ota sinä ja anna isolla kourallasi. Kun hän antaa, sydämet ylentyvät Jumalan puoleen. Niinhän tapahtuu, kun Jumala antaa Pyhän henkensä, hyvän lahjansa, kaiken eläväksitekijän sitä anoville.

Sitten mekin jaksamme avata nyrkkiin käpristyneet kätemme ja antaa saamamme eteenpäin Jumalan, rikkaan antajan juoksupoikina ja -tyttöinä.

Näin syntyi jouluvirsi »Enkeli taivaan...»

Oli neljännen adventtisunnuntain ilta ja vuosi 1535. Martti Lutherin astuessa ulos Wittenbergin linnan kirkosta juoksi pienikokoinen mies kiireissään häntä vastaan. Mies oli kaupungin soittaja, jonka tehtävänä jouluaattona kuului kuoropoikiensa kanssa laulaa kirkon tornissa jouluvirsi. »Herra Tohtori, onko teillä sellaista virttä, jonka tänä vuonna voisin soittaa? Kuoropoikani eivät oikein ymmärrä latinalaista virttä», tiedusteli soittaja. Luther lupasi hankkia sellaisen.

Kotiin tultuaan Luther istahti kirjoituspöytänsä ääreen, luki, mietti ja kirjoitti. Sitten hän otti esille luuttunsa, jota hän soitteli ja soitteli ja viimein kirjoitti nuotit paperille. Seuraavana päivänä hän teki samoin. Illan tultua hän nousi tuoliltaan, kutsui vaimonsa ja lapsensa luokseen. Ja heidän kaikkien hartaasti kuunnellessa Luther nyt ensi kerran lauloi tuon syvän, vakavan jouluvirren: »Enkeli taivaan». Jouluaattona, kun ilta oli hämärtynyt, askareet kodeissa jo päättyneet ja kaupunki valmistautunut suuren juhlan viettoon, kaikui yht'äkkiä niin ihmeen ihanana, aivan kuin enkelkuoro taivaasta, korkeasta Wittenbergin kirkon tornista:

»Enkeli taivaan lausui näin:
Miks' hämmästyitte säikähtäin?
Mä suuren ilon ilmoitan
maan kansoille nyt tulevan — —»

Kuolemattoman jouluvirtemme on saksankielestä suomen kielelle kääntänyt Maskun kirkkoherra Hemminki v. 1605 eli samana vuonna, jolloin hän toi sen suomalaiseen virsikirjaamme. Virren suomennosta täsmensivät vielä 1800-luvun jälkipuoliskolla sekä Elias Lönnrot että kansanrunoutemme tutkija Julius Krohn.

Itsekunkin yhtyessä tänä jouluna veisaamaan Lutherin jouluvirttä hän samalla liittyy ikäänkuin sukupolvien kuoroon, jonka laulajat kautta vuosisatojen ovat näin joulujansa juhlistaneet.

Lähteet: Teol. tri E. Kurki-Suonion haastattelu. B. H. Päivänsalo: »Raamattua lapsille selitettynä».

Heljä Huttunen

Kaapre Tynnin 100-vuotismuisto

Viime vuoden lopulla vielimme sukulaispiirissä isäni Kaapre Tynnin syntymän satavuotismuistoa. Kaapre Tynni oli Kolppanan seminaarin vilmeinen johtaja ja koko sydämeltään Inkerin mies. Niinpä lienee aiheelllsta myös inkeriläisten lehdessä omistaa hänelle ja hänen seminaarilleen pieni muistelma.

Kaapre Tynni syntyi Kolppanan pitäjän Sakoskan kylässä 26. lokakuuta 1877 v.l., mikä päivä uutta lukua on marraskuun seitsemäs. Vanhemmat, Joonas ja Sofia Tynni, antoivat kastaa hänet äidinisän Kaapre Mannisen kalmaksi. Mutta koska Inkerin kirkko Ruotsin vallan ajoilta oli saksankielinen, tuli kirkonkirjaan nimen vieraskielinen muoto Gabriel.

Isäni kävi kansakoulun Kolppanan kirkonkylässä, n. kolmen kilometrln päässä Sakoskasta. Koulu oll Inkerinmaan vanhin kansakoulu, perustettu Pieneen Hatsinaan vuonna 1785 ja sieltä siirretty Kolppanan kirkolle. Koulutalo sijaitsi aivan Kolppanan seminaarin vieressä.

En tiedä. liikkuiko isäni mielessä jo hänen kansakoulua käydessään aavistus siitä, miten merkitykselliseksi seminaari tulisi hänen elämässään. Selvä päätös seminaariin pyrkimisestä syntyi hänen ollessaan rippikoulussa Spankkovassa, Juho Saarisen pappilassa. Päätökseen vaikutti suuresti rippikoulutoverin, jo kansakouluaikaisen ystävän, Juhana Peräläisen esimerkki.

Juhana Peräläinen oli myös Kolppanan poikia, syntynyt Salusin kylässä. Hän oli viisas poika, toimissaan perinpohjainen ja uuttera, ja jo varhain hän oli selvillä siitä, mihin elämässään pyrki. Seminaarin käytyään hän jatkoi opintoja ja suoritti Helsingin yliopistossa kandidaattitutkinnon. Suomessa hän tutustui sosialismiin, joka oli vasta kehkeytymässä. Sen ympärillä hohti vielä nuoruuden viattomuus, ja sen aatteilla oli kaikki toivon värit. Juhana Peräläinen omaksui sen opit eikä myöhempien kovien kokemustenkaan jälkeen niistä luopunut. Inkerissä hän teki kansanvalistustyötä sekä puhujana että lehtimiehenä, ja kun Pietarin Suomalainen Yhteiskoulu saatiin perustetuksi, tuli hänestä sen johtaja. Juhana Peräläinen oli isäni parhaita ystäviä ja hänen taisteluvuosiensa kumppani. Myöhemmin Suomessa Juhana Peräläinen hoiti Suomen Sosialidemokraatin Venäjänosastoa; lukijat tunsivat hänet nimimerkillä Ortodoksi.

Kolppanan seminaari oli perustettu 1863, kohta maaorjuuden lakkauttamisen jälkeen. Sen mallina oli Etelä-Virossa toimiva, Liivinmaan ritariston ylläpitämä Valgan seminaari. Semlnaarihankkeen etunenässä olivat Inkerin papit, ja heistä muodostettiin seminaarin ensimmäinen 5-henkinen johtokunta. Myöhemminkin seminaarilla oll onni saada johtoonsa monta etevää pappismiestä. Kaksi ensimmäisen johtokunnan papeista, Moloskovitsan kirkkoherra Karl Edvard Palander sekä Hatsinan kirkkoherra Edvard Leopold Jürgensen, toimivat johtokunnassa vielä silloin, kun isäni kirjoittautul seminaarin kymmenenteen oppilasvuoroon.

Seminaarin perustamisaika oli kansallisromantiikan aikaa. Elias Lönnrot, joka vuonna 1844 vieraili Kattilan pappilassa, sanoi kirkkoherran yhdeksänvuotiaalle pojalle Oskar Groundstroemille merkityksellisen lauseen: »Sinusta tulee Inkerin kansan sammontakoja.» Poika muisti lauseen koko ikänsä. Kun hänestä tuli seminaarin ensimmäinen johtaja, hän otti työnsä kutsumustehtävänä ja velvoitti oppilaansakin tekemään kaikkensa »tämän kurjan kurjan, mutta kalliin Inkerin kansan hyväksi». Hänen puolisonsa Engla Groundstroem antoi myös tukensa maakylistä tulleiden poikien sivistämiseksi ja kasvattamiseksi.

Kaapre Tynni tuli Kolppanan seminaarin oppilaaksi sen kolmannen johtajan, maisteri Pietari Toikan aikana.

Pietari Toikka oli syntynyt Inkerin Hietamäellä 1862, käynyt Jyväskylän Klassillisen Lyseon ja suorittanut kandidaattitutkintonsa Helsingin yliopistossa. Suomessa hän oli omaksunut Snellmanin aatteet, ja kun hänestä vuonna 1885 tuli Kolppanan seminaarin johtaja, hän juurrutti seminaariin suomalaiskansallisen hengen. Pietari Toikkaa hänen oppilaansa nimittivät läpi elämän isä Toikaksi: hänestä tuli heille henkinen isä ja hän osasi tehdä seminaarin heille kodiksi. »Outoina sinne tultiin», on isäni kertonut, »mutta haikean ikävän vallassa sieltä erottiin, käytiin viimeisenä päivänä hyvästelemässä seminaarin jokaista soppea». Semlnaarin kurssit kestivät neljä vuotta, ja pojat, jotka tässä sisäoppilaitoksessa vlettivät herkkiä nuoruusvuosiaan, kasvoivat yhteisten ihanteiden avulla yhteen. Se oli enemmän kuin toveruutta: isäni nimitti sitä elämänikäiseksi veljeydeksl.

Sillä yhteenkuuluvaisuuden tunne jatkui seminaarivuosien jälkeen. Muodostui kaunis traditio: aina kun seminaarista valmistui uusi opettajapolvi, kerääntyivät entiset »seminaarinpojat» yhteen. Kolppanassa oll silloin suuri juhla. Juhlavieraita saapui Inkerin kaikilta kulmilta, opettajien ja oppilaiden omaisia, sukulaisia ja ystäviä. Kolppanan ylevän kauniissa kirkossa pidettiin julkinen tutkinto, nuorukaisten seistessä kaaren muotoisena ryhmänä alttarin edessä. Ja kun toimitus oli ohi, vietettiin opettajien juhla Hatsinan kaupungissa, perinteiseen tapaan Verevkinan hotellin isossa salissa. Nuoret opettajat olivat siellä isäntinä vanhemmille, tarjottiin teetä, laulettiin ja pidettiin puheita. Lopuksi juotiin veljenmaljat. »Näin muodostui Inkerln opettajisto yhtenäiseksl tavoiltaan, aatteiltaan ja pyrkimyksiltään», kertoi isäni. Mielet olivat korkealle virittyneet taipaleelle lähdettäessä, ja vaikeuksien tullessa voltiin luottaa työtoverlen veljelliseen tukeen.

Kaapre Tynni sai Kolppanan seminaarista opettaja- ja lukkaritodistuksen vuonna 1900 ja pääsi opettajaksi Katrinahovin kouluun, Pietarin laidalla sijaitsevaan suomalaiseen Vallinginkylään. Mutta hän päätti jatkaa opintojaan: v. 1902 hän pyrki ja pääsi oppilaaksi Pietarin opettajainstituuttiin, josta sai v. 1905 porvari- eli kaupunkikoulun opettajaoikeudet. Hän toimi opettajana Pietarin saksalaisessa orpokodissa v. 1905, Pietarin suomalaisessa yhteiskoulussa 1906—1912 ja Pietarin ruotsalaisen seurakunnan Pyhän Katarinan kirkkokoulussa v. 1907—1911. Opetustoimensa ohella hän suoritti v. 1912 ylioppilastutkinnon, minkä jälkeen siirtyi opiskelemaan Helsingin yliopistoon ja sai sieltä kandidaattikirjansa v. 1917.

Vuosisadan alku oli Pietarissa painostavaa aikaa. Ilmassa oll lähestyvän myrskyn enteitä. Poliisiviranomaiset valvoivat epäluuloisesti kaikkea kulttuuritoimintaa. Kaapre Tynnl joutui heti mukaan Pietarin suomalaisten kulttuuripyrintöihin. Alkuraittiusseuran johtokuntaan hän tuli ensinnä v. 1903 ja pysyi silnä miltei keskeytyksettä. Kun alettiin puuhata P. Marian kirkkokoulun muuttamista Pietarin suomalaiseksi yhteiskouluksi, valittiin hänet yhteiskoulun kannatusyhdistyksen puheenjohtajaksi. Vuonna 1906 koulu sitten saatiinkin aikaan.

Vanhoina aikoina pidettiin Venäjän kansan keskuudessa tsaaria suorastaan jumalallisena olentona. On kuvaavaa, että vielä vuoden 1900 kutsunnassa oll muudan sotamies, joka kertol kotikylässään uskottavan, että tsaarilla oli silvet. Mutta Venäjän—Japanin sota murensi ratkaisevasti tsaarin arvovallan. Koko hallintojärjestelmän mädännäisyys, virkamiesten lahjottavuus, petollisuus ja huolimattomuus tullvat selvästi näkyviin. Vuoden 1905 lakot ja mellakat, suoranainen vallankumousliike, pakottivat hallituksen hieman lieventämään poliisivallan otetta, joka oli pitänyt maata puristuksessaan. Lyhyen aikaa puhalsivat vapaammat tuulet.

Kaapre Tynni perusti tuolloin sanomalehden, jolle hän antoi nimen Uusi Inkeri. Ennestään ilmestyi suomenkielinen lehti Inkeri, jonka sävy oli vakava ja hengellinen. Uusi Inkeri ryhtyi voimakkaasti ajamaan maallisempia asioita. Sen rohkeat kirjoitukset herättivät pian sensuurin huomiota, toimittaja kutsuttiin kuulusteluun ja lehti lakkautettiin. Kaapre Tynni perusti silloin uuden lehden, Nevan, jonka päätoimittajana hän oli vuoteen 1910 asti. Työtoveri Aapo Vesikko ryhtyi hänen jälkeensä päätoimittajaksi, ja lehti ilmestyi aina vuoteen 1918. Kaapre Tynni avusti lehteä jatkuvasti.

Kolppanan seminaarin 10. oppilasvuoro 1896—1900. Henkilöt ylärivissä vasemmalta (opettajia): tuntematon, Pietari Toikka, Fredrik Heiskanen, Paavali (Paavo?) Laamanen. Seuraavat rivit vasemmalta oikealle: Evert Hjalmar Sau-Kallio (s. 10. 12. 1880 Pietarissa), tuntematon, tuntematon, Johannes Karvonen (s. 9. 1. 1880 Raudussa), Verner Mannsten (tai Manstén; toim. huom.) (s. 7. 8. 1879 Valkeasaaressa), Kaapre Tynni (s. 26. 10. 1877 Kolppanan Ala-Sakoskassa), Juho Pentikäinen (s. 25. 7. 1879 Vuoleella), Pekka Braks (s. 27. 4. 1881 Liissilässä), tuntematon, Antti Inkinen (s. 14. 10. 1880 Pietarissa), tuntematon, tuntematon, Aatami Savolainen (s. 12. 2. 1882 Kolppanassa), Juho Haverinen (s. 18. 2. 1876 Vuitegrassa, Aunuksen läänissä), tuntematon, tuntematon, Pekka Hyvönen (s. 1. 2. 1880 Hietamäellä), Juhana Tikka (s. 29. 11. 1879 Spankkovassa). Valokuva Suomen Kansallismuseon kokoelmista.

Nämä Pietarin-vuodet olivat hänen elämässään hyvin aktiivisia vuosia, niin aktiivisia kuin valtiollinen painostus suinkin salli. Hänen laatimiensa puheiden, esitelmien ja artikkelien määrä on suuri; hänen valtiollinen ja yhteiskunnallinen harrastuksensa kasvoi vuosi vuodelta. Hän käsitteli koulutuskysymyksiä, raittiusasiaa, naisasiaa, sosialismin tavoitteita. Kun Venäjän sorronalaisen kansan äärimmäinen kurjuus oli päivittäin silmien edessä, oli luonnollista toivoa uusien oppien tuovan valoa näiden sorrettujen elämään. »Ei kenenkään ihmisen elämän päämääräksi riitä vain oman kansallisuutensa säilyttäminen», kirjoitti Kaapre Tynni. »Aikana, jolloin Venäjän parhaat pojat ja tyttäret kamppailevat kärsivän kansansa vapauttamiseksi, meidän inkeriläisten on Venäjän vähemmistökansana otettava osavastuu valtakunnan asioista.»

Aika oli julmaa. Hirvittävät terroriteot ja hirvittävät rangaistustoimenpiteet täyt-

→

tivät päivittäin monta sanomalehden sivua.

Maaliskuussa, isäni lopetellessa lukujaan Helsingissä, puhkesi Venäjällä kauan odotettu valtiollinen rajuilma. Tsaarivalta luhistui kuin itsestään. Kaapre Tynni kiiruhti Inkeriin, ja inkeriläisten edustajakokous nimitti suuren innostuksen vallitessa hänet Kolppanan seminaarin johtajaksi.

Kolppanan seminaari oli tähän mennessä jo suorittanut valtavan määrän kansallista työtä. Kun se perustettiin, oli maassa vain kymmenkunta suomalaista kansakoulua. Kirkkoa lukuunottamatta ei ollut mitään muitakaan kulttuurilaitoksia. Vuoteen 1917 mennessä seminaari oli valmistanut yli 250 opettajaa. Näiden työn tuloksena maassa oli suuri määrä kouluja, lauluseuroja, raittiusyhdistyksiä, osuuskuntia, laulukuoroja, soittokuntia. Kaikki tämä, jopa palokuntien toiminta, oli välillisesti tai välittömästi Kolppanan seminaarin vaikutusta. Pidettiin valistustilalsuuksia ja laulujuhlia, joihin kokoontui tuhansittain osanottajia Inkerin eri puolilta. Oli syntynyt inkeriläinen kansallistunne.

Voin elävästi kuvitella uudistushenkisen isäni mielentilan hänen ottaessaan tuona ajankohtana hoitoonsa tämän Inkerin henkisen elämän keskuksen. Se oli varmastikin hänen elämänsä onnellisinta aikaa. Näyttihän siltä kuin hän vihdoinkin olisi voinut esteettä alkaa elämäntyönsä, jota tsaarivallan lukemattomat padot olivat siihen asti pidätelleet. Oli kuin virta olisi syöksähtänyt vapaaksi. »Hänen voimakas persoonallisuutensa oli mukana lähes kaikissa Inkerin tapahtumien ratkaisevissa vaiheissa seuraavina vuosina», kirjoittaa maisteri Pekka Melkko hänestä teoksessa *Inkerin suomalaisten historia*.

Isäni kuvasi vuoden 1917 kevättä vuonna 1929 juikaisemassaan teoksessa *Kymmenen kohtalokasta vuotta* seuraavin sanoin:

»Kun näin kymmenen vuoden takaa ajattelee elettyjä aikoja, niin aina ja aina paiaa mieii vuoteen 1917, sen vallankumoukseiliseen kevääseen ja kesään. Ihmeeilinen aika oli se koko sen maan elämässä eikä vähemmin Inkerin! — Innokkaasti, rohkeasti ja varmasti kävi silloin Inkerin suomalainen kansa, ei yksin sen sivistyneistö vaan tämän mukana itse kansa sen valveutuneimmissa edustajissa takomaan elämänsä onnea.»

Kolppanan seminaarin suorittama kansallinen kasvatustyö ja inkeriläisten sanomalehtien valveuttava toiminta näyttivät tällä hetkellä vaikutuksensa: Inkerin suomalainen kansa oli herännyt ja valmis ottamaan vastuun omista asioistaan. Kaksi suurta edustajakokousta, huhtikuussa ja syyskuussa, määrittelivät tavoitteet ja valitsivat keskustoimikunnan toteuttamaan lnkerin kansallista rakentamista. Kaapre Tynni valittiin tämän toimikunnan puheenjohtajaksi. Kolppanan seminaarl laajennettiin neliluokkaiseksi mies- ja naisseminaariksi, joka tulisi päästämään oppilaita joka vuosi. Suunniteltiin ja pantiln alulle itsenäinen kansallinen koululaitos, perustettiin kaksi kansanopistoa, Haapakankaalle ja Toksovaan, muodostettiin nuorisoseuraliitto, johon paikalla liittyi 17 nuorisoseuraa. Suunniteltiin myös jo kunnallisliittoa.

Lokakuun tapahtumlen jälkeen tämä toiminta vaikeutui. Valtaanpäässeet tunsivat epäluuloa tällaisia kansallisia tavoitteita kohtaan: he pitlvät niitä pikkuporvarillisuutena. Voitiin kuitenkin vielä jatkaa: perustettiin oma kirjapaino Sampo laajan kansankannatuksen varaan: kuntakokoukset ja yksityiset kansalaiset ostivat kirjapainon osakkeita. Muudan kansanmies sanoi sen perustamisen tuntuvan siltä kuin aurinko olisi noussut. Pantiin alulle Inkerin suomalaisten kuntien liitto ja asetettiin sitä edustamaan Inkerin Kansanvaltuusto: tämä tuli korvaamaan viranomaisten hajotlamaa keskustoimikuntaa. Seurakuntien eduslajakokouksissa valmisteltiin Inkerin konsistoria, synodia ja seurakuntien paikallisen hallinnon uudistamista. Kuntien ja piirikuntien kokouksissa inkeriiäiset ponnisteiivat sitkeästi ja yksimielisesti saadakseen neuvostoihin puoiueettomien taionpoikien edustuksen.

Kaikki tämä toiminta kehkeytyi esiin hämmästyttävän nopeasti ja varmasti. Inkeriläiset olivat kypsiä saamaan itsehaiinnon omassa kulttuuripiirissään: itse asiassa Neuvostoliiton perustuslaki sen heille iupasikin. Separatistisia pyrkimyksiä heiliä ei ollut. He olivat valmiit hyväksymään osansa Venäjän vähemmistökansana. He rakastivat ja vaalivat omaa kansaliisuuttaan, mutta eivät tunteneet ns. kansallisvihaa:

olivathan he vanhastaan olleet Venäjän sorretun kansan kärsimystovereita.

Koko tämä kaunis kehitys sortui epäluuloihin, ristiriitoihin, lopulta aseellliseen taisteluun, yhä syvenevään kansalliseen onnettomuuteen.

Kolppanan seminaarin toiminta kävi lähivuosina mahdottomaksl. Huhtikuussa 1920 Kaapre Tynnin oli jätettävä seminaari ja siirryttävä Suomeen. Sotatapahtumien alkaessa hän palasi Inkeriin ja hoitl siviilihallintoa, pyrkien huolehtimaan slviliväestön elintarvehankinnasta ja pannen kouluja käyntiin. Mutta tämäkin vaihe päättyi pian. Suomen ja Neuvostoliiton välirauhanneuvotteluissa Kaapre Tynni oll paikalla inkeriläisten edustajana ja pyrki saamaan inkeriläisten toiveita kuuluviin. Samaten hän Tartossa inkeriläisten lähetystön johtajana yhdessä Jukka Tirrasen ja Mikko Pitkäsen kanssa koetti saada rauhansopimukseen Inkerin itsehallintoa koskevan pykälän. Se ei kuitenkaan onnistunut.

Kaapre Tynni pysyi Inkerin miehenä koko ikänsä. Kolppanan seminaarin viimeinen oppilasvuoro suoritti opintonsa hänen johdollaan Suomessa loppuun, ja heistä tuli opettajia Suomen kouluihin. Kaapre Tynni itse opetti suomalaisissa kouluissa kolmisenkymmentä vuotta. Suomessa hän ei puuttunut sisäpolitiikkaan. Sosialismi, jolta hän nuoruudessaan oli toivonut paljon, oli tuottanut hänelle katkeran pettymyksen; hän kannatti täällä lähinnä kansallista edistyspuoluetta. Raskaan koulutyön ohella hän oli aina valmis inkerlläisten rientoihin. Hän toiml inkeriläisten järjestöissä ja suorittl pitkän päivätyön Inkeritietoisuuden levittämisessä ja inkeriläisten puolestapuhujana. »Totisesti siitä asti kun lähdin seminaarista v. 1900», kirjoitti hän 1. 1. 1935 ystävälleen Aapo Iholle, »ylin ja kaikki käsittävä harrastukseni oli tämä kansamme asia. Se täytti elämäni. Yksityinen elämänl sai sopeutua sen työn puitteisiin, jota tämä harrastukseni velvoitti tekemään. Niin on ollut slellä, nlin on vaikka muuttuneissa oloissa laita täällä.»

Kaapre Tynni kuoli 3. 2. 1953. Kolppanan seminaaria ei ole enää. Tuli tuhosi sota-aikana molemmat seminaarirakennukset, uuden komean talon, jossa sijaitsivat luokkahuoneet ja oppilaiden asunnot, sekä kodikkaan vanhan rakennuksen, ensimmäisten muistojeni lapsuudenkodin. Sota myllersi varjoisan kirkkomaan, jolla seminaarin oppilaat usein käyskelivät kurssikirjat käsissä. Kirkon torni on katkaistu, ja kirkosta itsestään ovat paikkakunnalle muuttaneet uudet asukkaat repineet rakennustarpeita. Missä on alttari, jonka ääressä Inkerin vasta valmlstuneet opettajat seisoivat juhlallisin mielin?

Mutta seminaarin muisto elää inkeriläisten sydämissä. Enkä tahtoisi ajatella, että sen suorittama työ jota venäläiset tarkastajatkin aikanaan kiittivät, olisl täysin hukkaan mennyt.

»Parasta maailmassa on työ», sanoi Jörn Uhl, Gustav Frenssenin kuvaama, samannimisen romaanin päähenkilö. Isäni luki Jörn Uhlin tarinan Pietarissa vuosisadan alussa, nuorena opettajana, ja se teki häneen lähtemättömän vaikutuksen. »Se on suurenmoinen kirja», sanoi hän minulle kerran kolmikymmenluvulla, ja hänen kasvoilleen leimahti muiston herättämä innostus. »Kun luin sen, päätin ryhtyä opiskelemaan».

Isäni on voinut paljossa samastaa itsensä tuohon friisiläiseen talonpoikaisnuorukaiseen, joka ponnisteli pitääkseen kotitaloaan pystyssä ja jonka sydämessä paloi kaipaus kirjojen maailmaan. Ja kun Jörn Uhl aikamiehenä ryhtyi toteuttamaan tuota torjuttua haavetta, kirjailija kertoo hänen ajatuksistaan sanoilla, joissa olen kuulevinani isäni äänen:

»Pitää alkaa alusta vain ja uskoa hyvään —. Niinpä uskallan sen. Ja ellen täällä enää voi tietojani käyttää, kun olen liika vanha jo tai jos kuolen ennemmin, niin on kai Jumalalla tuolla ylhäällä teitä rakennuksen alla, tai kaivauttanee hän vielä valmistumattomissa maailmoissa syvänteltä, hietasärkklä ja kanavoita ja voi sijoittaa minut kaivospäällysmieheksi tal sulunvartijaksl jonnekin. Heitänpä mittanuoranl aina tähtiin asti ja teroitan lapiotani urakkatyötä varten Linnunradalla. Annanpa itseni leikkiin, kuin olisin kuusitoistavuotias vielä.»

Aale Tynni-Haavio

Inkerin Ukot

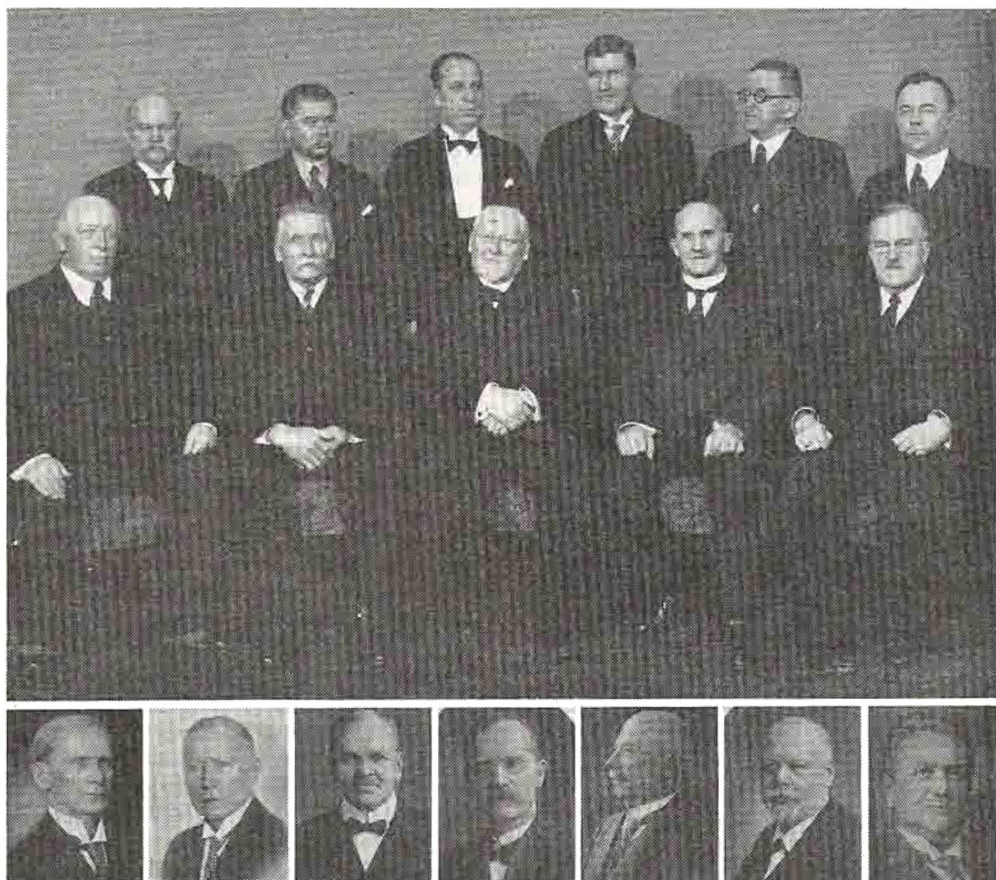
Viestin toimitus pyysi minulta kirjoitusta Inkerin Ukoista, joista lehdessämme on ollut pari kertaa tietoja.

1920-luvun puolivälissä päättivät eräät Inkeristä kotoisin olleet mlehet Helsingissä kerääntyä muistelemaan synnyinseutujaan. Kerääntyminen tapahtui vuorotellen kunkin kotona. Kysymyksessä ei ollut mikään yhdistys; muita sääntöjä ei ollut kuin se, että kaikki olivat 50 vuotta täyttäneitä ja kotoisin Inkeristä. Setäni Pietarin luona Helsingissä sain kodin ja tilaisuuden käydä koulua ja jatkaa opiskelua yliopistossa saavuttuani Suomeen. Hän pyysi minua osallistumaan ukkojen tilaisuuteen kodissamme, mikä oli minulle mieluista sillä täten sain tilaisuuden tutustua tunnettuihin inkeriläisiin. Inkerin Ukkojen tilaisuuksiin kerääntyl tavallisesti kymmenkunta miestä. Aluksi keskusteltiin päivän tapahtumlsta ja juotiin kahvit, mutta kohta jutut kääntyivät Inkerin muistelemiseen ja paahkuroimista riitti tuntikausiksl. Sodan aikana eikä sotien jälkeen muutamaan vuoteen keräännytty, mutta 1940-luvun lopulta lähtien jatkettiin taas yhdessäoloja, tällä kertaa kahviloissa ja viimeisinä vuosikymmeninä Suomalaisessa Klubissa. Alla on luettelo ukoista, jotka vuosien mittaan ovat osallistuneet keskustelutilaisuuksiin. Luettelossa on runsaasti tuttuja nimiä, useimmat manan majoille menneitä. Jokaisen kohdalla olisi enemmänkin kerrottavaa, mutta tämä paisuttaisl kirjoituksen liian pitkäksi.

Inkerin ukkojen jäsenet

Heiskanen Fr. hallintoneuvos, pääministerin sihteeri; Inkinen Antti, hallintoneuvos; Jaakkimainen Juho, opettaja; Jaakkimainen Lauri, suomenkielen lehtori; Jaatinen Verner, dipl. insinööri; Jamalainen Eino, professori; Jamalainen Pietari, Suomen postin pääjohtaja; Kajanti Caijus, toimitusjohtaja; Karvonen Kalervo, maat. ja metsät. maist; Kekki Antti, ammattikoulun johtaja; Kekki Väinö, toimitusjohtaja; Kiijärvi Pekka, opettaja; Kijanen Pekka, lehtori; Koivistoinen Juho, lehtori; Kokka Kaarlo, opettaja; Konkka Juhani, kirjailija; Lattu Iisakki, Kansallisteatterin näyttelijä; Lohi Andreas, agronomi; Makara Antti, teknikko; Makara Yrjö, kauppias; Malm Sulo, eversti; Marttinen Toivo, kauppat. maist., konttoripäällikkö; Marttinen Uljas, johtaja; Metiäinen Aappo, opettaja; Mustonen Juuso, Kolppanan seminaarin opettaja; Peräläinen Juho, Pietarin suomalaisen yhteiskoulun johtaja; Raski Jaakko, Tuutarin seurakunnan kirkkoherra, pappina Helsingissä; Raski Kauko, silmälääkäri, lääkintäeversti; Raski Reino, majuri; Rokkanen Oskar, kauppaneuvos; Räikkönen Paavo, kanttori-urkuri; Saarinen Hannes, pankkiylitarkastaja; Savolainen Jukka, dipl. insinööri; Soiva Martti, talousneuvos; Tiinus Juho, kapteeni; Tirranen Juho, kapteeni; Toikka Juhani, talollinen, Pietarhovin semstvon (maasäätyjen) jäsen; Toikka Pekka, fil. kand., Normaalilyseon yliopettaja; Toikka Toivo, agronomi, SOK:n osastonjohtaja; Tynni Kaapre, fil. maist., Kolppanan opettajaseminaarin johtaja, oppikoulujen lehtori Helsingissä; Vesa Juho, konttoripäällikkö; Vesterinen Fredrik, opettaja; Vironmäki Matti, rovasti; Vironseppä Eino, opettaja; Yllö Leo, professori, Valtion siementarkastuslaitoksen johtaja.

Eino Jamalainen

»Inkerin Ukkoja». Henkilöt ylärivissä vasemmalta oikealle: J. Raski, rovasti; Antti Inkinen, hallintoneuvos; J. Mustonen, opettaja; K. Tynni, maisteri; H. Saarinen, pankkiylitarkastaja; J. Savolainen, insinööri. Keskirivi, vasemmalta oikealle: J. Koivistoinen, lehtori; K. Kokka, opettaja; J. Jaakkimainen, opettaja; P. Toikka, kunnallisneuvos; Fr. Heiskanen, hallintoneuvos. Alarivi, vasemmalta oikealle: J. Peräläinen, maisteri; I. Lattu, näyttelijä; P. Räikkönen; P. Toikka, maisteri, yliopettaja; P. Jamalainen, pääpostitirehtööri; P. Kijanen, lehtori; J. Kurikka, agronomi.

"Inkerin maisemat lähtemättömästi mielessä"

Inkerinmaalla eläneistä suomalaisista monet ovat tulleet erittäin tunnetuiksi myös suuressa maailmassa. Yksi heistä on ollut Pietarin suomalaisen seurakunnan kirkkoherran Juho Saarisen poika Eliel, joka toimi neljännesvuosisadan arkkitehtinä Helsingissä ja suunnilleen saman ajan Amerikassa, jossa kuoli kesällä v. 1950. Seuraavassa kerrotaan tämän maailmankuulun miehen lapsuuden ja nuoruuden ajoista, jotka liittyvät Inkeriin.

Elielin isovanhemmat olivat vakavahenkisiä mäkitupalaisia Sysmän pitäjän Koiviston kylästä. Heidän lahjakas poikansa Juho, joka tuli ylioppilaaksi suurena nälkävuonna 1867, antautui teologisiin opintoihin ja vihittiin papiksi v. 1871. Toimittuaan nelisen vuotta pappina Savossa ja Karjalassa Juho Saarinen sai v. 1875 kutsun Inkeriin, jossa hän sitten toimi n. 43 vuotta. Aluksi hänestä tuli Liissilän seurakunnan kirkkoherra.

Inkeriin muuttaessaan Saarisilla oli kaksi lasta, joista nuorempi Gottlieb Eliel oli 2-vuotias. Liissilä sijaitsi n. 40 kilometriä Pietarista etelään ja oli vielä siihen aikaan väkiluvultaan n. 1500 hengen seurakunta. Sieltä perhe muutti parin vuoden perästä Spankkovalle, joka oli huomattavasti suurempi seurakunta. Siellä Juho Saarinen oli vuodet 1877—1894. Työtä oli paljon papillisissa tehtävissä ja myös kotona. Pappilassa oli paljon karjaa ja maata viljeltävänä suuret alat.

Spankkovan papilassa vietetyistä lapsuuden vuosista Eliel Saarisen amerikkalainen elämäkerran kirjoittaja on sanonut: »Inkerin maisemat painuivat lähtemättömästi hänen mieleensä. Eliel oppi rakastamaan metsiä ja järviä. Tuulessa huojuva koivun oksa kiinnosti häntä enemmän kuin koulukirjat.» (Albert Christ-Janer: Eliel Saarinen, Hki 1951, s. 15.) Inkerissä vietetyistä lapsuusvuosistaan Eliel itse on kertonut: »Lapsuuteni kotimaan maisema oli lempeä. Siihen kuului lainehtivia viljapeltoja, niittyjä ja metsiä. Ympäristö, missä elin, oli rajoitettu, mutta en kaivannut muuta. Tässä maalaisympäristössä juoksentelin mielin määrin, usein kynä ja paperi kädessäni, sillä minussa oli voimakas piirtämisen ja maalaamisen pakko. Tietenkin jokainen lapsi tuntee suuremmassa tai pienemmässä määrin samanlaista halua, mutta minun tapauksessani tuo halu on osoittautunut pysyväksi ja vaikutukseltaan ratkaisevaksi» (Christ-Janer, mts. 21).

Elielin isä oli kirkollisen työnsä ohella innokas valistusrientojen mies. Hän toimi mm. paljon lähellä sijainneen Kolppanan seminaarin hyväksi. Inkerinsuomalaisten kansalliset raittiuspyrinnöt olivat myös hänelle sydämen asioita. Oli luonnollista, että isä ohjasi lapsensa myös opintielle. Lähin suomalainen oppikoulu oli Viipurin klassillinen lyseo, jonne Eliel-poikanen lähetettiin kymmenvuotiaana. Siellä poika varsinkin reaalilinjan aineissa, luonnontieteissä ja uusissa kielissä, menestyi hyvin. »Tutustuminen luonnontieteisiin muodostui pohjaksi, jolta Eliel Saarisen myöhempi luonnontutkimus kehittyi, ja tälle pohjalle perustuen kasvoi hänessä vähitellen kyky soveltaa luonnossa näkemiään aiheita arkkitehtonisiin rakennelmiin», toteaa Christ-Janer.

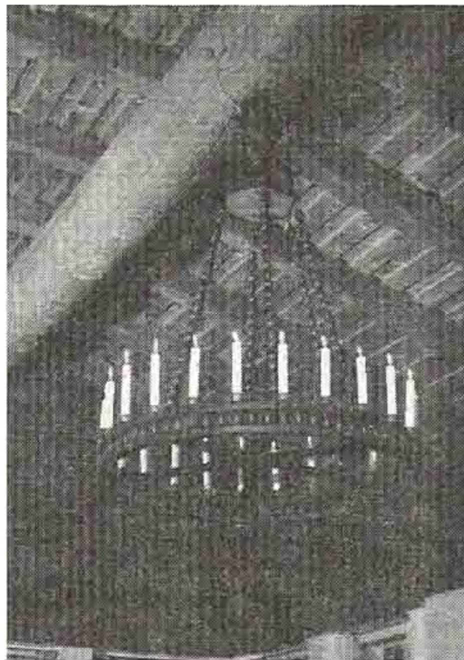
Koulupoikana ja myöhemmin ylioppilaana Eliel joutui lomien aikoina kotiin Inkeriin matkustaessaan kulkemaan Pietarin kautta. Suuressa maailmankaupungissa poika ei kuluttanut aikaansa turhaan, vaan etsi paikan, jossa oli paljon mielenkiintoista nähtävää. Se oli Eremitaašin taidemuseo. Siellä Eliel tutustui varsinkin suurten mestarien maalauksiin. »Tämä oli kaikkein tärkein osa kasvatuksestani, niin ainakin minusta nyt asiaa muistellessani

tuntuu», kertoi Eliel Saarinen ja jatkoi: »Eremitaasista tuli minun Mekkani. Saatoin vaeltaa tuntikausia salista toiseen yksinäni, äänettömänä ja onnellisena. Minä, sikojen, lehmien ja lampaiden seuraan tottunut maalaispolka keskellä noita kaikkien aikojen kallisarvoisimpia mestariluomuksia! Rakastin ennen kaikkea Rembrandtia, vaikka saattaakin tuntua oudolta, että tuo hollantilainen mestari viehätti lapsensilmääni. Hänen jalot ominaisuutensa, jotka ovat taanneet hänelle pysyvän aseman läpi vuosisatojen, tekivät minuun silloin valtavan vaikutuksen. Iloitsen siitä, että niin tapahtui, ja olen samalla myös ylpeä siitä. Tunsin maalaukset. Tunsin nimet niiden kilvistä. Arvattavasti minulle tuotti tyydytystä se välitön ja persoonallinen suhde, joka minulla oli noihin maalauksiin. Ne puhuivat minulle. Minä ymmärsin niiden puhetta» (Christ-Janer, mts. 16).

Lyseossa Eliel-nuorukaisen piirustuksen opetukseen sisältyi kipsikuvien jäljentämistä, joka sen ajan kouluissa kuului opetusohjelmaan. Mutta Eliel sai luvan opiskella piirustusta luokkahuoneen ulkopuolella. Hänelle annettiin lupa, että saattoi piirtää luonnosta otettuja aiheita. Saipa hän piirustussalin avaimenkin ja oikeuden käydä piirtämässä jäljennöksiä iltaisin.

Ylioppilaaksi tultuaan Eliel Saarinen meni Helsingin Polyteknilliseen opistoon arkkitehtuurin opiskelijaksi ja samalla yliopiston taidekouluun taidemaalauksen oppilaaksi. »Edellinen valinta oli kylmän harkinnan tulos, jälkimmäinen hehkuvan sydämen vaatimus», hän on sanonut. Myöhemmin hän jätti maalaustaiteen, koska ei halunnut — kuten sanoi — »tulla kolmannen luokan töhertäjäksi». Hän etsi tietä rehelliseen itsensä ilmentämiseen ja aavisti uuden aikakauden olevan alkamassa arkkitehtuurissa antautuen rakennustaiteelliseen suunnitteluun», toteaa Christ-Janer.

Opiskeluaikanaan Eliel Saarisella oli hyviä tovereita, joiden kanssa yhdessä tehtiin suunnitelmia. Helsingissä v. 1896 perustetusta arkkitehtitoimistosta, jossa Eliel Saarisen työtovereina olivat opiskelijatoverit Herman Gesellius ja Armas Lindgren sekä hänen tekstiilitaiteilijavaimonsa Loja, kehittyi muutamassa vuodessa uudenaikaisen suomalaisen arkkitehtuurin johtava toiminimi. »Heti ensimmäisinä vuosina toimistomme perustamisen jälkeen saimme uskomattoman määrän töitä», sanoo Saarinen.

Yksityiskohta Hvitträskin kartanolinnasta: Suuren tuvan katossa riippuva kynttiläkruunu.

Nuoren arkkitehdin isä joutui Spankovalla monipuolisen toimintansa takia silloisten vallanpitäjien epäsuosioon. Hän sai jopa karkoitusmääräyksen ja siirtyi Pohjois-Inkeriin Lempaalan seurakunnan paimeneksi. Pietarin suomalaisen seurakunnan jäsenet olivat kuitenkin rohkeita ja kutsuivat hänet v. 1899 Pietarin suomalaisen seurakunnan komministeriksi (= kappalaiseksi), josta virasta hänet myöhemmin valittiin seurakunnan kirkkoherraksi. Siinä tehtävässä hän oli vuoteen 1918, jolloin heikentyneen terveytensä ja olosuhteiden pakottamana otti eron ja muutti Suomeen. Hän kuoli joulukuussa v. 1920 poikansa Elielin upeassa kodissa Hvitträskissä, joka yhä on suurenmoinen nähtävyys. »Inkerin Joulu» -nimisessä lehdessä v. 1921 muistokirjoituksessa todetaan tästä uskollisesta työntekijästä:

Rovasti Juho Saarinen on omistanut elämänsä parhaat ja lukulslmmat vuodet Inkerin kansalle, ja siksi hänen nimensä onkin piirrettynä Inkerin historian lehdille häviämättömillä kirjaimilla.»

Arkkitehti Saarinen ja hänen Loja-rouvansa matkustelivat paljon ja siten kehittivät itseään. Suurkaupungissa Pietarlssa käytiin sekä vanhempia tapaamassa että myös virkamatkalla, sillä Eliel Saarinen oli v. 1905 kutsuttu Pietarin keisarlllisen taideakatemian jäseneksi. Lisäksl matkat suuntautuivat muualle eri puolille Eurooppaa. »Matkavaikutelmat ja klrjalllset tutkimukset eivät olleet jättämättä jälkiään Eliel Saarlsen vastaanottavaiseen mieleen», kerrotaan hänestä. Pian levisl Saarisen maine kauas ulkomaille. Suomen Kansallismuseo ja Helsingin rautatieasema sekä oma koti Hvitträsk ym. suurtyöt, jotka tehtiin Saarisen suunnitelmien mukaisesti, olivat maineen levittäjinä. Saarinen sai osakseen myös paljon tunnustusta. Helsingin rautatieaseman suunnittelusta hän sal kunnianosoituksena professorin arvonimen. Maamme hallitus antoi hänelle myös tehtäväksi v. 1919 suunnitella rahasetelit, joiden henkilöhahmoista erään kerrotaan olleen hänen rouvansa.

Laajoilla matkolllaan Eliel Saarinen oli tutustunut myös Amerikkaan. Siellä elämisenmahdollisuudet olivat paremmat kuin täällä Suomessa, jossa taloudellisista syistä johtuen rakennustoiminta 1920-luvun alussa oli vähäistä. Sen vuoksi Saarinen v. 1923 muutti perheineen Yhdysvaltoihin. Siellä hän ja hänen Loja-rouvansa tulivat pian tunnetuiksi sekä pienois- että monumentaalimuotojen luojina, jotka ovat pysyvästi vaikuttaneet aikakautemme kulttuuriin yli maitten.

Suureen maailmaan jouduttuaan Eliel Saarinen ei kuitenkaan unohtanut sitä perintöä. minkä oli sanut vanhemmiltaan lapsuuskodlssaan. Hän tunnustl elämänkertansa tekijälle kauniisti: »Vanhemmiltani opin ennen muuta rakastamaan työtä. Maalaiskodissa opin myös rakastamaan lukemista ja henkevää seurustelua sekä kunnioittamaan uskonnollista ajattelutapaa.» Tälle perinnölle uskollisena Eliel Saarinen pysyi koko elämänsä, jossa oli monet valheet. Hän ei hellittänyt silloinkaan, kun työnteon taakka tuntui painavimmalta. Usein yökaudetkin hän suunnitteli ja ahersi, missä kaikessa hänelle oli suureksi avuksl perimänsä luonteenpiirre: »Hän oli suurenmoisen kärsivällinen mies» (Chrlst-Janer, mts. 132). Tunnuslauseeksi hänestä sopivat hyvin sanat, jotka on hakattu kallioon hänen hautansa yläpuolelle Hvitträskin puistikossa. Sanat ovat: Työ on avain ihmishengen luovaan kehitykseen.

Me inkeriläiset samoin kuin kaikki suomalaiset saamme olla iloisia ja kiitollisia, jopa ylpeitä, että Eliel Saarisen kaltainen suomalainen suurmies on elänyt ja vaikuttanut vuosisatamme kulttuurin kehitykseen. Tällaisen luovan hengen jättiläisen muisto rohkalskoon jokaista meitäkin tekemään työtämme suunnitelmallisesti, uutterasti ja vaikeuksia säikähtämättä. Menneiden sukupolvien työ, vaikkei se joka kohdassa ollsl kohonnut läheskään Eliel Saarisen mittasuhteisiin, velvoittaa meitä.

Matti Vironmäki

»Inkeri-ilta» suomalaisella klubilla

Helsingin Suomalaisen Klubin syyskuun Klubi-illassa 28. 9. 1978 professori Eino Jamalainen kertoili »Muistelmia Inkerista» Mielenkiinnolla kuunneltua esitystään prof. Jamalainen elävöitti vielä noin 40 diakuvalla. Ennakkotieto esityksestä oli vetänyt klubille tavanomaista melkoisesti enemmän jäseniä. Esityksen jälkeen virisi aiheesta vilkas keskustelu, minkä aikana käytettlin runsaasti puheenvuoroja.

Helsingin Suomalainen Klubi, joka pari vuotta sitten täyttl 100 vuotta, nauttii erittäin korkeaa arvostusta koko maassa. Mainittakoon, että prof. Jamalaisen setä, pääpostitirehtööri Pietari Jamalainen kuului vuosina 1891—96 tämän klubin johtokuntaan.

J.V.

Piirteitä Inkerin valistusoloista

V. 1617 Ruotsin ja Venäjän välillä solmitun Stolbovan rauhan jälkeen joutui Inkerinmaa Ruotsin vallanalaisuuteen lähes 100 vuodeksi. Inkerin kreikkalaiskatoliset alkuasukkaat, vatjalaiset ja inkerikot, peläten ruotsalaisten pakkokäännytystä luterilaiseen uskoon ja raskaita veroja, pakenivat suurimmaksi osaksi Venäjän puolelle asettuen venäläisten suosiollisella avulla asumaan Tverin ja Novgorodin kuvernementteihin. Ruotsalaiset värväsivät heidän tilalleen Suomesta karjalaisia, savolaisia ja ja muita suomalaisia, jotka toivat mukanaan luterilaisen uskonsa Inkeriin.

Siitä voimakkaasta suomalaiskansallisesta, seurakunnallisesta, sivistyksellisestä ja taloudellisesta kehityksestä, mikä Ruotsin vallan aikana Inkerissä alkoi ja jatkui venäläisen invaasion tapahduttua tsaarin vallan aikana, vieläpä neuvostovallan alkuvuosinakin, on kerrottu lukuisissa Inkeriä koskevissa julkaisuissa, viimeksi ansiokkaassa Inkerin suomalaisten historiassa, eikä sen vuoksi ole aihetta tässä yhteydessä siihen puuttua.

Erään tärkeän toteamuksen tahtoisin kuitenkin Inkerin historian varrelta tehdä, nimittäin sen, että suomalaiskansallinen ja sivistyksellinen kehitys on tapahtunut Inkerissä luterilaisen kirkon hoivassa. Tsaarin Venäjä Pietari Suuresta alkaen suhtautui verrattain suopeasti valtakuntansa luterilaisiin, jotka olivat liittyneet yhteen saksalaisjohtoisen konsistorin alaisuuteen. Pakkokäännytystä ja suvaitsemattomuutta, johon ruotsalaiset 1600-luvulla tekivät itsensä syypääksi, ei tsaarinvallan aikana liioin harjoitettu. Vieläpä tsaarit antoivat taloudellista tukea monien Inkerin kirkkojen rakentamiseen (Kolppanan, Tyrön, Skuoritsan, Tuutarin). Venäjän ylimystö- ja hallituspiireissä tosin esiintyi, varsinkin viime vuosisadan lopulla kiihkokansallisia pyrkimyksiä tarkoituksena vähemmistökansallisuuksien venäläistyttäminen. Eräs merkki siitä oli v. 1892 koulualalla annettu asetus, jolla koulut siirrettiin kirkon valvonnasta valistusasiain ministerin alaisuuteen. Venäjä määrättiin opetuskieleksi, ja vain uskontoa sai opettaa äidinkielellä. Kuitenkin niissä kouluissa, joissa oli vähemmistönkielinen opettaja (esim. suomalainen), opetettiin myös äidinkieltä. Tämä kävi mahdolliseksi siten, että uskontoon varatusta 6 viikkotunnista saatiin käyttää 3 viikkotuntia äidinkielen opetukseen. Venäläistyttämistoimenpiteet Inkerin kohdalla jäivät kuitenkin suhteellisen vähäisiksi.

Huolimatta siitä, että Inkerin sydämeen Nevajoen suulle perustettu Pietarin kaupunki pääkaupunkina kasvoi nopeasti monimiljoonaiseksi metropoliksi, Inkerin pitäjät pysyivät suomalaisina suomalaiskansallisten pyrkimysten jatkuvasti niissä voimistuessa. Vieläpä seurakuntien asukasluvutkin osoittivat jatkuvaa kasvua. Esim. Pietarin kaupungin kohdalla voitiin viime vuosisadan lopulla todeta, että se oli suurin suomalaiskaupunki laajassa Venäjän valtakunnassa. V. 1880 oli Helsingissä suomenkielisiä asukkaita 14 672, mutta Pietarissa sensijaan n. 20 000. Ensimmäisen maailmansodan aattona oli Pietarin suomalaisten lukumäärä jo yli 22 000 henkeä.

Luterilaisen kirkon huomattavimpiin aikaansaannoksiin voidaan katsoa kuuluvaksi suomalaisen papiston toimesta ja luterilaisten kirkkojen apukassan rahoittamana v. 1863 Kolppanan kirkonkylään perustettu suomalainen opettaja-, lukkari- ja urkuriseminaari. Sen merkitys Inkerin säilymisessä suomalaisena oli erittäin suuri. Laitos ehti päästää Inkerin valistusvainioille 15 oppilasvuoroa, viimeisen saadessa todistuksensa 1920 Helsingissä, jonne se oli Venäjän vallankumouksen myrskyissä siirtynyt. Suomenkielisiä kouluja perustettiin sitä mukaa kuin opettajia valmistui. V. 1911 oli suomenkielisiä kouluja jo 139. Koulujen ohella perustettiin myös kansankirjastoja ja monet yhdistykset, kuten soittokunnat, laulukuorot, raittiusyhdistykset, nuorisoseurat ym. vapaata valistustyötä edustavat saivat tällöin opettajien toimesta alkunsa ja veivät suomalaisuuden asiaa jatkuvasti eteenpäin.

Maaliskuun vallankumous 1917 toi Inkeriin vapaammat kansalliset olot. Koululaitos suomalaistettiin. Kolppanan seminaariin perustettiin naisjaosto, joten seminaari alkoi 2-luokkaisena nais- ja miesseminaarina. Uusia kansakouluja perustettiin. V. 1918 oli niiden lukumäärä jo 314 ja niissä 248 suomalaista opettajaa. Samana vuonna perustettiin myös kaksi kansanopistoa: grundvigilainen Toksovaan ja kristillinen Haapakankaalle.

Lokakuun vallankumous 1917, jolloin kommunistit saivat vallan käsilnsä Venäjällä, toi mukanaan suuria muutoksia myös koululaitoksessa. Uskonnon opetus kouluista poistettiin. Käytäntöön otettiin uusi koulujärjestelmä, jonka perustaksi tuli yleinen ja yhtenäinen työkoulu (jedinaja trudovaja skola) kolmlne asteineen: I aste (alkeiskoulu ja jatkokoulu), II aste keskikoulut (lukio) ja III aste korkeakoulut (yliopisto ja muut korkeakoulut). I asteen pohjalle rakentuvia ammattikouluja (4-vuotiset) ruvettiin kutsumaan teknikumeiksi (oplstot) ja korkeakoulutasoisia ammattikouluja instituteiksi.

Uuden koulujärjestelmän toteuttaminen käytännössä vei oman aikansa. Kansalaissotien aikana (1917—23) jäivät uudistukset vähäisiksi. Uudet koulujen ohjelmat oppitavoltteineen julkaistiin vasta 1924. Peruskoulun opetussysteemiksi määrättiin kokonaisopetus (kompleksnaja sistema prepodavanija), joka 20-luvun lopulla kelvottomana hylättiin ja tilalle tuli polyteknillinen (moniteknillisyys) opetussysteeml, joka on vielä nytkin voimassa.

Myös Inkerin koululaitos koki nämä uudistukset. Kolppanan seminaarin työtä jatkamaan perustettiin Suomalainen opettajaopisto (pedogoginen teknikumi), joka toimi aluksi seminaarin entisissä suojissa Kolppanassa. Mutta oppilasmäärien lisääntyessä kävivät seminaarin tilat ahtaiksi, ja laitos siirrettiin v. 1921 Hatsinan kaupunkiin Paavali I valtakadun varrelle entisen venäläisen seminaarin ajanmukaisiin suojiin. Myös ent. kaupunkikoulun rakennukset, jotka sijaitsivat seminaarin vieressä, tulivat opiston käyttöön. Kaupunkikoulun tiloja käytettiin oppilasasuntolana ja sinne sijoitettiin myös opiston harjoituskoulu.

Hatsinasta el tullut pitkäaikaista sljoltuspaikkaa opettajaopistolle. 20-luvun puolivälissä laitos siirrettiin Leningradiin Aleksanteri Nevskin luostarin suojiln. Kyseinen luostari oli rakennettu sille paikalle, jossa Suomen piispa Tuomaan joukot kärsivät v. 1240 musertavan tappion taistelussa novgorodilalsla vastaan. Ruhtinas Aleksanteri, joka johti novgorodilaisia joukkoja, sai voittonsa ansiosta kunnianimen Nevskij (Nevalainen). Suomalainen opettajaopisto sai 20-luvun lopulla kokea vielä kolmannenkin muuton. Yhdistettynä virolaiseen vastaavaan opettajain valmistuslaitokseen se siirrettiin Vasill Ostroviin Tutskovin sillan vastapäätä sijaitsevaan koulurakennukseen, jossa laitos toimi sitten lakkauttamiseensa saakka vuoteen 1941.

Kolppanan seminaarin entisiin tiloihin opettajaopiston muuton jälkeen sijoitettiin II asteen koulu. Muita täydellisiä keskikouluja toimi Leningradin ent. yhteiskoulun tiloissa ja toinen Tyrön Papinkonnulla. Vastaavaa koulutusta annettiin myös Leningradin yliopiston yhteyteen perustetussa suomenkielisessä työläistiedekunnassa (rabfak).

Semstsvolaitoksen synnyttyä (Maaseudun itsehallintolait) 1864 viime vuosisadan loppupuolella alettiin sen toimesta kiinnittää huomiota maaseudun alkeisopetuksen tehostamiseen. Tältä pohjalta syntyi maaseudulle alkeiskoulun jatkoksi 2-luokkainen koulu. Tällaisia kouluja oli Inkerissä viime vuosisadan vaihteessa jo melkein jokaisessa pitäjässä. Ne sijaitsivat kunnan keskuksessa ja olivat internaattilaitoksia. Pitkämatkalset oppilaat saivat majoituksen sekä ruoan. Vallankumouksen jälkeen nämä koulut muuttuivat 7-luokkaisiksi, ja niistä käytettiin myös vajaakeskikoulun nimeä.

Suomenkielisistä ammattikoululaitoksista on erityisesti mainittava maatalousteknikumi (opisto), joka nelivuotisena oppilaitoksena sijoitettiin Rääpyvän hovin suojiin. Hovin maatilat olivat myös opiston käytössä. Laitoksen alkuna oli Toksovan kansanopisto, joka 20-luvun alussa siirrettiin Rääpyvälle ja muutettiin maatalousopistoksi. Olen kuullut, että 30-luvulla olisi Inkerissä toiminut myös osuustoimintaopisto. Sen sijaintipaikasta ei minulla ole tietoa. Virallisten tilastojen mukaan toimi v. 1935 Inkerissä 22 korkeampityyppis-

Kaksi tynnöriä

Matkustipa kaksi tynnöriä,
toinen täytenään, toinen tyhjillään.
Ensimmäinen ilman kiirehiä,
melutta ja käyden kulkee eteenpäin.
Toinen juoksujalkaa lennättäin
kolisten ja paukkuen, ja korkealle
pölypilvi nousee taivahalle.
Ihmiset jo kaukaa jymyn kuullessaan
syrjään poikkeavat peloissaan, luullen
sieltä tulevaksi kumminkin enemmän
kuin tyhjän tynnyrin.
Harvoin on sen töillä mitään merkitystä,
joka aina laulaa omaa ylistystä.
Suuri mies, hän huutamatta miettii synnyt syvät,
pauhinatta, itse etsimättä kiitostaan.
Työnsä julistavat hänen mainettaan.

Tämä runo on vanhan venäläisen runoilijan Krylovin (1769—1849), joka tuli kuuluisaksi varsinkin satiirisilla runomuotoisilla faabeleillaan.

tä suomenkielistä koulua, 45 kollektiivitalousnuorisokoulua, alkeiskoulujen lukumäärän ollessa yli 300. Tietämäni mukaan Leningradissa toimi 30-luvulla myös suomalaisen valistustalon yhteydessä jonkinlainen teatterikoulu.

Suomenkielisten opettajain puute oli Inkerissä kaikkiin kouluasteisiin nähden huutava. Senvuoksi monet täydellisen keskikoulun päättäneet siirtyivät kansakoulun opettajiksi. Korkeampityyppisissä kouluissa oli uselssa tapauksissa turvauduttava venäjänkielisiin opettajavoimiin. Opettajien puute väheni huomattavasti, kun Leningradin kasvatusopillisen korkeakoulun (Pedagogitšeskij institut imeni Gerzena) yhteyteen perustettiin v. 1926 vähemmistökansallisuuksien osasto ja siihen suomenkielinen jaosto kieli ja yhteiskunnallisine linjoineen.

Edellä esitetyn pohjalta voidaan todeta, että suomenkielinen kouluopetus Venäjällä vallankumouksen jälkeen jatkuvasti kasvoi, ja suomen kielen asema voimistui. Tämän teki mahdolliseksi Leninin viitoittama ja neuvostovallan harjoittama vähemmistökansallisuuspolitiikka. Olivathan venäläiset antaneet Tarton rauhanneuvotteluissa 1920 sanella pöytäkirjaan vakuutuksen, että Pietarin kuvernementin suomalainen väestö nauttii täydessä määrin kalkkia niitä oikeuksia ja etuja, jotka Venäjän lait myöntävät vähemmistökansallisuuksille.

Kouluopetuksen henki tietysti palveli vallanpitäjien tarkoituksia yhteiskunnan rakentamiseksl. Myös Suomesta v. 1918 emigroituneet sekä Kanadasta ja Yhdysvalloista 20-luvun alkupuolella Inkeriin siirtyneet ja johtopaikoille sijoittuneet suomalaiset asettuivat voimakkaasti tukemaan suomenklelistä väh.kans.politiikkaa niin hallinnollisella kuin sivistyksellisellä alalla. Mutta 30-luvun puolivälissä alkanut hallinnon ankara aika puhdistuksineen ja karkoituksineen neuvostovirkailijain keskuudessa syytettynä väärästä kansallisuuspolitiikasta, paikallisesta nationalismista jopa suomenmielisyydestäkin, teki tyhjäksi lupaavasti alkaneen kehityksen. Samalla alkoi myös Inkerin tyhjentäminen suomenkielisestä väestöstä rajavyöhykkeen laajentamisen perusteella. Toinen maailmansota pyyhkäisi loputkin rippeet suomalaisesta Inkeristä suomenkielisine koululaitoksineen.

Pekka Kivijärvi

Leningradin evankelis-luterilaisesta seurakunnasta

Tämä uusi luterilainen seurakunta on rekisteröity vasta muutama vuosi sitten. Se on suomalais-virolais-saksalais-lättiläis-liettualais-venäläinen evankelis-luterilainen seurakunta, mutta suomalaiset muodostavat siinä suurimman ryhmän. — Ennen viime sotia vielä 1930-luvulla oli Inkerissä 34 suomalaista evankelis-luterilaista seurakuntaa. Nyt on vain tämä yksi luterilainen sekalaisseurakunta.

Seurakunnan maallikkoesimiehenä on mekaanikko Mikko Baranov, joka osaa melko hyvin suomea. Hän on kertonut allekirjoittaneelle seuraavaa:

Seurakunta anoi ensin käyttöönsä Leningradista entistä suomalaista pyhän Marian kirkkoa, mutta sitä ei saatu vaan 10. 7. 1977 annettiin tälle seurakunnalle noin 25 km:n päässä Leningradista Puškinista (ent. Tsarskoje Selo) entinen saksalainen luterilainen kirkko, joka oli viime vuosina ollut autokorjaamona. Tämä rakennus on muutaman sadan metrin päässä entisestä tsaarin palatsista.

Rakennuksen kunnostaminen kirkoksi on vaatinut seurakuntalaisilta suunnattomasti vapaaehtoisia lahjoja ja talkootyötä. Yksistään rakennuksen seinien kunnostaminen tuli tässä kivikirkossa maksamaan seurakunnalle noin 4000 ruplaa eli noin 24000 markkaa. Kun valtio omistaa kaikki rakennukset, niin seurakunnan on maksettava kirkosta vuokraa valtiolle 2800 ruplaa eli noin 17000 markkaa vuodessa. Tarvittavat korjaukset on kuitenkin seurakunnan aina itse suoritettava.

Tässä kirkossa on 450 istumasijaa. Virallisesti kuuluu seurakuntaan noin 3000 jäsentä. Leningradin alueella kuuluu nykyisin olevan noin 35000 suomalaista. Eräänlaisia kirkonkirjoja on täällä alettu kirjoittaa. Seurakunnan pappina toimii Virosta tullut Metsnik.

Viime kesänä saatiin lupa pitää kirkossa lauantaisin jonkinpituista konfirmaatiovalmistusta eli rippikoulua. Sellaiseen konfirmaatiovalmistukseen osallistui viime kesänä 15 henkilöä. Näistä oli vanhin iältään 31-vuotias ja nuorin 18-vuotias, oli miehiä ja naisia.

Kirkolliseen avioliittoon vihkimiseen ei ole enää voitu vaatia rippikoulun käymistä, vaan on vihitty myös sen käymättömiäkin. Muutenkin on tehty joskus suuria poikkeuksia kirkollisesta käyttäytymisestä. Kerran kysyi kirkossa seurakunnan esimieheltä muuan kreikkalaiskatolinen mummo: »Saanko käydä suomalaisessa jumalanpalveluksessa ehtoollisella, kun jalkani on kipeä kulkemaan ortodoksiseen kirkkoon?» Seurakunnan esimies antoi luvan. Seurakunnan jäsenasiasta on saatu kuulla, että asetusten mukaan kommunistisen puolueen jäsen ei nykyään saa olla minkään seurakunnan jäsen.

Kirkon tilaisuuksissa on käynyt melkoisesti turisteja Suomesta, mm. retkikunta Heinolan kaupunkiseurakunnasta. Sunnuntaisin klo 10 on siellä suomalainen jumalanpalvelus.

J.J.

KIITOS

Teitä inkeriläiset ystävämme, Matti Vironmäki, Inkeri-kuorolaiset, emännät ja isännät ja kaikki Te joita emme voi henkilökohtaisesti kiittää, kiitämme siitä suurenmoisesta avusta jota saimme Leo Yllön muistotilaisuudessa.

Jo se, että muistotilaisuus oli mahdollista viettää Inkerikodissa, joka oli Leolle hyvin rakas, oli sekä meille täällä Suomessa että Ruotsissa oleville omaisille niin suurimerkityksinen, että emme löydä kylliksi sanoja kiittääksemme Teitä.

Leo Yllön omaisten puolesta
Liisa Yllö

Sanan sorjan soitantaa

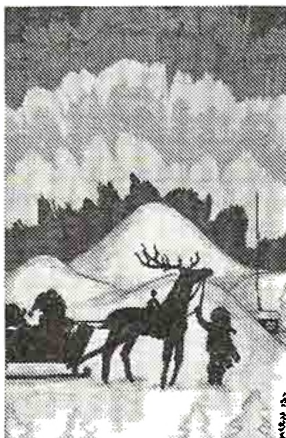
Nyyhkyretki

Lapsuuven aikaisii muistelmii

Mie muistan ko olin siin 4—5 vuuvven ikäne ko meil käivät ain kyläs Uollan Susanna ja Salammin Sohvi ja miun ämmäin. Hyö olliit kaik saman ikäsii ja kuomaksii keskennään, ja elliit likettäin. Ei mein ämmä käynt paljon kyläs, a ne Sohvkuoma ja Susankuoma käivät meil, mein ämmän kans nyyhkyymäs, ja kylän uutisii luatimas. Heil olj joka ämmäl sellane tuohine nyyhkykarppi ja siel olj sellaista ruohonpäistä hienoo tupakkaa, sitä hyö vettiit nenähee vähän aikaa tuas ja pärskähtelliit ja silmiist vuosiit vee-et ja nenän alus olj ruohonpäine. Mie kerran kysyin ämmältäin, jot mitä vart työ panetta sitä nyyhkyy nennää, ni ämmä sanoi jot sie lapsrukka et tiije, jot meil on niäts vanhat silmät, se nyyhky puhastaa mein silmii. Mie uattelin jot lapas miekii kerran koittelen vettää nenähein sitä nyyhkyy, mill se tuntuu, ja sit kerran ämmäin män mihin lie asjoilleen ja unohutti sen nyyhkykarpin ovensuu pöyvääl ja sillon mie otin vähän siint karpist sitä ruohonpäistä, mänin mein sarraimen takkaa ja vedin nenähein sitä. Ei se hyyvvää olt, tirskumaa se pani ja kaik hieroin silmäin punaseks. sit mie luain sen asjan Hennulan Annil ja Uatilan Helenal ko hyö olliit miun leikkitoverlooi ja oltii ain nenät yhes. Hyö sannoit jot hyökii ois tahtoneet sitä nyyhkyy koitella vettää nenäheen, ja miul tulj tuas kahen päivän piäst sellane tilaisuus. ko ämmä läks kyllää ja jätti sen karppiisen pöyvääl. Mie otin siint tuas vähän ja läksin tyttölöil sanomaa, ett nyt suatta työkii maistaa sitä, mitä ne kuomakset pistelööt nenäheen, a mihin myö mäntäis peittoo, mis suatas rauhaas tirskuu. Hennulan Anni sanoi jot mein tarhaas on olkii keko, männää sinne ja peittiissää olkiin sissää. Sellai myö sit tehtii, ja aijai, ko se olj lystii, ko suatii siel pärskyy ja tirskuu, mut sit leikiil tulj huono loppu, äitiin tulj lähteest vettä ottamaa ja kuulj mein tirskumist, hiä kohotti olkii, ni näk, mitä myö siel olimma tekemäs. Siint seurais tukkapölly ja jokahine sal sen miun äitiin kiäest.

Mein ämmä olj vähä niinku jottai osais sopotella, kerran ko mie läksin ämmän kans Myllykyllää, siel olj hänel viel yks kuoma, siel olj suur vihane koira, mie ko pitelin ämmäin hammeest kii ja pelkäsin sitä koiraa, ni koira huaplais minnuu kintust, ämmäin otti vettä kauhaa ja pes minun silmäin ja mitä lie viel sopottelj ja heitti sen vee-en koiran piäl, se olj sitä vart, ko mie kovast pölästyin sitä koiraa, ettei miul mittää siint pölästymisest tult. Sellasii on miun lapsuusmuistoin, a se oljkii sitä ihanaa aikaa omas kotjkyläs.

A.K.

Iisakki Lattu, monipuolinen näkijä, tekijä ja tulkki

On sanottu, että kääntäjä on hyvin suuressa määrin myös tulkki: Mitään kieltä ei voi kääntää tolseen kieleen alvan kirjaimellisesti sana sanalta. On myös osattava tulkita kirjailijan ajatukset sellaisinaan, ennen kuin siirtää ne toiseen kieleen. Tältä pohjalta voi kuulua Inkerin poikaa, näyttelljä Iisakki Lattua, pltää moninkertaisena tulkkina. Hän tulkitsi näyttelijänä kirjailijoiden ajatuksia kansalllsella näyttämöllämme yli neljän vuosikymmenen ajan samalla kääntäen, ohjaten ja sovittaen useiden venäläisten näytelmäkirjailijoiden teoksia.

Iisakki Lattu syntyi Inkerissä Kolppanan seurakunnassa 1857. Kolppanassa hän myös kävi koulunsa ja valmistui opettajan ammattiin kuulusta Kolppanan seminaarisia, josta niin moni inkerlläinen lahjakas nuori mies hänen jälkeensä on lähtenyt elämäntyötään suorittamaan. Kansakoulun opettajan työhön kuului myös näytelmien harjoittaminen ja ohjaaminen koulussa. Iisakki Lattu uneksi opettajana ollessaan itse näyttelijän uran luomisesta. Vuonna 1884 hän pääsikln silloiseen Kaarlo Bergbomin Suomalaiseen teatteriin (sittemmin Kansallisteatterl) Helsinkiin. Siihen aikaan ei suomalaisten näytelmäkirjailijoiden määrä ollul kovin suuri. Aleksis Kiven lisäksi oli vain muutamia, joiden näytelmiä esiiettiin ensimmäisessä suomenkielisessä teatterissamme. Venäjän kielen taitoisena Iisakki Lattu sai tehtäväkseen useiden venäläisien näytelmien suomentamisen ja muokkaamisen sopivaan asuun. Näyttelijänä hän sai tunnustusta erityisesti koomisisia osistaan. Kiven Nummisuutareiden lähes kaikkien mieshahmojen tulkkina hän saavuiti suurta menestystä. Erityisen taitavasti hän tulkitsi myös slaavilaisia miestyyppejä mm. Gorkin, Tsehovin ja Andrejevin näytelmissä.

Täiä monipuolisen tulkin iehtävää enieili jo Iisakki-pojan ensimmäinen askel opintiellä. Hän iise kerioo muisielmissaan (Inkerin Liiion 10-vuotismuisiojulkaisu), että kun hän seitsemännellä ikävuodellaan, »mustalaispojankokoisena» tuli isänsä kanssa Plenen Kolppanan Kuivasen koululle venättä opiskelemaan, käskl opettaja erään pojan hakea ullakolta venäjänkielisen kirjan. Kirjassa ei ollut kansia eikä alkulehliäkään. Jälkeen päin Iisakille selvisi, että kirja oli venäjänkielinen näytelmäkappale, sillä siinä oli vuoropuheluja. »Olisikohan sallimus tällä tavoin tahtonut antaa minulle jo silloin vihjauksen, millä alalla myöhemmin elämässäni tulisin työskentelemään», hän itse arveli muistelmissaan. Puolen talvea Kuivasten koulun penkkiä hangattuaan Iisakki oppi sekä lukemaan että kirjoittamaan venäjää, vaikkei luetusta oppinutkaan mitään ymmärtämään. Mainiosti hän kuitenkin selviytyi tulkin toimessaan, jota varten hänet kouluun oli toimitettukin venäjää oppimaan. Nimittäin ne inkeriläispojat, jotka olivat Iisakin kotikylästä joutuneet sotapalvelukseen kauas Venäjälle, eivät osanneet lukea eivätkä kirjoittaa suomeksl, eivätkä millään muullakaan kielellä. Siksi heidän oli kotiväelleen kirjoitutettava kirjeensä rykmenttinsä venäläisellä kirjurilla, joka taas ei osannut muuta kuin omaa äidinkieltään. Mutta kylässä ei ollut siihen aikaan ainuttakaan, joka olisi taitanut nämä poikien venäjänkielisei kirjeet lukea. Oli mentävä seitsemän virstan päähän Hatsinaan asii, että saatiin kirjeet tulkituksi. Tässä onnettomassa iilanieessa päätti Iisakki Latun isä lähettää kuusivuotiaan — ilmeisesti lahjakkaan — poikansa opin tielle, jotta kylässä olisi »tulkki» omasia takaa. Iisakki siiten lukea paukuttelikin poikien kirjeet kyläläisllle, valkkei iise lukemasiaan miiään ymmärtänyt. Kyläläiset kuitenkin ymmärsivät sen verran venäjää, että joienkin kirjeistä selvä iuli.

Iisakki Laitu oli paiisi Kiven humoristisien henkilöhahmojen eievä tulkki näyiiämöllä ja venäläisten kirjailijoiden tulkki kääntäessään heidän näyielmiään suomen kielelie, myös itse eievä kynämies, jolle kotiseutu Inkeri oli sanomaiioman rakas. Hän

Pyhäinpäivän vietto Turussa

Pyhäinpäivänä 5. 11. 78 klo 12.00 tekivät inkeriläiset ja karjalaiset kunniakäynnin Turun hautausmaalla oleville muistomerkeille. Tällä kertaa laskettiin seppele ensin Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille, jossa puhui kapteeni e.v.p. Hannes Peltonen. Tämän jälkeen siirryttiin inkeriläisten muistomerkin ääreen. Siinä puhuivat pastorl Vilho Mustonen ja teol. yo. Erkkl Rötkönen. Lopuksi laulettiin virrestä 416.

Karjalaisten talolla alkoi klo 13.00 ohjelmallinen tilaisuus kahvitarjoiluineen. Pauli Jousimon toivotettua yleisön tervetulleeksl puhui teol. tri Heljö Huotari pyhäinpäivästä ja muisteli puheessaan lämmöllä myöskin isäänsä ja äitiänsä. Nuori Kai Pitkänen esitti yksinlauluna: »Oi muistatko vlelä sen virren» ja »Käy yrttitarhasta polku». Kanteleensoittoa esitti Ida Uimonen ja lausuntaa Lilja Stenvall. Piirin puh. joht. Sulo Kottonen muisteli Karjalan hautakumpuja kaipauksella, sekä erästä Viipurin matkaansa, jolloin hän lähti hautausmaalle etsiäkseen sieltä sankarivainajien hautaa. Ihmeekseen hän kuitenkin sai havaita, että siihen kohtaan olikin tehty puisto. Sen jälkeen Kerttu Korkeakoski soitti pianoa ja esitti yksinlaulua, hän toimi myöskin yhteislaulujen säestäjänä. Helsinkiläisiä edustl Toivo Kajava lausuen runon »Pyhäinpäivä». Yksinlaulua esitti sitten Kerttu Hallberg laulaen: »Kristallivirta» ja »Kirkas aamu koittaa». Loppusanat lausui pastori Vilho Mustonen ja tilaisuus päättyi virteen 621.

Pyhäinpäivän sää oli mitä parhain, aurinko paistoi lämpimästl ja näin nosti juhlatunnelmaa. Tilaisuudesta jäi kaunis ja miellyttävä muisto. Juhlan järjestäjänä toimi Turun Uusi Karjalaseura, jolle lausumme suuret kiitokset.

Y. Korkkinen

RAUHALLISTA JOULUA
JA
HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

kaikille jäsenilleen, toivottaa Inkeriläisten Yhdistys r.y. Kiittäen kuluneesta vuodesta hyvän joulun toivotuksiin yhtyy myös Inkeriläisten Vlestln toimltus.

---

kirjoitteli Inkerin suomalaisiin sanomalehtiin ja toimitti itsekin joululehteä »Jouluvieras inkeriläisiin koteihln». Hän vieraili useln kotiseudullaan Kolppanassa ja muualla Inkerissä osallistuen siellä moniin juhliin ja rientoihin ohjelman suorittajana. Inkerin kova kohtalo suretti häntä syvästi. Vähän ennen kuolemaansa hän ryhtyi kirjoittamaan muistelmiaan, jotka kuitenkin jäivät kesken. Palanen näistä muistelmista antaa aavistaa, että Ilsakki Lattu oli verraton tulkki myös elävässä elämässä heimonsa perusluonteen tulkitsijana: hyväsydäminen vakava humoristi ja elämäntaiteilija, monipuolinen näkijä, tekijä ja kokija. — AL.

Muisteloja kaikenlaisista jouluista

Ensimmäisen Joulujuhlan muistan isoisäni Israelin luona Mujan kylässä Järvisaaren seurakunnassa. Olin noin viiden vuoden ikäinen. Oli kuusipuu, mummon piirakat ja isoisä soitti urkuharmoonia. Sitten seuraava sellainen juhla oll Begmannin Myllymäen kansakoululla, mutta se oli uudenvuoden kuusipuu, samoin pari vuotta myöhemmin Leningradin suomalaisten kuusipuu Leningradin Valistustalolla. Siellä opettajien ja kirjailijoitten lapset saivat kuusipuun ympärillä piirleikkiä leikittyään karamellipussinsa. Sitten oli välillä onnettomuuksien aalto käynyt yli koko Inkerin maan, ja koulut sekä kirkot suljettiin, oppineet miehet pois vietiin. Ja tuli sota ja saksalaiset olivat isäntinä kylissämme. Eräs meillä majaileva saksalainen sai kotimaastaan pienen kuusen paketissa, suklaata ja huuliharpun ja silloin lapset kutsuttiin juhlimaan, vaikka me itse asuimme saunassa ja maakuoplssa. Silloin saimme sota-aikana ensimmäistä kertaa suklaata, ja kirkkain silmin seurattiin kynttilöitten lepatusta ja kuunneltiin saksalaisten »Oo tannenbaum, oo tannenbaum» -laulua ja huuliharpun soittoa, vaikka ylhäältä toiseen päähän kylää tippui pommeja, ja lentokoneet jyrisivät laulun kaikuessa.

No, sen jälkeinen joulujuhla olikin jo Suomessa, Rytkön kansakoululla Kytäjän Kartanolla, Hyvinkään seuduilla. Olin kirkkokuorossakin poikain heleitä ääniä kuuntelemassa ja itse mukana laulamassa. Muistan mummoni ja äitini itkevän etupenkissä, kun me laulettiin ylhäällä urkuparvella »Pyhä yö, juhla yö», ja »Enkeli taivaan lausui näin». Olin silloin kolmetoistavuotias ja vasta kastettu; rovasti Laurikkala kastoi minut Hyvinkään karanteenileirillä äitini pyynnöstä, koska Leningradissa ei ollut mahdollisuutta isän korkean vlran takia. Se olisi tiennyt pahaa isälle, jos lapset olisi kastettu. Saman nimen minulle pappi antoi, lisäsi vaan Einar-nimelle i-kirjaimen, Einarl olen nyt ollut ja rippikoulun kävin Virossa sodan jälkeen. Siellä olivatkin Joulut samanlaisia kuin Suomessa. Ja minun kulkiessanl Neuvostoliittoa nämä kolmekymmentä vuotta olen juhlinut joulua tai uutta vuotta uusien mahdollisuuksien mukaan. Vankilassa vain kynttiläkin oli suuri onni, kun jouluna sai sen sytyttää. Ja Kaukaasiassa, Mustan Meren rannalla kun ei ollut kuusta, käytin sypressipuun latvaa. Ja lauloin samat laulut, Suomen kansakoulussa sota-aikana opitut. Aina ikävöin Suomea, ja äitl syytti ltseään, että miksi palattiin sodan jälkeen Inkeriin, vaikka kylistä olivat natsit jättäneet vain savupiiput ja isäkin oli Siperiassa kuollut. Veli löytyi kyllä Berliinissä saamansa haavoittumisen jälkeen Tašhkentista, mutta hän eli erikseen.

Niin, kaikenlaisia jouluja on ollut minunkin lyhyen elämäni aikana tähän asti. Nyt olen taas Suomessa, on kuusipuut, on kinkut ja kirkkoonmenomahdollisuus, siis täydellinen joulujuhla joka vuosi. Lisäksl vieläpä maksetaan joulupäivistä kokonainen palkka, vaikka itse juhlit ne päivät kotona. Tästä eivät voi heimolaisemme Virossa, Inkerissä tai Karjalassa unekslakaan. On työpaikan joulujuhlia, on kirkkojuhla, on Inkeriläisten seuran juhla, ja jokaisessa kodissa oma juhlansa jouluna. — Hyvää Joulua vaan nyt kaikille Viestin lukijoille!

Järvisaaren Einari

Joulutunnelmaa

Sinä valkoinen ihana lumi
toit talven tullessais,
ja armahin joulun aika
tulee talven mukana.

Oi, sä ihmisen ilon suoja,
jouluaika niin herttainen,
rauhan ja riemun tuoja,
rakas talven kukkanen.

Arvon annamme joululle aina,
vuoden armahin aika se on,
ja muistot myös vuosien takaa
on sielussa mukana.

Me ihmisen lapset täällä
me ollaan niin pieniä vain.
Kun laulut enkelten ja soitot saa kuulla
auttaa meidät kaikki iloitsemaan.

Pyhän Herramme temppelissä
ilo ja joulutunnelma on.
Enkelten laulu jo kuuluu
Jeesus armon ja rauhan jo toi.

Oi, herttainen joulun aika
oletpa juhla talossa suur.
Katsos kynttiläin loistoa!
Maa ja taivaskin riemuitsee.

Ja nyt yhdymme juhlaan kaikki,
joulu tullut on tupahan.
Lumihiutaleet ikkunassamme
joulutunnelmaa korostaa.

Lempi Sjöberg

VALTAMEREN TAKAA

Tiä on kaikil yhteisest ja jokaisel eriksee

Kuule sie inkeriläinen kuoma, nuapur, sisko ja vel, ko mie siul lualn, et osta ni välle ko voit Hannu Vironmiäelt se professor Pertti Virtarannan kokkoma ja kiruttama kirja INKERILÄISIÄ SANANLASKUJA JA ARVOITUKSIA. Se ei maksakaa ko vua 20 Suomen markkaa, se ei uo nyt raha eikä mikkää. Suoraa luatii, sil ei sua nyt karstakaa persihen. Mut siit kirjast löyvät, ole sit syntynyt Luatokan rannal, Novgorotis päin, Viron veräjän luon tai Suomenlahen aaltojen kuulon pääs, justl sen kielen, mitä rakas äitls siul luat. Se kirja lämmittää sytäntäis talv pakkaselkii. Ja kyl sitä kirjaa lukkeis tulloot viisammaks sellaistkl inkeriläisiin jälkeläist, vaikka oisiit syntyneet mis muailman kolkas.

Kuka ties valk koht syntyis kuussakil. Miekö alan uskoo jo ihan mahottommil, ennempää uskoin vua ruamattuu ja äitljäin. Ko äit sanoi et: Jos et uo siivollals, ni Jumala puottaa kiven piähäis. Ja slivollainha mie olin ja elin, eikä sitä kivvee puontka piähän, mut sit ko äitii ei olt ennää muistuttamas Jumalan kiven puottamisest, ni sainkii tuntee et muailman meno puottl monta kertaa kiven syvämellein ja ei auttaan muu kui kiäntyy nöyräst Jumalan ja Hänen ainoan poikansa puolee, et sain sen raskaan, saastaisen ja tuskaisen kiven syvämeltäin pols.

Kuulkaa, uskokaa pois tiä viimeks sanottu on ihan totta. Vanha ei valetta hauku.

Miän viel takasin siihen 20 markan kirjaan, et siit ei puutu muuta ko miun paimepojan huomisen päivän llmojen ennustukset ja paimenen virkaan kuuluvat tarpelliset koltunoimiset, ja näihin mie sainki jo koulutusta yheksän vuotisena — vuosiluku 1927 —, ko olln melkein kylän satan sarvipään Joonas-paimenen popasteerin (apulaisena). Palkkaa sain rahassa ruplan päivältä. Se ei oltkaa mikkää pien raha siihe aikaa, kolmel ja puolel ruplal sai uuvet nahkasuappaat. Mut sit kymmenen vuotta myöhempää pit jo maksaa suappaist monkertane hinta, eikä ne kestäneet ko perentaist lauantakkii.

A silloin ruplan lisäks kuului palkkahein viel kylästä ruoka, ja kiersin talosta talloo, ain kaks päivää lehmää koht. Ja hyvät veljet ja siskot, uskokaa miun sanoneen, et Inkeris picttii paimenta kui piispaa pappilas. Ajatelkaaha työ, et jos Anttulan Jussin Kati ois syöttäänt miul tavallista jokapäiväistä arkiruokaa ja mie oisin slit toisen päivän, tai jo saman iltaan karjan kans kyllää tulles sopottaant Punkan Annil, ni

jo toisen päivän kokokylän akat 32 kpl olisiit tietäneet, et mitä vart lehmät antoit eilen nii vähän maitoo, ja ihan varmast ne ois sakil repineet Anttulan Jussin Katin piältä vuatteet pois, kylän yhteisel kaivol olles. Pöksylöi ei ois tarvintka reppii, ko naiset eivät silloin sellasii ylellisyyksii pitäneetkää.

Ja toiseks. Anttulan Jussin Kati ois tietänt mitä vart sinä iltan hänen lehmänsä lypsivät vertä.

Nyt arvasitki jo, et tiä viittaa koltunoimisee ja mie tiien, jot sie uoit samanlaine utelias ko muutkii muailman ihmist ja mielelläin ja ihan ilman palkkaa mie koltunoimisen konstit sopottaisenkii täs siul. Mut miul ei uo mikkää oikeus olla »potra poika» yksinnäin täyttämää tätä mein rakasta julkaisua. Sitä ei sallis monvuotinen ja arvokas toimittajakaa, pastor Matti Vironmäki.

Rakkaat terveist!
Toronton Jussi
Rapakon tuant

Pyhäinpäivänä Örebrossa

Meille Inkerin suomalaisilla täällä Ruotsissa on tullut kauniiksi tavaksi kokoontua viettämään pitkienkin matkojen takaa Pyhäinpäivää Örebrossa. Olemmehan pystyttäneet juuri tänne vainajillemme omistetun muistomerkin; se velvoittaa myös meitä kokoontumaan sinne juuri tälläisena päivänä, jolloin muistelemme poisnukkuneitamme.

Meillä kaikilla on omaisemme hautakumpuja tunnetulssa ja tuntemattomissa paikoissa, joihin emme voi päästä, syystä tai loisesla, osoittamaan heille kunnioitustamme näin vainajien muistojuhlana. Siksi lepattavien lulien leimutessa mielet ehtoollisella käynnin jälkeen herkkinä kokoonnumme tänne, laskemme yhteiset kukkasemme tämän muistomerkin juurelle, muistomerkin joka on muodostunut symboliseksi poismenneitten omaistemme hautakummuksi.

4. 11. 78 kelo 14 täyltyi yksinkertalsen kaunis Mikaelin kirkko melkein viimeistä sijaa myöten kirkkokansasta, jota oli yli 200 henkeä. Tämän Ehtoollisen kera vietetyn jumalanpalveluksen toimittl meille oma mies. vasta kesällä papiksi vihitty Jussi Jänis. Ennen jumalanpalveluksen alkua toivotti paikallinen kirkkoherra Björn Svärd kirkkoväen tervetulleeksi, jonka puheen J. Jänis tulkitsi meille suomeksi. Suomenkielisen evankeliumiyhdistyksen kuoro Boråsista Arvi Haikosen johdolla laulol kauniisti tässä jumalanpalveluksessa monta laulua.

J. Jänis saarnasi evankeliumista Matteuksen mukaan: 5 luku jakeet 1—12. Tässä vain muutamia otteita saarnasta: Pyhäinpäivän sanoma on sydämellistä, kaikille kristityille tuttua ja läheistä, siksi se on erikoisen voimakkaasti puhuttelevaa, mieltämme herkistävää, sydämeen käypää ja sitä lämmittävää, jälleennäkemisen toivoa herättävää, ilon ja rakkauden evankeliumia. Pyhäinpäivän sanoma koskettaa koko ihmiskuntaa ja muistuttaa meitä myöskin ajan ja vajavaisuuden jättäneistä, Jumalan lepoon siirtyneistä ihmisistä, rakkaisla omaisistamme, sukulaisistamme, ystävistämme ja niistäkin joista heidän eläessään emme pitäneet. Juuri tänään, pyhien muistopäivänä, meidän ajatuksemme liikkuvat niitten luona joita kaipaamme, jotka ovat joukostamme poissa, joitten tomumajat ovat saaneet viimeisen leposijan joko siellä koti-Suomessa, Karjalassa, Inkerissä, Ruotsissa tai meille tuntemattomien maallisten elämänpolkujen varsilla kaukaisilla karkoitusmailla, vieraissa kalmistoissa, joitten hautakumpuja eiväl pyhäinpäivänä kynttilät valaise ja kukkakimput korista; kuitenkaan ei yksikään heistä ole unhoitettu, ei kenenkään leposija ole tuntematon hänelle, joka sanoo: »Älä pelkää, katso sillä minä olen sinut lunastanut, minä olen sinut nimeltäsi kutsunut, sinä olet minun. Pyhäinpäivä on suuri toivon päivä, jolloin koko Kristuksen seurakunta maan päällä rukoillen kohottaa silmänsä korkeuksia kohden ja rukoillen odottaa, kunnes ympärillämme tyyntyy ja sisimmässämme hiljenee, taivas aukeaa ja silloin eteemme avautuu ihana iäisyyden maailma, ja me näemme valkopukuisten suuren joukon Karitsan valtaistuimen edessä.

Seurasi runsas Ehtoollisella käynti, jossa ruotsalainen kirkkoherra avusti ehtoollisen jakamisessa. Jumalanpalveluksen päätyttyä siirryttiin viereiseen kirkkopuistoon, jossa on vainajiemme muistomerkki. Siellä oli kynttilät sytytetty ja niitten lepattavien liekkien valossa laskettiin seuraavat kukkalaitteet: ISK:n, Boråsin Inkerin kerhon, Västeråsln Inkerin kerhon, Boråsista bussilla matkannut Ev.yhdistyksen kuoro lauloi, ISK:n puheenjohtaja Armas Paakkonen puhui, J. Jänis toimitti rukouksen, ja yhteisesti veisattiin virsi 600.

Muistomerkiltä siirryttiin seurakuntakodille, jossa emännät oli jo ennätetty säikäyttää kahvivieraitten runsaudella, sillä se

oli yllätys juhlien järjestäjille; arvioitiin noin sataa vierasta, nyt pitikin varautua kahteen sataan. Kahvit ja tarjottavat riittivät kaikille, sen sijaan pöydät eivät samaan saliin sopineet, vaan täytyi sijoittaa toiseen huoneeseen lisää. Emännille se tiesi ylimääräistä työtä, mutta ilolla he meitä palvelivat.

Kun kahvit oli juotu ja kuulumiset vaihdeltu, luttujen kesken jatkettiin juhlaa Örebron kerhon 30-vuotismuistoissa. Arvo Hyeń lausui juhlayleisön tervetulleeksi ja loi katsauksen 30 vuotta taaksepäin olosuhteisiin, joissa pieni ryhmä aloitti toimintansa Örebrossa; tänään toteamme, että toimintamme jatkuu vielä edelleen.

Diakonissa Katriina Eerola puhui meille sydämeen käyvästi pyhäinpäivästä ja pyhistä, eltä meidän lulisi ottaa heidät esikuvaksemme ja seurata Kristusta. Puheen jälkeen esittivät yksinlaulua Kuivanen: »Mun kanteleeni kauniimmin...» ja »Äideistä parhain», sitten Seija Sisko Juotlonen lauloi Kaikuvat kellot Arvi Haikosen säeslyksellä. Opet. A. Paakkonen näytti valkokankaalla kesällä ottamiaan värivalokuvia Petroskoin suomalaisesta kirkosta niin sisältä kuin ulkopuoleltakin, joten mekin, jotka emme ole siellä voineet paikan päällä pistäytyä, saimme mieleemme selventävän kuvan heidän kokoontumistiloistaan. Eiköhän monelle mahtanut tulla mieleen verrata tilanteita toisiinsa. Siellä tuolit ja seisomapaikatkaan eivät riitä; osa joutuu seuraamaan tilaisuutta avoimien akkunoitten kautta pihalla seisten, ja silti siellä vain tavalliset kansannaiset julistavat Herran sanaa. Meillä täällä on oppineet puhujat, riittävän suuret kokoontumistilat, mutta tuolirivi toisensa jälkeen pysyy lyhjänä. Kun on yltäkylläisyyttä kaikesta, niin tulemme välinpitämättömiksi.

Saimme kuulla kaksinlaulua A. Hihnalan ja T. Torkkelin esittämänä. Past. J. Jänis puhui sovittavasta kuolemasta, pyhäinpäivän viitoittamasta tiestä, ja past. Lauri Pihlajamaa puhui toisen Korintt.kirjan. 1. luvun alusta. Hän lopetti tilaisuuden rukoukseen, jonka jälkeen vielä saimme kuulla kuoron esityksiä. Kuorolla tuntuikin olevan harjoitettuja lauluja varastossa runsaasti, sillä saimme niitä kuulla näissä tilaisuuksissa useampia.

T. J.

ISK:n tervehdys

Vuosi on vierähtänyt. Vuosi, joka on jättänyt jokaiselle meistä jonkinlaisen muiston. On ollut ilon hetkiä: yhteisiä juhlia ystävien parissa, kanssakäymistä inkeriläisten kesken. On ehkä ollut ilon aiheita perhepiirissä. Toisille on vuosi tuonut mukanansa myös murheita. Onneksi ihminen useammin unohtaa ikävät asiat, ja jäljelle jää ilon hetket.

Tulevasta vuodesta emme tällä hetkellä tiedä mitään. Voimme vain toivoa, että se olisi antoisa ja rauhaisa vuosi kaikille inkeriläisille. Vaikka inkeriläiset kohtalon johdattamina asuvatkin eri maissa, on minulla henkilökohtainen toivomus, että kanssakäyminen lisääntyisi ja inkeriläisyyden tunne sikiäisi heimomme nuorissa, riippumatta siitä, mitä kieltä he käyttävät jokapäiväisessä puheessaan. ISK:n puolesta toivotan kaikille inkeriläisille Rauhaisaa ja Siunaltua Joulua ja Onnellisla Uutta Vuotta.

Armas Paakkonen
puheenjohtaja

OIKAISU

Marraskuun Viestin Toimitussihteerin palstalla mainittu Heljä Huttusen kirjoitus kertoo Lohjan karanteenileirin sairaalasta eikä Lapinlahden, niin kuin kirjoituksessa erheellisesti oli mainittu.

Maria Paakkosen muistolle

Maria Paakkonen os. Toikka, joka oli syntynyt Inkerinmaan Skuoritsan seurakunnan Autio-Tukenitsan kylässä 27. 11. 1902, sai kutsun tästä ajasta 9. 10. 1978 Mölndalin keskussairaalassa oltuaan siellä yhteen menoon kahdeksan kuukautta. Tässä Marian muiston ääreen hiljentyneinä voisimme vain lyhyesti sanoa: siinä oli elämä, joka oli eletty Jumalan kunniaksi, lähimmäisen parhaaksi ja päättyi klitokseen. Ei Marian kiitollinen mieli johtunut suinkaan siitä, että hänen mainen polkunsa olisi ollut niin tasainen, ettei hän voinut muuta kuin kiittää. Ei, päinvastoin! Murhetta ja tuskaa sai Mariakin kokea maisen matkansa aikana — tietystl myös ilonkin hetkiä. Maria oli oppinut ottamaan niin ilot kuin murheetkin meitä rakastavan Isän kädestä, siksi hän osasi ja jaksoi kiittää. Maria sal kokea heimonsa kanssa kaikki ne vaivat ja vainot, jotka sen osaksi oli annettu. Mutta sen lisäksi hän sai vielä kokea saman kuin moni Inkerin äideistä, jonka puoliso on viety ja teljetty leireihin, joita ympäröi piikkilanka ja joiden »suojelusenkeleinä» toimivat kiväärimiehet. Ymmärrämme ettei Marian elämäkään ollut kaikkein helpointa hänen kasvattaessaan ja kouluttaessaan viittä pojanvessellä ilman puolison tukea kaikkein vaikeimpana aikana kansamme historiassa. Mutta Maria selviytyi hyvin ja valittelematta, hän jopa jaksoi laulellen kiittää Jumalaa. Ja siinäpä olikin se lähde, josta hän voimaa ammensi.

Nyt nuo Marian viisi poikaa ovat kaikki miehiä, jotka tuovat kunniaa heimolleen ja ovat arvostettuja kansalaisia ruotsalaisessa yhteiskunnassa. Maria oli kansannainen, joka tunsi arvonsa ja siksi hän myös osasi arvostaa lähimmäisiään. Hän osasi myönteisesti ja rakentavasti suhtautua kaikkeen siihen, mikä on hyvää ja kaunista maailmassa. Maria oll saanut jo synnyinlahjana valoisan ja myönteisen luonteenlaadun, senvuoksl hän tuli hyvin toimeen ihmisten kanssa ja hänen oli helppo voittaa ystäviä itselleen. Toinen, ehkä vielä tärkeämpi piirre oli hänen elämässään, että hän jo melko nuorena tuli omakohtaiseen uskoon ja rohkeni todistaa: »Minä uskon, että Jeesus Kristus minun Herrani on ostanut ja lunastanut minut pyhällä ja kalliilla verellään.»

Suuri oli joukko, joka saatteli Mariaa hänen viimeisellä malsella matkallaan Mölndalin Fässbergin kirkkoon, jossa ruumiinsiunauksen — hänen omasta tolvomuksestaan — toimitti pastori Juhani Rantanen. Juhani Rantanen piti mieliin painuvan saarnan tekstinään sanat: »Minä tiedän lunastajani elävän, ja viimeisenä hän on seisova multien päällä (Job. 19:25)».

Muistotilaisuuteen kokoonnuttiin seurakuntakotiin; siellä puhuivat edellä mainitun lisäksi pastorit Raimo Huikuri ja Veikko Wright; muitakin lyhyitä puheenvuoroja siellä käytettiin. Siionin Kanteleen laulut kaikuivat ja monet Marian lempilaulut myös.

Marian paikka on nyt tyhjä. Tyhjä on koti, jonka sielu ja hengetär hän oli. Äidin heleä ääni ei enää kaiu niiden seinien sisällä, eikä hän lausu kehotuksen ja neuvon sanoja rakkaimmilleen. Hän on sen kaiken jo tehnyt mitä Jumala hänelle uskoi tehtäväksi. Olemme varmoja siitä, että hän jätti arvokkaan perinnön rakkaimmilleen. Hän oli äiti, joka opasti poikiaan pienestä pitäen Jeesuksen luo. Mutta vielä enemmän hän puhui pojistaan Jeesukselle. Jos puhe Jeesuksesta meni poikien korvien ohi, niin Jeesuksen korvien ohi se ei mennyt; sillä vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras. On sanottu: rukouksen lapset eivät joudu hukkaan. Ja omasta kokemuksestani voin sanoa: rukouksen lapsen on vaikea tehdä syntiä.

Marian tyhjä paikka huomataan myös seurakunnassa. Hän oli niitä seurakuntalaisia, joka ei ollut pelkkä sanan kuulija, vaan myös sanan tekijä. Japaninlähetyspiirissä myöskin Mariaa kaivataan: hän oli yksi sen uskollisimmista jäsenistä. Lähetystyö oli hänen sydäntään lähellä, niinkuin se on läheinen kaikille niille, jotka tietävät lunastajansa elävän.

Kirjoitan tätä päivänä, jota evankeliumikirjassamme nimitetään »Pyhäinpäiväksi». Siksi yhdymme Marian muiston ääreliä vielä virteen 125.

»Rauhan saivat pyhät Herran, Jotka kerran Taistelivat päällä maan. Kun me heitä muistelemme, Kaipailemme Sinne taivaan kunniaan.»

Antti Tervo

Johannes Kemppi poissa

Johannes (Juho) Kemppi Aatami Tuomaan pojan poika, syntynyt 5. 9. 1928 Kemppilässä, Skuoritsan seurakunnassa, kuoli Lundissa 25. 8. 1978.

Hän joutui nuorukaisena kiertämään maailmaa. Siitä huolimatta suoritti ylioppilas-, kemisti-insinööri- ja fil. kand. tutkinnon. Mm. julkaisi runoja — omia ja käännöksiä — ja novellikirjoituksia, mm. »Isien Uskossa». Laati luettelon kielimurteiden tutkimuksista Inkerissä. Ennen kuolemaansa valmisteli jukagiirinsaksankielen sanakirjaa. Juho oli kielinero, hallitsi täydellisesti useita kieliä.

Kaipaamaan jäivät tyttäret Karin ja Kristina Ruotsissa, äiti ja veli Eestissä, sukulaiset Venäjällä, Suomessa ja Ruotsissa.

Joukostamme poistuneita

Anna Reijo, synt. 18. 2. 1912, kuoli 12. 10. 1978 Mölnlyckessä.

Katri Iho, synt. 22. 8. 1898, kuoli 22. 10. 1978 Lindomessa.

Anna Kolo, synt. 2. 2. 1888 Venjoella, kuoli 23. 10. 1978 Boråsissa.

Tilastollisia kuulumisia Västeråsin kesäjuhlilta

Juhlan alkajaistilaisuus perjantaina.
Tervehdyspuheita ja ohjelmanumeroita yhteensä 17 esitystä. Yleisöä noin 140 henkilöä.
Jumalanpalvelus lauantaina.
Mukana 240 henkllöä, saarna Jussi Jänis.
Urheilukilpailut.
Kilpailijoita 60. Yleisöä noin 325 henkilöä.
Inkeri-ilta.
Ohjelmanumeroita ja suorituksia yhteensä noin 20. Yleisöä noin 350 henkilöä.
Juhlaseurat lauantaina.
Mukana noin 100 henkilöä, kolme puhetta.
Ehtoollisjumalanpalvelus sunnuntaina.
Mukana 110 henkilöä, ehtoollisvieraita noin 80. Saarna Aatami Kuortti. Kolehdit yhteensä 1 900 kruunua.
Päättäjäisseurat sunnuntaina.
Mukana noin 50 henkilöä.

Kanttorina kaikissa tilaisuuksissa oli Arvi Haikonen. Kahvitarjoilu oli yhteensä auki noin 12 tuntia.

Raha-avustuksia saatu:

Kulturnämden Västerås	2 000 kr
Kyrkliga samfällighet	1 000 kr
Länsbildningsförbundet	1 500 kr

Sydämellinen kiitos kaikille juhlissa avustajille, ohjelmien osanottajille sekä juhlayleisölle.

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja E. Kuortti

BORÅS

Kerho järjestää TALVIJUHLAN. Juhlat alkavat lauantaina tammikuun 6 päivänä klo. 15:00 Gustav-Adolfin seurakuntatalolla kansallisella illalla. Ohjelmassa mainittakoon mm. vuoden 1977 kesäjuhlista otettu filmi. Sunnuntaina 7/1 klo. 13:30 Jumalanpalvelus Gustav-Adolfin kirkossa. Jumalanpalveluksen jälkeen kahvitarjoilu ja juhlaseura Gustav-Adolfin seurakuntatalolla.

Talvijuhlissa puhuvat: Vilho Kurujoki, Jussi Jänis ja Juhani Rantanen.

KAIKKI OVAT TERVETULLEITA.

INKERI-ILLAT alkavat 3/12-78 klo. 17:00 ja jatkuvat joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Tervetuloa.

Jouluna 1978

Taas elämme joulutunnelmissa
juhlapuheissa, radiokuunnelmissa.
Joulu luo mieliimme hohtoa
kuin nauttisimme oikein hyvää rohtoa.

Joulu, kaikista juhlista jaloin
sinut otamme vastaan kynttilän valoin.
Oot Vapahtajan syntymäpäivä,
siitähän tämä mielihyvän häivä.

— Voi, tätä minunkin ihmismieltä!
Joulua muistan aina sieltä,
missä ovat meidän alkujuuret,
monet tuskat ja murheet niin suuret.

Herra on meidät nyt pelastanut,
elonpolkumme hyvin viitoittanut.
Häntä meidän ain pitää ylistää.
Ei hän hylkää turvallisesta sylistään.

Eläkäämme nyt Herran nuhteessa
tehden oikein työt joka suhteessa.
Oi Luoja, lopeta sodat ja murhat,
ihmisuhrit ja muut pahat, turhat.

Hellyyttä kaipaamme pienen tovin.
Älä, Herra, meitä lyö enää kourin kovin.
Anna rauhan jatkua, anelen.
Herra, ethän kiellä, suothan sen?

Kuunnelkaamme sanaa rauhan joulun,
Inkerin lapset, kovan elämän koulun.
Miten voisimme ystävää auttaa
muuten kuin hartaan rukouksemme kautta?

Helmi Leppänen

Toimitussihteerin terveisiä

Toimittajan työsaralta 20-vuotistaipaleen varrelta olisi lehtemme entisillä toimittajilla varmaan paljonkin mielenkiintoista kerrottavaa, mutta mahdollisuuksien puutteessa jääköön se vain nykyisen toimittajan omakohtaiseksi lyhyeksi katsaukseksi menneeseen.

Kuulemani mukaan Viestin syntysanat lausui Yhdistyksen kunniajäsen Matti Virolainen jossain kokouksessa puhuessaan. Kun ajatus oman »äänenkannattajan» perustamisesta oli saatu itämään, se pian kehittyi ja kypsyi, ja tuloksena oli Inkeriläisten Viesti. Lehdelle löytyi sopiva päätoimittajakin omasta piiristä: monipuolisesti valistunut Inkerin oma poika, opettaja Aappo Metiäinen. Pari numeroa alussa ilmestyi sanomalehdenmuotoisena, sittemmin aikakauslehden näköisenä pikku vihkosena. Siihen aikaan oli vielä paljon valistuneita inkeriläisiä, joille heimotyö oli arvokasta ja tärkeää, joten lehdellä oli hyviä avustajia.

Opettaja Metiäisen äkillinen poismeno aiheutti päätoimittajan vaihdoksen (muuta toimittajaa ei lehdellä siihen aikaan ollutkaan). Onneksi löytyi jälleen oma poika, silloinen Herttoniemen yhteiskoulun uskonnon ja psykologian lehtori, pastori Matti Vironmäki, sittemmin Agricolan seurakunnan kirkkoherra ja Inkeriläisten yhdistys r.y:n puheenjohtaja, »heimopäällikkö», kuten häntä nykyään kutsutaan. Työtaakkansa keventämiseksi päätoimittaja onnistui v. 1967 saamaan toimitussihteeriksi inkeriläisen opettajan Antti Huurron tyttären, maisteri Pirkko Huurron, siis »oman tyttären». Pirkko Huurto kehitti omalta osaltaan lehteä muokaten sen nykyiseen kokoonsa ja muotoonsa. Äkillinen sairastuminen johti siihen, että oli saatava sijainen toimitussihteerin pallille.

Jälleen löytyi kuin löytyikin toimittaja, jonka *juuret* ovat Inkerissä, vaikka hän ei itse ole siellä käynytkään muuta kuin unelmissaan ja mielikuvissaan. V. 1975 alusta tuli nykyisestä viranhaltijasta Inkeriläisten Viestin vt. toimitussihteeri. Ensimmäinen reaktio tietysti oli: miten osaan ja kykenen. Myöhemminkään ei tämä ajatus ole hävinnyt, päin vastoin: mitä enemmän tässä työssäni joudun tutustumaan heimoveljien ja -sisarten entisiin ja nykyisiin kohtaloihin sitä epävarmemmaksi tunnen oloni: kykenenkö milloinkaan olemaan tuon herkän, sitkeän ja paljon kärsineen kansansirpaleen ajatusten tulkkina, johon työhön toimittaja omalta osaltaan pakostakin joutuu valikoidessaan ja muokatessaan monesti sydänverellä kirjoitettuja tekstejä pienen ja taloudellisissa vaikeuksissa kamppailevan lehtemme palstoille. Tämän asian tolvon Teidän, hyvät lukijani, ymmärtävän ja vetoan ymmärtämykseenne, että ette loukkaantuisi, vaikka kaikki lähettämänne kirjoitukset eivät tulisi julkaistuiksikaan. Se ei johdu siitä, että ne olisivat julkaisukelvottomia ajatukseltaan, vaan suurimmaksi osaksi yksinkertaisesti tilan ja ajan puutteesta. Lähettämänne kirjeet ja kirjoitukset osoittavat kuitenkin, että yhä edelleen hellien ja rakkaudella vaalitte inkeriläisiä juurianne. Niin kauan kuin tuo hellyys ja rakkaus kotiseutua kohtaan elää, elää lehtemmekin, tavalla tai toisella. Niin kauan kuin Te lähetätte kirjeitänne toimitukselle — vaikka moittiviakin — ja kirjoituksianne lehdelle, Viestimme elää. Kun se Teitä lakkaa kiinnostamasta, ei toimittajallakaan ole mitään syytä toimittaa.

Mutta meidän inkeriläisten juuret ovat sitkeät. Ovathan ne kasvaneet voimakkaassa ja rikkaassa henkisessä maaperässä, jonka sitkeät suomalaiset esi-isämme ovat muokanneet ja lannoittaneet. Niin tärkeää kuin oman aikansa seuraaminen onkin, ei mitään kehitystä voi tapahtua, jos ei ole juuria, mistä kasvaa, jos ihminen ei ole »mistään kotoisin».

Näissä mietteissä toivotan Teille kaikille onnellista joulua ja vielä onnellisempaa uutta vuotta ja kiitän menneitten vuosien antoisasta yhteistyöstä. — Toimitussihteeri.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tammikuun kuukausitilaisuus on 28. 1. 79 klo 14.00 Inkerikodissa. TERVETULOA.

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Osastomme vuosikokous pidetään 14. 1. klo 14 Kalevan kirkon huoneessa n:o 9. Tervetuloa!

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1978 juhlatilaisuudet Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 pidetään seuraavasti:

Joulujuhla 26. 12.

SEUKKOSEURA KOKOONTUU

Inkerikodissa torstaina 18. tammikuuta 1979 klo 13. Tervetuloa.

Yhdysjäsen Sanni Kössi, puh. 335 058 vastaa Seukkoseuran ohjelmaa ym. sen toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen ym.
Inkerin suomalaisten historia 60,— (70 kr)
Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämänkerta 21,— (25 kr)
Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 15,— (20 kr)
Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 5,— (10 kr)
Isien Usko, muistojulkaisu 10 kr
Postikortti, Haaparannan muistolaatta 2 kr
Postikortti, Örebron muistokivi 2 kr
Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja 5 kr
Kemppi: Ristiltä ripille 10 kr
Kemppi: Ingeris dödskamp 10 kr

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 11,— (15 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 11,— (15 kr)

Inkerin vaakunoita 6,—
Inkerin lippuja 5,—
Inkerin postimerkkejä sarja 40,—
Adresseja 10,—

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1979 olisi syytä tilata. Hinta 25,— (30 kr).

Vammala 1978. Vammalan Kirjapaino Oy